

هانی ، بر عمره بدلدر شوچن هر کونکز ؟
 بر کون اول کیدیکن ، برساعت اول دونوکن .
 شرقک آغوشی آجیقدر او زمان ایشته سزه ؟
 او زمان وارمهنک امکانی اولور غایه کزه ؟
 او زمان دیکلم آرتیق سنی ، عاصم ، بول بول ..
 — یارین آقشام کیده رز .
 — اویله می ؟ برخوردار اول .

۲۲ ذی الحجه ۱۳۲۷ ، ۱۸ ایلوں

صوک

ه ماده نك قدرت ذريسي ، او غراشديني ايش .
 او يامان قدرته حاكم او لا يسلسم ديه رك ،
 صرف اي دوب طور ماده برجوق قنا بي كلر جه امك .
 او في بربوليسي ، آرتيق بوزمين : باشقه زمين .
 چونك بردامله كوموردن ايده جكلر تأمين ،
 او يله ميليونه دكك . فامتناهي قدرت !... ،

عبت آل كندي سوزكدن ، آمان او غلم ، غيرت !
 بريملک وار داهها ظنمجه ؟

— أوت .

— باق ، نه قولاي ؟

لكن اخوان كرامك ؟

— چوغنك آلتیشر آي .

— هب كيدر لريا ، برابر جه ؟

— كيدر لر ، معلوم .

— هبسنك مسلكي صاغلامي ؟

— أوت ، مثبت علوم .

— افلايمك يولى مادام كه بويولدر بالكرز ،
 د نرده سين هي كيدى برلين ؟ » ديه رك يوللانيگز .
 آلق آي ، برسنه غيرت سزه اكلنجه ديمك ..
 سزك بيللر جه نهر چكمديگز ، هم كوله رك !

واقعا اورتهده يوزلرجه مساوى يوزويور ؛
 سن بو کابوسى بوتون شره دکل ، خيرهده يور .
 چونكه يوقدر بريينك قلب جماعته يرى ؛
 آراسهڭ : هېسى بش اون مسخره فردى هنرى !
 بوجهتدن ، هانى ، هيچ ييلماسين ، اوعلم ، كوزيڭز ؛
 ساده غربك ، يالكز علمنه دونسون يوزيڭز .
 او چوجوقلله برابر ، كىچه كوندوز ، ديدينك ؛
 كىدن اوچ يوز سنه لەك علمى صيق الدن ايدينك .
 فن ديارنده صيزان نامشاھي پيکارى ،
 هم ايچك ، هم كتيرڭ يورده او نافع صولرى .
 عينى منبعلىرى احبا ايچون آرتىق بوراده ،
 قفاڭز ايشلهسىن ، اوعلم ، قانال اولسون آراده .

سن كېنلرده ديمشدىكە :

« يازىق حالا بىز ،

دونكى علمك بىلە بىكانەسى بىز ، جاهلى بىز .
 ايشه فقدانى بو اهمال ايدىلن معرفتك ،
 نسلى بىر عجزه دوشورمۇش كە ، بو كون ، مملكتك ،
 بىريغىن قوتى وار ، هم نە طېيىدە ، هنوز ،
 بىز او قوتلره ايللەر كې حاكم دكلىز !
 يارىنىڭ علمى نەدر ، حالبو كە ؟ غايت مدهش :

بی نصیردە او یوزدن بو شرف سز خسran .
 صوکره ، اعصاره سورن خیتی چکمکله ، بوکون ،
 او فضیلت بیله حس سز ، حر کتسز ، اولکون .
 شیمدی ، عاصم ، بکا مفرط دی ، نه ایسترسه کل دی ،
 معرفتن ده جدا ، شرق او فضیلتند ده .
 لکن ایسترمیسین ، او غلم ، متسلی اولمیق :
 اجتماعی بوتون عامللرده ، قدرتلرہ باق .
 بونلرک هر بینک قوتی ، ماضی یه اینن ،
 کوکی مقداری اولور ؟ چونکه بوعامللردن ،
 اڭ درین کوکلیسی اڭ صاغلامی ، اڭ حاکمیدر .
 شیمدی ، سن بزده کی قدرتلری اشسه ک بربر ،
 کوره جکسین که : بوماتنده فضیلت اڭ او زون ،
 اڭ درین کوکلرہ یا صلانماده ؟ هم صوکره او نک ،
 بر بارک صوی وار ، هیچ قوروماز : دین مبین .
 حادثات ایتیسین او غلم ، سنتی اصلا بدین ..
 ایکی اوچ بالطه آییرماز بزی ماضیمزدن .
 آغاچ کوکلاری مادامکه دریندر جدا ،
 دالی قوپمش ، نه اولور ؟ کوکده سی کیتمش ، نه پسر ؟
 او ، باقارسین ، ینه اوستنده کی ادوااری یارار ،
 یوکسلیر ، فیشقیروب ، آفاق پریشانمزر ؟
 ینه بیک واحه سرر قاورولان ایمانمزر .

معرفت ، ایلکین ، اهالی به سعادت ویره جک
 بوتون اسبابی طاشیر ؟ صوکره فضیلت کله رک ،
 او بیریکمش طوران اسبابی آبر ، مملکتک
 خیر اعلاسنه تخصیص ایله صرف ایتك ایچین .
 معرفت قدرتی اولمازسه بر امتده اکر ،
 تک فضیلتاه تعالی ایده من ، ضعفه دوشر .
 ابتدائیلکه مخصوص اولان آواره سکون ،
 چوکر اعصابنه . آرتیق اوده بوندن نمنون !
 معرفت ، فرض ایدهم ، وارده ، فضیلت مفقود ..
 بر فلاکت که جاعتله ایچین ، نا محدود .
 بشرلک روحنی تسمیم ایده جک قرحة بودر ؟
 نه مصیتدر او : طاعونلره رحمت او قودور !
 بزلر ادوار فضیلتلری جدا پارلاق ،
 بر بیویک ملتک اولادی بز ، او غلم ، آنجاق ،
 او فضیلت صوک اوچ عصرک یوروین علمیله ،
 بر لشوب کیتمدی ؟ باتندیجه ده امت جهله ،
 بذیهوی قدرتی کوندن کونه مغلوج اولهرق ،
 بردوش دوشدی که : طاورانسده ، صارضاف صارضاف ..
 غربک امریله یاتوب قالقمايه آرتیق محکوم ؟
 چونکه حاکم یاشافان شوکت قدن محروم .
 بز ، اوت ، خصمیزک قدرت عرفانندن ،

نسلی تهذیب ایله ، اعلا ایله مشغول اولام .
 چیقاروب کوندردم ، حاصلی ، شیخم ، یریر ،
 اورادن عالم اسلامه جمال الدینلر ..
 — « بو ، فقط ، یکرمی ییل ایستکه قولای کورمیورم ...
 یکرمی کونلک ایشه باق سن !

— « قولکىز معذورم ..

قصه دن حصه چیقارسەقى ، نه دیرسین عاصم :
 آکلاپورسین با ، ضرر يوق ، داهما اپى آکلاشم :
 انقلاب ایستې یورم بن ده ، فقط ، عبده کېي ..
 يوقسە ، المردە کور آلت افھلر ترتىبى ،
 باب عالىدە باصمق ، آدام آصمقلە دككىل .

چىڭ بوايشدن بوتۇن اخوانىكى ، كىندىڭىدە چىكىل .
 كىزمىك اورتەدە ، اوغلۇم ، صوقولك بىر صاپاپاھ ،
 وارسە امکانى ، يارىن عودت ايدىڭ آوروپاھ .
 — عمىچە بىك !

— نافلە عاصم ، سنى ھىچ دىكىلە مىز ..

چونكە سن بىر كىشىسىن ، بىز باقلم اوپىلەمى يىز ؟
 بن .. بىاتىڭ .. صوڭرىھ ملك .. طوندورە مازسىن نەدىسەڭ ..
 هادى تحصىلىكى اكالە تزالدىن ، هادى سن !
 چونكە ملتلىك اقبالى يچون ، اولادم ،
 معرفت ، بىرده فضىلت .. ايڭى قدرت لازم .

بابا گلک یوقى داولدن بتر ايقاطى ، هانى ،
 طبىق رؤيادن آيلمشلره بىگزىتدى ؟
 — یوق افندىم ، بوقادر شدى ايتىم يا اميد ،
 مع مافيه پدرك حق دكىدر تنقىد .

— شىمىدى عاصم ، ادبىاتى بيراق ، بىطرفه ؟
 داها جدى ايشمز وار ، كېلم باشقە لافە .
 غالبا سوپىلدىكىم يوقدى ؟ أوت ، هيچ يوقدى :
 مىصرڭاڭ مختىم استادى محمد عبده ،
 قۇنوشوركىن نېھ داۋرسە جمال الدینلە ؟
 دىرکە تىلىزىنە افغانلى :

« محمد ، دىكە !

انقلاب اىستەيورم ، باشقە دكل ، هم چابوجاق .
 او كە بىزلى دوشوب اسلامى ده قالدىرماز سەق ،
 نظرىيات ايلە بىرىشىلر اولور ئىن ايتە ..
 او بىر اھىنى ده آرتىق يېتىشىر دىكلىتمە !
 چونكە محتاج تظاهر دكل استعدادك ... «
 — « شېھى يوق ، حق سموحىلىرى وار استادك ..
 كىدەلم بىرىھ ، حتى شوبزم سودانە ؟
 يىكى بىر مدرسه تأسىس ايدەلم عربىانە .
 داها اوچ بىش ده فضىلتلى مجاهد بولام .

ادبی صحبت اولورمیش بویوچک بیرده .
 نهندن آثاری عزک هپسی چلیمسنر ؟ دیرلر ؟
 بوزمین اوسته هر کس ایکی اوچ سوز سویلر .
 بولونور ، نهیسه ، نهایت بالیفک بل کیکی :
 شرقک اوچ بیک سنه در ، کون صایه رق بکله دیکی ،
 او معظمه ، او یامان شاعر داهی بی زمن ،
 چیقاروب ویرمه مش آغوشنه یوردک الآن .
 روح ملیمزی تطمین ایده مزممش برادیب ،
 کیمدن صحنه ایامه او داهی مهیب .
 کیجه لر حامه ، مازدام ، چو جوق اد کچ طوغه جو .
 آما سن شیمدى ایشك کیردیکی صوڭىز صفحە يە باق :
 هانگى ساز شاعری ، بیلەم ، بونى آلمىش ده خبر ؟
 « نېھجى یەن ؟ » دېيە ، کونلار جە پېئىش ترتر !
 صوکره طور مىشىدە ، حالا ، دىدىلر ، غىظى یامان ؟
 دوتىمىش بلىه دونمىش ، کىدرک ، قەرنىن .

بوڭا كولىشىم ، اوت ، كولىيە جىكىم او علم ،
 چارچابوق عدل ئەرى دىدى : « طور شیمدى قوم ،
 سن كە ، واھ واھ دېيە جك بىرده ، كولرسىن قاه قاه ؟
 ايشته فعل ، ايشته جزا ، چك باقلام ! » ايوالله .

— وارسه‌ده اوچ درت اثرم ،

ذات ساميکىزى خوشنود ايده من ظن اي درم :

دموى ذوقكىز البت دموى شعر ايستر !

— عصى اولسەدە راضى يز ، افندىم ، بىزلىر ..

بر مزاج ايستەمپور سەق اوده : لفایلک ؟

چونكە ملتىرى اىچجون ، طوغىروسى ، غايت مەھلاك .

— ادبىانمىز اللەھە امانت دىسە كە !

باباڭك اوغلىسىن ، عاصم ، نەقدور اولسە يىنە .

— پك طرفدارى دكىدر پىرم ..

— صورمه ، فنا !

ادبا نامە كىيم وارسە ، بلا استتا ،

ھېسىنك روحى شاد ايتدى بو كون ..

— ايتكىز !

— دىدم : آرتىق بوقدار سو كەيە لائق دكلىز .

سن دە كىمسىن ؟ دىيوير مزمى ، نە اولدە ، بىاسەك ؟

بنسە شاعر كېنىردىم ، هەلە برباق شو كا سن !

قومشۇنك حالە كۆملەك نە فنا شى !

— البت :

يوق كە دنيادە جزا سىز قالە جق بىحر كت .

— أوت ، اوغلەم ، يالكىز عبرت آلانلە نىردى ؟

— سەنچوقدن بىریدر ، كوردىيىكىز يوق ، عاصم ، زىدەسىن ؟ يىزدەمىسىن ؟ كوكىدەمىسىن ؟ كل ، باقىم ا يالكىزسىن ؟

— يالكىز كىلم ، افدىم ، بوسفر .

— كېتىرىيدىڭ ، آجانم ، شونلارى ..

— بىلسەيدم اكىر ..

— آفرىن ، طوغۇرسى ، جومەلى چوجوقلار ، بىلى ! افتخار ايملى كوردىكە بوكوربوز نىسى .

— بن دە شىكرانى ئىعرض ايملى يە شىمىدى سزە ، بويىلەڭ سو كېلى يارانى تقدىرىيىكىزە .

عمجە بىك ، كوردىيىكىز ، الله ايجۇن انسان شىلەر ..

آما بىر تۈرلۈ ئىصىنماز ، نە سېيدىنسە ، بىدر .

— عقلى ايرمن باباڭ ، سىن نە كە لازم ، بىكا باق !

— يىكى يازدىقلىيىكىز زىدە ، افدىم ، اوقوسەق ؟

آزادم كېمىسىدە يوق ..

کورو یورسین یا : تجلدله صاوولماز برآجی !
 بابا کک جانی ایچون مرحمت ایت ، او لادم ،
 پک خرابم ، بکا برپارچه جق او لسوون یاردیم .
 یالکز سنسین امدن طوته جق ، یاش یتمش ..
 آه او وقتیله اولنلر نده طالعلی ایمش !
 ربیک جلوه سی بونلر یا ، فقط حیرانم ..
 کبروب کیتمدیکم ، باشقه ندر عصیانم ؟
 آمان او غلم ، « هادی تحصیلکی اکال ایدیور . »
 دی ده ، مجنونی زمان چمهدن اول کوندر .
 چونکه ..

— طور طور ! ... نه خبر ؟ یوقسه مسافرمی ، امین ؟
 عاصم آغا بکمی کتیردم ...

— ای ایتدک ، کاسین .

— بزه کیتمک دوشویور شیمدی .

— سلامتله ، خواجهم ...

هیچ مراق ایمه .. بو آقشام قاله بیلسه ؟

— قاله مام .

• • •

کوندر کن ده « کیدر ، برداها کلز » دیردم ؟
 او نو تولمش کبی آرتیق بیراقیردم پشنى ،
 آوتوردم ، او طورور ، او ده قلان قاردهشنى .
 خانمانلر چو کويور ، زلزله يالكز بکامى ؟
 اورتەلاق جان چكىشىر كن آچەمام بن يارەمى .
 آكلامام او غلم ايچون چكمەيى ذاتاً خلجان ؟
 ايلك اولادى نەدر ؟ هېسى جوان ، هېسى ده جان .
 « بارچەلانىش سنك عاصم . » دىدىيلر بالدفعتا ،
 بابايم ، البت ايچم بارچالانىر كن ، هېھات ،
 هر زمان سينە يە چىڭىم ، بىلىورسىن يَا ؟
 — أوت .

— چو نىكە غايىتلە طبيعىدر او مشكل غيرت :
 قاپلامش يوردىمك آفاقنى ، مادام ، شەدا ..
 وارسین او لىسون قلانك او غىرىنە عاصم ده فدا .
 « ھم غزا ، ھم دە شەدادت ، نە سعادت بو ! » ديرم ؛
 جىڭرم يانسەدە سوندورمك ايچون جەد ايدرم .
 آما « قاتل » دىسەلر او غلۇمى ، ياخود « مقتول »
 او زمان اىشته بىم عاقىبم پك مجھول .
 وارمى بىر چارە كە دىنيادە ، كىدوب باش او رەيم ؟
 هانىكى خسرانى « سىن طور ! » دىيەرك صوصدورەيم ؟
 كندى وجدانىم او لور او كىچە كلىرى دعواجى ..

لکن ، او غلم ، کوروپورسین : قورولان پرده یامان ؟
 هانی ، باشدن باشه قان ، طیش یوزی قان ، ایچ یوزی قان ؟
 برطامار پاتلاماسین ، سل کوتورور مملکتی ؟
 یوقسه کوسترمیه ربم او الیم عاقبی .
 — ینه افراطه قاپیلدک صانیرم ..

— هیچ ده دکل ،

سن شو وضعیته بر باقسه کا : جدا مشکل .
 — هادی مشکل دیهم ، چاره سی هیچ یوقی که ؟
 — وار .

— نهدر اویله یسه تلاشك ، هیجانک بوقدار ؟

— هیجان یوق ، یالکز ، مسئله نک اهالی ،
 بجه پک طوغرو دکلدر . اوت ، انسان حالم ،
 یا نهایت قیزی صایمازده بو معتوه اوغلان ،
 یکیدن قامته قالقارسه ، نه اولماز او زمان ؟
 قوپاچق فتنه بی ، او غلم ، هله برکره دوشون ؟
 صانیرم عین خطادر بی مفرط کوروشك .
 خاییر ، افراطمه حکم ایتمه که راضی دکلم ؟
 بن ده اولدجنه متینم ، هله پک معتمدلم .

نه یاقین دیر ، نه اوzac دیر ، نه صوغوق دیر ، نه صیحاق ،
 بوجوجوق حربه کیدر ، قاج سنه در ، زیپلا یه رق .
 نه زمان « کیتمه ! » دیدم ؟ « قوش ! » دیمه رک کوندردم ؟

— دیکاهم آرتیق ، هادی کیت !

..
..

خواجه زادهم ، سن اصل دردی بزم قیزدن ایشیت :
سنک آبدال داها بر خیلی ده چیلغین بوله رق ،
باب عالی بی ..
— آمان ؟

— باصمی قورمش ..

— هله باق !

عجبا کیم که آیارتان ؟ .. آما ظن ایتم پک ..
— دیمه ، او غلم ، بکا تکمیلی آکلاندی ملک .
قیز بیراز عنمنه انکل حریفک ، یوقسه فنا ..
هم باصار ، هم ده آصار ، چوق دلی شی ، آمنا !
— سویله ، پک قانلی اویوندر ، یا کیلوب اویناماسین .
— بنی هیچ صایدینی یوق نافله .. برسن وارسین ،
برده همشیره سی وار ضبط ایده جک شیمدی اونی .
آمان او غلم ، بکا ترک ایمیکز مجنونی .
— یوق جانم ، واز چکر البته ، بو کر چکمی دلی ؟
— بیلهم ، قورقویورم قیزبی ایهاظ ایده ملی .
ایش او اولکی وقایع کبی اولسے یدی ، اوت ،
بلکه برپارچه تسلی یه بولوردم جرأت .

صولاً سوزمدر سزه ... یهوده فقط ، زده طویان ؟
 طاشدی قوصموق کی هر پنجره دن بیک هذیان .
 بک طبیعی که طورولمازدی ...

— طور او غلم ، بیتیشیر !
 — لطف ایدک ، بیتمدی ...

— بر دیگله ده ، او ملازسه ، بیتیر .

بکا آکلات باقایم شیمدی : شو بیچاره او جاق ،
 زور بالر سلطنتندن نه زمان قور تولاچق ؟
 هیچ بو منطقله ، آ دیوانه ، حکومت می یورور ؟
 بر جماعت که ارنلر ایشی یوم رو قله کورور ،
 قفا بیتمش دیمک آرتیق ، چکیور قویروغنی !
 قوتک حق میدر ا کسله مک بول دیغنی ؟

بزه ، عاصم ، نه شونک یوم رو غنی لازم ، نه بونک ؟
 بربینک پچه سی ایستر یالکنر : قانونک .

ویر بوتون قدرتی قانونه که وحدت یورو سون ..
 یوقسه ملت دَکل آنجاق داغینیق برسورو سین ..
 مملکت ذاتا آ بول باقسکا : آلاق بوللاق ،
 سن ده حسکله یورو سه ک با تیریر سین مطلق .
 یا قوزوم ، ضبطیه رو حیله حکومت سوره نک ،
 یری آلتنده در ، اوستنده دکلدر کره نک !
 — باباجنم اویله دَکل ..

بر اوافق اوچو ، دیدم .. بولدى نهایت بقال ؟
آلدی هر کس غازی ، کول یانگى کېي ، مثقال متفايل !
نه دونانىشدى سوقق ، طوغروسى شهر آيىندى !
صورمايمىك پارچەلانان ظلمى : اوچ كۈن سىندى !
باباجۇم ، ايشته قومار بازىلره ظلام بوقادار ،
بىرده او كسوزلۇر اىچجون بىك لىرا آلدەم زور زار .

كەلەم جىشىھە انصاف ايدىكىز وقتى ميدۇ ؟
يا خود انسان كېي اكلانسە حرېفلر نە دىنىز ؟
محلىكىر قافله سىمىش ، نە ادب وار ، نە حىبا .
آج ، سفىل اىكەنەر كەجان وىرە طورسون دنيا ،
ينه سز دىكەھەميك ، آ كلامايمىك ماتىنى ،
سوروك آرتىق سرىلن يوردىكىزك صوك دەمنى !
صاغىدە يوزلرجه اولن ، صولىدە حسابىز سورونز ،
قارشىدين بونلاره كۆملەك نە دېكىدر علنا ؟
طورمايمىك ، دردىيە اورتاق كورونوڭ قالقىك دە ،
دىمىش اولسىم ، بىلىرم ، و سعكىزك فوقدە .
آغلاامق چوق كېشىنىڭ ذوقى دېكىش ، لەن ،
كۆملەمك هر کس اىچجون ، ئىن ايدرم ، پەك مەمكىن .
قومشۇلۇن صىقىلىك ، پىسدن آتىك نۇرەلر ؟
بوس بوتون صوصدورۇرم صوڭىرە ، چىقارسەم يوقارى !

هر کس آج بکاهشیور قالدیریمک صیرتنده ..
 سز کیدک ، پرده لرک هپسني قالدیرتیکده ،
 علی عشرت ایدک عالمه کوسترمک ایچون !
 به آداملر ! آزیحق صایغی صاییک : کیزلى ایچیک .
 عنزه طوفانه طالمش ، قولاج آتمقدەسکىز ؟
 یوقۇنان خلقه باقىك ، پنجره لردن ، صاییسز .
 پاره کز يوقيا ، شوبن وار دېيەيم ، بول کىسىدن ؟
 حقكىز نرده سفیه او مايه دنيا آچكىن ؟
 هادى ياهو ، يېتىشىر .. چوق بىله اىچىدكارىكىز ؟
 طورمۇق او مار ، طاغىلىك ، بىلکە او زاقدىرى يېكىز ...
 هانى آلدیرما سەل بارى ، « دفع اول كىت ! » دىدىيلر ..
 دىيدم : « آرتىق كېمه ئائىسە دفع اولق ، او كىدر ..
 قوللىرنىن طوقەرق هپسنى آندىم بىر ؟
 سوپەيىك وارسە قباخت ، عجىبا بىنەمىدر ؟

كەلم شىمىدى قومار بازلىرى تەھىيە . أوت ،
 بۇتون اولرده ايشىقىسىز بوكالىر كىن ملت ،
 او قلوبىن صىريتان شىنلەكە انسان طورەماز :
 يانىورمۇش ، دىدىيلر ، هفتەدە بىر صاندىق غاز !
 بن بى اسرافى طىيى چكە مزدم آرتىق ؟
 طاشىيدم سوپەنيلن پتۈلى صاندىق صاندىق .

قوشیورسین ، به چو جوق ، چار په جو آنک دیواره ؟
 داغیلیر صو کره قفالاً ، ایته ، چکیل بر کناره .
 نه دمیر لبای مسلک بو ، ابوذر واری ؟
 عمرک ضابطه مأموری کله یدک باری !
 سن او میخانه بی با صقله مکلفمیدک ؟
 یا قومار باز لری معنای نه در تهدیدک ؟
 طوبلانوب جنبش ایدر کن ایلک اولادی ، کیجه ،
 هانگی بر حقله کیدوب هپسی دو گدک دلیجه ؟
 نعره آتمش دیه سر خوشلری ، طوت سن ، قو والا ..
 باری کیت بکجی یازیل ، آیلق آلیرسین بودالا !
 نه یه جبرا آییریرسین قوجه سندن قادینی ؟
 قومشوولر ، باقسه کا ، « کل کهیا » قومشلر آدیکی !
 بالیق آمش ، نه اولور ؟ صو کره یدیرمش ، نه چیقار ؟
 صانکه هیچ بسله مه مش کنديسی وقتیله زاغار .
 سکا بر شی دیمه مش ، قیصمش او طورمش دیلنی ؟
 یچون ، او غلم ، سریسیورسین حریفک پس دیلنی ؟ ... »

سویلهین بن دکلم شیمدی ، بزم عاصم بک :
 « حرکاتم سرزی بیزار ایدیسیورمش .. چوق شی !
 باباجنم ، او بله دکل ، دیکله میک راست کلنی ؟
 دیکله ییک صوچلی می یم ، حقلی می یم ، بردہ بـ .

کیمک امدادینه قوشسون ؟ او قادر چوچ که سفیل ! ...
 هانکی ماتنلی اوڭ دردینه چیقسین اورتاق ؟
 بىر يېغىن كول كىپىلەن ، باقىسىنى ، بىكىلرلە اوچاق !
 هانکى ياردىم دىلەن عجزى طوتوب قالدىرىسىن ؟
 بىر يېغىن چەتكىن بويىنى ايلكىن قىرسىن ؟
 بزم او محكىم ؟ حاكم ، بركت ويرسىن ، آجار ؟
 كىچىجەدن حكىمى ويرر ، كوندوزىن اجرایە قوشار ؟
 نەمەلازم ، حريفك پك عملى شى بىلەكى !
 — آما ھېچ صورمه بزم چىكدىكىمىز غائىلەيى :
 آقشام اولىازمى ، قىزىك بىكىزى اوچوقدر مطلق ..
 آغا بىكم كىلدى حالا .. دىيە قورقاق قورقاق ،
 دىكىلىر قارشىمە .. لا حول دىرم ، صبر ايدەرم ؟
 بى كىم تسلىئە اىتىسىن كە بن اوندۇن بىرم !
 چوللائىر بىنەمە يوزلۇرچە مەھىب اندىشە ؟
 بوتۇن اعصابىي صارصار ، باقەمام ھېچ بىر ايشە .
 ساعت آرتىق بىلەم آلتىمى ، ياخود يىدىمى ؟
 ھىجان ، كىلدىمى اوغلان ؟ خالىجان ، كىلدىمى .

چەلەدن چىقمىشىم آقشام ، دىدم :

« عاصم ، بىكا باق !
 يول ياقىنكىن كىرى دون ، نافلە چىقماز بوسوقاق .

هانی ، انسان سى چاغلاردى شو وادبلرده ..
 صوركە آفاقە ، او عالملر ، او دملر نزدە ؟
 يم يشيل يورده چوکن قاب قاره طوبراق رىنى ؛
 دىندى بىكلرجه حياتك ازلى آهنى .
 يوق جوارمده بوکون آج يامانك پاياني ؛
 هرپريشان يووا برعاليه قبرستانى ؛
 بى اولدورمهده ، او غلم ، بو خراب ايصىزلاق ؛
 هانىكى ويرانىي اشىشك قوبويور بىك چىغلىق ؛
 خسته بىكلرله ، باقنى يوق ؟ ديريلر چىر چىلاق ؛
 اولولر قاص قاتى اولىش ، هانى كيم قالدىرىه جق ؟
 بى طرفدن بو خجايىع كمىرىركن يوردى ،
 دىشلە يور نعشنى صيرتلان كى بىچارەلر ؛
 يولى او ناما كە بو اولسون قوشولان صوك ظفرك ؛
 كىرىدىكز حربه حرېفلرلە « ضرورى ! » دىيەرك ؛
 بو رذالتده ضرورىمى ، قوزوم ، بى بىلسەك ؟
 — آما سن بىك او زون اىتدە خواجهم ، آرتىق صددە !
 بىشمۇز نزدە ، سىنك سوپىلدىكشى نزدە ؟
 — اىشتە ، او غلم ، چوجوغۇڭ روحنى صارسان اسباب ؛
 متىسىل قىورانىبور ، قلى يېقىق ، بىنى خراب .
 هانىكى بىچارەنك آلامنى اىتسىن تعديل ؟

شوبنم درديمه برجاره بولايدق ايلكين .
 رمضان وقعيسي هر كون ، خواجه زاده ، هر كون ،
 هله كونلر بركتيليسه همان اوچ بش او كون !
 عادتا چيلغينه دونمش .. بوجونكده باشي :
 يانه رق كومديكى بىكلر جه شهيد آرقاداشى .
 صانيرم صوك ياره سندنده بيراز خويلانىور ..
 صو كره ، احواله تحمل مى ديدك ، غايت زور .
 نه دولابلر دونويور ، يىنكى صارصار طويسەك !
 بىجە يېودەدر ، اوعلم ، بوھرلر كې قان .
 او ، دەمین « حرب عمومى » دىدىيەك مسخرەلق ،
 قارە كوزدنده بىز ، قىمتى يوق بش پازەلق .
 پرده صىرىيلدى ، ايشك قالمادى ھىچ برهنى ،
 هر باقان سزدى قاراڭلۇدە سىين چەرەلىرى .
 يوتولور هرزەمى پىر عشقەنە محروميت ؟
 چىكى يىللار جه ، فقط ، چىكمىور آرتىق ملت .
 هله سن كل ده « حميت ! » دىيە آبدال قاندىر ؛
 جانى يانشى دده نك صوك سوزى « الا الله ! » در .
 بن سفالىتن أولوركىن سىنى صىقماز سەرفاه ،
 حق ارنىلر بوكا اوئمام كە دىسىن : اي والله !
 شويىلە بىراق : نەخراب اورتەلېنگ منظرەسى ..
 آما ھىچ دشىمە صاقىن ، چونكە يوركىلر ياره سى .

بل نصابنده ، او موزلر کی طاشقین چاتیلر ؟
 عضلى بالدىرينىڭ قىتارى همان بۇنى قىدار .
 اىكى چام بولەسى قول ، كىم طوته جق ، كىم بو كەجك ؟
 او بىلكلەرلە او الارسە دەميردن داها پىك .
 يارەلر باشقەجە اندامنە هييت ويرىپور ،
 بىر شەما تىلى تماشا كە وجود او رىپىپور .
 واقعا خىصىي دە كوربوز دىلىقاڭانىدى آما ،
 عاصىمك صولاتى قوت مى صورار ھېچ آدامە ؟
 سىيلكىپور دوت كې بىچارەيى صاغىدىن ، صولدىن .
 نە او ؟ چاپازمى ؟ هان كېر كە سىنگەر ميدان .
 آى ! حرىف سىيرىلىپور ، ھەم نە قولايقلە ، باقىك !
 آمان عاصىم ، بو كولش او لاسىن او يىدورما صاقىن ؟
 ھەلە آكلات شوايشك نەيسە حقيقى رىنلى ؟
 « يېڭە مزىمش اونى : بىر كە دىكلىش دنلى ،
 بىرده بىچارە آدام پىك متعظم شىمىش ،
 قەھر او لورمىش كەرنىدىن طوتارق يېڭە يىش .
 صو كە ، لا يەقىمى ايمش يېلرە سرمك شىمىدى ،
 بويىلە دوشانلە بوتون كون دو كوشن بىرىكىدى ؟ »

*
* *

— آكلادق ، ھېسى دە اعلا ، دېيە جك يوق ... لەن ،

عسکر ایتمشدى کولشلره یاریشلر ترتیب .

« هادى عاصم ! » دیدك ، « اوماز . » دیدى ، بزدىگله مدىك ؟

[بولارق بردە قالین ، پیرپیته بکىزىر دىزلىك ، ۱]

یاره لېش دىمدىك ، اوچ كىشى طوتىق صويدق ؟

چىقىدى ميداندە كىزىن خىصىنە يچارە چوجوق .

نهيدى اوغلاندەكى اندامك او آهنىكى فقط !

بىلەي ھر عضوى اىچون آيرى چالىشمىش خلقت .

يا كېكلەر نە صلاپتلى ، يا اتلر نە قاتى :

ئېدىن طېرناغە ، كويىا ، دولامشلر خالاطى ،

ايکى اوچ قاتلى بو كوب بىچنارك كوكىدەسىنە .

ھەلە طاشمىش دو كولوركىن او معظام سىنە ،

او يە بازى عضلاتك ابدى دالغەلرى ،

كەيورار عارضەلر سىرىنە طالمىش نظرى .

چوق كىنيش دىرسەك او موزلر ، بوي او نسبتىدە او زون ،

او نە موزون قفادىر ، صو كەر ، نە صاغلام او بويون !

او فاراق برقاپى صىرتىك قاباران ابعادى ،

چارپىشوب طور مادە ناچار ايکى مدهش قانادى .

ا كىسەدن تابلە صارقان او درين خط ، او يارىق ،

عرضى عمقدنە نەنەن طول مجرد آرتىق !

[۱] پەلواڭلر كولشىدە دىزلىرىنە چىكىدەكارى ، تامىلا، مىشىن ايسە آدىنە « قىسىپت » ، يارى يىلىكىن بىزى ، يارى مىشىن ايسە « پىرپىت » دىرىلر .

دوکولن حسلری کور : اینجیلرک اک تمیزی .
 کوکده یالچین قایادن آبده ، لاقد اجل ؟
 صانکه هیچ دویغوسی یوق .. بردہ فقط روحنه کل ؛
 او نه افراط ایله رقت ! هانی ، اینسک تعمیق ،
 برقدین روحي دکلدر او قدار بلکه رقيق .
 صوکره ، عرفانی ایچون سویلیه جل سوز بولامام ؛
 او غلامنک بیلدیکی ، او کرندیکی هرشی صاغلام .
 بویی دهشتلى ، اوت ، بینی ده لکن زنده ؟
 قفا اکسیمه برابر کیدیبور سیرنده .
 چولده بن خیلی کوروشدم بوسفر عاصمله ؛
 خواجه ، تأمین ایدرک سویلرم ایمانله ؛
 اغتنام ایتمیه باقدم چو جوغنک صحبتی ؟
 بلک یاقیندن طانیدم چونکه خصوصیتی .
 نه کولشدیر مديکم قالدى ، نه قوشدور ماديغ ؛
 نه ده « هر شیده صفيرسين ! » ديه چوشدور ماديغ .
 چولك آسوده محیطنه تکن کونلریمز ،
 بکا کوستردی تمامیله که : اوغلک اشسر .
 بی تناهى صفحاتیله حریف آیری جهان ؟
 بی تناهى صفحاتنده ده ، لکن ، انسان .
 هیچ اونو تام ، بويوجک برظفر او لمش ده نصیب ،

قوتک صیرتی کیممش ، کورهیم ، او قشامايان ؟
 نه زمان آلتده قالیرسەڭ ، او زمان دردیگە يان !
 « بشرك عدلی مصال ، حق ئیپیر كىر يالكىز ؟
 دوگولن مەحکمە لردن قوغلور ، چونكە : جيابىز ! »
 بزم اوغلان بونى ورد ايمش ، او قور هىرده ..
 — طوغرو سوز ، صوکره ، طېبىي ، افەلكوار سرده !
 — افەلك ، چوق كوزل آما ، صوڭى چىقماز بويولك ؟
 ايته ، او غلم ، شوكا بىپارچە نصىختىدە بولۇن .
 چونكە بن قورقويورم ، سوپىلەمش اولسەم تىكار ،
 يوز كوز اولدق ، ايدەجىڭ مىسىلە عصىانىدە قرار .
 — نه دىمك ! هيچ سكا عصىانىي ايدىرمى عاصم ؟
 — بىنجه هر مىكىنى وقتىلە دوشۇنمك لازم .
 — خواجم ، او لادىكە بىكىزىر بولامازىين آراسەڭ ،
 كورمدىم بن بو قادر درت باشى معمور انسان .
 نه بويوك خلىقت او عاصم ، نه معظم هيكل !
 اونى ، بر شعر حماست كىي ، الهام ازىل ،
 سكا صوندىسى ، آچوب روحنى تىرىجە چالىش ..
 غالبا اوغلانى ياكلىش كوروپىرسىن ، ياكلىش !
 يالكىز كوكىنىك ابعادىمى صاندك يو كىشك ؟
 اين ده اعماقىنە برباق ، نەدرىئىش او يورك !
 دالغەلاندېنچە اىچىندىن طاشان ايمان دىكىزى ،

او ناصيل جهد ايدي قور تولق ايچون آ کلامالي :
 سيلکينوب آتدى بلندن آصيلان درت چووالى !
 ديدم : آرتىق سزى حقلار بوظپير شيمدى ، طورۇڭ ،
 نه آغىز قالدى يېكىتلارده ، حقىقت ، نه بورون ؟
 كىمعه ايندисە ، نزول اىنمشه بىگىزتى اونى !
 بوسويمىز شاقەنك خىلى فراقلىدى صوڭى :
 هانى ، سلخىخانە جوارىنە طوروب سىرە باقان ،
 قارە باشلار كورولور : يوزلرى قان ، كوزلرى قان ؟
 بوجومارلارده او وضعىته كىشىلدى .
 هېسىنىڭ حقنى الله ايچون اوغلان ويردى !
 هله بىرداھىسنىڭ بىنى داغىلەمشىدى ، اكىر ،
 ايشى صلح ايتەمش اولسەيدى كىن درت عسکر .
 — آ كلاسەيدىق ، شو نەدن صوڭىرى كىنچى فضله پايى ؟
 — يا طابانجە يەھمۇم اىتدى او زاقدىن بودايى .
 بىر كىت ويرسین او عسکرلە دعوى بىتدى ؟
 سدىھەر كىلدى ، پوليسىرلە حريفلىرى كىتدى .
 — سزى حقسز چىقاران يوقدى يا ؟
 — اولسۇنى ؟ تو خاف !

عنو ايدرسىن ، خواجه زادەم ، نه قادر صاچە بولاف !

حقلى ، حقسز دىيە تقسيمى كىم اىتىش كە قبول ؟
 بوجەنان ، باقىسىنى باشىن باشە : آ كل ، مأكول .

بو ، ظپیر ؟ عالمک اولادینی دیرسه که ، خاشاری ؟
 کوره جک خیلی مرّوت داها وار ! بن پاپه مام ..
 — رمضان وقعيه سی ، یاهو ! شونی آکلات ، به آدام !
 — اسکداردن کلیوردق ، ایکیمز : عاصم ، بن ..
 ساعت اوں بر صولاندیدی .. واپور بکلر کن ،
 یوجیلر بافرهینی تالندیریویر منمی سکا ؟
 قاچیویر ، بلئی که چینغار چيقه جق ، طور ماسه کا !
 خایر او غام ، ناصیل اولدیسه ، آپیشدم قالم ..
 چو جوغنک طوری دکیشمشدی . دیدم : « باق ، عاصم ،
 دالا شیرسه که بو حریفلره او زرسین بابا کی ، »
 ایچلرندن بری ، هم شبه سز ، الا قالتا بانی ،
 او ج نفس پوفله بهرک بورمه : « سن سویله ، خواجه !
 نه یه با غلامی حیوان کبی حالا اوروجه ؟ »
 دیبویر منمی ، طبیعی سنک او غلان توقادی ،
 حریفك ییرتیلا جق آغزینه قالقوب یاما دی .
 غالبا پک جانی یوقش که یووارلاندی لشی ...
 اصل ایتلر کریده یمئش ، قوشہ رق دردی ، بشی ،
 آکسزین سردیلر اولادینی قارشیده یره ..
 بن شاشیرمش ، « آمان او غلم ! » دیشم بر کرده .
 هله یار بی شکر ، طوبلانوب او غلان بردن ،
 کومور آمش دوه قالقار کبی طوغرولدی هان .

— بیراق اللئی سورسەڭ، يىنە بىرباد اولدم !
او يانىق دفترى آرتىق قاپا، زىرا طولدم ..
طيقانوب طورمادەيم . باقسەكا، نوبت نوبت ..
ذاتاً اعصابە حاكم دكلم ، مرحىت ايت .

— باقايىم شىمىدى ، سىنك نېيدى او مشكل دردك ،
كە صباحىن بىرider سوپىلەمدەك ، سوپىلەمدەك ؟

— عاصىك حالى قىا : بىك مەتھور ، آما ، بىك !
نه نصيحتىن آلىرىشى ، نه آزار دىكلىيەجك .

— آتاق او غلاندر اساساً ... دىمك آزدىرىدى ايشى ...

— بىلەم آزدىرىدىمى ، لەن خوشە كىتمز كىدىشى .

— رمضان وقعدىسى وارمش ، او نەدر ؟

— آكلا تەيم ..

او زمانىن بىرى ذاتاً نە صويم وار ، نە صايىم !

— نە دىمك ؟

— چىقمىورم ، صانكە ، برابر طيشارى .

ینه برشی پا به بیلدم دیمه م خاطره که .

سن که ، صوک اهل صلیالک قیردزق صولتني ،
 شرقك اک سوکیلى سلطانى صلاح الدينی ،
 قلیچ آرسلان کبی اجلالکه ایتدک حیران ..
 سن که ، اسلامى قوشاتمیش ، بوغیور کن خسران ،
 او دمیر چنبری کوکسکده قیروب پارچالادک ؟
 سن که ، روحکله برابر کزراجرامی آدک ؟
 سن که ، اعصاره کومولسک طاشه جقسىن ... هیهات ،
 سکا کلز بوافقلر ، سنى آماز بوجهات ..
 اى شهید او غلى شهید ، ایسته مه بندن مقبر ،
 سکا آغوشنى آچش طورو بیور پیغمبر .

ای ، بوطوپراقلر ایچون طوبراغه دوشمن ، عسکر !
 کوکدن اجداد اینه رک اوپسه اوپاک آلنی دکر .
 نه بويوکسين که قالك قورتارييور توحيدی ..
 بدرک آرسلانلری آنجاق ، بوقادر شانلى ايدي .
 سکا طار کلېچك مقبرى کيمىر قازسين ؟
 « کومەلم کل سنى تارىخه . » ديسەم ، صىغمازسىن .
 هرج و مرج اىتدىكك ادواردە يىز اوكتاب ..
 سنى آنجاق ابديتلر ايدر استىعاب .
 « بو ، طاشكدر . » دىيەرك كعبەي دىكىسم باشكە ؟
 روحك و حينى طويسەم دە كچىرسەم طاشكە ؟
 صوکره کوك قېبىي آلسەمدە ، ردا نامىلە ،
 قانيان لەدىنە چكىسم بوتۇن اجرامىلە ؟
 مور بولوطلە آچيق تربە كە چاتىسىم دە طاوان ،
 يدى قاندىلىي ثريايى او زاتىسىم او رادن ؟
 سن بو آويزەنك آلتىنده ، بورۇنىش قانكە ،
 او زانىر كن ، كىچە مەھتابى كتىرسەم يانكە ،
 تربەدارك كې تا فيجرە قادر بىكتىسىم ؟
 كوندوزىن فجر ايلە آويزەكى لېرىز ايتىسىم ؟
 توللەن مغribى ، آقشاملرى صارىسىم يارە كە ...

سورو حالنده کزركن صایسز طیاره .
 طوب توفکدن داها صيق ، کولله ياغان مرمیلر ...
 قهرمان اوردوی سیر ایت که بوته بدنه کولر !
 نه چلیک طابیه لر ایستر ، نه سینر خصمند ؟
 آلینیر قلعه می کوکسندہ کی قات قات ایمان ؟
 هانکی قوت اوپنی ، حاشا ، ایده جک قهرینه رام ؟
 چونکه تأسیس الـ اومتین استحکام .

صاریلیر ، ایندیریلیر موقع مستحکملر ،
 بشرک عن منی تو قیف ایده من صنع بشر ؟
 بو کوکسلرسه خدانک ابدی سرحدی ؟
 « او بنم صنع بدیعم ، اوپنی چیکستمه . » دیدی .
 عاصمک نسلی ... دیبوردم یا .. نسل مش کرچک :
 ایشته چیکستمدى ناموسنی ، چیکستمیه جک .
 شهدا کوکده می ، برباقسه کا ، طاغلر ، طاشر ..
 او ، رکوع اولماسه ، دنیاده ا کیلمز باشر ،
 یاره لانمش تمیز آلتندن ، او زانمش یاتیور ،
 بر هلال او غرینه ، یارب ، نه کونشلر باشیور !

دو کدی قارنده کی اسراری حیا سر جهش .
 ماسکه ییرتیلماسه حالا بزه آفتدي او یوز ..
 مد نیت دینیلن قحبه ، حقیقت ، یوز سر .
 صوکره ملعونده کی تخریبه موکل اسباب ،
 اویله مدهش که : ایدر هبری بر ملکی خراب .

اوته دن صاعقه لر پارچه لا یور آفاقی ؟
 بریدن زلزله لر قالدیسیور اعماقی ؟
 بومبا شیمشکلری بیندن اینوب هر سپرک ؟
 سونیور کوکستک اوستنده او آرسلان نفرک .
 یرک آلتنده جهنم کی بیکلار جه لغم ،
 آتلان هر لغمک یاقدینی : یوز لر جه آدام .
 اولوم ایندیرمهده کوکلر ، اولو پوسکورمهده یر ؛
 او نه مدهش تیپی در : صاورولور انفاض بشر ..
 قفا ، کوز ، گوکده ، باجاق ، قول ، چکه ، پارماق ، ال ، آیاق ،
 بوشانیر صیرتلره ، وادیله ، صاغناق صاغناق .
 صاچیور زرده بورو نمشده او نامرد اللر ،
 ییلدیریم یایلیمی طوفانلر ، آلودن سلادر .
 ویریسیور یانغینی ، طورمشده آچیق سینه لره ،

شو بوغاز حربی نهدر ؟ وارمی که دنیاده اشی ؟
 اک کشیف اور دولوک یوکله نیور دردی بشی ،
 — تپه‌دن یول بوله‌رق کچمک ایچون مر مردیه -
 قاج دونانمایله صاریلش او فاجق بر قره‌یه .
 نه حیا سزجه تحشید که افق‌لر قاپالی !

زده - گوستردیکی وحشتله « بو : بر آوروپانی »
 دیدیرر - پیر تیجی ، حس یوقسوی ، صیرتلان کومه‌سی ،
 وارسه کلش ، آچیلوب محبی ، یاخود بقسى !
 اسکی دنیا ، یکی دنیا ، بوتون اقوام بشر ،
 قاینا یور قوم کبی ، طوفان کبی ، مخشر مخشر .
 یدی اقلیعی جهانک طور یور قارشیگه‌ده ،
 اوسترا لیایله برابر با قیورسین : قاما دا !

چهره‌لر باشقه ، لسانلر ، دریلر رنکارنک ؟
 ساده بر حداده وار اور تهده : وحشتلر دنک .

کیمی هندو ، کیمی یام یام ، کیمی بیلمم نه بلا ..
 هانی ، طاعونه‌ده ذلدر بورذیل استیلا !

آه او یکرمنجی عصر یوقی ، او مخلوق اصیل ،
 نه قادار کوزده‌سی موجود ایسه ، حقیله سفیل ،
 قوصدی محمد جک آیلر جه طوروب قرشیسته ؟

— بیلیرسین که دکل معتادم .

— کوزل آما ، نه فضیلتاری وار اولادم ؟

— نه فضیلت می ؟ چوجوقلر قوشویور ، آج چیپلاق ،
جهه دن ججه یه آرسلان کبی هیچ طورمایه رق .

ینه وارد بر اولوم قورقوسی آرسلان نده بیله ؟

یوز کوز اویش بو چوجوقلر اولومک شیخصیله !

جهه نک هر بری بر قطعه ده ، اطرافی دکنیز ؟

قاره دیر سه ک داها دهشتلى : نه يول وار ، نه ده ایز .

حر کاتک کورویور سین با ، خواجهم ، اک قولانی ،

یالین آیاق قافقاسی طو تمق ، باش آچیق سینایی !

یا پیلیر ظن ایدیور سه ک ، با قالم ، سن ده صویون ..

قطعه قاپق ، کوشہ قاپق دکل آرتق بو اویون .

[۱] اما خالق بیلیور ، بیلمسین ایسترسه بالیق .

ای ولی النعم ، آرتیق سزه بزرگ کولهیز ؟
یالکنر امر ایدیکنر سز ، یالکنر امر ایدیکنر .

— شیمدی ، او غلام ، قیزه جقسین یا ، فقط ، بوش نه دیسه که ؟
بورذالت بنی مائیوس ایدیبور آتیدن .

حاله باقدیجه آدام قهر او لیور المده دکل ؟
بزی کیم قور تاره جق ، وارمی که بر باشقه نسل ؟
— عاصمک نسلی ، خواجم ،

— نزده !

— خایبر ، حقسزسین ؟

غالبا او غلانه پک فضله بو کونلر حر صک ؟

— عاصمک نسلی ... دیبورسین . نه او زون بویلو خیال !

— عاصمک نسلنه منقاد او لا جق استقبال .

سکا وجدانی آقدم او قودم ، دیکله سه که ؟

سویله شن باشقه سیدر ، باقه ، خواجم ، سویله یمه .

— نه کهانت بو ؟

[۱] «ایساکی ایت ، دیگیزه آت ، بالیق بیلمز سه خالق بیلیر .

دیمه برمثلمز وارد ر .

چکیلیرمیمش ، افندیم ، کیچه کوندوز بوبلا ؟
 ذوق حقمش آدامک ، باشقەسی هب باطلمش ..
 جوق تو خافش بونی انسانلر ایچون آکلامایش ؟
 آه ، افندیم ، داها سویلنیمه جلک ایشلر وار ..
 چونکە ناموسه مسلطدی او آزغین جاناوار ..
 — ای ااما نیه صارمشدیگئز اطرافنی هپ ؟
 — حق دولتلری وار ، عرض ایدم نهیدی سبب ؛
 پەدن طیرناغه هر کون دونانوب صیر صيقلام ،
 هانى ، يوتدىسه او توکروکلری ، فاصلام فاصلام ،
 وطن اوغرنده افندیم ، وطن اوغرنده بوتون .
 بىز او ذلتىرە قاتلانماش اولسەيدق دون ،
 مملیكت يوقدى بوكون ، يوقدى ، عياذبأ الله ...
 او يىلە اوچ بالغام ایچون ماتە قىيمقىدە كناھ .
 حریف آنجاق بىزى بر پارچەحق اولسۇن صايىدى ؛
 باشى بوش قالمابه كلىزدى ، اكىر قالسىدی ،
 ملىكى صاتمىشدى يادوشمانلرە ، اوندىن دە كچىك ،
 يېقىمادق عائىلە قويمازدى خدا حق اىچىن .
 بولۇنور پك چوق آدام جىنكە قوشوب جان وىرەجلک ؟
 حرېك اڭ مشكلى حىثىتى قربان ايمك .
 بوفدائىلکى بىز كوزە آلدیرمىشدق .

ذات علیالری حقك بزه انعامیدسکنر ،
 کیمسکنر ، سوبلهیسکنر ، حضرت موسامیدسکنر ؟
 هله فرعونك أللدن یاقه من قور تولدی ؟
 هله محو اولمادن اول سزی ملت بولدی .
 آه افندیم ، او حریف یوقی ، قیزیل کافر دی ؟
 چونکه برشی طانیماز ، هر نه دیسه که منکر دی .
 نه ادب دیر ، نه حیادیر ، نه فضیلت ، نه وقار ؟
 گیزیر لش کبی ، معتادی دکل استغفار .
 آقصیر صوکره ، فتور اینمه رک ، بورنمزه ..
 یوتارز ، چاره نه ، ممکنی ایلیشمک طوموزه ؟
 صاوور بالغامی تا آلمزک اور تاسنه ،
 توکورورمش کبی طاشلقده کی توکروک طاسنه !
 هذیان ، صورسہ کز ، الله ؟ هذیان ، پیغمبر ؟
 دین ، وطن ، عائله ، ملت کبی یوکسک حسلر ،
 احمق آلداتمچ ایچون سوبلهینلیر شیلرمش ..
 بو خرافاتی حقیقت دیه کیم دیگلرمش ؟
 عاقل اویمش که : حیاتک بوتون اذو اقدن ،
 طور ما یوب حرصنی تطمینه ایدرمش ایمان .
 آخرت فکری یولارمش ، یاقیشیرمش اشکه ؟
 هیچ قفارمیمش آدام بوله بینسر جه شیئه ؟
 هله اخلاقه صاریلیق نه دیگممش حالا ؟

بیلمز آبدال که دکل هیچ بزی ذاتاً موجود .
 دین ، وطن ، عائله ، ملت ، ابدیت ، وجودان ،
 صوکره حیثیت ذاتیه ، شرف ، شهرت ، شان ،
 داهای برخیلی خرافات هریف اویش اسیر .
 صارمیساق بیته ایتمز که حقائق تأثیر .
 بویله عنقا کبی مدلولی یوق اسمایه قنار ؟
 آدامک صبری توکنیک دکل ، اسماسی یانار .
 قیز ، قادرین هپسی حرملرده بوتون کون محبوس ،
 شو تلقی یه باقیک ، اک کوتو وحشت : ناموس !
 حریفك سوفره ده شامپانیاسی حالا : آیران ،
 باری ، یکرمنجی عصردن صیقیل آرتیق ، حیوان !
 ایچه لم صحت سامیکنده ... های های ایچرز !
 بزر ، افتديم ، سنک اوغر کدھ بوجاندن کچرز .
 ایچه لم ... طورمایالم ... عافیت او لسوون ... شرفه ! ...
 صوکره نوبته ، او زون بویلو ، سوکرلر ساغه .

خلفک فرض ایده لم شیمدى او برمکتبدن .
 دالقاوو قلر یگى برماسىكە طاقارلرده همان ،
 قوشاتیرلر ینه اطرافنى :

« سبحان الله !
 بونه فطرت ، بونه وجودان معالی آکاه !

دالقاو ولقدر بوتون انسان کسیاير لاتشیه !

طیلسان ، جبه ، قاوق ، حرقه ، هپ اسباب ریا ،
طیش یوزندن عمرک دوری محیطک کویا .
کیمی صائم ، کیمی قائم ، او طاوانلر ، یرلر ،
« قل هو اللہ احد » زمزمه سندن ایکلر .

سن بوجوشقوناغه ایسترسه که اینان ، هپسی یالان ،
« هو » نک مرجعی آرتیق ، نه « احد » در ، نه فلاں .
چونکه مادام یوروین ساده سنک سلطنتک ،
شیمدیلک هیکلی سنسین طاپیلان منعتک . ۱

قائمه ، هی قوقلا قیافقلى آدام ، هی سرسم ،
حریفک آغزی « صمد » ، معدھسی یوزلوجه « صنم ! »
سن ده بر تکمده بولدکمی ، نهایت ، یریکنی ،
نه قیلیقده یسه کان ، هپسی هویتلرینی ،
عینی ماھیته آقطارمه ایدرلر چابوجاق .

سکاھ کون سکز اوں کره سوکرلر مطلق .
هانی دیللرده کزن نامک ، او ھیچدن شرفک ؟
نده صاغلامش ، اوٹ ، آکلاسین آبدال خلفک :

« آه اندیم ، او نه حیوان ، او ناصیل مرکبی !
اک خبر خواهی ایدک ، بزری حتی تپدی .
بوحیا دیر ، بوادب دیر ، ویر اوھامه وجود ؟ »

نه يالپارسين ؟ عمر اولسنه ، ينه حالك مشكل .
 اوغراما ز طوغرى آدام سمعتكه ، لىكن ، هيهات ،
 كيجه كوندوز سنى اضلاله موكل حشرات !
 قولاغل حق سوزه آرتىق ابدياً حسرت ؟
 قوصديغل هرزه : يا حكمت ، يا بويوك برنعمت !
 يوتان او لمازسه ديدك ، او ياهمى ؟ بيهوده مراق ؟
 دالقاووقلر اونى هضم ايته يه جاندن مشناق !
 كيريرسين حريفك بورننه ، او خ ، دير ، نه نفس !
 آقصيريرسين ، واى افندىم ، بو نه آهنك سلىس !
 تو كورورسين او ملوث يوزه « هاق تو ! » ديمرك ؟
 صيريتير : « سورما ، صمييمىتمز پك يوكىك . »
 اچىمورسنه ، صوفى ، سرخوش سكا هر كىس ساقى ..
 « عشر تك حرمى حلامى ؟ او سىزلى باقى ! »
 عرضه دوشانسىڭ اكر ، عائلەلر ھې محرم ..
 « نه بويوك وحشت اساساً بوسلا مقلە حرم ! »
 بىنخالىف هوا يوق ، دىكەدە دىكە عىنى صدا :
 « ذات سامىكىزە ملت دە ، حکومت دە فدا . »
 منقعدىر سنى تەدىد ايدەجىڭ تك موجود ،
 چونكە چىقسە ئادە نجىم دىيە ، خىنمك معبود ! [۱]

صوفيسين فرض ايدەم ، شىمىدى دە بوى بوى تسبىح ..

[۱] خىنمك يعنى منقعد

— عمرك خطبه سى عقل مى بىلەم ؟
— بىلەم ..

— « ايهالناس ، اي درم طاپدىغىن اللهه قىم ،
يوقدر اصلا شو جماعتىدە كە هيچچ بىر عاجز ،
بىم عندمە سىزك او لمایەڭ قادر يكىز ،
برقو يكىزدە او لان حقنى قور تار مام ايجىن .
برقوى كىمسەدە يوقدر كە بوا متىدە ، بىلىك ،
اك ضعيف او لمایە نزدمەدە ، طوتوب كىندىن ،
عاجزك حقنى اصرار ايلە ايستركىن بن . »

عمرك ايشتە ، خواجم ، چىزدىكى مسلك بويدى .
— لكن اقوالله افعالى بحق او يدى .
— صالحانان چونكە قىلىجىلدى ؟ نەقۇرۇق ، نەقاووق !
او يىلە بىر دور شەامتىدە قولايىدر او لولق .
سنك اطرافكى آلسىن كە يېغىنلەر جە سفىل ،
كىمى ادمانلى ادبىسىز ، كىمى تعلیملى رذىل .
كىمنك فطرتى آزادە حىا قىدىن ؟
كىمنك عفتى اقبالله أتدىن قالقان .
او قومار باز ، بو حرامى ، شۇنى دىرسەڭ ، عياش ،
صو كىره مجموعى مزور ، متبصصى ، قلاش ..
بو محيطك باقلم شىمىدى ايجىندن چىقه بىل ؟

صوکره حق ، صوکره نبات . ایشته قوزوم انسانق .
 دردی برلشیدیتی یوقدر سکا خسران آرتیق .
 مسلمان حقه ظهیر اولمايه هرآن مجبور ،
 صارصیلیر وارلغی ، کوسترمیه باشلارسه فتور .
 هله ظلمک غلیاننده بوجبوریت ،
 دها شدتلى اولور باشقەلرندن البت .
 چونکه حق اویله زمانلرده قالیر تھلکده ،
 چارە سزدر اونى قورقارمايه باققق ساده .
 برآدام طورسەدە برظام امامك يوزىنه ،
 عدى امر ايتسە ، بوظالمدە اونك حق سوزىنه ،
 انقاد ايلهيە جىك يرده طوتوب قىسىه اوڭىا ،
 او مجاهد يازىيلير تا شهدانك باشنه .
 حمزەدن صوکره كان شانلى شهيد آنحق اودر .
 حق ايچون جان ويرەنك پايەسى البت بواولور .
 حق بر ظالمە اخطار ، او نە شاھانە جەداد !
 « اڭ بويوكدر » دىدى پىغمبر پاكىزە نهاد .
 حق ذليل اولدىمى ملتىدە ، حکومتىدە ذليل .
 « هانىكى امتدە كە مشكلدرو ايدىلک تحصىل ،
 ئاجزىك حق قويىردىن .. او ، قوتلەنەمن .. ۱]
 — نە كۆزلى سوزبۇ ! شمولىلە برابر موجز .

---

[۱] امام علي دن روایت اولونان بر حدیث شریفک ما آلیدر .

دیری طوغمش ، طوره جق دیپ دیری ، طور دخه زمین .
 نهیه اسراف ایدم برسورو اقناعیات ؟
 خواجه ، مادام که بودین : دین بشر ، دین حیات ،
 بشرک حقه رفیق اولق ایچون وجدانی ،
 بشریتله برابر یورومکدر شانی .
 یورومز دیرسه که اکر ، روحی کیدر اسلامک ؟
 او یورور ، سن یورومز سه که ، نهالور انجامک ؟
 او فلینک علمی ده اولسیدی اوایمانه کوره ،
 شیمدی باشدن باشه توحید ایله طولشیدی کره .
 او ناصیل قلب ، او ناصیل عزم ، او ناصیل اطمینان .
 ایشته توفیق الهی یه یور کدن اینانان ؟
 ایشته « لاخوف عليهم » ۱ [دیبه قرآن حکیم ،
 بو ولی زمره یی ایتمکده در آنخاق تکریم .
 خالقک نامتناهی آدی وار ، الاک باشی : حق .
 نبوبیوک شی قول ایچون حقک الندن طویق !
 هانی ، اصحاب کرام ، آیریلام ، دیرلر کن ،
 مطلقا سوره والعصری او قورمش ، بونه دن ؟
 چونکه مکنون او بوبیوک سوره ده اسرار فلاح ؛
 باشده ایمان حقیقی کلیور ، صو کره صلاح ،
 ۱) نظم جلیله کی (لاخوف) فانک فتحیله - یعقوب قرائته کوره -
 او قوئمالیدر .

مدرسه‌ک وارمی سنك ؟ بجه اوچوقدن يورودى .
 هادى كوسترا باقایم شیمدى ده ابن الرشدی ؟
 ابن سینانه يه يوق ؟ نرده غزالي كورمۇ ؟
 هانى سید كېيى ، رازى كېيى اوچ بش عالم ؟
 ئاك بويوك فاضلەن : بونلر آثارىندن ،
 بلکە اون شرحە باقوب ، برقورو معنا چىقاران .
 يدى يوز يىللەن ائرلە بودىنىڭ حالا ،
 احتياجاڭى قابلىق تلافي ؟ اصلا .
 طوغىرودن طوغىر وىه قرآنندن آلوب الهامى ،
 عصرك ادراكى سوپەتلىقىز اسلامى .
 قورۇ دعوا ايلە اولىماز بو ، فقط علم ايستر ؟
 بن اوقدىرنىدە آدام كورمۇرم ، سن كوسترا ؟
 قوجه علمىيەن آقطارىدە ، بول اوچ دانە فقيە ؛
 ذوق فقهىسى بوتۇن ، فكرى آچىق ، روھى تزىيە ؟
 صايىسز حادىه وار اورتىدە تطبيق ايدەجىك ؟
 هانى بىدانە «اصول» عالمى ، ياهو ، بىرىك ؟
 بويىله آوارە دوشۇنجه يىلە ياشانماز ، ھىيات ،
 «ملتقى» فقهىكىزك نامى ، اصولك «مرآت» .
 ياشانىر ، ظن ايدىيورسەڭ ، بابا جعفر لەكسىن ،
 نفس ايتدىر ، چابوجاق ، كىندىگە ، اولسۇن بىتسىن !
 أولولر دينى دىكل ، سن دە بىلىرىسىن كە بودىن ،

بُنی کور دلکیا ، شو بن قاج پاره لق شاعر سهم ،
سنک علمک ده او در ، نافله او غر اشمه کوسه م .

« بکجی خیر سینز یاقه لار باعده ، قوشار دیر که بکه ،
با غلام های دودی ، زور زار ، آیاغندن دیره که .
— آیاغندن می دیدک ؟ قول لری میدانده دیمک !
او غلان ، آبدال می نه سین ؟ شیمدی چوزر ..
— کیم چوزه جلک ؟

— هله باق ! کندی چوزر اللری بو شده بسمه ..

— پاشام ،

هیچ تلاش ایمه !

— نه دن ؟

— چونکه بزم کویلو آدام ..

— نه چیقار ؟ کیتدى کیدر ..

— کیتمه سنک وار می یولى ؟

طوت که ، بن بیلمه مشم با غلانه جقمش ده قولی ؛
آیاغندن ایپی کوشە تەمی عقل ایتمز او ده ..

بزده بر کوییلر ز ، یانلامشز بریورده .
اویله هیچ کندی آداتمایه قالقىشمامالی ،
هانکیمز ، باشقە متاعز ؟ هېمز تیر خاللی !

— ایشته کوردلئیا، خواجم، ملت ایچون لازم اولان،
خواجه ماندالده کی ایمان کی صاغلام ایمان.
تیتره تیرسین ینه دنیایی، امین اول، تیر تیر؛
هله سن شرقه او ایمانده بش اون سینه کتیر.
زوبه والی یه چاتان هانکی مدرسه، اوکا،
صورام بن که: آچیق کوردیکی برق یوله،
کله سندن کچه جک ملا یتیشدیرمشی؟
او طوروب ساده جه، مکتبه تقدیم ایشمی؟
قورو لا فدن نه چیقار؟ طینغير الله، طینغير ساج..
مکتبک آجسه اکر، مدرسهک اوندن دها آج!
بوده محتاج، اوده یللر جه مغدی یمکه.
«نه یه بوینک بوقدر اکری دیشلر، دوه یه،
آقوزوم، هانکی یرم طوغر و، دیمش..» سوزده بودر..
سن ایشك یوقسه، فلاں مسلکه ویر پایه یی، طوره
او فلاں مسلک، اوت، بزده فلاں دن یو کسک؟
بریچاق صیرتی قادر فرق، فقط اوچرسهک.

سەردىلەر ھەر طرفىن دىلىن پۇستىكى مى .

/ — صو كىرە؟ ..

— بن حسىنى غىب ايمشىم آرتىق ..

— واه ! واه !

— صانكە برقۇرقولى رؤيا ايدى .. فرداسىي صباح ،

دېڭىز اوستىنده بولوب كىندىمى شاشىم بوايشە ،

دىدم كە : « آكلا تىرم بن ، حىيد اوبر كلىشە .

آدام آلدېچە لازستان قىيسىنەن طاقالر ،

قورتولوش يوق ، سىنى ماندال يىنە بىر كون ياقالار ! »

قدرى بىك ھەم بىن ، ھەم واعظى تطىب ايتدى ؟

عبا كىدىرىدى كە بىز لوجه بىر خلعتدى .

صو كىرە بىرچوق پارەلر وىردى ..

— جىندى ئى ؟

— أوت .

اوفلى رد ايتدى ، بن آلمى ..

— ايى اولىش ..

— البت .

کیدهیم ، ظالمی ایقاظ ایدهیم ، ایستدم .
 او ، بزم جامع او زاقدر ، کله من ، مانع نه ؟
 کیدرم بن ، دیپرک ، واردم او نک جامعنه .
 قفس آردنه خانملر کی صاقلیدی حمید ،
 قوجه شوکتی ! حقیقت بونی ایتمزدم امید .
 بلکه فرق الی بیک عسکرله صاریلش ییلدیز ؟
 او سلاحشورلر ، او آل فسلی حریفلر صایپسز .
 نه به مال اولماده سیر ایت ، حریفک بر نمازی :
 ساده آلتاش بیک آدام قالدی نمازسز آن آزی !
 هله تبزیری آشان مصروفی ، دیرسه ک ، صورمه .
 کوردیکم مسخره لق کیتدی ده آرتیق زوریمه ،
 دیدم که : « بونجه زماندر نه در بو کیزلنمک ؟
 بیر آزده میدانه چیقسه کده حسبحال ایتسه ک .
 آدامی ، جنمی نه سین ؟ یوق نه بر کورن ، نه ایدن ؟
 یا چونکه صاقلانیورسین بوجاق بوجاق بزدن .
 دکلی صاقلانیورسین ، دیمک که : قورقوده سین ؟
 یا چونکه قورقان آداملر کرک که صاقلانسین .
 دکلی قورقوده سین وار قبا حتک مطلق !.... »

بردہ باقدم ، جاناوارلر پوصولردن چیقرق ،
 قوشدیلر ، تکمه یه قوت کیمی ، دیچیکله کیمی ،

اوفلی « خائنلره لعنت ! » طاغیتیر کن بول بول ،
 کیمە بکزندی کە ، بیلمم ، بى « بىخوردار اول »
 دىيەرك اوقدادى ؟ آرتىق نەقدر خوشلاندم ،
 بىلە مۇسىن ... صىجاجىق بىر عبا كىدم صاندم .
 — باقلام شىمىدى مقامىنە كورولۇڭ قدرى بىكى ؟
 زورلو والىدى حريف ..

— علمەدە واردە امكى .

آوت ، اوعلم ، خواجه مايدالله طوتوندق أللە ،
 او لا كاظمى كوردى ؟ بىزى حرمتىلە ،
 آللەرق طورمادى والى يە خبر كوندردى ؟
 كلىكىز ، امرىنى والى دە سرىيعا ويردى .
 كاظم اوڭىن ، هادى بىزىلدە پىشىنەن طالدق .
 — واي امام ، سىن يېنه دوشىدگى بوقىشىلدە ؟ يازاقى !
 بىا خواجم ، سىن نېيە تا يىلىزىھ چىقدىك بوسفر ؟
 او طور آكلات ، باقلام ، چونكە فنا سوپىلدىلر ؟
 — كيم فنا سوپىلدى ؟

— استانبولە صورمىشىدقىدە ..

اوفلی تىرىج ايلە باغداش قورەرق قول توقدە ،
 دىيدى :

چوقدن بىریدر واردى بىم بىر دردم :

چوق او طورمش باقیورا!؛ ماوی بش اون قات ایپلیک،
 صاپی یوق پوسکولی طوئشده، طیشندن ایدیکه،
 با غلامش صیم صیقی « آرتیق بوده قومازبا! » دیه.
 او کنی کوچش صاریغک، آرقه طرف ویرمش بل؟
 چاغلیور پوسکوله باقدم، او زرندن تل تل.
 صاحاق آلتنه او کوزلر او زانان قاشلردن؟
 ایکی شیمشک طولو کوك صانکه، یانارسین باقمهڭ!
 صوکره، خندقلر آچیلمش کې قات قات برآلین؛
 هانى، بىك پارچه او لور، دوشەمە يە كورسون، نظرك!
 ایرى بورىندن اینوب صاورولیور چیفته دومان،
 ئىل آیاق باغلى، صولوركىن بوقیلماز آرسلان.
 قاره يل ایندیره طورسون تىپى، ياغمور، قار، قىش؛
 خواجه چىلاق، يالكىز چوق سنه لردن قالمش،
 يانى يېرىتاجلى بر انتارىسى وار صىير صيقلاام،
 آقیور دورت اتكىندن هانى يېچاره آدام.
 لكن آلدیردىنى یوق : هم سوکويور، هم يوروپىور؛
 كوكىنىڭ قىلارى طونش، او آتش پوسکورۇپىور!

---

۱۱ چوق او طورمۇق، آشىق او يۈندە آشىق كېيىكىنىڭ آياقدە
 طورماسىدر. آشىنى چوق او طورمۇق، ايشى يولىندە كىتمەكىن كىنايە
 او لور.

تیترهدم بش کیجه ، دورت کون ..

— نده چوق ! بش کیجه می ؟

— خواجه زادهم ، هله بیک تورلو مشقتله کمی ،

بزی بر ساحله آقطارדי « طربون » دیه رک .

هنوز اینش باقینیر کن « بونی والی کوره جک ،

کوتورلک شیعدي او بر لازله برابر قومناغه ؟

طورماییک ! » امرینی ویرمنی بر اولدجنه آغا ؟

یکیدن طوغمشه دوندم . آرادن چکدی بیراز ،

سوکدی مانداال خواجه در کورله یه رک ..

— آی ، اوی لاز ؟

— یکی جامعده کی واعظ ، بیله جکسین بلکه ؟

— بیله جکسین نه دیمک ؟ ماندالی کیم بیلمز که ؟

ماجی یوق ، تختی ده یوق ، کندینه مالک سلطان .

غایلا اولدی که هیچ کوردیکمز یوق ؟

— چوقدن !

نه کوزل سویلدک ، او غلم ، خواجه سلطاندی اوت ،

یوقدی دنیاده اسیر اولدینی هیچ بر قوت .

هله سن یولداشمک حالنی کورسیدک او کون ،

اسکیسندن ده پریشاندی ...

— طبیعی ، سور کون .

— باشده بر دالغه لی فس ، تا تپه سندن او ایدیک ،

زیان او لوب کیده جک ، هم بویو بجه بر قسمی .
 افندیلر ، بیلیرم بن ده جوق بوایشده زیان ؟
 شو وارکه : صاورولان افکاری طوبلایوب او قویان ،
 ولو بک آز کیشی اولسون ظهور ایدر مطلع .
 بزم ده غایه من آنجاق او نسلی قور تارمچ .

— حقیقته دیه جک یوق به ! آفرین کاظم !
 — زاوالی اکرم او کون « حقه سرفرو لازم »
 دیبوب رجوع ایدیویرمشدی .
 — آفرین ، اکرم !
 — شیمدی ، او غلم ، سکا برو قعده بن سویلرسه ؟
 — دیکلرم ، سویله خواجهم ،
 — آفرین او لاد سکاده !
 — هله بر آفرین اولسون دیه بیلدک بکاده !

— قدری بک صاغدی ، طربزونده هنوز والیدی .
 ینه بز طولدوران او لشدی که عبدالحمیدی ،
 قارا قولدن دیدیلر : « شیمدی ، امام ، ارضرومہ ! »
 بردہ قیش ، بردہ قیامتی که آرتیق صورما !
 طیقدیلر ، چال یاقه ، بر تکنه به ؟ صیرتم کوشک ،
 عبام آرقه مده دکل ، صوکره نه یورغان ، نه دوشک .

مرامی غایه‌ستنک بویله لکله تأمینی .
 یا او کجهه دن بیلیور ، بیکده کیم بیلیر نه‌قادار
 زیانه اوغرایه‌جق صوکره‌دن بومیلیارلر ؟
 قولای دکل ، کیمی ، انشاش ایچون زمین بولاماز ؟
 زمین بولور کیمی ، لکن نه‌دنسه طوغ‌رولاماز .
 بوجیکنه نیر ، اوئی قورتیر ، او برازاوالی بی قوش ؛
 باقارسکز : چوغى بیتمش صوکنده ، مخواولمش ،
 شبات ایدوبده ، فقط ، قورتولان تخم پک آزى .
 دیمک ، صاجارکن اتکلرله صاجه‌دن غرضی ،
 شو چیمله‌نن برآووج تخمی دیوشیروب ، آنجاق ،
 یقای نسله واران غایه‌ستنده قوللامق .
 دیمک ، طیعت ایدرمش زمان زمان اسراف ..
 خاییر . طبیعته مسرف دیمک بلا انصاف ،
 خطدا دکل‌ده نه‌در ؟ چونکه خبر ایچون ویریور .

افندیلر ، بزه فطرت نمونه کوستیزیور ،
 دیبورکه : غایه کز اوغرنده بذل ایدک امکی ؟
 دوشونمه بیک هله هیچ بُرزمان اسیر کمه‌بی .
 افندیلر ، بوائزله شیمدی باصدیریلیر ،
 بیکر بیکر صاجیلر بیورده ، چونکه لازم‌در .
 بیور دیلرکه : فقط باصدیروب طاغیتدقی ،

— سوز آلدی ، باشلا دی کاظم :

— افندیلر ، بکلر ،

شو بخنی چکمش از لر نه در ؟ زراعیدر .

مدافعاتی اویله یسه پک طبیعیدر :

آلوب ده نقل ایدیورمک بوتون طبیعتدن ،
بوتون طبیعته حاکم شئون قدرتدن .

بیلیرسکیز که : خدایی بین الا اینجه نبات ،
دو کرده هر سنه میلو ناه جانلی تخم حیات ،
کوچرسه اویله کوچر خلقتک بهارندن .

بابانی خردله مکننی او لاما مق حیران ؟
يا بر پاپاتیه یه قابلی ایتمه مک حرمت ؟

نه ویرکی ویرمده لردر ؟ چیچک باشندن ، اوت ،
زمینک آلدینی تخمک یکونی : میلارلر !

دیمک ، طبیعتی اجبار ایدن عوامل وار ،
با حتشامه ، برواسع ، بومدهش اسرافه ؟
او ، اقتصادی بیر اقازدی یوقسه بر طرفه .

ایشک حقیقتی : خلفت نه کار آرار ، نه ضرر ؛
بقاء نسله باقار هپ ، بقاء نسلی صورار .

نه دن می ؟ جونکه حیاتک یکانه غایه سیدر ؟
او غایه اولما سه دنیا بر آخرت کسیلیر .

صاچوب صاوور ماده فطرت بوتون خزاننی ؟

— لَبِي ؟

— قدری بک زاده جانم ؟

— ها ! شو نرم کاظم بک .

— او، زراعته چوق اوغر اشدى، بيلير چفتجيلىكى ..

— كوردم: آثارى ده وار كويلو ايجون .. هم بک ايى ...

— بىزمانلر، هانى، تنوير ايدهم خلقى دىيە،

طوبلازىردق يا ..

— أوت ، « هيئت ارشادىه . »

— او سنك سو يالدىك جانلى اثرلر، صانىرم ،

يىكى بىتمىشدى كە، كوسىردى ده بىر كون کاظم ،

دېدى : « مجلسىجە مناسبىسى باصىلىسىن دە هان ،

او قوسون طشرەلىلر، كوندرەم مجاناً .

بىز بۇ تىكلىقى بىكىندك ، آرەمنىزدىن سادە ،

اعتراض ايىدى شو صورتە رجاھى زاده :

« كوزل يازىلش ازىزلى و شىبه سىز كە مفید ؟

فقط ، باصىلىسى او قورلىمى ؟ بىنجه آزدر اميد ،

أوت ، بىش اون كىشى آنجاق او قور تىور ايىر ؟

بىز مصارف طبىعىه او لمابىيەيدى هدر . »

دېدىك : « جوابنى ويرسىن مؤلفك كىندى . »

قول ايىلدى بۇ تىكلىقىمىز ، بک أىي، دېنىدى .

— نە سو يالەمش ، باقالم ، چونكە بک كوزل سو يالر ؟

— نه قولای ! سعی مدید ایستر آیول ، سعی مدید !
 — اکلرم بن ده مساعی بی طوتار بربینه ،
 آل قوزوم ، ایسته دیکل سعی مدید اولدی ینه .
 وارمی بر باشقه سوزک سویلیه جک ؟

— البت وار :

هانی ، توفیق حساب ایتمدک ، او نیز نه چیقار ؟
 — آمد قول نیله مکلفدی که ، توفیق ایله می ؟
 هیچ دکل ، سعی ایله ؟ توفیق ، او : خدانک کرمی .
 صاریل اسبابده چیق ، ایشته طریق ، ایشته رفیق ؟
 نه وظیفه ک سنک ، او لازمش ، او لورمش توفیق ؟
 او طوروب دیل دو که جک یرده کیدوب دو کسه که ترا !
 بیک چالیش غایه ک ایچون ، بر قازان عمر کده یتر .
 متباق او طوقوز بوز امک یوقی ، خواجهم ؟
 — داها طقسان طوقوز ایستر ، نه دیکل ، ایسه که ضم ؛
 — هادی ایتدک .. بری او لاز ، بری حتی ، ضایع ؟
 یا او نک غایه ده تک حصه سی وار ، هم شایع .

دیکله اوچ بنس سنه اول کچن اولدجه مهم ،
 بر او فاق حاده دن بحث ایدهیم ..
 — دیکله یهم .

— حسین کاظمی البه بیلرسین ؟

آه او دین نرده ، او عنمك ، او شباتك ديني ؟
 او يرك كوكدن اين ديني ، حياتك ديني ؟
 بوناصليل طار ، نه قادر باصمه قالب بر كورهتك ؟
 مسلماناقمي ديدك ؟ .. توبه لر اولسون ، نه ديمك !
 هاني قرآنده کي روحك شو هيولاده ايزى ،
 ناصليل اسلام ايله برشديريرز كنديمزى ،
 ياسى تدریج ايله زرق ايمش ايدنلر دينه ..
 او نه ملعون آشى ، هيچچ بکزه ميور ، هيچچ برينه !
 دقت ايت : ۱۰۰۰ سنه سندن بري ، اعصابي خراب ،
 ياتيور قوس قوجه بر عالم ايمان ، بي تاب .
 يختي حالتده يوركلر ، جولانسر قانلر ؟
 چويروب ياصديقى تكرار او يويور قالقانلر !
 كوزينك كورديكى يوق بىته چارپان كونشى ! ...

— اي اما ناصليل ايقاظ ايده جكسين بولشى ؟
 — لش دكلى .

— لش مى دكلى ؟

— ديب ديرى .. دالغين ، يالڭىز ...
 شيمدى قورتارمق ايچون عنم ايدهم ، قورتاريرز :
 ويرهلم ككل ده شونك قلبئه بر جانلى اميد .

کورمیم کل ده بويوك بيلديكك اللهم قاير ..
 هانی ، توفيق الـهـی یـه قـانـان وـارـمـی ؟ خـاـيـر .
 يـاسـنـک عـالـم اـسـلامـک اـيـناـعـش يـأـسـه ؟
 دـین رـسـمـیـسـی اوـدـر ، واـزـجـهـ منـ کـیـم نـهـدـیـسـه !
 اوـکـجهـ درـتـ قـطـعـهـیـ آـلتـ اوـسـتـ اـیدـنـ اـیـمانـ مـتـیـنـ ؟
 صـوـکـرهـ ، درـتـ يـوزـ بـوقـادـارـ مـیـلـیـوـنـ آـدـامـ ، هـپـیـسـیـ جـیـنـ :
 شـرـقـهـ اـیـنـ ، مـغـرـبـهـ يـوـکـسلـ ، کـوـرـهـ مـنـسـینـ غـلـیـانـ ..
 نـاصـیـلـ اوـلـیـشـدـهـ اوـیـوـشـمـشـ بوـتـونـ اـمـتـدـهـ کـیـ قـانـ ؟
 نـیـهـ طـوـئـشـدـهـ بوـشـوـکـتـ ، بوـشـہـامـتـ دـینـ ،
 بـنـدـنـ اـمـسـاـکـ اـیـدـیـورـ جـدـیـهـ بـذـلـ اـیـتـدـیـکـنـیـ ؟
 يـاشـامـقـ حـقـ صـرـیـحـمـیـ ؟ اوـتـ . بـرـمـنـطـقـ ،
 بـوـنـیـ اـنـکـارـ اـیـدـهـ منـ ، چـوـنـکـهـ بـدـیـهـیـ آـرـتـیـقـ .
 بـرـبـدـاهـتـدـهـ بوـ اوـیـلـیـسـهـ : « چـالـیـشـمـقـ بـوـرـجـمـ . . . »
 يـوـقـ اـرـادـمـ کـهـ ، فـقـطـ ، دـیـپـ دـیرـیـ بـرـمـفـلـوـجـمـ !
 — يـاـقـیـاتـ یـنـهـ مـاضـیـدـهـمـیـ ؟ . . .

— بـیـلـمـمـ ، کـیـمـدـهـ ..

بـرـ چـیـفـیـتـ سـیـلـلـهـسـیـ قـاجـ یـیـلـدـیـرـ اوـتـ بـینـمـدـهـ :
 دـیدـیـ : « فـرـضـ اـیـتـ سـنـکـ آـسـیـاـکـ یـدـیـ یـوزـ مـیـلـیـوـنـشـ :
 نـهـ چـیـقـارـ ؟ طـاوـرـاـنـاماـزـ هـیـیـجـ کـهـ ، سـراـپـاـ طـوـئـشـ .
 وـاقـعاـ بـزـ بـرـ آـوـوـجـ عـنـصـرـ زـ اـمـاـ بـوـغـارـزـ ،
 کـیـمـیـ دـنـیـادـهـ کـوـرـوـرـسـهـکـ حـرـکـتـسـزـ ، جـانـسـزـ . . .

اویله قورقونج اولاماز خورتلاسه دیولر بلمه !
 بکا دنیایه چیقار کن « باته جقسىن ! » دیدیلر ..
 چیقمادن باتهی اوکرهن ، نهقادار صاجه هنر !
 یائسی از بر بیلیرم ، عزى یوزندن طانیام ؟
 اوقونان بویله اوقوتمشدى ، بکندگمی امام ؟
 — چاتدی ، لکن ، اویالان بلاله دیک استقبال .
 — هادی چامنس دیهم ، کیملره عائدکه وبال ؟
 برایشیق کوسترن اولسەيدى اکر ، تك برایشیق ،
 بز اوظالمتلرى بىك پارچە ايدوب چیقمشدق .
 ایکى اوچ یوز سنه در سرپەمیور بزده شباب ؟
 چونكى بىچارەنك آتىسنه ايمانى خراب .
 حسى يوق ، فکرى بوزوق ، عزمى ديرسىڭىز : مفلوج ..
 هانى روحندە اوحقىزىلغە عصيان ، اوخر وچ ؟
 قارشىدىن زنده كورورسىن ، صوقولورسىن كە : يارىم ..
 ياندق اجدادىمىزك نارىسە ، حالا يانارم !
 یائسی تکفیر ايدن ايمانە اولسون كە يىمن ،
 بزه تلقين اميد ايمدىلر ، يوقسە بودىن ،
 يىنه دنیالرە يايىشدى يشىل كولكەسى ؟
 يىنه حقك سىسى بوغىشدى ضلالك سىنى ..
 مسلمانلىق بودكىل ، بز يولىزدىن صابدق ،
 طاپەجق بىپۇمىز يوقدى ، اوزندك ، يابدق !

نه چوروکمیس و مکر سن شو بنم بختمه باق :
 طوتالیم شیمدی او کوز طوردی ، بالیق طور ما یه جق ؛
 دیمه لم هایدی بالیق طوردی بیراز بولدی ده یم
 یاد گئیز ؟ .. هیچ دیج یه قش بوایشک .. اورت که اولهم !

* * *

نم دیدک فقره مه ؟

— غایله فنا .

— وای ؟

— دیگله :

ملکت سخ او لوینور ، با قسه کتا ، بدینسلکله .
 بن که اجداده سوکن مسخره لردن دکم ،
 آ کارم هیسني رحمته .. فقط من فعلم .

— نه یه ؟

— زرق ایتمه دیلر قلبم بر طامله امید .
 خواجه ، دنیاده یاشانمز ، یاشامقدن نومید .

داها مکتبده چو جو قدق ، بزی بیلدیردی حیات ؛
 اویسه هیچ قورقو نهدر ، بیلمیه جکدک ، هیهات !
 نسلم اور ککمش ، اوت ، یوقدی که اور کو تمه یه نی ؟
 « یورو او غلم ! » دیمه تشجیع ایده جک یرده بخی ،
 دیگدیلر قارشیمه بر قاپ قاره مستقبل که ،

صایی دولشدى ، فقط بىنده تو كىنمىشدى صفر ؟
 دون ايشك يوقسە فيريلداق كېي آرتىق فير فير .
 بويله برقورقو كېيرمەش دكەم عمر مەدە ؟
 بىكزەدم كىتىدى او كون نشوھى قاچش كردە .
 — ينه بر فقرمى يرلشدىرە جىكسىن آرە يە ؟

— هانى واعظ كچىن مىستخراھ شىلر واريا ،
 دىركە بىدانەسى پىش تختەي يومروقلايدەرق :
 دىكالە دنيا نەنك اوستىدە طورور ، هى آواناق !
 يرك آلتىدە او كوز وار ، او نك آلتىدە باليق ؛
 او نك آلتىدەدە بىزورلو دكىز وار قايالىق .
 او تەدن كىد آتىلىر :

— طوغرومى دىرسىن بەخواجە ؟
 — نەدىمك طوغرومى دىرسىن ؟ كىدى جاھل عىمچە !
 سوزلىم باصمە دكىل ، يازمه كتابىدىن تكميل ؟
 كيم ايانمازسە قىزىل كافر او لور بويله جە بىل .
 — راحتم يوق بىم او يىلەيسە بو كوندىن صو كرە ؟
 كومولوب قورتولايم بارى همان بىرچوقورە .
 — نە زورك وار بە آدام ؟

— آ كلا تەيم طوركە خواجە م
 بن بودنىيابى كوروردمدە صانىردم صاغلام .

جوچ کوبک او غلیمنش !

— اوت ، پلک ده او تانماز شیدی ..

— بارصه جو قیدی ؟

— بیراق ، طوپلاسین ، او غلم ، دکدی ..

قچیرانلر بیله او لمش ، او قادر کولشیدك .

ایشته یاوروم ، بواموزلرده کزن دیلای دودوک ،

خاولايان ، زیل طاقینان ، صوکره ظهوری یه طalan ،
او بزم صویتارینڭ کندى دکلېدى ؟

— يالان !

— قاره باش كل ! دېيە جىكىم ..

— دېيە مشدڭىيا ، صاقين ئىـ

— نەدىدم ، بىلىمۇرم ، تا اوتهدن بر چاپقىن ،

غالبا مىزدى كە ، يىكىن دىدى : « خلط اىتە صوفى !

کوردىك فسىلى : سنك ملتىك فىلسوفى .

بو وامثالى دهالر طوتويور مملكتى .

سن بوشنىكلىرى كوردگىسە ، كىمك معرفتى ؟ » .

دىدم : « از بىرلەم ، صايىسەڭا ، او غلم ، بىر بىر ،

شو دهالر دىدىك قاج كىشىدر ، كىملىدر ؟

— « اجتماعى بىرى ، دهشتلى سىياسى او بىرى ؟

هله مالىيە جىمز يوقى ، بوعلمك پىرى . »

— هادی اویله یسه، خواجهم، سل عصا ایت ده یاناش!
 — صالحیان یوقدی که .. دیر کن قوچامان برقاره باش،
 قارشیدن باشلاadi سس ویرمه یه ..

— لکن بویامن،

قوناغلک بکجیسی بسبلای ..

— دکاش، طور آمان!

او ایچردن، بوییکیتلرده طیشاردن اورودی؛

بر آغیز قاوغاسیدر آلدی، طبیعی، یورودی.

قاره باش صوصدی نهدن صوکره، کوپکلر یاتدی؛

شیمدی آفاق کوموش قهقهه لر چینلاتدی.

قاییدن بر کوره یم شویله، دیدم، وای جانه:

آدام اویلش قاره باش، کچدی بک تایانه.

بن شاشیرمش باقیوردم که صدارل دیندی؛

قاره باش صالحه طورور کن دونه رک سیلکیندی،

اولدی بر زیلایی کوچک، اوینادی هوپ هوپ کوبکی؛

هانی وارمش کبی قارسنده بش آیلق ببکی!

قاره باش صوکره ظهوری یهده چیقسین می سکا؟

هم ناصیل، طاش چیقاریر، بلکه، بورونسز حسته.

نه عرب قالدی، نه لاز قالدی، نه چرکس، نه پوماق،

اویله بر کسدی که تقیلدلری، بیتم..

— هله باق!

ب علی یوقوشان بیبوردم ، باقدم :
یوی بودن بویه طونیس الی بایراقلی طاقیم .
کزیبور باشدراک اوستده دگیریدن برسن .
چومهوب ، صالحه سوموک ، اعلایه طورسون هر کس
بن کورود کورمن اوتن زورمایی بر ایر کیلدم ؟؟
ای ، ظهوری به چیقان مسخره ! بیلدم .. بیلدم ..
دگشن بر یوی یوق ، دیگله یه تم کیم نه دیسه .
یه بر قیل چکه لنه قبانش اکسه ؟
یه بیلدرجه حمامسز که بیبون موس موردار ؟
یه پارماق کی ، آقاه باتان ، طیرناقلر ؟
یه مردانه چیرمس کی یاقین بر یوز ،
که حیا نامه تک عارضه بیلمز ، دوم دوز !
یه بر طاتسز آلين ، یاصحی بورون ، باصمہ چگه ...
هه او ، هیچ باشقه دکل ، کوردیکم اولکی سنه .
کیمدی ، آکلات شونی ؟
— قوزعنجه چدم بر گون ،
مالدی کوشکنه یاقلاشمادن ایمزی سوکون ،
بلکه قیرق الای کوبک ، خولا یهرق ، نزنسه ..
— اما هیچ صاقلامه : قورقوب ده او طوردگمی کوسه ؟
— کوسه دنیاده سنک سویلدیک خاطری یمز ؟
پارچه لار ، بلکه ، فقط اوستمه ایتلر سیمه من .

بامدادق بـر يـريـكـز قالـديـمـيـ، بـيلـسـهـمـ، جـيـجيـ بـكـ؟
 « دور سـابـقـ مـيـ دـيـدـكـ شـيمـدـيـ؟.. الـكـدـهـيـسـهـ، چـويـرـ،
 اـكـسـهـسـنـدنـ طـوـتـوبـ ايـمـىـ دـهـ كـلـسـينـ اوـ دـورـ .
 مـلتـكـ بـشـ پـارـهـسـزـ اوـنـدـهـ، اـمـينـ اوـلـ، يـدـيـسـىـ!
 كـونـدـوزـينـ آـجـ طـوـلاـشـيرـ، آـقـشـاـمـهـ قـيرـقـ اوـ كـدـيـسـىـ!
 يـاتـيرـكـ عـالـمـيـ چـاوـدـارـ قـارـيـشـيقـ مـزـبـاهـيـهـ :
 نـهـبـوـ؟ اـكـمـكـ! دـيـهـ دـنـيـاـيـيـ وـيـرـكـ وـلـوـلـهـيـهـ .
 خـسـتـهـ لـقـ، كـهـلـهـ، سـفـالـتـ صـارـهـ طـورـسـونـ، قولـ قولـ،
 سـادـهـ سـيـزـ سـيـرهـ باـقـيـكـ !

— حـربـ عـمـومـيـ بـوـ، آـيـولـ!

— دور سـابـقـهـ كـبـرـمـزـدـيـ آـدـامـ بـوـيـلـهـ ذـلـيلـ ،
 دـيـرـىـ بـرـيـانـدـهـ اوـزاـنـشـ، اوـلوـ بـرـيـانـدـهـ سـفـيـلـ .
 — نـهـيـهـ حـريـتـ اـيـچـونـ سـوـرـكـونـهـ كـيـتـدـگـدـىـ ؟
 — أـوتـ ،

كـيـتـدـمـ اـمـاـ بـوـدـكـلـ بـكـلهـ دـيـكـمـ حـريـتـ .
 نـاتـاـ اـعـلـانـ اـيـدـيـلـيـرـ كـنـ اـيـشـىـ چـاقـشـدـمـ يـاـ ...
 چـاتـلـاسـهـكـ خـيـرـهـ يـورـوـلـماـزـدـىـ اوـ مـسـكـيـنـ رـؤـيـاـ !
 نـهـ حـريـفـلـرـ، نـهـ قـيـلـيـقـلـرـ، نـهـ نـطـقـلـارـدـىـ، دـوـشـونـ !
 — دـوـشـونـنـورـ، عـرـضـ اـيـدـهـرـمـ صـوـكـرـهـ !

— اوـنـوـتـامـ، بـرـ كـونـ،

تکنه کور قاندیل اولور، یوجیلر آللارق بوللاق.
 شیمدى بیچاره سوارى يە نه طور وار، نه او طور؟
 دیكەنیر فرض ایدرک برچوق امرلر صاوروور:
 «کتیرلە خریطەي!» دیر؛ باقسىه كە ماشاء الله:
 شىلە، بارطىن، قىزىل ايرماق.. كوزلم، بھرىسائ!
 «آق دكز يوقى؟ - خايير يوق.. بو ناصىل قاپداناق؟
 - حقللىسىن بىك بابا، كوندر مديلر، چوق يازدق»
 اكىلىر صوکرە باقار: ابرەسى يوق بى پوصولە..
 يورو من از بىرە، ياهو، كىي، ايواھلەر اولا!
 بورا اسدېكە اسر، طالغەلر آزدىچە آزار..
 «كتیرلە ابرەي!» دیر، بولمانك امکانىمى وار?
 «ابرە يوق، بىك بابا، بىلەم نە كتىرسەك؟» دىرلى..
 اوده «او يەيسە شەhadت كتیرلە!» دیر بوسفر.

* * *

ويردىكك تك سىليلك او نقدى، بەھى عكسى امام،
 اولا جق سوزمى طوقۇز قېھلى، چىن چىنىلى حمام؟
 بىزه دولت دىيە تسلیم اولۇنان شى نەيدى؟
 چاربە جق ساحل آرار، قوب قورۇ بى تىكىنەيدى!
 او ن سکر مىيل مى كىدەيدك؟ با تىرىر دق..
 — لەبى؟

صاريلير بى قيانىك بويتنە يچارە كمى .
 « بونەدر ، بىك بابا ، بىتدىكى ، نەاولدق ؟ » دىرلۇ ؟
 كىمى اوراد او قور أوفار ، كىمى لاحول چكى .
 « يوق جانم ! دىر ، حاجى قابدان ، بىرىكىن يوجىلىدە :
 صو توڭىنىش ، خېرم يوق ، بويوروڭ ايىشته قاره ! »

سزدە ، اوغام ، بومهارتىدە ، بوجراڭدە سكىز :
 كىمى يوزدورمك اىچون قىلدادى مىداندە دىكىز !

— دىكىلە بى فقرەدە بىندن باقلە شىعىدى .
 — اولور .

— « دور ساپقىدە ، قضا تكىنەسى ، بى كەنە وابور ،
 آق دىكىز خطە تخصىص ايدىلىر بول كىسىدەن .
 اسى قابدان « كىدەم ، دىر ، كىتىرك وارسە كىدىن ».
 يى قابدان كەرەك ، طوغۇرۇچىقار موقۇنە .
 آدامك طالىي اولادىچە كۈزلىش كەينە ،
 يىل او فورسون ، صو كوتورسون دىيە بىكلەتىز بىك ،
 كىچە قىلقار بىعدم پوسطەسى ازمىر دىيەرەك .
 كۆكىصودە يېش كېيىش فېش يوزە طورسون مىكىن ..
 دىكىزك نىشەسى اعلا ، هوا انفس .. لىكن ،
 بى طرفدن وىري يۈرۈمى نهایىت پاطلاق ،

— سن ايشك يوشه دوير حاملرى پالدىز كولدور ؟
ناسلمك شويله دونوب باقاسى حتى ذلدر .
كوزم اگىسمەدە دكل ، كورملىيم بن اوڭمى ؛
كىدك آتدق هله ماڭى دينيان كور دوكومى !
بە زمايدن بىرىدر باغلى يز آرتىق بىقدق ؟
دمير آلدق او سىزك عنعنه لىكدىن چىدق .

— يوپا يىلکن آچىلىك شايد او طورمازسە كى ؟
بوتنزه ، جىيچى بىك ، طوغىر وجه كاغذخانە يەمى ؟
— خايىر ، انكىنلىرى بىر بىر كېھرلەك ، غايىھەزە .
— هله بىر كىرد چىقىك سەرەددەن آق دىڭزە !
فەرە كاسىن مى ؟

— ايشك فقر دېلىق ذاتاً امام !
قورقازم يىم دوير رسىن يە ..
— بىامم چام مام !

« بوجلاركىن باقىر او سىتىندە كى قاپدان تىجمى ،

تسيحتم سكا : هر زه يله اشتغالي بيراق ؟
 آدام لغلک يولي نردىسه ، بول ده کيرمه يه باق .
 آدام ميسين : ابدياً جهانده حرسين ، کيز ؟
 يولار طاقوب سني بر کيمسه جك سوروكليه من .
 آدام دکليسين اوعلم : کوكالليسين سمره ؟
 کفر صاورمه بويون کسدیکك سمر جيلره ،

* * *

ه او غلام ، بو تمنی نه يه بکزد ، بکا باق :

اشکلر ک جانی يو کدن يامار ، آمن ، ديرلر ،
ندر بوجکدیکمز درد ، او چيقته سمر !
بريله او غراشیور کن کلیر چاتار او برى ؟
كلير ک طاش کبی خاڻ ، هم اسکیستندن ايرى .
سمرجي اوسته کبر سه يدی .. دکمیك کيچه !
أوت ، کبر ملیدر انڪسار ايدک حریفه .

زاواللي اوسته کوچر برکون عاقبت ، آنجاق ،
مقامي اوبله او زون بويلو نرده بوش قاله جق ؟
چير اقمي ، قالفعمي ، کيم وارسه ياصلانير کوشې يه ؟
طاقيم يچر طورور آرتيق کان کيدن اشكه .
آدام مکر عجمي عيش ، سمر سه خيلي هنر ؟
صيري يله بيطرى بويلار زاواللي مر کبلر .

بوتون او بلار ، او موژلر چورور چورور او بولور ؟
صوکنده هر بريئنک صيرتني يم يشيل أت اولور .
« کيدن سمر جويي ، ديرلر ، بولور مي يز شيمدي ؟
يا بوبله قالفه دکل ، باس بايانى معلمدى .
ناصيل ده قدر يني وقتيله بيلمدىك ، تو خاف ايش :
سمر دکلش او رحمتلينك کي دولتش ! »

— بیام ، وارمش ..

پادشاه دیندیه‌ی ، چو قلق دیل او ز آماز لر مشر !

— هیچ اونو تام ، خواجه زاددم که ، صیحاق بر کوندی ;
با غجه دهیدک ، بکا رپارچه باباڭ كوسکوندی .

— سکا دوشکوندی بابام ، کوسدیکی او لمازدی آما ..

— بوش بوغاز سین دیله قیزمشدی .

— گرامت !

— صورما !

بوس بوتون قیز دیردیم باری ، دیدم ..

— یا ؟ چوق ایی :

چیوی ، برعنهندر بزده ، سوکرمش چیوی بی .

— « اور تهلق شویله فنا ، بویله مذبذب ایشلر ،
آه او ییلدیزده کی بايقوش اولو ویر منسنه اکر ،
عاقبت چوق کوتو ... » دیباچه معلومیله ،
سوزه کيردم .

— قیزیور میدی ؟

— خاير .

— تکمیله !

— بیرا قان وارمی که ؟ رحمتلى خواجه طوغرو لارق ،
دیدی :

— به دو خوپین ! بکا دو کورمه یه جگکین ایچی ..

— یوق پاشام ، سزده تو خفاو ، او بسم حدمی ؟

— مسند شده که نماز سویی چیدک ، کیت کیت ،
سن که حرمت ایچون نفی اولونوردل ، آتیریت !

یشی یوق ، شیمی خالفلکه صارمیش دردی ..

— خواجه رحمتی کرامت کی سود سویلردی ..

— بازی طوتدگمی ؟

— نه ممکن ؟ او زمان نرده عقل ؟

— سوکردن کلدیکی ثابت می افندیمجه ، ناصیل ؟

— دو گرم ها !

— هادی دو کمش قادر اول !

— صور به آدام

دیکله ، زوزکلکی ترک ایت !

— سکا ترک ایتم ، امام !

— نه دیبوردم به ؟

— یا کوردگمی قفال عینی قفا !

« خواجه رحمتی » دیدک ، اویله کیریشدگدی لافه .

— اوت ، او غلم ، خواجه سومزدی ، بیلیردم ، سرانی ؛
اما سوکمزدی ده خوشلانمیدیندن طولای .

واردی بردو یغوسی بسبلای که ...

— صو کره ؟ .

— هیچ !

— هیچمی ؟

— سونوب کیتدى او قىزغىن پىاسە .

— ھمده بىر پوفە !

— اوت ، شىمىدى نەخاقان ، نەياسا !

— كىمسە معقول كفرەيمش ، او حريف .

— صورما كوسەم ..

— چوق شكر سزدەدە پىك يوق ، دكلى اما سرسىم !

— ايکنه لرسىن شوينم نسلمى يوز بولدىجە ،

سڭا الماس كې حرىتى كىم ويردى ، خواجە ؟

نەيامان شىدى او نوتىڭى او استبادى ؟

• هې ئىغايدى ، حياتك هله هىچ يوقدى طادى .

ملتك بىڭىزى صارارمش ، ايشيدىلەزدى رفاه ؟

ھر نفس درت الفك صيرته بىنمش بىر « آه ! »

او نە كونلر ...

— بى قىزدىرمائى سوپىلر مخصوص ،

يېر آرتىق !

— نە يە ؟

— از بىلەرم ھېسى ، صوص !

— بوق دیمه !

— افراط ایدیورسین کوسه ..
— یا ؟

ایشته بن مر تجمع ، کلین ایشتبین دنیا !
هم ده باش مر تجمع ، پاتلاسه کز چاتلاسه کز !
هادی قانونکز آصین بني ، یاخود یاسا کز !
— یاسا بوق شیمدى .

— نه دن ، بیتدیمی ؟

— چوقدن بیتدی .

— دده جنکیزیا ؟

— بیراق ، دردیمی دشدل : کیتدی !

— کتیررلر ینه لازمه ..

— خاییر ، کیتدی کیدر ..

— دیمه او غلم !

— یا بزم دوشمانزمش او مکر ..

دده کزدر دیمه بر قیجه چیفت مش یامايان ..
— سزه ها ؟

— اویله یا ، چوق کچمدی ، لکن ، آرادن ،
کلدی برباشقه کاوور جق ، دیدی « جنکیزله » ، آیول ،
بو خیصیمیق نزه دن چیقدی که ، سز تورک ، او موغول ! ..

آغلاسین ملتک اولادی ده بانغير بالغیر ،
 طورما حریتی آلدق دیهه ، سن تورکو چاغیر !
 ظلمی آقیدشلايمام ، ظالمی اصلا سوهم ؟
 كلنك کيف ايچون چگمشه فالقوب سوکه ؟ .
 بری اجدادیمه صالحبردیمی ، حتی ، بوغارم ..
 — بوغامازسین که !

— هیچ اولمازسه یانمدن قوغارم .
 اوچ بوچوق صویسزک آردنه زاغارلق یاپه مام ؟
 هله حق نامه حقسزلغه اولسهم طاپه مام .
 طوغندیغمدن بریدر عاشقم استقلاله ،
 بکا هیچ طاسمه لق ایتمش دکل آلتون لاله [۱۰] .
 یوموشاق باشلى ایسم ، کیم دیدی اویصال قویونم ؟
 کسیلیر ، بلکه ، فقط چکمه یه کلز بویونم .
 قانایان برياره کوردمی یانار تا جکرم ،
 اوئی دیندیرمک ايچون قامچی يرم ، چیفته يرم .
 آدام آلدیرماده کچ کیت ، دیهه م ، آلدیريرم .
 چیکنہرم ، چیکنہنیرم ، حق طوتار قالدیريرم .
 ظالمک خصییم اما سورم مظلومی ...
 ارتجاعلک شویسزک لهجهده معنایی بومی ؟
 — یوق جانم !

[۱] لاله : بویونه اورولان زنجیر

هم بزم معجوني بک خیر بالامق طوغرولي يا ؟

— طور جانم ! بن قيزارم بويله وقنسز شاقه يه ..

سوزى تكميل ايدهيم ..

— صوگره بيثير ، ديكله بيراز :

بر يوتار ، بش يوتار ، آفيونكشى آفيون طوتماز ؟

ديركه : طوبرافي ، نزيقىم بو ، واروب آكلامالى .

آچيلير قورنه باشندن ، صيرير پشمالى ،

نعلينك صيرته آتلار ، سوره رك طوغرول كيدر ،

هانكى عطارسه ، بولور : « طوتمادى ياهو ، ينه ! » دير .

گولمه دن چاتلايە طورسون بيرىكىن چارشى ، بازار ؟

« بوقدر طوتىنى يېزمى قوزوم ؟ » دير عطار .

سزده آرتىق اوزون ايتىكىدە سكز ، هم بک اوزون ؟

اوج ساعت اسنه مەدن ديكله ديكىم نقطىزك ،

« ياشاسين ! » معجوني پيانه الهامى بوتون ،

هانى ، سرخوش قوشە دوندڭ ، متىداي اوتدڭ !

— بيراق اوغلۇم ، يېر آرتىق ، شاقەنڭ وقتى دكلى .

— سن دە ، اوپىلەسە ، بزم معجونە باش كسىمە يى بىل !

— ساده بىر « بال » دىبىويرمكە آغىز طاتلانسە ،

آرى اوچىش دىھ ، قاچىش دىھ هېچ چىكىمە طاسە .

— حمد ایدیسور سه ، یریدر :

شافعینک می ، کیمکدر او شعر ؟

— هانکی شعر ؟

— هانی « پیغمبرک اولادینی جاندن سومک ،
رافضیلکسنه ..

— اوت ،

— « یرده بشر ، کوکده ملک ،

رافضیدر بو ، دیسین هپسی ده حتمده بنم ،
بن اویم ، ایشه .. » دیسور ..

— بیلدم ، اوت .

— قائلی کیم ؟

— شافعی ظن ایدرم ، نهیسه ، فقط مقصدیکز ؟

شونی لطفاً بکا تشریح ایدیکز ، آکلا دیکز .

— یقیلان یوردیمه جنت دیمهم ، معذورم ؟

هانی معموره ؟ خرابیله بنم نهیدی زورم ؟

هکبه صیرتنده « عدالت » دیله نبرکن ملت ،

مستریح اولمانک امکانی می وار ، انصاف ایت ؟

« یاشاسین ! » معجونی اعلا ایدی ، یوت ، کیفکه باق ؟

طومیور شیمدى ، فقط ، بیک یالا پارماق پارماق .

— نهیه تیریا کیسی اولدک بوقادر سنده آیول ؟

طومیور ، چونکه آلیشدک .. یمه یه یدک بول بول .

بزمی یز ، سز میسکز ؟ سز سکنیز البت ..

— البت !

— یقديکز قازمه يه قوت ، نده سر عتله :

— اوت .

— بر هنرمش کي اقرار ايديبور آغزيله ..

— جونکه مكتب يابه جقدق اوتك انقااضيله .

— جونکه مكتب يابه جقمش ! ... نقولاي سویله مسى !

بر کومس يابدیگنکز وارمی که ، بر قاز کومسى ؟

— انقلاب امتنک شانی ياقوب یقمقدر .

— سزه چيلين ديمين وارسه ، قوزوم ، احقدر .

يیقمق انسانلره يامق کي قیمت مى ويور ؟

اونی اك چولبا حریفلرده ، امین اول ، بجزیر .

ساده سن کوستريبور « ايشه بودرقه ! » ديه ؟

ایکی اير غادله ايبر شيمدى سليمانيه .

آما كل قالديرم دينديمى ، هيهات ، او زمان ،

بر سليمان داها لازم يكيدن ، بردە سنان .

بونلرک وارمی سزک ليسته ده هيچ بگزرى ، يوق .

يانه وار ؟ بر قورو ديل ، سز بویوروك ، قارنم طوق !

او ته ييك نافله بايقوش کي قارشيمده ، صوصك !

— مر تجعسين به امام ؟

— مر تجم ، حمد او لسوون .

— هله باق حمد ايديبور !

نه دېييم دينلرى باطلسىه ، حريفلر انسان .
 هيچ آيسق كىزدىكى اولمازيا بزم فارماصونك ..
 ايچكى يوزلر صوئى ، اخلاقنى بربىلسەڭ اوشكى !
 شىمىدى اىستر بى سىن حقلى كور ، اىستر حقسز ،
 اوپىلە دولت كىي ، نعمت كىي لافلر بىكا وىز !
 علمى يوت دورسە خىر يوق بومصىبتىردىن ..
 بيراقك اوغلۇمۇ ، جاھل لەكە راضىيەم بىن . . .

— حق وار .

— پك كۆزىل اتاما ، بوايشك يوق كە صوكى .
 قاپادق مكتىبى ، قوغىدق دېيەلم فارماصونى ،
 باشى بوش كوييلونك اولا دىنى كىملىرى يىدە جىك ؟
 آدام اىستر اوکا انسانلىقى تلقىن ايدە جىك .
 بونى نزدىن بولام ؟ كىملىرە اىصمارلايم ؟
 او كىجە قاج تز كاهىز وار ، باقالم ، برصايم . . .
 — پك اوزون بويلى حساب ايتە ، نەدر مسئىلە كە ؟
 هەركىك بىلدىكى شى : مدرسه ، بىر ، مكتب ، اىكى .
 اىشتە عرض اىلىيورم ذات فضىلانە كىزە :
 اىكىسىندىن دە خىر يوق بوشرا ئاطله بىزە .
 — غالبا سى يېكىدىن قىزدىرە جىقسىن كوسەيى ؟
 سوپىلە ، ميراث يىدى بىك ، كىمدى ييقان مدرسيي ؟

باری بر پارچه آلیشیه یدی یا صوک سوک، آرامه!
یوله کلز شهرک صویسزی، یوقدر قولایی.

کیلوب خوش بش ایدن اولدیمی، طینازده آیی،
بر باقار انسانه یان یان که، یوز اولمش ماندا،
جانی یاندجنه، دوزر اویله باقار نعلبنده.

بر سلام ویر به حریف! آغز ک آشیناز یا.. خاییر،
نه بیلیر ویرمه یی حیوان، نده سن ویرسه ک آلیر.
یاغلی یر، چشممه یه کیتمز؛ صو دو کر، ال یقماماز؛
هله طیر ناقلری بر قازمه که انسان باقاماز.

قفا اورمان کی، لکن، او بیق هپ بودانیر؛
نه عیدر دیسه ک آکلار، نه تو کورسه ک او طانیر.

تر تمیز یر لره کیپ کیرلی فو طینلر له طalar؛
قالدیر یمدن داها برباد اولور آرتیق او طه لر؛
اور تو، میندر بولانیر هپسی، باقارسین، چاموره.

صو مهندسلری کلشدی.. حریفلر کا وور آ،
نه مه لازم بزی انجیت مدیلر ذرد قدار؟

اینان او غلم، دها انصافلی ایمش چور با جیلر!
طاتلی یوز، بال کی سوز.. باشقه نه ایستر کویلو؟
آدام آلداتمایی اعلا بیلیور قحبه دولی!
نه ایچن واردی، نه سجاده یه چیزمه یاه با صان؟

کویلو جاھلسەدە حیوان می دیمکدر ؟ نه دیلک!
 کیم تپر نعمتی ؟ انسان مکر او لسوں اشک .
 قوجە بر ماھیه تیترەشدىك ، او دونسز ياتدق ؟
 او بويوك مكتبي كوردىڭيا ، قىشىن بىز چاتدق .
 كىمسە اولادىنى جاھل قومق ايسترمى آيول ؟
 بىزه لازم ايکى شى وار : بىزى مكتب ، بىزى يول .
 نېيە یوركك جانى يانغىن ، نېيە ملت كويىدر ؟
 آكلادق بىز بونى ، آزچوق ، سنه لىردىن بىرىدر .
 صوکره باقدق كە حکومىتن او موب طور دېجە ،
 نەھەندىس ويرە جىڭلىرى بىزه ، آرتىق ، نەخواجم .
 پاره بىزدىن ، خواجە سىزدىن دىبىرىدىك .. او زمان ،
 چىقە كىزمى بوصويسز ، آمان اللەم آمان !
 سىن ، او غول ، از بىرە چالدىك بىزه آقشام ، قارەيى ..
 كورملىدك او معلم دىنيلەن مسخرەيى .
 كېرىر ، جامعە كېرىمن ، نە او روج وار ، نە نماز ؟
 غسل آبدىستنى الله بىلىر اما طانىماز .
 يىلدە ايزلر بيراقير كىزدىمى بىرچىش قوقوسى ؟
 ابهنک تىكىنەسى عمرىنە پىشك كوردىكى صو !
 قاينايوب چىقتە قازان ، آقسەدە چامچاق چامچاق ،
 بونى بىلەم كە يارىن هانكى امام پاقلايدە جق ؟
 خويى دىرسەك ، بر آداجىل كە صوقۇلماز آدامە ..

یانه جفمنز او طمنک صاحی مستانلى دايى ،
كتيرر كن بني ، صاغ الده فنر ، مسجددن ؟
د کورول کورول او قويور هپ ، کورول کورول او قويور ؟
يا گيلده بر ، دلى او غلان ، باباك مناردەمى ، سورا !
ديبيور منمى ، نەديرسين ؟

— آما پك خوش جداً .

— بونى طويدم زهر اچچىش كى سر سملشدەم .
أوه كلدك ، حريفك قلبى آرتىق دشەم .
نەدە چوق شى بىلۈرمش ، بەخواجم ، كويلۇمكى !
— او ياه در .

— سەندە شاشارسين ، هانى ، سوپىرسەم اكىر .

آ كلادم : بىلمىھ جك تىلىكى اوتكى بىلدىكىنى .

— هادى نقل ايت باقلەم شىمىدى شو بىلكىيجلەكى ؟

— دىدى :

« فتوايى وىرن مەحكمە ، يا كلىش ، كرچك ،

ايکى دعواجى نەسوپىرسە بوتۇن دېكىلەجك .

اوزماق كسىكى پارماق آجيماز ، آمنا ..

آما هپ بىر طرفك آغزىنە باققى ، او فنا .

بىم آرقەمدەكى دوشمان بىكا مولدەمى او قور ؟

طوركە بن سوپىلەيم بىرده ، قوزوم ، سەن ھەلە طور !

سیزی میزانه چکر کن بونی صورمازلرمی ؟
 مسلمان ، الده عصا ، بلده دیوبیت ، باشده صاریق ؛
 صوکره ، صیرتنده ، یدکه ، شاپلی بش اوون دسته چاریق ؛
 آلتی آیلق یولی ، طاغ طاش دیمیوب ، چیکنه یه رک ،
 چین ماچینده کی بر علمی کیدوب او کره هنجک .
 هیچ دوشونمک ده می یوقدر ، به آداملر ، بونه ایش ؟
 اک بویوک طالعی مولی سزه احسان ایمیش ،
 هم ده تا اولدیغکز موقعه کوندرمشکن ؟
 تپدیکز کندی کلن نعمتی سرسملکدن !
 چوق زمان چمیه جکدر که بونانکورلککز ،
 نه فلا کتلره میدان ویره جکدر کوروگز !
 کویلرک یوزده بوکون سکسانی ، حتی ، خواجه سز ؟
 سزده اوونلر کبی جاھل قاله رق آ کلایکز !
 بر خطا اولدی ، دیوب شیمدی پشیمانسکز آ ...
 نه چیقار ؟ کیتدی کیدن ، قیدیکز او لا دیکز ... .

بوکا بکزر داها بر خیلی صاووردم ، اسدم ،
 سس ، نفس هپسی تو کنمشدی ، نهایت کسدم .
 صانیوردم که دعادرن قوجه مسجد ایکلر ..
 او مدیغ چیقادی هیچ : پک یاواش آمین دیدیلد .
 چکیویردم او زمان بن ده همان فاتحه یی .

کیده جك یو جي ده وار ، آقشامه ايندك او را يه .
 ياتسودن صوگره اهالي « بزه وعظ ايت . » ديديلر ؟
 جكديلر آلمه بر جيليفي چيقمش ميندر .
 تخته سوردم ، سيلانيوب چوره قادر يكيلله ،
 كلدي ، تا کوكسمه ياصلايدى سقط بر رحاه .
 اولا حمده دن ، صلوه دن باشلايەرق ،
 كيرمه دن مقصدە ديباجە يى سردم چابوجاق .
 علمه قيمت ويرن آياتى ، احادىنى بوتون ،
 او قودم ، حاصلى ببلک كې او تدم بن او كون .
 صوگره ، تأييد الهمى او لاجق بىسلى ،
 او يله بر مسخره ايتمد كە او خائى جهلى ،
 هانى كندىم ده بىكىندم .

— آدام ، آكلات ، نه ديدىڭ ؟
 — برى عقلمده دكىل .

— او يله مى ؟

— باقدم ، صددىڭ ،

ئام زمايسىدى ، اهالى يه چويردم يوزىمى ؟
 آچدم آرتىق بوسفر آعنىمى ، يومدم كوزىمى ؟
 هيچ معلم قوغولور مىميش ، آيول ، سويلاه يېڭىز ؟
 او سزىڭ دولتىڭز ، نعمتىڭز ، هاشىڭز .
 خواجه حقيله برابر كله جك حق وارمى ؟

بز بو آهنى خراب اينىيە جىكدىك ، ايتدىك ؟
 قاپانىر تورلو دكل آچدىغىمىز قانلى گدىك .
 نەقادار بىڭىز يورز شىمىدى سقط بر دىواره ...
 وحدتك تر تميز آلتىدە نەچىر كىن بوياره !
 هادى ايش كور باقلم ، وارمى كە امكان ؟ نزده !
 ايكىلەك عنمڭە حائل كسىلىرى هەرىردى .
 نەدىسەك ، دىكىلەم يور ، نافلە ، بر كىمسە بزى .
 — اويدوروك سزدە ، بكم ، خلقە بىراز كندىڭىزى .
 — حقلىسىن .
 — آيقىرى كىتمكەلە بويول ھېچ چىقماز .

— قۇنيەدەيدم ...
 — خبرم يوق ، نەزمان ؟
 — بىلدىر ياز .

شهرى آز چوق بىلىرى ، اطرافىنى پك بىلىم زدم ؟
 بارى بر كويلىرى كورسەم ، دىيە چىقدم ، كىزدم .
 يولده طويدم كە : فلان ناحىەنك اعيانى ،
 اوچ كون اول قوغىويرمىش خواجە بىلەم فلانى ؟
 هر كىس اولادىنى آمىش ، قاپادىلەش مكتب .
 چوق فنا شى ! هەلە بر آڭلايمەم ، نەيدى سبب .
 ھېچ ايشم يوق ، بودە اولدۇچە مەم طوغروسى ياخىدا

هادی مایه یه کلین باقام موسیو لوران .
 هانی تر کاهلریکنر نرده ؟ صنایع رده ؟
 یا بروکسلد، یا برلیند، یا مانخسترده !
 نرن نه مفتی، نه امام ایسته مشتر آوروپادن ؟
 نده عقباده شفاعت دیلرز ریپاپادن .
 سز کیدک بونلری اصلاحه باقیک پیدربی ؟
 خواجهدن، مدرسه‌دن واژ چیکنر، والی بک !

* * *

نه دیدک فقره‌مه ؟

اعلا ! بنی خبطة ایتدک، امام ! —
 — یوله کل شویله بیراز، نهیدی او سوزلر ؟
 — به خواجهم، سکا بز مدرسه‌نک خدمتی هیچ یوق دیدک ؟
 بربداحت بوکه انکاره چالیشمی دلیک .
 خلقی ارشاد ایده جلک وارمی یا سزدن باشنه ؟
 اوئی انسان بیله صایماز متفکر طبقه !
 کویلودن ملتک اولادی قاچار کن یان یان ،
 سیزدیگنر کویده کی عنصر له برابر یاشایان .
 رو حکنر خلقمنک، کویلومنک روحنه دنک ؟
 سوزیگنر بر، او زیگنر بر، او نه مسعود آهنک !

خلقك ارشادی میدر مقصد تأسیسی ؟ تمام :
 شهره مفتی ویریوز ، منبره ، محرابه امام .
 خطبا کنر اورادندر ، اورادن واعظکنر ؛
 اورادن در خواجه کنر ، قیمکنر ، حافظکنر .
 عدلی توزیع ایده جنگ حاکمه فقه او کردن او ؛
 هله کوی کوی دولاشوب کویلوی انسان ایدن او .
 شیمایی بر مسئله وار عرض ایده جنگ ، چونکه دکر :
 بونلرک هپسنه آز چوق یتیشن هدرسه لر ،
 بر زمان مفتر اویش می عجب خارجه ؟ یوق .
 ای ااما ، آبکم ، شوبه باقینه سق ، بر چوق ،
 بر آلای مکتب عالی دینیلن یرلر وار ؟
 صورو کنر بونلره ملت نه ویریر ؟ میلیونلر .
 شو به ؟ ملکیه . بو ؟ طبیه . بو ؟ بحریه . اونه ؟
 اویی ؟ بیطر . بو ؟ زراعت . شو ؟ مهندسخانه .
 چوق کوزل ، هیچ برى حقنده سوزم یوق ؟ یالکنر ،
 نه یتیشدیردی که شونلر عجیبا ؟ آکلاتیکنر .
 ایشمنز دوشدی می ترسانیه ، یاخود دکنیزه ،
 مطلقا ، عادتمزدر ، قوشارز انکلیزه .
 بر یقیق کوپرو ایچون باچیقادن قالفه کلیر ؟
 هکیمک حاذق بیلمم نرودن جلب ایدیلیر .
 مثلا بودجه حساباتی یوقدر چیقاران ..

بويله بردن بره مسوده ده فير لار بعضی !
نه يسه کچ فقره يه .

— رده يدك ؟ أوت ، شيمدي ، نطق
بيتر آما ياييلير تجلسه بر طور غونلاق .

چونكه املايه کلير هرزه دکل طويديني شى !
صوکره قالقار خواجه لدن برى ، دير :

« والى بلک ،

شو خطابه ياه طاوانلردن اوچان افكارى ،
طوتاماز لرسه کوچوك کورميکىز حضارى .
سز كه يكرمنجي عصر لرده سكىز ، باقسى كز آـ
بزم اون دردىنه دون باصمش اولان عصر يهزه !
آلتى يوز ييلمى ، أوت ، تام اوقادار لازم كه ،
قابل اولسون او بويوك نطق كىزك ادراكى .

ساده « اصلاح مدارس » مى نه ، بر شى ديدىكىز ..
أونى آكلار كېي اولدقسەدە ايضاح ايديكىز :
عجىا هانكى ضرورت سزى سوق ايتدى بوكا ؟
يا فساد او لمالي ميداندە كه اصلاح اولونه .
بونى بر كره قبول ايلەميز ، رد ايدرز .
صوکره ، يچاره مدارس اوقادار صاحبىز ،
اوقادار باشدن آتىلمىش ده اوحالىله ينه ،
دوشويور ، قالقيور آما كىدىپىور خدمته .

واقعاً حالت روحیه‌سی وار اقوامک ؟
 بورنسیپله ، فقط ، عشری پک اعظمامک ،
 بلکه فردیتی صارصار بیراز عکس العملی ..
 ساده شائیت اعصاری طوروب دیکاهه ملی .
 اجتهدی غلیانلرده مهمدر یا ، اصل ،
 اقتصادی جریانلردر اولان مستحصل .
 بونی تأمین ایده منزرسه نهایت خواجه‌لر ،
 اسقولاستیکله صنایع یوله کلز ، پوجالار .
 ایلک آدیدر آته‌قدر بونی البته علم ؟
 پار پرنسب ، کلیک ، اصلاح مدارس دیهم . .
 — پار پرنسب می ؟ بایسلام به !

— فرانسز جمهومی ؟

یا حریفدن ده می اشک صانیوردک امامی ؟
 — بردن اشک دیمه ، بیچاره هنوز مسوده ..
 نه یتیشکینلری وار ، طورسون او صاغلام شده ..
 — هانکی مسوده ؟ نه مسوده‌سی ؟ بربیلمجه که ..
 — مرکبک ..

— ای ؟

— متكامل صوی او لازمی ؟

— پکی ؟

— ایشته خلقتدن او صورتده چیقار کن بیاضی ؟

— فقره کاسین می نه دیرسین ؟
هادی ، کاسین باقلم . —

— صوک زمانلرده حکومت شیماریق بر دلی بی ،
کوتورور بر يره والی دیبه باغلار .

— نهایی ؟

— حریفک ایلک ایشی « تکمیل خواجه لر کاسین ! » دیر .
که طبیعی بو آداملرده اجابتله کیدر .
او کجه تبریک ایله تقديم ایچون آز چوق طورولور ؟
صوکره « مجلس » دینیلیر ، بر قوجه دیوان قورولور .
شیمدی کرسی یه آبانسین ده سنت والی بک ،
نطقه کاسین می آدام ظن ایدر ک کندی ؟ ...
أی ؟ —

نه دیمش ؟

— یوق ، نه گیرمش دیبه صور ! معناستز
بر ییغین رابطه مشتاقی پرا کنده لفظ ،
براتک یاوه صاچار ، بر سورو جنت صاورو رور ؟
بوده یمز کبی پش تخته یه اوچ کره اورور ،
دیر که :
« یکر منجی عصر ، فتلره ذهنیتلر
ویره بیلمکله تبلر و تفاخرلر ایدر .

نه او قىزدىكى ؟

— خايير ، آكلاردم ااما گەنەمىي ،

صادغىكىز سىزدە عصر لرجه او صاغمال اينىكى .

— حقىمزر صاغارز : قەرىنى چىكدىك او قادار ،

بىسىلدىك ..

— يا ؟

— نه دېمك ؟

بىسىلدىكىز ، حىتك وار !

هانكىكىز بىر طوتام اوت ويردى ، بيراق بىسلىمه مەي ؟

— يوقىيدىر مدرسه نك كوييلوده او لىسون امكى ؟

— مكتىبك ، بىلكە .. فقط مدرسه نك ، هىچچ او نىمام .

— قىزازمەنە !

— او سنك حق صرىخىڭىدر امام .

— خلقە يول كوستە جىك بىر قىلاغۇز وار : علماء .

قالانك ھېسى دە بوش .

— بوشدر ، افندىم ، ااما ...

— نېيشن اماسى بىكم ؟

— يوق ، شو سىزك مدرسەلر ،

عصرك ايجابىئە او يىقدە عناد ايتىسەلر ..

— كىدىك اصلاح ايدىك او يىلەيسە !

— حقىقت ، لازم .

— نه قدار طوغرو ! خواجهم ، خیره يورولماز بو کيديش .
 — سن او رؤيايه حقیقت دیسیور ، تام بزم ايش .
 حريفك حالني کوردىشيا ، بو کون ملت ده ،
 عيني مسلکده ، او فطرتده ، او ما هيته .
 طانيماز پينديكي مخلوق ، سورر کور کوريشه ؟
 طانيماز کيتدىكى ير هانكى طرف ، کوردىكى نه ؟
 فكرى يوق ، دويغوسى يوق ، صانكه يورور بر کوتوروم ؛
 بوده صاغليقسە ا كر بجه مر جحدر أولوم .
 اوج پىنسز قفانك سوقه شاشقين کې رام ؟
 قيرباج آلتىدە بوتون کون ، نه ئاظلم ، نه قيام .
 طوتكى ، او غلەم ، بكا ما خىلىرى تصوير ايتدىك ؟
 کوييلونك حالنى بىلمز ، دىيەرك دىكلەتك .
 خسته ميداندە ، تداوى يەده جداً محتاج ؟
 يالكىز کورملىم نرده هكيم ؟ نرده علاج ؟
 نسل حاضر كه صاريق کوردىمى ، ترذيل ايدىسیور ،
 دفع اول اسقا طاجى دیسیور ، جرجى دیسیور ، لشجى دیسیور ..
 خواجه زادهم ، نه سولوكمش او مكر واى جانه !
 ديس بىرمش سنه لردن برى تورك قانه .
 أميور فرصتى بولىش يايپيشوب ، هم نه أمييش !
 گەنە برشىمى عجب ، آه او نه طويماز شىميش !

آغاچى دىسم ؟
كوتوكى دىسم ؟
دیوارمى دىسم ؟
آغىلىمى دىسم ؟
يېقىقىمى دىسم ؟...
— ياصوکره ؟

— قارشىمە ، باقدم ، دىكىلدى ..
— كىم ؟
— بىر آدام ..

— طانىشدىكىزى ؟
او ، بىلمم طانىرىمى ، بن طانىام ..

بابامى دىسم ؟
قىزىمى دىسم ؟
خضمى دىسم ؟
خىصىمى دىسم ؟
چىفيتمى دىسم ؟
كاورمى دىسم ؟
شودرمى دىسم ؟...
— او زاتما ، سن بولويورسىن بلاڭى اللەدن ..
بو: الده بىر ؟ يالكىز پك سەچىلىمپۇر نەزمان ..

بو كونىمى دىسم ؟
يارىنىمى دىسم ؟
اوزاقى دىسم ؟
ياقينىمى دىسم ؟
يازىن مى دىسم ؟
كوزىن مى دىسم ؟
يازىن مى دىسم ؟...
كوزىن مى دىسم ؟

— يەك يەوب ياتيوردم ، تمام ياريدى كىچە،
بر اوپلە حيوانە بىندىم كە سەجمەدم اىچە.

— پى ، او بىندىك آتىدى ، آ كلاسەق ، نەيدى ؟

— بىلىرىمى ؟ يالكز درت آياقلۇ بىشىدى ..

قاطىرىمى دىسم ؟ اشكمى دىسم ؟

او كۈزمى دىسم ؟ اينكمى دىسم ؟

آل آتىدى دىسم ؟ ايدىچىمى دىسم ؟

قويونۇمى دىسم ؟ چېچىمى دىسم ؟

— كۆزل !

— بىراز بورودك ..

— كېدىككەن ناصىل يردى ؟

— ناصىل مى يردى ؟ ... او نوتىم ، كورورمىسىن دردى ؟

يوقوشمى دىسم ؟ اينىشمى دىسم ؟

اوزونى دىسم ؟ كىنىشمى دىسم ؟

چوراقتى دىسم ؟ چاييرمى دىسم ؟

صولاقتى دىسم ؟ خاييرمى دىسم ؟

— تمام ! ايلرده نە كوردىڭ ؟

— ايلرده بىر قوجامان ،

قارالى واردى ..

— پى ، اسمى يوقى ؟

— بىلمم آمان !

ایکنجه دفعه کلیرلر: — او جاغنگه دوشدک، آمان،
 حریف لاف آ کلامیور، کل ده صوکره یات، هایدی!
 — صباح صباح بونه دوشدر به؟ کورمن اولسیدی!
 هنوز یاتا غمه او زاندم با قیکدی عکسیلکه..
 کبر مدیدی یا!

— سن کیت ده سوز بچیر دلی به!
 نه سویلسه که قیزیور.. حق شاشیر تماسین قولنی.
 آداجغز چیقار اودن، طوتار کویک یولنی،
 که او یقو سرسی طاق دیر زاواللینک جانه؛
 دوشر کلنجه نهایت قیر آغازنک یانه.
 — آمان به عمی!
 — نهوار؟

— دوش یورار میسین؟
 — به آدام،
 بیزار نفسنه یم، طور که، یور غونم..
 طوره مام.
 — نه دن؟
 — فنامه کیدر بکله مکده..
 — واه! واه! واه!
 — بیلیر میسین که نه کوردم..
 خیردر انشاء الله؟

صباحلر آقشام او لور نى دكى ، بو ، تيريا كى ؟
 بوتون كون أستەمدەن ، حدت ايمەدن بىقىش ؟
 آل آتلە با غدا شەرق « ياسفر ! » دېمىش چىقىش .
 طاقىم راحت ، پالا او يغۇن ، غزا مبارك اولا :
 طا وو قلى ، هندىلىلى كويىلدە هفتە لرجە مولا .
 رفىقى آرىپەي بولىش ، كىسر ، فرىخ و فخور ؟
 بو درت او كون يىوب اىستەر صو كىنە بىردى سحور !
 بادھوا سو فەريد دوشىد كىمى ، خوش كېرىز رمضان ؟ ۱
 مسافرم دىيە انسان مقيم او لور بعضاً .
 ناصىلسە بىر كىجە بىر دوش كورور بزم يوجلى ؟
 سباجى بىكىلە مز ، يوق ياخانىڭ او رو جى ؟
 او ياندىرىر نەقادار كويىلو وارسە ، دىر : چابوجاق ،
 كىدك بولوك بىكا بىرشۇيلە زورلو دوش يورە جق . ۲
 چار يقىجي عمى يىي صاغلىق وىرر جماعت دە ،
 — فقط سحور دە ياتار ، قالقەماز بوساعتدە .
 بىزار صىرىلى او لىك ..

— شىمىدى اىستەرم ، كله جىك :

بن او يلە بىكەيمىم ، قالقەماز دېمىك نە دېمىك ؟
 چار يقىجي عمى كلن خلقى اوغراتىر قاپىدىن .

۱] « بادھوا » كله سنى سو يىلندىكى كېي او قويە جغز : بەداوا .

۲] « دوش يورمۇق » رؤيا تعبير ايتىك .

کیمی آمنش پاچا قاصناق ، او آچار ، خصی دوزر ؛
 کیمی کونده بله کیدر کن طوبوق اللرده یگر .
 کیمی جرأتلی اولور چیفته طالار ، همده قاپار ؛
 کیمی باصقین چیقه رق قاز قانادندن چارپار .
 سیر ایدن خلقی ده برگور : او نه جاندن خدمت ؛
 او نه رقتلی آداملر ، او نه معصوم امت !
 یاریلان باشلری چوره بله بوغانلرمی دیدك ..
 کوز سیلندرمی دیدك ، اینجیک اوغانلرمی دیدك ..
 یاغ سورن باشقه ، صاران باشقه ، چوزنلر باشقه ؛
 صو ویرن باشقه ، کوکومرله کز نلر باشقه .
 شان ، شرف دویغوسی ملتده ناصیل یوکسکسه ،
 مرحمت حسی ده او بله بیدی ، دکلمدی کوسه ؛
 نه او ؟ برشی دیدك ...

— چکمشه ماضی دیرلر ! — طوغرو ، لکن ..

— بیراق ، او غلم ، کله جکدن نه خبر ؟ — او ن الله بیلیر آنجاق .

— آزیحق قول ده بیلیر . — بیله من ، چونکه کورونز .

— ای اما سزیلیر :

او روچ صیحاقلره کلش ، قیر آغازی باقش که :

نه تماشادر او ، تیتر طورور انسان تیر تیر .
 بربندن داها موزون ایکی اوچ چیفت اندام ،
 آتیلوب صحنه یه شاهین کی ایتمزی خرام ؟
 سس ، صولوق چیقماز اولور ، هر کسی اور برمه آلیر ؟
 او کنیش یرده نفسلله برابر طارالیر
 چونکه میدانده دکل ، سیره باقانلرده بیله ،
 حاصمک دنکی هیا کل سچیلیر یوزلرله .
 شیمدی ، صاغ قولده ، کوموش قابلی بود بازو بند ،
 بونجی میصقه یاه دونامش ، او پاریم دسته لوند ،
 او گجه پشرو یا پهرق ، صوکره طوتومازلری ،
 کولش آرتیق قیزیشیر ، خصمنی طارتار خصمنی .
 او زانیر شیمدی کوکسلر ، قاووشور ؟ شیمدی ، ینه
 طالغه چارپار کبی چارپار کریلوب بربینه .
 کیمی تک چاپرازه کیدمش ، متادی سورو بیور ؟
 کیمی شیرازه یی طارتوب آلیورمش ، یورو بیور .
 کیمی صارمه یاه چویرسم دییه صاردېچه صارار ؟
 کیمی قىلچىق دوشونور ، آئىق ایچون فرصت آدار .
 عضلى گوگده لر آلتندە اویچاره چاپیر ،
 سریلیر طوبراغه ، ھم بردالها قالقارمی ؟ خاییر !
 بوال اکسە یاه دوشورمش ده همان چوللانیور ؟
 او ده قورتولق ایچون تورلو اویون قوللانیور .

تازه شربت صونولور تازه کسیلمش قارله ؟
بوزلو آیرانسه دونر اورتهده باقر اجلره .

اوکله اویلمازى ، جماعته قیلارلر نمازى .
کولشك گوملر اوائناندە مھىب اینجە سازى :
او طورور بىلى داوللار يره ، شىشمان شىشمان ،
پرده کوسترمە يە باشلار قبالىردىن ، او زمان ،
او يله ايكلر كە زمين : قلب فضا « کوت ! کوت ! » آقار ؛
زورنانك تيزلىرى ، ديرسىڭ ، يدى اقلىمى طوتار !
شىعدى ، حيوانلى ، يابان ، قىز ، قادىن ، او غلان ، اركك ؛
قوشاتير ايپ چكىلن ميدانى بوزلرجه أوبك .
بر طرفدن دە ايىز نامتناھى آرا به ..

ايىز آما اوقدار سوسلوکە ، ديرسىن : « عجبا ،
شو بياض تنتەلر آلتىدە بىر جىلەمى وار ؟ » .
چكىلىرى ديركىن أودوللار : سكز اون سچەمە داوار ؛
ايى باش ماندا ، بىر طاي ، طانا ، طوب طوب طوقوما ..
ھله پشكىر كې پشكىشارى آرتىق صورما .
ياغ قازانلرلە طورور ، طارتىسى يوق ، او چۈسى هىچ ؟
هانى ايستر سورون ، ايستر دو كون ، ايستر سەڭ اىچ ؟

بونلرڭ هېسى بىتىر ، بىر هيچاندر بلېرىر ؟

اسکیدن زورمالر او تدجھے فضا ایکلردى ؟
او نه دھشتلى دو كونلار ، او نه درنكلردى !
قورولور ميدانه خرمن كې قىرقالى سىنى ،
طابلاڭ يېغىمایە باشلار قويونك بىسىسىنى .

اڭسە قات قات طاشوب اطرافە دو كومىش ياقەدن ؟
كۆكىك ابعادى قاباردىجە كرىمىش جامادان ؟
باشىدە آبائى صارىق ، تىنە حلالى كومالاڭ ؟

بلدە لاھور شالى ، او سىتىنە او صوم سىرمە يىلك ؟
دىزدە قايقطان چويرلىش چوخەدن صىقىمە پۇطور ؟
عمىچە لر ، لوك كى ، باعداش قورەرق حلقە او لور .
سوفرەنك حالىسى شىكلنده طوران ، قىطرى كىنىش ،

بويى چپ چورە قىلاپدانە ئىشلىنىش ،
أئىگى آز پېشكىرىي هىكس كوتورور دىزلىرىنە .
چوربادن صو كىرە ئىنك تورلوسى قالقوپ ، يىرىنە ،
خمورك تورلوسى دولت كې قوندىجە قونار .
سەكىز اون يىرده كۆكمىلر مەمادى قايىنار .

صوگره سویلنمیه جك شکلی ده وار خسته لغت .
 بر طرفدن بولانیر لونه حسابسز ناموس ؟
 بر طرفدن سریلیر طوراغه میلیونه نفوس .
 هادی آلدیرمايم بوكسه له طورسون وفيات ،
 نرده نقصانی تلافی ایده جك فازه حیات ؟
 أوله نوب عائله تشکیلی بوكون زورکلیور ؟
 کوروپورسین یا نکاحلر نه قدار سیره لیور !

* * *

کویلوک بر شینی یوق ، سخنی ، اخلاقی بیتیک ؟
 باق او صیرتنده کی مینتان بیله تیفتیک تیفتیک .
 بر کمیک ، بر دریدر اولمدی قالدایسه دیری ؟
 نزده آولکی رفاهک عجبا اونده بربی ؟
 طام چو کوک ، عرصه رهن ، بانجه بی « اجرا » ایستر ؟
 بر قلم بورجه بدل فائضی دفتر دفتر !
 هیچ باقیم کور مدیکنندن می نه دندر ، طوبراق ،
 ویریلن تخمی ده انکار ایده جک ، اویله چوراق .
 بره درت آلدینی پیل کویلو ، امین اول ، قودورور :
 خار اورور بیتمیه جکمش کبی ، خرمن صاوورور .
 او غراما ز ، کون قاوشور ، چیقتنه یاخود اوینه ؟
 صباح استقامیل آمار قهوه ده ، آقشام دومینه .
 مختصر ، غیر مفید علمی قادر در دینی ؟
 نه اوامر ، نه نواهی ، سجه مز هیچ برینی .
 نمازک سمتنه بايراملری او غرار ساده ؟
 هیچ صو کور مز یوزینک دوشمانیدر سجاده .
 هانی ، او ج بش کیشیدن فضله مصلی آرامه ؟
 مسجد آنبار لق ایدر ، باشقه نه یا پسین ، امامه
 و قومق بختی کچ .. چونکه او دفتر قابالی ،
 بر دیف ضابطی مکتبه دبوی یا پهلوی .
 صیتمه ، فحش ، ایچکی ، قومار دورلو فجایع صالحین ..

تېدن قويروغى دىكىمش ، اينه طورسون طانالىر ،
طالار اطرافە كويك دامغالى يوزلرجه طايى ؟
ايكله دير آت سسى ، قىصراتق سسى كوم كوك اووايى ..

كوندوزىن كىمسە كورونىز : قادىن ، اركك چالىشىر ؟
وارسە ميدانىدە كىزن طوس طوباج اوغلانلىرىدر .

آقشام اولمازمى ، فقط ، طوبلار اهالىي اذان ،
صوڭ جماعت يرى ، حتى ، آدام آماز بعضاً .

كونىز آفاقە هنوز عرض وداع ايمشكن ،
يوكسلير كعبى يە طوغۇرىمىش آلىنلىرىدىن .

او كىچە بىردىلەنلىر ، صوڭرە ايىر ھېسى قرار ؛
أورولور أڭلى او موژلەلە بىر جانلى حصار .

بويامان صفلرڭ آهنىنى حقيقىت مدهش ؛
سانكە يالچىن قىيالر يان يانه پرچىنلىتمىش ،

او يە بىر جىبه كىلىمش كە : مىسىزلىك ايمان ؟
هانكى ايمانه طوقونسەڭ طاشەجق اطميان .

آه او يېپارەلك ايمى خىال اولدى بو كون ؟
ملتك حالى كور ، صوڭرەدە ماضىي دوشۇن ..

كىم بويالچىن قىيالر صارصىلە جىقدىر دىرىدى ؟

او يە صارصىلە كە ادوارە تىزلىل وىردى !

طاغلر اورمان ، تېلر باغ ، اووالر ھې تارلا ؟
 قوجە مىرى طولو باشدن باشە صاغماللارلە .
 اىكىنە آتسەڭ يە دوشىز : او اكىن بىر طوفان ؟
 آتلى كىرسەڭ كومولور بوغدايىك آلتىدە قفالى .
 كويلونك قىرلىرى طوتىش ، يايىلىرى كن داوارى ،
 سو كەمنىسىن ، صارار آفاقكى يولە دالغەلرى !
 طولاشير صال كېيى كوللارده حسابىز ماندا ،
 فيل صانىرىسىن ، هانى ، بىرچىقسەدە كورسەڭ قارىدە .
 كىنىش آلىلە يارار اوتلرى بېكلەر جە او كوز ،
 بىسىدىن هەبرىينك صيرتى ، باقارسىن ، دوم دوز .
 نەدە ايصالاق پاتى بورنىندەكى موس مۇر منىش ! [١]
 هادى كلسىن باقالم طامىرك آلتىدە كويىش .
 دىز چو كر بولدىمى ياصلانما يە كافى ميدان ؟
 سورونور طۈراغك اوستىندا اوقات قات كردان .
 چىفته كوزلر سوزولور، تك چىڭ طورماز چىكتىز ؛
 اىكى ياندىن يە شفاف اىكى اىپلىكدر اينز .
 بونلارك آغىدەلانيز ، ماج ماج او تر كن ساقىزى ،
 او تەدىن بىرسورو كوربوز ، دەمۇى كويلى قىزى ،
 طارايوب ھېسىنى او لاد كېيى ، بىر قىنالار .

[١] صىغىرلەك بورونلىرى اوستىنداكى ايصالاق نشانە صحىتىر. كويىش كىتىرملەرى دە اويمەدر .

بر تکر لکلاری آچاق ، یانه یاتمئش آرابه ؟
 یرلیدن آز قابا ، مالطيز چيستندن چوق اوافق ،
 ايکي محزون او کوزك سيرينه هتقاد او لهرق ؟
 نه يانيق مرثيه لر سوپله ديسور دينكيلنه !
 بونى كوردم ، آجيمق كلدى ايمحمدن كلينه : .
 سكا باقسين ده قيزم ، بختك او مانسين .. نه ديسيم ؟
 او ، سنك ، كيمدى ، بوکون نرده ياتار ، بيلمديكم ،
 نينه كلك روحنه آغوش آچيور كن ملکوت ،
 ترميز نعشنى غفران كې او دتن تابوت ،
 شو كلينك آرابا گىن داها شاهانه يىدى .
 چىدى رؤيا كې ، اللهم ، او كونلر نهيدى !
 شو بايرلرده - كه وقتيه بوتون باعغردى -
 سسى دنيا ي طوتان ببركت چاغلاردى .
 ياشو وادى كه چيريل چىلاق او زانمش ، بي تاب ،
 هيچ يازين بولىه فضاسىنده تو ترميدى سراب ؟
 شىمىدى آفاقه آلو پوسكور يور هر چاتلاق ،
 ياريلوب خسته دوداقلر كې ، ير ير ، طوبراق .
 - دشمه ، او غلم ، يارهدر ، همده يوركىر يارهسى ....
 - نهيدى ، ياربى ، او توز قيرق سنه اول بوراسي ؟

بركت ويرسين اونك معدنی وارمش درهده :
 صاغ او موژلرده رر ، باشلری گرتیکلی ، آغاج ،
 قادین ، ارکل ، صوی آقطارمهده باقراب باقراب .
 صوکره ، زدنسه کلوب « یاغلانیکیز هایدی ! » سوی ،
 جو کدی میدانده طوران قابلره آرتیق هپسی .
 پالاز اوردک کبی ، باندجه آووجدر باندی ؟
 مشین ایصلار کبی ، قاوروق دریلر ایصلاندی .
 بو مراسمده بیتوب ، باشلایه جوق دیندی کولش ،
 چارپینوب چیرپینه رق چیقدی نهایت ایکی اش .
 داهما ایملک الده بو شانسین می آلینلردن تر ،
 او گوگسلر سکا اوتسون می کوروکدن ده بترا ؟
 باقدم : آلتندن او بر چیفته پریشان باخرک ،
 صولوغانلر کبی قالقوب اینیور چیفته قارین !
 صوکرهدن دیزلرہ برتیتره مهدر چوکمشدی ؟
 هله چوق سورمیهرک دردی ده جانسز دوشدی .
 ایکی بیچاره سریلش ، یاتیور کن یرده ،
 « قالقیک آرتیق ! » دیدیلر ، لکن او درمان نرده !
 کولشك بولیله سی هیچ کورمدىکم برشیدی ؟
 اورته ، باش ، هپسی ده بونلر کبی آواره یدی .

* * *

قارشیدن تنه سنک نصفی حصیر ، نصفی عبا ،

بری طیقیسردی تا آگهه مده ... عجائب ، بوده کیم ؟
 نه کوره یدم : کله بک تارلاسی او لش ده ایچی ،
 صولویوب سومکور و بیور صیرتمه برباشلی چکی !
 « آما باق ، عقلمه کلز سده حرمت طلبی ؟
 اوقدار فضلہ صمیمیق سوم ، چلبی ؟
 صاقالکدن چکرم ، صوکره ، قاریشمam .. هادی کیت !»
 نرده ! آلدیرمادی .. صوردم ، باش او دولش بوییکیت !]
 هله سن کچ ییکیدم ، کچ باقالیم ، باشقه نه وار ؟
 بر چلیمسز صوپا ، بوینده اوچ آرشون آستار .

پهلوانلر هانی ؟ دیر کن ، سوکوویر منزمی ، خواجهم ،
 بربندن داها بیچاره سکن چیپلاق آدام ؟
 آه او صویغونلخی رویاده کورن قورقاردی :
 چونکه کوملک کبی ائدن ده صویونمشلر دی !
 بر دلیک طوربايه کیرمش کیمی ، قیسبت بربینه ؛
 چکیویرمش کیمی ، بر لیمه چووال دیز لرینه .
 کیمنک ، کیدیکی چاقشیر ، کیمنک بز شالوار ؟
 کیمنک ، اوچقوری بویندن آصلیمش ، طوفی وار .
 عجا یاغ سورونور لرمی دیسم ، یاغ نوه ده ؟

[۱] «اودول» کولشلر ده ، باریشلر ده غالب طرفه ویریلن مکافات .
 املای قدیمی : اوکدول .

صیتمه دن بونی بو کولش ده او دیم دیک تورک ،
 دوشونوب طور ماده او کسوز کی کوسکون کوسکون .
 گوگده تشریخلره دونش ، او با جاقلر دکنك ؟
 دها یاش یکرمی ایکن الار ، آیاقلر تیترمک .
 او بله سکسانلک آداملر آرامق پك یا کلیش ؟
 قیرق او نک عمرینه صوک مرحله او لش قالمش .
 دکیشیک صانک او آرسلان کی عرقک طورونی !
 بنسه اسلامک او کوربوز ، او جوان عنصرینی ،
 قو جاماز ، دیردم ، عصر لرجه ، صورو لسیدی اکر ،
 نه چابوق الدن ، آیاقدن دوشہ جکمنس او مکر ! ...

نه یسه ، دکنکجی کلوب : « میدان آچیلسین ، صاوولک ! »
 دیر دیمز ، باشلا دی قلبی سسی یېر تیق داولک .
 گوم گوم او تملک نه کزد ! طیق نفس او لش قاصناق :
 گو کسی طوفاق کی کوت ! کوت ! اورو بور خیشلا یەرق .
 زورنا خیم خیم می نهدر ، سویله میور بر تورلو ؟
 او فلهین چنکانه نک رنکی مزار ، کندی اولو .
 کونش اولدیچه قیزیشممش ، بني یور مشدی صیحاق ؟
 هله بر کولکه بولوب آلتە چکدم چابوجاق .
 تام دیشدم : آزیحق یا صلانیم ، دیگله نهیم ...

هانی آی پارچه سی قیزلر که قوشار اویناردى ؟

هانی طاغ پارچه سی میلو نله بھادر واردى ؟

بوکون آرتىق برى يوق .. هېسى ماصال، هېسى يالان !

بر او كۇلماز يارەدر، وارسە يوركىلدە قالان .

*
**

— صورمە، قارتالدە ايدم بن دە بوجھارشنبە كونى .
ديدىيلر : « قورنەدە دوندن برى وار كوى دو كونى ،
خوشلانىرسەڭ، هادى، او لمازمى ؟ .. » « بىك اعلا، كىدرز ؟
هم بىراز قىر كورورز ، هەم دە كولش سىر ايدر ز .. »
كشكە ، كىتمە دىمەش او لىسىدەم ... الـھى ، او نە حال ،
او ناصىل مسىخرە درنەكتى كە تعرىف محال .

طوبى قىرق اللى قادار كويلو سرىلىش باييرە ،
باقيور خرمنىڭ آلتىندە كى او تىز چاييرە .

بىت بىڭىز صاپ صارى بىچارەلر كە هېسىندە ؟
نەاولور بىرىكىشى او لىسون كورە بىلسەم زىنە !
شىش قارن صىصقە جوجوقلىرى كى ، قوللر صارقيق ؟
آرقە يوس يومرو ، كوكس جوكش ، او مووزلر قالقىق .
كوزلر ك بوس بولانىق رنىكى ، قاباقلىر شىش شىش ؟
يوز بورو شىش ، او زامش ، جىبه طارماش ، كىتمەش .
كىزەجىك يىرده او آوارە نظرلىر طالىلور ؟
سلىلىوب دوشىدىمى بى نقطە يە ، قالدىير ماسى زور !

صارار آفاقى بىكارله سىجاق كول يېغىف .
 نه او كوم كوك درملر وار ، نه او زمىز طاغلر ؟
 نه او چىلىرىمىش اكىنلر ، نه او جوشقون باغلر .
 شىمىدى قىزغىن كونك آلتىنده پىنكلر ، بىكلر ،
 ساده يالپىن قايالر ، ساده اىپ ايصىز چوللر .
 يوردى باشدىن باشه ويرانىيە دونمىش توركك ؟
 دونكى شن ، شاطر او جاقلر ياتىور يerde بو كون .
 كوندوز انسان سسى طويماز ، كىچە كورمۇز برايسىق ،
 يولجى هايقىرسەدە بايقوش كىي ، چىغلىق چىغلىق .
 « بودىارك هانى صاحبلىرى ؟ » دىرسىن ؟ جنلر ،
 « هانى صاحبلىرى ؟ » دىر ، قارشىكى طاغدن بوسفر ا
 نرده ارطغرلى قويىنده بو يوئىش او بالر ؟
 هانى غمان كىي ، اورخان كىي كوربوز بابالر ؟
 هانى برشانلى سليمان پاشا ؟ برقانلى سليم ؟
 آه ، بىرىلىدىرىم اولسون كوره مىزسىن ، نەاليم !
 هانى جندىلىرى ، شاهين كىي ، جىلان قوروالار ،
 كوبورور ، دالنەلانىر ، يىمىشىل انكىن اوواز ؟
 هانى تارىخى صورولدىچە ، مفاخر سوپىلر ،
 قەرمانلر يېشىن طوپراغى زنكىن كويىلر ؟
 هانى اورمان كىي آفاقى دەشن مۇراقلر ؟
 هانى آتلر كىي سحرابى اشن قىصارقلر ؟

نه گبرمن ، نه کوتوك بنيه که هیچ قاغشاما مش !
 یونی ربم بکا صاغلوق دیه نردن یاما مش ؟
 ایسته مم ، کندینک اولسون !

— نه دیورسین ؟ هله باق !

— بیراق او غلم ، آزیحق دردینی دوکسون شوبوناق .
 بکا دنیاده نه یرقالدى ، امین اول ، نه دهیار ؟
 آرادم گوچمک ایچون باشقه زمین ، باشقه دیار .
 بوگلان روحه ایستر براوزون بویلو سفر ؟
 یاشامقدن نه چیقار کونلرم اولدېچه هدر ؟
 برگولر چهره سزوب گولدیکی یوقدر یوزیمک ؟
 کیجەدن فرقنی کورمش دکلم گوندو زیمک .
 سنه لر وارکه خراب اولمادیغ کون بیللم ؛
 کزدم آبدالله چیقمش کبی سرسم سرسم . ۱]
 دیکیلیر قارشیمه هپ کورمديکم ، بیلمندیکم ؛
 صورارم کندیمه : غربتده میزم ؟
 یوقلام طاشلری ، طوپراقلری : ایزلر قان ایزی ؟
 یوردیمک قان قوصویور موس مور اوزانمش ده گیزی !
 توتر اوچ بش باجا قالمش .. اوده سیرک سیرک ..
 آشنا بر یووا اولسون سچه بیلسهم ، دیه رک ..
 باقینیر کن طویارم کوزلریمک یاندیغنى :

[۱] « آبدالله چیقمق » اورته اویوننده آبدال اویوتى اوینامقدر .

— « مو می ال بره لک »

— ای شته بوجوق !

— نه چاره ! « شرع شریف ها بنده » اول دینی ؟
— یوق ..

بیراز یاواشجه .

— پکی .. هایدی ، شیمدى با غلابیور :

« لزوم همچوشه دار » یاز .. « اشبو علم و فندر »
« محمد مژمه » می دیرسین ؟ دید کسه « بالتنظيم
حضور ها کم شرعی به » سجعی باص : « تقدیم
قیلسندی . »

— آفرین ، او غلم ، امامده بویله یازاره .

— او نی بیلهم ، شوبتیردک یا نهایت زور زار .

— عجا حجری موافق کوره جکلرمی که ؟

— ای ای ..

حا کمک رأینه ، وجدانه قالمش بر شی .
سن ده گور کندینی بر کره .

— پکی ، اولادم ،

کوره یم .. با شقه نه پاسه م که ، شاشیردم قالدم .
بیتدم آرتیق ، بیله من سین نه قدار بیتديکمی ؟
آه کورسم شو جهاندن بیقلوب کیتديکمی !

نه اعتنا بو ! يساری میسین ، نه سین ؟

— طبقی !

— یازیگدی : « کشنبه نخصوص و مخصوص بولناده »
آدام ، جیزیقدیریور ، باقه حسن خطه ، فلان .

« کوچوک ، بوبوک بونووه اوولادلرده زومه سفی »
یازیلدی بیتدی یا ؟

— صبر ایت دوزلهیم شو سینی ..

دوزلدى .

— یاز باقلم : « هر هزارجہ پلک محمدیم

رامنیاج »

— اوت ، او غلم ، یازیلدی ، بکلیورم .

— « اینده اُرطییه مکوم »

— ایدرمی ؟

— یوق « براافیر »

— یازیلدی .

— « ارطفین »

— اعلا !

— فنامی یوقسه ؟

— خاییر ،

فنا اولورمی یا ؟

— اوت .

— « امیرا آلدیفی ... » یازدگمی ؟ .. طورمه شیمدی .
— فقط ..

— نه وارکه ؟

— « آلدیفی » کافی می ؟ ایسته مزمی نکاح ؟

— اوحالده شویله یازارسین : « امیرا استنطاع »
— بو اولدی .

— « ایتمبیکی » ... قیز نهیدی ؟

— سویلدک یا قوزوم ،

— ایشیتمدلاشمی دمین ؟

— حقلیسین ، دوام ایت : « روم

جماعتندنه » افندم « فهزنه نک » یازیبور .
— یازیلدی .

— « اوسته اجملک »

— ایده ییدی کشکه !

— « دبلر

ربوبله مالنی بیهوده بولمه احایه
قیام اپر »

— یاواش اول ! قوش دینده اولمادی یا !

— « وعدصه ایلدیکی دمه اوزره امر اتفاقی »

اولدى ، سویله سن ... —

— « معنوه »

— بکى .

— « دکتسدە »

— لکن ، قلم قیریلدى به ، توه !

— او بر قامله ياز آرتىق ، نه ماقتە وار ، نه چاقى .

« اغا شەبىدە » بىتىردىكى ؟

— سویله .

— « انفاقى

ـ حاماً اوستە ئامُور ... » هايدى ! « افرادى
كىشىر .. »

— أوت ، آزىز حق طور ...

— « عباڭ راولىرى »

— بکى .

— « بولۇمىزىيەن .. »

— طور طور !

— يورولۇڭ آكلا شىلان ؟

— يورو نىا دام ھادى سن ..

— « مالىدە عمرىدە سىنە اولىدە »

يازىلدى بىتىدى ؟ « باجمە مال دەلىكى »

— باقارز طورده براز ..

داها اعلاسی می : بن سویلیه میم ، کندیک بایز ..
امام اسلوبته اویدورماسی آرتیق سندن !
هادی بربسمله چک ، باشلا یلم ایسترسه لک .
هله ایلکین طاقیویر کوزلکی .

— های های طاقه میم :

یالکز ، سن بکا برپارجه کاغد ویر باقه میم .
— حقه ایسترمی ؟

— دیویت واریا .

— پکی ، ایشته کاغد .

اولا اورته یه بر « هر » می آتمارلر ؟ هادی آت ،
باشلا : « باری »

— اوت ، « علم و مهبر اولدر که »

— « محمد منزدہ » چابوق بایز !

— شاشیر مایم ، طور که !

— « فهوده سو قاقده »

— یاواش سویله ، اولدی .

— « کائن او بده

فهونجہ ھانزدہ ... ساکن ... فهونجہ او غلی ... فهوده ...
دوشونمہ ! « هرنے فادار »

شیمدى ، او غلم ، حریفک حجرینه برقاره !
— قولای .

— سفهادن صایه بیاسه ک ؟

— صایه جقسین ، های های .

برآدام مالنى اسراف ايله ايمشسه هدر ،
اوکا حکام شریعت «سفهادن» در دیر .

ساده دل ، ابله اولوب ، کار ایدرم ، وهمیله ،
اخذ واعطا يه جیقوب آلدانان اشخاصه بیله ،
«سفها» نامى ویرمکده ، او ت ، شرع شریف .

کلم مسئله نك حلنه : مادام بوجریف ،
کندی انفاقه محتاج اولان اولاد لرینك ،
جمله سندن چکه رک ، در دینه بر پیس قارینك ،
هدر ایتمکده بوتون مالنى .. البت یابوناق ؟
یاخود آلدانما يه غایته مساعد آواناق .

ایکی صورت دده حاکم بونی حجر ایتسه ، ایدر .
شیمدى لازم کلن آنجاق سزه بر علم و خبر .

اختیار هیئتی ، مختار ، هیکنر طوبلا نیکنر .

یازیکنر چار چابوق .. اطراف لیجه او لسوں یالکنر ؟
صوکره ، هیچ بکله مه دن کوندریکنر مکمه يه .
— ایش مهم .. قورقارم اطراف لی یازی مازسه دیه ،
شونی سن یازسە کە او غلم ؟

— اوست .

بۇكا بىر چارە دوشۇن ، كىتىسىن اولىر ، كرم ايت .
او جوجوقلۇ نە اولۇر سوڭىرى ؟

— بىرىشان . ياخانىم ؟

— اوده رەختلى آنامدىن داها صافش بەجانىم ؟
سوپىلەم سوپىلەم آلدېرمادى « اوىردىم طويماز »
صوڭىرى ملعون قارى قورنازمى ، حقيقةت قورناز ؟
حرىف آشىك مى دىدك ، اشىد بالله آشىك ؟
آغنى قارىنىدەكى اوچقور دوگۇمندىن گوشىك !
بر قىرىتىسىن ، ايکى دىيل دوگۇسون او فتان قىبە !
چارە يوق ، صالحىسى صارقوب دىيەجىك : ويردىم بە :

خانىم آقشام ، بىزه كىلشىدى نمازدىن سوڭىرى ..
يولىدە يېچارە شاشىرىمىش ، هادى كىرمىش چامورە .
نه قيافت ، نە حىزىن منظرە ، كورسەتكى ياورۇم !
كىندى آغلار ، قىزى آغلار .. نە دىيىم ، بىلىمۇرم .
جىرمى صىزلادى باقىدمە ، فقط فائىدە نە ؟
قدرك جلوهسى ، قربان او لايم حل ايدەنە !
غمىز انسانلەرە اكلنجە كىرمىش ياشامق ؟
يوركاك حىسىلى مى ، اشىكىنجە دەسىن ، طالعە باق !

اویناسین قومده چو جو قلر !

— نه وظیفه که به آدام ؟

آووقاتدن ده بتر ، آی نه قادار هرزه و کیل !

— دفع اول اورادن !

هادی یاز کاغدیمی !

— یاز مام به ، چکیل !

— یازه جقسین !

— بیقیل اورادن ، سکا یوق علم و خبر ؟

مکر امر ایتملی رؤیامه کیروب پیغمبر .

— یازمه ستین سنه ، پامپین ، یاپ الکدن کلنی ؟

یدی کون صوکره طویارسین : خانم اولمش الله فی !

*
* *

— خواجه زادهم ، سوزی چقسین ده نهایت حریفك ،

بکا قاه قاه دیبه کولسونمی ؟ ناصیلمش کیفک !

— عقدی کیم یا بدی ؟

— آجیق کوزمی آرارسین که ؟ طولو ...

یالکز کوسترن اولسون : پاره نک نرده یولی .

او دکل ، شیمدی اصل چاندی بلانک بویوکی :

خبر آدم ، قاری قاندیرمش او سرسم هودوکی ،

آلیورمش بوتون املا کنی .

— کر چکمی ؟

اویله سنت دیسه من ، هر زمان ، او تمنک ایچین ؟
 وقت اولور ، سنتی کچ ، واجب اولور ارکل ایچین ؟
 وقت اولور ، سنت اولور ..

— سویلدیکم چیقدی ، تمام !
 — وقت اولور ، بردہ بافارسین که ، او لور بولیه : حرام .
 — کیمسه دن دیکله مه مشدم بوسنک فتوایی ..
 نه تو خاف !

— سندہ تو خافق ، قیصہ کس دعوایی .
 چولوغك وار ، چوجوغك وار ، حرمك نامولو ؟
 یاشک آلمش بشی بولمش ، او طور آرتیق او صلو .
 نره ئا کسیک ، به آدام ، بولیه نه وار چیلدره جق ؟
 قاری دردیله ییقیلماز بوقادر ییلاق او جاق .
 — او ناصیل سوز ؟ بن او جاق ییقمایه اوله نمیورم .
 — ھیچ او سکسان قاپی کزمش ، او قاشار لانمش روم ،
 سو فره جیکن سخن قویمش ده بوجانم قیلیغه ،
 خانم دیرسە ، دو کولزمی که فیند ییقیلیغه ؟
 قاری قیوراق ، پاشا حضرتلىرى ، شاللاق ماللاق ؛
 برى حقیله ادبىز ، برى شرطنجە صالاق ؟
 اول الله دونه جکسین چابوجاق مسخرە يە ؟
 اورە جقسىن ایکى اوچ دالغىدە باشدن قارە يە ؟
 آرتیق اولر کیدیبور جلوهی قىردېچە مادام ..

— خاییر، کندک باق ؟

بنجه بر کله‌ک آچیق، برده صاقال دیبلرک آق.

— آما سن خلط ایدیسین ! صاقالمدن سزه‌نه ؟

— نه‌می ؟ اوندن بلش اکلنجه‌می وار سیر ایده‌نه ؟

کولویور قهوده ایل، چارشیده بقال، چاققال ؟

اوشه بیهوده، آغیزلرده کی بر پارماق بال ؟

چاتلاسه‌ک سوفره‌جی رومدن قاری او لماز آدامه.

— کیم خبر ویردی بیله‌یدم ..؟

— نه‌بوناق شیسین آما !

کیم خبر ویردی، نهدر ؟ صورمایه وار میدی لزوم ؟

پدیکک هرزه‌بی کور کوردی، صاغیر دویدی قوزوم.

سویله‌تیر چار چابوق انسان، مکر او لسون پک آلیق،

بوش بوغاز شی، او سنک یوصمه صاقال، خاصبه قیلیق !

— آرتیق الویردی امام، کله‌می قیزدیرمه‌ده یاز.

— بکا باق : هیچ بر امام بویله رذالت یازه‌ماز.

— آی، رذالت‌ده دیبور ستنه !

— سنت‌می ؟

— یانه ..

— اویله‌شی یوق ..

— نه‌دیمک !

— دیکله، به‌هی دیوانه : .

بى سوپىلتمە قىزم ، كىت دە همان صاو قارى يى .

*
..

چوق زمان كچمدى ، كوردم كە بزىم صوپتارى يى ،
كلىور « علم و خبر ياز .. » دىيە ، نېيمش باقلم ؟
— بى اذنامە .

— اذنامە مى ؟ هاي هاي ، لازم ..

أولەنن هانكىسى ؟ بىكلرى مى ، كريمه كىمى ، پاشا ؟

— اونلرڭ وققى دىكلى .

— كىم يا ؟

— بن ايم .

— سىنى ؟ ياشا!

تام دە وقتىك ، هانى كون كچمە يە كلاز ، طاواران !

— خواجه اكلىنە هان يازمە كە باق ، ايشه پارەتكى !

— آى اومردار كاغدىك پىك مى بويوڭ خاطرى كە ،

بى اور كر دىيە طۇمۇش صايىورسىن بى .. اىيى ؟ ..

قاج پارەتكە وارسە بۈكۈپ قاتلاادە ايندېر جىڭە ،

يازەمام نافلە .

— البت يازە جىسىن ، سكا نە ؟

— هيچ آدام حالىن باقازمى بە ؟ انصاف آزىجىق !

— چوق شىكىر حالمە .. نەم وار ؟ يوزم آق ، آلم آچىق ..

ابى باق سن بىكىر كرە !

فس یېقىق ، كله چىقىق ، قاش يېلىشىق ، كوز سوزكۈن ؟
ايکىنە ، بونجوق ، ياقەلق ، تااصمه ، يولار ... هېسى تمام ؛
قوچ يېكىت صانكە بوناق !

— سن دەمى شاعىردىڭ امام ؟

— قوشقولاندۇم پاشادۇن ، كىزلىجە كىتىدم خانە ؛
دېدم : اورتۇن دە قىزم ، كل باقىلم ، كل يانە .
زوجىك طورى عجائبەشىور ظن ايدرم ،
سن نەديرسین بوكا بىلەم ، بكا صور ، باق نەديرم :
ايىشىجىڭز ، سوفرە جىڭز وارمى ؟
— أوت .

— كىم ؟
— اللهنى .

— شىمىدى صاو .

— ھىچ مى سېلىسىز ؟

— آقىزم ، دىكە بىنى :

بويىلە شىلدە سبب ، حكىمت آرانماز .. چابوجاق
صاوه بىلمىكىدە در ايش .. يوقسە رذالت چىقە جق :
پاشا آزىمىش !

— عجىبا اوستىمە كول قوقلارمى ؟

— اونى بىلەم ، كولى قوقلارمى قوجەلە ئىوقلارمى ؟

سکا خدمت ، بابامک روحنه رحمتدر ، آیول .

— خواجه زادم ، بیلیم هپسقی ، برخوردار اول .

اوغلانک حالنی اوبلجمنی آچسم ؟ .. لکن .

قومشونک دردی طورور کن بونی آچق چیرکین .

— اوغلانک حالی نهدر ، سویله ؟ مراق ایتمه دیم ..

— هله طورسون ده او ، ایلکین شونی برنقل ایده دیم :

متقاعد پاشالردن بری ، او ج بش سنه وار ،

دوشدی بیلم نه طرفنسه بزم سمته قادر .

کیمده آز چوق کتیر بر صایلق مال وارسه ،

قاپاتوب یا بدی بلشن سکن او ، درت عرصه .

حریفک حالی بدایته ضررسزجه یدی ؟

صوک زمانلرده ، نه اولدیسه ، نمازدن جایدی .

نه جماعته ، نه مسجدده ، بوکون قومشو پاشه .

— اولا غان شی ، صوفیلق چیمامدی ، بسبالی باشه .

— دیر کن اینجلمه یه ، کنجلمه یه قالقیشدى ..

— آمان !

— نه آمان دیکله دی ، کیتدىگە ، خوواردام ، نه زمان .

صاج صاقال طوتى نه حکمتسه عجائب بر رنک ؟

قلالاتلاندی بیقلر ، ایکی بطمان ، بر دنک !

چهره آلیقلی صابونلره مجللا هر کون ؟

— خواجه، کشف ایت باقایم، شیمدى بو حربک صوکنی؟
— او نی الله بیلیر اما، عجبا وارمی صوکی؟
— نه دیمک! نامتناهی می بو؟ البتہ بیتر؟
طرفینک بری آنجاق دیویرسین که : یتر.
— عقلم ایر من سده او لاد، بو ایشک بیتمسنه،
ایکی شیدن بری لازم..
— او نه در؟

— دیکله سه کمه :

انگلیز یوقی، او خائن، یاطویوب پاطلامالی؛
یاخود آج قالمالیدر.. یو قسه بزم فال قبانی.
آچمه سن شیمدى او پراقلری، او غلم بی صور:
باشمک دردی بویوک، چاره سی یوق.. او لسده زور.
— چاره سز درد او لاماز، سویله خواجهم، دیکله یورم؟
— بو دکل..
— طوت که بیک اولش، نه دیمک، محصورم.

— کیتمه ، سان ، یالکز ، رده امین یوقى ؟
امین !

نرده سین ؟ باقسه گه ، چای دمليه جكاردى دمین ..
— دمه مشر ، بابا ..

سن کاسه گه ، اوعلم ، بورايه ..

ال اوپرلدى ، او نوتى گى ؟
— خاير ..

— اولىمى يا ؟

— دمین اوپدم ، بابا ..

— اوپد گى ، کيت او يله يسە هادى .

هله ياربى شكر ، چاي ده نهايت كلدى .
شكر ايسترسەڭ اڭر بولدورم ؟

— درت يوزمى ؟

آلدېنم يوق ، ياشاسين ازميرك اعلا اوزومى ؟
هم اوجوز ، هم داها لذتلى .

— چىرىدىسىزدە .

— بو يورك .

— باشلا جانم ، وارمى مراسم بزدە ؟

— خواجم ، او بجه اوزوم چىكتە نەجك ، او سته چاي ..
اچىلم عشقتنە رىندان خدانك !

— هاي هاي !

هم سنگ شعره مدافع چیقیشک معناستز :

سکا شاعر دین ، او علم ، سنی کوردم بالکز :

کیمی مولدجی دیبور ..

— آه اولا بیلسم ، نرده !

پیشیلمز که : سلیمان دده یو کسلکرده .

— کیمی بدعتجی دیبور .. طویدیغم اڭ جوق بونلر .

— داها وارمیدی ، امام ؟

— وار یا ، او نوتدم : بیطر .

— کشکه بیطرلق ایده یدم ..

— ینه ایت ممکنسه .

— پاپه مام .

— بلکه یاپاردک به ..

— او نوتدم ، به کوسه !

— کشکه ذهنیکده قالایمش ، نه قدر لازمنس ؟

بنی دیکلرمیسین اولاد ؟ ینه قابلسه چالیش :

جونکه برتجربه ایتسەڭ سنگ عقلک ده یاتار ،

بزه انسان هکیمندن داها لازم بیطر .

— هله برجک باقام !

— سن ده بزمکندن چك .

— هانی چای کلمدی یاهو ؟

— آی ، او نوتدق ، کرجک .

اونلر آزدیردی ، اوت ، باشلیجه پسپایه‌لری .
 بو صیقیلمازارلره « مدح ایت ! » دییه ، مانغیر سونه‌رق ،
 نه اراذل آدام اویلش ، اوقو تارینخی ده باق !
 ادبیاته ادبیزلکی اونلر صوقنی ،
 یوقسه ، دین پرده‌سی آلتنده بوعصیان یوقدی :
 سوردیلر تورکه « تصوف » دییه اولغون شیرایی :
 متصل شیمیدی « حقیقت » قوسویور صدقی دایی !
 بوجهان بوش ، یالکنر راقی حق ، برده شراب ؟
 قبله : تزکاه باشی ، میخانه‌جی اوغلان : محراب .
 کیت او « دیوان » می نهقارن آغزیسیدر ، آچ‌ده اونی ،
 قوقلا برکره ، قوقار میس کبی « ساندیق بورنی ! ۱ » [ ]
 بجی سویلتنه هُلر وار داها !

— تکمیله‌ییور ..

ساده پک سوکمه که ، پیغمبریتیز شعری سود .
 — واقعا « ان من الشعْر ... » بیویک برنعمت ؟
 دقت ایتسهک : ینه سودکلری ، لکن ، حکمت ۲ . [ ]
 بن که عطار ایله سعدی بی او قور ، هم سورم ؟
 باشقه وادیلری طوتمشله آنجاق سوکرم .

[۱] یکی قابیده کی تارینخی میخانه‌لرک اویلدنی ییر .

[۲] « ان من الشعْر حکمة وان من البیان لسحراً = اوبله شعر
 واردکه حکمتدر : اوبله بیان واردکه سحردر . » حدیث شریف

هانگی بر قنده تعالی ایده بیلدک ، اولاد ؟
 هانگی صنعتده رسونخ کوزه چارپار ؟ آ کلات !
 علمادن می صایلدک ؟ فقهادن می ؟

— خاير .

— يا سیاسی می نه سین ؟ کندیگه برمسلک آیر .
 — شاعر م .

— اولماز اولايدک : او نه يوزلر قاره سی !

نجه دنیاده کی ايشسرلرک اک مسخره سی .

— عفو اي درسين او نی !

امکانی يوق اي تم ، نه ديمک !

شعره مسلک ديه ، او غلم ، ويريلير ميدي امك ؟
 آه ، وقتیله کلوب بردانیشه بيدک کوسه گه ،
 سنک اولشدي بوکون باکه او قيرق آلتی سنه .
 — آما پك خير بالا دک شعری ..

— أوت ، خير بالا دم :

چونکه مر کب دکلم ، بنده مر کب يالا دم ،
 من ده تاريخت او قودم ؟ عالمي آز چوق بيليرم .
 « شعرا » دينديمي ، بردن بره اوينار سيكيرم .
 اي کون دوستي حر يفلر ، او نه يار داجقى کروه ،
 او نه مستكره آداملر ! هانى بافقى مکروه .
 دالقاو و قلقده کي ادمانلری سرمایه لری ..

ه رانمه ، بوبون ، کنی و امس ، کندی .
ذ دوکری ، لکن زیجو پولدی .
س دعا ایت بابان طوبلا یغک میراٹه ،
ه بولک همیدر وج سطر علمک وارسه .
اوج سطر همده ، التهی ، ه توکنمز عرفان !
هادی اوج یوز سطر اولسون متحمله قفا .
خواجه نک کعبه یو کسامه ک ایچون طاغلر وار .
— طیرمانیو سهم ؟

— هادی طیرمان ، با غلم ، ایشته دیوار .
— کوره جکسین .
— بو با جاقنله می ؟

های های !
— بالای !
یاشیکنر قچدی پاشام ، الای می ؟
— یوقدر الای .
— آشدیکنر قیرقی یا ؟
— قیرق آنی بولدق .
اعلا ..

یوزی بولسنه ، ینه « حلامی بومکتوب » ، حالا !
عرضی او نازسه حیاتک نه چیتاڑ طولندن ؟
هانی قیرق آلتی بیلک الدکی محسولندن ؟

مهیه ؟ —

— هم بکزه مدلک مر حومه :

هم نه دن بکزه مدلک ، دیر سه ک ، افديم ، صورمه ،

اونه حدت ، او نه شدت ! چاليشوب بکزه سه که !

علمه وقف ايتدیکي دير سك بابا ک : الی سنه .

— بزده آز چوق پالا سور تدک ..

— سکا جا هل ديمدک ،

يالکز زوبه ديدک .. باق ينه باقدلک ديك ديك .

خواجه رحمتلى يتيشمشدى ، دوشون هم ، نزه دن ؟

كيمک او غليدي بابا ک ؟ كيمدي او نوت دكمى ددمک ؟

ايپلک كوييلوسي ، امي ، ياري وحشى بر آدام ..

— باري يام يام دى ! نه مانع كه ، أوت ، آق يام يام !

— ديكاه او غلم ..

— نه تراحت بو خواجهم ؟ حيرانم !

— لافي آغز مده بير اقدک به قوزوم ، طور به جانم ..

— جمله بيت سه يدي ، امينم ک ، ددم کي تمشدى ..

طار يتيشدم !

— نه او ، صير تلان ده مى او لدق شيمدى ؟

— نيسه بخشکده دوام ايت باقلم ..

— ايشه بابا ک ،

بر شى او كر نمه دى البه او امى بابادن .

۸

یوق ، اکر موم کی طوس طوغر و جواب ایسترسکا :

باما کل کسديکي ضيرناق بيله او ما زسين سن .

نه نزا کتلى بيان : هاي کيدى موم ، طبق او دون !

بويله حدتلنه جىكى ، بيه راضى اولدى ؟

اولدم آما بوقدار طوغر وىك او ما زك طادى ..

« سلام عليكم بهى كور قضى ! »

سن چوق سوزلو ديدك ، يتجدى ؟ تكدير ايتك ،
ينه آز كلدى ..

— خايير ، سويله مدم ، سويلىتك .

— باشلا دك شيمدى ده تحقيرى .. قىز يما زمى خواجه ؟

— زوبهلك يوق !

— او به ئىن زوبه مىيم ؟

— اولدېچە .

— واقعا چوق سورم ، هر نه ديسك آلدېرمام ؟

بو ، فقط هضم اولونور پارچە دىكل .. پير اول امام ؟

— سن ده پير اول .

— آما قىزدم .

— نە تخف شىسىن بە :

بر سوزمدن قىز يورسىن .

— كىمە دىرلىر زوبه ؟

— سكا دىرلى .

— حاشا، رحمت.

— اتفیه ک واریا؟

— طبیعی.

چکیایر بویدنی؟

— بورون آلداتمایه کافی.

— بونه در؟ جرمانی؟

— قاریشیق.

— نیسه، ضرور تده پک اعلا کیده جك.

خواجه زادهم، باقام، برده زمکنندن چك.

— یرلی مخصوصونه بگزرمی دیسمه؟...

— کندیسیدر.

— سنده تیریا کی دکلسين یا، پک اعلا یتیشیر.

— باباڭ اوسلییدی ده کورسے یدی، ایشك واردی.

— نهی؟

— چکدیکچ مرداری.

سومنزدی، اوت، بولیله شیئی.

— نهیدی رحمتیلیده، لکن، او تمیز لک، واى واى!

— آزیحق بگزه مشر اوسلییدی یا مخدومی ده...

— آی؟

شو بایمدن نرم اکسیک، هادی، کوستر باقیم؟

— آما حدتلە جکسەلە نه صویم وار، نه صایم؟

خواجه رحمتی به باق، او غلنہ باق، هی کیدی هی!...
 آما تکدیر ایدیورسین، جامن الیکین آدامی..
 بر سلام ویر باقلم، بویله سلام سمزد نمی؟
 سلام علیکم.

علیکم سلام..

باریشدق، یوزک کولسون آرتیق، امام.

هله طور، او فکه می تکمیله بهم..
 تکمیله!

ذاتاً اکسیک بر او فالمشدى: خدایی سیله.

صانکه دو کشم نه یا پارسین؟ خواجه یز بز، دو کرز..
 کول بیتر عشق ایله اوردقی..

ایناندم، جائز.

پک جیلیز چیقدی بو « جائز »، دیمک ایمانک یوق؟

دایاق « آمنت » به کیردیسه، نم قارنم طوق.

کول دکار، قیل بیله بیتمز صوبا آتلنده!

هله!

اویله اولسے یدی، شو قارشیگده کی یالچین کله،

فرق اولونمازدی قیزانلقده کی کوللکلاردن!

بودایاق فصلی ده آج قارنه بیلم نردن؟

طور که چای دمله بهم، نار کیله کاسین، کرم ایت.

سویله کلسین، هادی، ز جمتسه ده..

— واى خواجهم! واى کوزيمك نوري افندىم، بويورولك؛
هانىكى روزكاردر آمان سىزلىرى؟... لطفاً او طورولك.
متىسىز دك افندىم، نه عنایت! نه كرم!
او پىدىك عفو ايديكىز..

— چوق ياشا:.. لىكن.. ويرەم..

— بوتون استانبولك آغىزىنده كىزن المرىيڭىز،
بىزه ناز ايتىسە او مازمى افندىم؟ ويرىگىز..

— دو كىدىيڭىك دىللرە بىتىدم، سى چوق سوزلۇ سىنى!
آيدىھ، عالىدە بىر اولسۇن آرەمازسىن كوسەكى.

بوحرىف أولىدىمى، صاغ قالدىمى، دىرلىردى، آيول،
بابا دوستىسىم اكىر قالقوب آرارلار بىر يول..

يوقسە ياشلانما ياه كورسۇن، آدامك حالى يامان...
نه فنا كونلاره قالدق، آمان اللهم آمان!

« نسل حاضر » دىينىن شى پك محجائب بىشى :

پوائز برخاوره دن عبارت در که حرب عمومی ایچنده ، و فاتح یانگینندن
اول ، خواجه زاده نک صاری کوزلده کی اونده کپر . اشخاص محاوره
شونلر در :

مرحوم خواجه طاهر افندی نک اوغلي	خواجه زاده
مرحوم خواجه طاهر افندی نک شاکردن لرنندن	کوسه امام
کوسه امامک اوغلي	عاصم
خواجه زاده نک اوغلي	امین

ذار را شم فواد شمی به

محمد عا کف

صَحِّاحَاتْ

آلنجی کتاب

عاصم

ایلنجی طبعی

استانبول
«کون دوغدی» مطبعه سی
۱۳۴۷ - ۱۹۲۸ م

بوتون هیا کل خلقته حسپیحال ایتمد؛
 لیاله دردیمی دوکدم، جیالی سویلتدم!
 یانوب طوتومادن آیلرجه یومادم کوزیمی..
 نجومه صورکه بوکیرپیکلر اویقو کورمشمی؟
 عذاب هجریکه قاتلاندم الی اوچ سندر..
 صوکنده آلمه چارپان بوظالم اورتو نهدر؟
 بش آلتی سینه‌ی هجران ایچنده ایکله‌ده رک،
 چیقان یورکلره خسرانی، مرحنتی کرک؟
 دمیر نقاگنی قالدیر مزار پا ککدن؛
 بوخسته روحی آرتیق آییرمه خا ککدن!
 نهدر او مشعله؟... نورگئی؟... یارسول الله!...

.....

سکون ایچنده بر آن چکدی، صوکره بر قیصه «آه!»..
 نه کوردم، اوچ! سریلش زمینه سودانلى..
 باشنده، آغلایه رق بر زوالی سیلانلى،
 اوپوب اوپوب قاپاپور اللریله کوزلرینى.

بیشجه خارجه نقلیله غسلی، تیکفینی،
 «باقیع» و [۱] کیتدی شهیدک وجود فانیسى؛
 «حرم» ده قالدی، فقط، روح جاودانیسى.

صول

[۱] مدینه مزار اغذنک اسمی.

دوشنجه روپه پیغمبرک آیاقلرینه ؟
 صاريلدى كوكسنه چارپان دمير قوشاقلرینه .
 ديكيلدى جىھە ديدار اوكتنده ، مستغرق .
 ديسوردى اىكيلەرك :

— يانجى ، شو حالمه باق !

ناصيل كه باغرى يانار ، كون قىزنجىھ ، سحرانك ؟
 نىم دە روحى ياقدىچە ياقدى هېرلانك !
 خريم با كىڭە جان آتىق ايستەدم طوردم ؛
 كرييلدى قارشىمعە يېللارچە عائىلم ، يوردم .
 « تەحمل ايت ! » دىدىلىر ... هانكى بىر زمانە قدر ؟
 نەپىتمىز اولسە تەحمل ، اوئىكىدە بىر سوکى وار !
 كۆزمەدە توتدى بوا آگىچە ياندىغۇم طوراڭ ؟
 اوكتىدە طورمادى آرتىق ، نە خانمان ، نە اوچاق ...
 يېقىيلدى هېسى .. بن آشدم دىيار سودانى ،
 اوچ آى « تەمامە ! » دىيوب چىكىندەم بىبابانى .
 كېكىلرم بىلە يانمىشدى بلكە سحرادە ؟
 يېتىشىمسە يىدلاڭ اكىر ، يامحمد ، امدادە :
 اسىرىدى قومدە يوزر كىن سرىن سرىن نفسىڭ ؟
 آقار صولر كېي چاغلاردى هەطرىفده سىسىڭ !
 ارادەم اولدىنى كوندر سىنڭ ارادە كە رام ،
 ر آن اىچون بىڭا يوللارده طورمۇ اولدى حرام .

عوالمکده کی آیات بی حسابک ایچون ؛
 نصیب دائمی خسaran کسیلمش امت ایچون ؛
 شو خاک پا که بورونمیش سمای رحمت ایچون ؛
 براز افقدری کولسون جهان اسلامک !
 حدودی یوققی بویتمز ، تو کنمز آلامک ؟
 او ، چونکه ، عالمه حاکم یکانه قدرت ایکن ،
 بر انقلاب ایله محروم اولنجه عن مندن ،
 اساریک نه قدر شکلی وارسه قاتلاندی ...
 وطنلرندہ غریب اولدی کندی اولادی !
 او عنی سن ویره جکسین که ایلسین سریان ،
 صولوق بکزلره قان ، ایکلهین کوکسلره جان .
 او روحی ویرکه ، الـهـیـ ، قیام ایدوب دینک ،
 زمینه فیضنی یایسین حیات ماضینک ....

هنوز دعا ایدیوردم که ، « یار رسول الله ! »
 نداسی کو کرہ یه رک ، بر قانادلی طیف سیاه ،
 با صوب اشیکلری طوئمش ییغینله کولکده لرہ ،
 سوزولدی اوجده کی « باب السلام » او کنده یره .
 مهیب صیحه سی حالا فضاده چینلاردی ،
 که یو کسلوب یکیدن ، یار دی چکدی ابعادی .

بوباشقه باشقه لسانلر ، بوهرج ومرج آواز ،
 بر نیاز ایدی مولایه .. همده عینی نیاز !
 اوست ، شو اوگنه طوران اختیار سرنديبلی ،
 یا آرقه صفلره دوشمش زواللی مغربلی ؟
 طالوب طالوب کیدیبور کن سهای مرحمته ،
 کرک بوعالمه عائد ، کرکسه آخرته ،
 نه ایسته مین که ، برابرجه بنده ایسته میم ؟
 شو بن که .. هربینک آیری آیری قارداشیم .
 از لده قایناشان ارواحه آیریلق وارمی ؟
 جهان پیقیلسه بوجدت یرندن اوینارمی ؟
 اولنجه هنریمز ، عرشمز ، خدامن بر ؟
 بنمده بکله دیکم نور اونکده غایه سیدر .

او نوری کوندر ، الٰهی ، عصر لر اولدی ، یتر !
 بونالدی ملتک آفاقی ، بر صباح ایستر .
 عنایتکله خلاص ایت که ، طالغه طالغه ظلام
 ایچنده قاینامسین چارپینوب طوران اسلام !
 بوسجده کاهه قابانمش یانان یورکلر ایچون ؟
 بوتون صولوقلری فریاد اولان شو محشر ایچون ؟
 حریم کعبه ایچون ؟ سرمدی کتابک ایچون ؟

کوروندی یرده کی صفلر حضور مولاده ؛
 یاپلیدی ولو له سز برایکیاتی ابعاده .
 او کمده امت مظلومه سیله پیغمبر ؟
 کوزمده سل کبی یاشلر ، ایچمده تیتره مه لر ؟
 نه اختیاریه صاحب ، نه اعتیادیه رام ،
 بو کرد باد عباد اورتے سنده بی آرام ؟
 صولره انکینه دوشمش سفینه پاره کبی ،
 - که شیمدى اوسته چیقار ، شیمدى بولق او زره دیی ،
 اینز اینز سیلینیر ، شیمدى تا او زا قلرده ،
 یاوش یاوش قاباران طالغه لره قالقارده ،
 عیان اولور یکیدن - اویله چالقانوب طوره رق ؟
 زمین عجزه قاپاندم صوکنده مستغرق !
 آیلشتم که : او دهشتلى کربداد ، او خروش ،
 سکونه مقلوب او لش ده بکلیور ، مدهوش .
 اینتجه یرلره مخلفدن عاقبت برائین ،
 بوشاندی کیتدی او بیکلار جه سینه دن « آمین ! »
 بويون بوکوك ، قول آچیق آسمانه ، کوز قاپانیق ؟
 نه ایکلیور او جماعت ، نه ایکلیور آرتیق !
 فضای طولدوران اللر که حقه یالواریسیور ؟
 یاروب ده لوشنگی بر متکای نور آریسیور !

طویولوی مرقد باکل ده ، عینی افرادی ،
 درین درین کان آوازه لره تکراری .
 بوتون او معکسه دونمشدی جبهه لر شیمدى ؟
 او نک صداری آرتیق محیطه حاکمی .
 ایکنچی موج شهادتله عینی عکس مدید ،
 خدایی ایستدی زمیندن ایچین ایچین توحید .
 او چنجی اولدی شهادت که : طوتدی ابعادی ،
 محمدک ابدیت کزین اولان یادی .
 نه غلغله یدی او یادک پنده طالغه لاتان !
 ناصیل او یانمادی بیلمم که او یقودن جانان ؟
 محیطی بونجه زماندر که ایکلیور ، آزمی ؟
 قیام حشره قدر یوقسه هیچ او یانمازی ؟
 ناصیل صیغار که ، التهی ، خیاله ، ادرا که :
 شو خوابکاهی در آغوش ایدن دمیر شبکه ،
 - یرندن اوینامايان طاغ قدر وجودنده .
 بوتون بوجوششی اور برمده لره طویسون ده ؟
 او مهریان ازل ، روح نازنینیله ،
 او یانماسین قوجه بر محشر ک اینینیله ؟

مناره لر یکیدن « لا اله الا الله »
 ترانه سیله جو شارکن ، آیاقلانوب ناکاه ،

او کمده سینه یه چکمش خشوعی تیتردی ،
 زمین زمین قباران صفلریله کونا کون
 ظلال جامده حالنده ، برجهان سکون !
 اوت ، او قوس قوجه عالم ... تونسلی ، افغانلی ،
 ترانسوالی ، بخارالی ، چینلی ، سودانلی ،
 جدشلی ، خیوهلی ، کاشغرلی ، یرلی ، هرسکلی ،
 سرنديبک ، جاوانک ، مغربک بوتون شکلی ؟
 خلاصه ، آندیغی قوللر ، محیط غربیدن ،
 جهان جهان دولاشوب ، منتهای شرقه کیدن ،
 او دودمان کریمک صایلماز اولادی ،
 حضور ایچنده برآقش بومحسر آبادی !

نه منظره یدی ، الـهـی ، او هرج و مرج صموت !
 کو جده کلدی تماسادن آـکـسـزـنـ مـلـکـوتـ :
 خروش ایدوب بشی بردن یانیق مناره لرک ،
 خدایی باگرینه باصمش ییغین ییغین بشرک
 کومولش اولدینی عمانی طالغه لاندیردی ؟
 دمینکی محسری ایکلتدى ، صورى آـکـدـیرـدـیـ !
 برنجی « اشهدان لا اله الا الله »
 نـدـالـرـیـلـهـ دونـرـکـنـ سـمـایـهـ طـوـغـرـوـ جـبـاهـ ،

اویله بر طورکه : هر لخه استغراقی ،
 اولمادن چاک تخلی ، سوزویور خلاقی !
 ابدی خیری کورد بکه برشان لاھوت ؟
 ظل مددی دینه دوشد بکه کونسلر مبهوت !
 صانکه فیفای تحریده یانان ارواحه ،
 سایه لر دوکمک ایچون سدره دن اینس واحه .
 او جهنم کبی وادیده بوجنت نه کوزل !
 اک بوبوک شعر تضاد کیدر ، ای حسن ازل ؟
 سکا بر مصرع بر جسته در ایتمش که سنوح :
 طویار اما واره ماز یو کسلن آهشکنه روح .

« مناخه » [۱] دن کچوردق ، ایکندي اولمشدی .
 چیقنجه قارشیمه جاما علک یشیل یوردی ،
 کوزم قرار دی ، آتیلدم حریم جاذبته ؟
 یاروب جماعتی ، دوشدم دیرکلرک دینه .
 صوکنده بر یره ، لکن ، کومنجه وارلغمی ،
 ردای خشته حس ایلدم صاریلدیغمی ،
 یاوش یاوش او دمین طویدیغم درین هیجان
 ایچمده طوندی ده بر رعشه قوبدی روحمدن ؟
 که خلقتمده کی هر ذره آیری او پر دی !

[۱] مدینه نک اور ته سنده بر میداندر؛ قافله لرد و هله لری اور ایچو کدور رلر .

اکریلوب بوکروله رک ، یانگینه دوشمش ازدر
 اضطرابیله ، نه مزععج او زانوب قیورانیور !
 اینیور کن یانیور ، طیرمانیور کن یانیور .
 یا او صیرتندہ کی یوزلرجه هیولای بشر ،
 آتشین طالغه لر اوستنده یوزن بر محسر ،
 که بوانکینلری طی ایمک ایچون چالقانه رق ،
 کیدیور بولایه ، هیهات ، یشیل بر طوپراق !
 یوقی ، ای باغری یانیق چول ! ابدی پایانک ؟
 نرده در واحسی ، یارب ، بوسرا بستانک ؟
 نجدک اعماقه طالمش ، ایکی آیدی بریدر ،
 قوجه بر قافله مجنون کبی خائب ، خاسر ،
 قوشیور ، مرحمت ایت ، بادیه دن بادیه یه ،
 کوردورم ، بر کون اولور « خیمه لیلا » بی دیه !
 نه دوام ایمه یه طاقت ، نه قرار ایمه یه یر ؟
 بر ایلیق کولکه ، الـی ... او ده اولمازسه اکر ،
 قالمیور ساحل مقصوده وصول امکانی .

یکیدن جوشہ کلیر کن بر آلو طوفانی ،
 قارشیدن « قبه خضرا » [۱] ایدیور مزمی ظهور ؟
 او ناصیل هیکل دیدار ، او ناصیل جبهه نور !

---

[۱] صقد نبوینک او زرنده کی قبه

شیمدى برواحه چیز نه ؛ شیمدى بوتون الوانى ،
 طوبلايوب ماوى الکدن پخیرىگن ، عربان
 قوملرک اوسته بىك درلو بدائع طو ويان ،
 او كوزل سينه ، اوچول ، شیمدى نه قورقونج اولىور ؟
 برجهم که او زانش ، ديلى چيقمىش ، صولويور !
 نەزمىتنىدە سزرسىن ، نەفضاسىندە حيات ؟
 آه بىر دىك حيات اولسەدە كورسەم ... هىھات ؟
 بىكزى كولدىن دە اوچوق .. نرده او ماش ماوى .
 يېنە يچارەنك اوستىدە او من من حە ؟
 يورولوب تىتەمدەن ، صانكە ، طالاركىن مەممۇم ،
 كىزلى بوبت كېيىز دىنسە جىقوب شیمدى سۈمۈم ،
 دەشىور باغىرىنى جۆڭ ، اشىور ، آقطارىيور ؟
 او زمان ايشتە محىطاتى آلولر طارىيور ؟
 بىر آووج كولكىپى مىتىلە وىرن قويىتلەرك ،
 يالا يور ، پارچەلا يور كوكىنى بىكلەر جە فرون ؟
 نەصولوق وار ، نەدە سىس .. بادىئەنك حالى خراب ؟
 چاغلىيور سادە افقىلدەكى آوارە سراب ؟
 بىر دە چاڭ سىسىلىنىڭ طالغانلانان تىكاراى .

كىچە دەن كىرىدىكى دەشتلى مەغىلاتىزاري ،
 كوندو زىن كېمك ايمچون قالە او مىش دومەر ،

نجد چوللر ندن مدینه په

شريف على حيدر پاشا حضرتلينه

فاربيضامي نهدر ، اوکله زمانده کونش ؟
تبه سندن دو کويور بىنه آفاقك آتش !
ييلديريم ياغمورى شكلنده اين حزمه سنه ،
سپر او مىش يايور چولده کي چيلاق سينه .
صنعتك سرينى رسام از لدن او قويان ؟
روح معصومى بوتون خلقى كندنده طويان ؛
شيمدى يرلدە شفق ، شيمدى بولوطردە بهار ،
شيمدى طوفان ضيا ، شيمدى كوبوك ، شيمدى بخار ،
شيمدى نخمور تفكى ، او زانان انكىنلر ،
شيمدى يالچىن قايالر ، شيمدى او بولش اينلر ،
شيمدى طالقىن دره لر ، شيمدى ظلال عمانى ،

ياقينده قور توله جقدر بوجبه ...
— قور توله جق ؟ ..

ديمك يېقىلما يەجق قبله كاھ آمام ..
ديمك كە أولىبورز ...

هايدى آرقداش كىدمىم !

برلين : ٥ مارت ٢٣١

خدا رضاسی ایچون درجت ایمیک ! ..

— قورقه !

جهنم اولسه کلن ، کو کسمزده سوندوررز ؟
 بويول که حق يوليدر ، دونده بيلمه يز ، يورورز !
 دوشري تك طاشي ، صاندك ، حريم ناموسك ؟
 مکركه حربه کيرن صوك نفر شهيد اولسون .
 شو قارشيمزده کي محشر قودورسه ، چيلديرسه ؟
 دکزلر اردو ، بولوطلر دونانما ياغديرسه ؟
 بوآلتمزده کي يردن بوتون يانار طاغلر ،
 طاشوب ده قپلاسه آفاقت برقيزيل صرصر ؟
 دکلى جبهه منك سينه سنه ايمان بر ؟
 سوينه بر ، آجي بر ، غايه عيني ، وجدان بر ؟
 دکلى سينه ده برد او ران يورك ... ييلماز !
 جهان ييقيسه ، امين اول ، بوجهه صارصيلماز !
 ناصيل که يارمه دن آفاقت پاره پاره دوشر ،
 خدائي بونعمت ایچون صالحيران جنون بشر ؟
 ناصيل که نور حقيقته چاريستان او هام ؟
 اولور شراره غير تله عاقبت کنام ،
 شو قارشيمزده کي محشر ده او يله حشر اوله جق .

قالير صحائفي يرلرده راست کلن چيڪنزا !
 مناره لر سوکولور سينه سندن آفاقك ؟
 فضايه سويله منز آرتيق لسانی خلاقك !
 اون اوچ ، اون اوچ بوجوق عصرك نهوارسه قلبنده ،
 حيات ماضيه مندن ، شو آن ايچون ، زنده ؟
 بوغارده هيسنى بىر طوتوب طوتوب نسيان ،
 بوتون مفاخر من بىر سراب اولور او زمان !
 كوچر حظيره تارىخه بيلى مولانك ؟
 چورور كيدر آياز آلتنه كوكسى قرآنك !
 بيليرسكتز كه ، هان ، يوز يوز اللي ييلدير ، بىز ،
 نهوارسه الده ويزوب متصل چكيلمعده بىز !
 عمر لرك ، يا وزك بىز وفاسز اولادى ،
 صيانت ايله مدى يادكار اجدادى .
 نيار جاندی او ، لكن بىز اولمادق اوكا يار ؟
 صوکنده پارچه لانوب يورديمىز ، ديار ديار ،
 كوچولدى او ييله كه : يوقدر ياشاتنق امكاني ،
 دونوب ده آرقى يه ناموسى ، دينى ، وجدانى !
 أوت ، بوحسلر ايچون برمزار اولور آنجق ،
 قاليرسه الده نهايت بش اون قاريش طوبراق !
 اين ايچنده وطن .. قيماييك شومظلومه ،

خدا رضاسی ایچون، سچمیور کوزم، بیلدير.
 نه طاش، نه کولکه، نه عسکر .. سراب، قورقیورم،
 بیغینله کول کسیلن صیرتلر کده منظورم !
 طاش او لسه، چونکه، اریز؛ کولکه او لسه پارچه لانیر؛
 طاشار کلیرده بو طوفان، او کنده سدمی طانیر!
 طوروك؟... قیمیلدانیور کوردیکم خیالتلر...
 باقیک : ایلره دی... عسکر ! خدا بیلیر، عسکر !
 آوت، کوزم سچیور شیمدی بر بر افرادی:
 معظم اردومزک اک معظم اولادی ،
 که پاک آليندری اسلام ایچون صوک استحکام.

خدا رضاسی ایچون ای مجاهدین کرام !
 ثباتی کسمه ییکز، چونکه، ساده سزده امید؛
 دونرسه کز ابدیاً سونز کیدر توحید ،
 حريم حق ییقیلیر صولتیله او هامک .
 او الده طوندینگکز یر حیات اسلامک
 یکانه عقده سیدر. یاد آیاق باصارسه اکر،
 اولور معالی دینک بر آنده زیر وزبر!
 امیدی سزده قالان اوچ یوز الی میلیون جان
 — که خسته کوکسنى ییقمده شمیدیدن خلجان —
 قوبوب طامارلری شیرازه سز کتابه دونز ؟

شو بینی قورناره م دیر ، قوشار کن امداده ؛
 بش آلتی پجه بر اویش بوغاز لامقده بزی !
 سیلیندی کیتدى هلالک شو آنده بلکه ایزی ،
 زواللی مر مرەنگ شر حە شر حە باغرندن !
 بر انکلیز بزیدر ، بلکه ، شیمدی دالغەلانان
 بزم چناق قلعە آفاق تارمارندە ،
 او دار سلطنتك باب شرمسارندە !

سن اى بوغازكە ، او زاتىدكە آھين قولكى ،
 زواللی يوردىمى تهدىد ايدن دكز يولنى ،
 جهانه قارشى عصر لرجە باغلادك طوردىك ؟
 آچيق دكلى يا هنوز رهكذار مسدودك ؟
 يرنده قالدى يا قبلهم ، حريم ايامن ؟
 خدا رضاسى ايچون سويىلە ، پك پريشانم !
 او زاقدە اولامە رغماً جوار زاركدىن ،
 جوارم ايكليلور آواز احتضار كدىن !
 شو آنده جبهەكى كورمكدهيم : آتش ياغيور ؟
 بولو طلرك برى بىكلار جە يېلىدىريم صاغيور !
 نكاھى بىڭ بوقدر ميل مسافەدن قاوروان ،
 آلولريلە برابر ، او سيلە قارشى طوران ،
 قارقىلىر نەدر ، عسکرمى ، طاشمى ، كولكەميدر ؟

« بیلیر سکر که: مصر، کائنات اسلامک
 « او صیحنه کو کده سی اوستنده عادتاً قفاسی؛
 « دیار هند ایسه، کو کسنده قلب حسامی؛
 « سز کیکلرده، قیمیل دامق ایستین قولیدر.
 « که بوش بر اقا یه کلز، نه اولسه قور قولیدرا
 « بز انگلیز لر اولوب حالی او گجه دن مدرک؛
 « او بینه پنجه ی طاقدق، او کو کسه یر لشدک.
 « او حالده بر قولی قالمش که بز جه چولانه جق،
 « یولنده در ایشمزر با غلاده قیص قیوراق!
 « هم اویله زورله دکل، چونکه « فکر قومیت »
 « ایدر بوغایی تسمیله پک بوبوک خدمت.
 « او تخم لعنتی باشدن صاحبوب ده اورته یره،
 « عربله تورکی آیردفی شویله بر کره،
 « نه چار پینیر قولی آرتیق، نه چیر پینیر قانادی؛
 « خلیفه مک ده قالیر ساده بر سویملی آدی!
 « دو خامنله ویروب، صوکره، شرقی ولوله یه،
 « برنجی حمله ده بایراق دیکر چناق قلعه یه؟
 « ایکنجی حمله یه دارالخلافه! دیر چکرز!

ایشت ده آغلا! فقط بز نه مظہر یتسز،
 نه بختی قاب قاره ملت مشز که دنیاده؟

بونك ده حکمی : ملته بـر دکل و جدان .
 وطن کولنجه ، بزم محترم وطنداشلر
 تحمل ایمـز اوـلور ، اـکشـی چـهـرـهـ لـرـ باـشـلـارـ !
 مصـاصـبـ اـیـمـهـیـهـ کـوـرـسـونـ زـوـالـیـ مـلـکـیـ زـبـونـ ؟
 آـصـیـقـ صـورـتـیـلـیـلـکـ هـبـسـیـ منـبـسـطـ ، مـنـنـونـ !
 فـاـصـیـلـ بـوـمـلـکـتـ آـیـدـنـ اوـلـماـسـینـ نـوـمـیدـ ؟
 اـفـقـلـرـنـدـهـ سـوـنـوـکـ بـرـ ضـیـاـ ، جـیـلـیـزـ بـرـ اـمـیدـ
 بلـیرـمـسـیـلـهـ ، بـاـقاـوـسـینـ ، دـمـینـکـیـ بـاـیـقـوـشـلـرـ ،
 مشـیـمـهـ سـنـدـهـ فـضـانـکـ اوـ نـورـیـ بـوـغـمـشـلـرـ !
 قـوـشـارـ کـنـ آـوـرـوـپـاـ تـعـجـیـلـهـ اـحـتـضـارـیـمـزـیـ ؟ـ
 اـیـچـرـدـهـ بـرـ سـوـرـوـ خـائـنـ قـازـارـ مـزـارـیـمـزـیـ ؟ـ
 «ـ کـبـرـمـکـ اـیـسـتـهـ مـیـزـ بـزـ !ـ»ـ دـیـسـهـ اـؤـدـهـ کـیـمـ دـیـکـلـرـ ؟ـ
 قـیـمـیـلـدـاـسـهـکـ ، «ـ اـزـرـزـ ، مـحـوـ اوـلـورـسـکـزـ !ـ»ـ دـیـرـلـرـ !ـ
 قـیـمـیـلـدـاـمـازـدـهـ طـورـوـرـسـهـکـ ، اـیـشـتـدـیـکـ نـقـراتـ :ـ
 «ـ چـالـیـشـمـایـانـلـارـ اـیـچـونـ یـوقـ جـهـاـنـدـهـ حقـ حـیـاتـ .ـ»ـ
 سـوـزـکـ خـلاـصـهـیـ :ـ بـیـهـودـهـ درـ بـوـغـوـشـدـیـغـمـزـ ؟ـ
 چـالـیـشـمـاسـهـقـدـهـ ، چـالـیـشـسـهـقـدـهـ مـوـتـهـ مـحـکـومـنـ ؟ـ
 نـهـسوـیـلـیـوبـ طـورـوـیـورـ ، کـورـمـدـکـیـ انـکـلـیـزـیـ :ـ

«ـ اوـزوـلـهـیـیـکـ ، یـاشـامـقـدـنـ کـسـیـکـ اـمـیدـیـکـزـیـ !ـ

«ـ حـقـیـقـتـ اوـرـتـهـدـهـ ، مـعـنـاـسـیـ وـارـمـیـ اوـهـامـکـ ؟ـ

سور و کلوب قاره قیشله ده وارنه ساحله ،
سفینه لرله طاشینه قده روسيه داخلنه !

بو، یانمادق یری قلمش سه ، قاغشا مش یورده ،
مکرسه آوروبا قونداق صوقار طورور مسده ،
« اویان شو اویقودن ، اطرافی یاننین آلدی ، یتیش ! »
دیمک لزومنی هیچ بر بین دوشونمزمش .
او بو تمشم ، بونی او لمشدی حس ایدن کرچك ...
چیقوب ده : « اورته ده فول یوق ، یومور طه یوق . » دیمه رک !

سزکده وارسه ده پک قانلی بر هزیمتکن ؟
بزمکیلر اوکا بکزر می ؟ نرده ! نسبتسز .
فرانسر اردوسی غالبدی واقعا « یه نا » ده ؟
 فقط ینیلمدیکنر ، بجه ، سز نابولیون ده :
ظفر دکل ده نه در اویله بر پریشانق ،
که بولدی ویردیکی غیر ته وحدت آمانق ؟
« سه دان » ده خارقه لر کوسترن بوحدت در ؟
دیمک ، او قانلی هزیمت ده بر سعادت در .
بزم فلا کتمز بولیله او لیور اصلا :
محیطی یاس ایدرک هر طرفدن استیلا ،
نه اقباله ، به اقدامه ویرمیور میدان .

کیفی کزمه ده مونک خیال عریانی !
 با غیر مقایسه دی لکن طویلیور دی سسی .
 بو فالدی ... چونکه طیقائمشدی بوس بوتون نفسی .
 نهایت اولدی بورؤیادن اویله بربیدار :
 که هپسی کیتمش الندن ، نهیار وار ، نه دیار !
 چایردامقدہ بوتون خانمانشک تملی ؟
 آلو صاچاقلهه صارمش .. یرنده یوق روم ایلی !
 شقی چاریقلرک آلتندھ خوردە خاش ایمان ؟
 خدایی تیتره دیسیور ایلدیگه استیمان !
 طوموز چوبانلری « بالقان » ده خاندان و قور !
 او خاندانلر ، او بکلر بوتون بوتون مقهور .
 رئیس عائنه لر کاملاً شهید اولمش ؟
 قاپانمش اولره طوللر ، یتیملى طولمش .
 زمین جامدی سیال بر آلو بورویور :
 بوتون صولر طوره رق پختی پختی قان یورویور ،
 دکل که محمری اولسون یابانجی انظارک ،
 بواحتمالی تصوردن اور کن ابکارک ،
 آچیلمادق یری یوق شیمدى ، هپسی میدانده ؟
 ردای عصمتی بر یانده ، کندی بر یانده .
 حریمنک اشیکنندن اوزانمامش باشدلر ،
 — اوزرلرندە محافظ بولوك بولوك جان اووار —

سیکیر براقدادی عثمانیلرده کوشەمدك !

محيطك اوستنه مىخانه‌لر قوسان بو كدик ،
قاپانمۇق اوزرە ئىكىن باشقە رخنه‌لر چىقدى ؟
آياقدە قىلاسى لازم نە وارسە ھې يىقدى .
« دىكلى بىر توڭورۇك آللە چاربەحق تادىب ،
نە حكىمى وار ؟ » دىيە اوچ بىش حىا زوڭوردى اديب ،
بىتىرمك اىستەدى اخلاقى ، عارى ، ناموسى ؟
چىقاردى اورتىيە ، كىزدىرىدى ، صاقسىلىر طولوسى ،
هوای فحشى قودور تان زهرلى « زىنق » لر !
.....

[۱] .....

« اوقدور يازار » دىينىن اسى باش بلاسندن ،
اولنجە أمت مرحومە بوس بوتون مايىس ؟
محيط فىكرييە چوللاندى قانلى بىركابوس .
چىكىلسە : آرقەدە ماضى دىين لىال عذاب ؟
آتىلسە : او كىدە بىر آتى كە طالغە طالغە سراب !
نە كۆكە يىلدىزە بىكىزەر اوافق بىر آيدىنلىق ؟
بە يىرده كوز قدر اولسۇن ايشىلدايان برايسىق ،
عدم بولۇظرى دو كىجە كۈلكە طوفانى ،
[۱] بورادن يوز سطر اكسىكىدر .

بشیکده طویدینی سسلر کلیر ، بوبایورولرک
 طوقور افقلری اوستنده برسراب کشیف ،
 که ییرته رق چیقه بیلمک امیدی خیلی ضعیف !
 پچر شبا مزک اک کزیده ایامی
 حیاتی آ کلایه رق آتمادن بو او هاما !
 حیاتی آ کلامیور .. چونکه کورمیور ، او قویور ؛
 زوالی قرقنه کلشدہ آغزی سوت قوقویور !
 او قویمه : بیتدی ؟ او قوت : سرسری شعر و خیال !
 او قو تماسه کشده ، او قو تمسه کشده عینی استقبال !
 حساب ایدیلسه : جهالت قدر چیقار مهملک ،
 معارف اولدیمی بیرده ساده مستهملک .
 علوم حاضرہ دن بکله ن منافعیدر .
 دیمک ، بر نخیسی علمک : حیاته نافعیدر .
 او حالدہ بزدہ کیلر صدرہ هیچ دکل شافی .
 فنون مثبتہ دن استفادہ من منقی ؟
 نه قالدی ، بر ادبیا تمزی ؟ وا اسفا !
 براق که ایتديکی یو قدر بر احتياجه وفا ؛
 یا روح ملتی افسونلیور ، او یوشدوریور ؛
 یا سینه لردہ کی حسلر لہ چار پیشوب طوریور !
 شراب قوقار اسلامافک اک تمیز غزلی ..
 بیش آلتی یوز سنه « ساقی » هوای مبتدلی ،
 خاطره لر - ۵

او نک لسان سماویسی روحه سویلرسه ؟
 بونگنگنی روح معالیی نفع ایدر حسه .
 کلوب ده کورملی صنعتده غایه وارمی ایمش ؟
 « خایبر » دینیرمی که : هر غایه کزده اک مدھش ،
 اک اینجه صنعتک اسراری یو کسلوب طورویور ؟
 سر ککی یو کسله طورسون بر آزده کل بزی صور !

بشنیده هر بریمز بر ترانه در ایشیدیر ،
 که بسته کاری طبیعت دکل ده عنعنه در .
 او ت ، بوعنعنه نک تللرنده ماضیمز
 ترنم ایتسه او پارلاق سسیله راضی یز .
 فقط مفاحر اجدادی نقل ایدن « آنا » تل ،
 باقیلما یوب ده عصر لوجه قالمادن مهمل ،
 یا بوسیتون صاغیر اولیش ، یا اویله پاصلانمش :
 که هانکی پرده یه اورسنه ک ، چیقان صدا یا کلیش .
 بوتل که « ییلدیریم » ک داستان سطوتی
 باشنده بسته لیوب ، جدیمک صباوتی
 ظفر هواسنه طویق سزین او یو تمازدی ؟
 بوکون او یوشدیریبور « تی » لرله احفادی !
 اشکیدن آتلامق ایستر سه لر حیاته یارین ،

اصل کالنی ملت او ایشده کوستردی :
 دوشوندی هانکی سهادن حیاتک ایندیکنی ؟
 دوشوندی روح عمومی بی امزیرن دینی .
 صوکنده کوردی که : امته مشترک وجدان
 تحسساتی آلمقدہ عینی منبعدن ؟
 قورورسه برکون او منبع نه حس قالیر ، نه حیات ؟
 بقای دین ایله قاًم حیات جمعیات ؟
 مقدسات تثیتیه او غر اشوب طوردی ..
 مجردات کشیفه يله بر جهان قوردی .
 آلنجه شکل تعین وطن هیولاـسی ،
 بودر روابط مليـهـنـكـ اـكـ اـعـلاـسـیـ ،
 دیبوب صاریـلـادـهـ اـصـلـاـ تـرـدـدـ اـینـدـیـکـزـ .
 ناصیلسه مکتبـکـزـ طـبـقـ اوـیـلـهـ مـعـبـدـیـکـزـ .
 نه چاـکـ صـداـیـ بـوـغـارـ صـنـعـتـکـ تـرـانـهـسـنـیـ ،
 نه صـوـصـدـورـرـ مـدـنـیـتـ بـوـآـخـرـتـ سـسـنـیـ .
 محـیـطـکـزـ نـهـ عـجـابـ مـحـیـطـ وـلـوـلـهـ دـارـ :
 کـهـرـ کـورـولـتوـسـیـ بـرـبـاشـقـهـ اـنـتـبـاهـهـ مـدارـ !
 صـنـایـعـکـ نـهـوارـ آـفـاقـ طـوـتـسـهـ دـمـدـمـهـسـیـ ؟
 بدـایـعـکـدـهـ مـنـّـوـمـ دـکـلـ کـهـ زـمـزـمـهـسـیـ .
 نـهـ موـسـيـقـیـکـزـهـ کـیـرـمـشـ اوـیـوـشـدـوـرـ نـغـمـاتـ ؟
 نـهـ شـعـرـیـکـزـدـنـ اوـلـورـ تـارـمـارـ فـکـرـ حـیـاتـ .

فقط عمومه بر نقطه منهای حدود .
 نه اتحاد معظم که : بونجه میلیون نر
 اینچندن اک صيقى نسبتله بيكده آلتى چيقار
 او غايىدنه بيله رك انحراف ايدن حسلر ،
 زياده اولسده حتى ، تلاشه يوقدر ير .
 بزم دوشونجه لر اما سزككىنك عكسي !
 دمين برابر ايكن شيمدى آيريلير هيسى !
 بواعتبار ايله باقدجه : عينى مر كزدن ،
 چيقوب ده نامتناهى محيطه طوغرو كيدن
 كومه يله خطله بكرزركه متصل آجيلىر ...
 بزم ده ايشه بودر انخلاللىزده كى سر .
 او رابطه يله كيدر كن سزك تعاليكىز ؟
 بوتفرقه يله پريشان بزم اهالىيز .

سزك ايشتديككىز بر ترانه ، بر پرده ؟
 بشيکده ، صوکره اشىكلرده ، صوکره مكتبه .
 خلاصه هر چاتينك آلتى عينى سسله طولو .
 بوتون شئونى بر آهنگه ربط ايدن بويولى
 طو توجه ، كيت كيده مكتبه ، قىشله ، فابريله ، فن
 سچيلمز اولدى ، حقيقىت حريم عائله دن .
 بو اتحادى طبىعى ياشامق اىستردى ..

خواصکن یازیور کن عوامکن او قودی ،
 یازانلرکده او قوتقدی ، چونکه ، مقصودی .
 او نوتیوردی بینلر سوزد کن آفاقی ،
 نصیب نورینی طوبراقدن ایستهین خلقی .
 سمايه چیقمق ایچون یوکسک اولمالیدی زمین ..
 بواعتلایی سز او بلجه ایتدیکن تأمین .
 بلیردی یوردیکنک سینه سنده شاهقه لر .
 اوت ، بو شاهقه لر ، بلکه ، با شقه سنده ده وار ؟
 فقط ، سز ککیلرک آرقه سنده یوق یو یو ،
 درین درین او چوروملر ، جهنمی دره لر .
 نه دن می ؟ کندی دکل سیوریلوب چیقان یالکن ،
 زمینله بر کیدیبور دائمآ شواهقکن .
 « بین » له « قلب » ئی هم آهنگ ایدوب ده ایشله ده ملی ،
 آتیلدی وحدت ملیه سقفنک تملی .
 او وحدت ایشته بوتون احتشامکنده کی سر ،
 جهانه رعشە ویرن سس اونك صداریدر .
 تشتت ایلیه رک غایه کن ، بزمکی کبی ،
 تحلل ایتمە يه قويوير میور بو تر کبی .
 دوشونجەلرده کی مبدأ بر اولماسين وارسيين ..
 دکلمى غایه سی بر هپسنىك ، نه قورقارسين ؟
 باقىلسه دايره نك نصف قطرى نامعده دود ؟

نهر بـ آ کلاشه مازلق ؟ کلیک ده آ کلاشیکز ؛
 لسان مشترک او مازمی کندی کوز یاشکز ؟
 نصیب زاریکه دوشمز بوایشده فضله کدر ؛
 او بر طرف سفی حتی کدر لر کدن ایدر .
 اینامیور میسین ؟ او بله ایسه بر حساب ایدیکز :

سر الی ییل او لیور ، بلکده ، حر به کیر مديکز .
 پکن محار بـ دن شانلی بر جلاد تله
 چیقجه ویر دیکز اولاد مملکت ال الله ؛
 چالیشدیکز کیجه کوندوуз ، دیدیندیکز او قدر ،
 که های و هوی تکامله جنکه دوندی حضر !
 سکون مطلق اولان صلحه ویر دیکز حر کت ؛
 زمانی ، طی و قایعده ، چکدیکز ، حیرت !
 بوسیری آلامی قابلی دیکر اقوامک ؟
 قوشار سده کیدر لر ایزندن ایامک .
 نفو سکز ایکی قات آرتدى ، علمکز اون قات ؛
 او چور دیکز یوروین فنه طاقدیکز ده قافات .
 زمینی سطوت کز طوتدی ، جـوی صنعت کز ؛
 یارین مسخریکز در ، بوکون دکلسه ، دکز .
 ترقیات کـز آرتیق یقیشـی بـ رـه کـه :
 معارف اولدی عمومک غـدای مشترکی .

سنک الکده یوق آنجق بوا آلقیشک لونی .
 او ناصیه ک - که پوروز بیلمهین بر آینه
 برآتیله ، بوتون قومک برائته ،
 شهادت ایتمده در - شرقه طوغر و دونملی که :
 سرلئده غربکزک خاطرات ناپاکی ،
 برآز سیلینسین اونک هیچ دیکلسه یادندن .
 خانم ، محیطکزک آلحق اعتیادندن ،
 - که زور کورنجه بیلیشموق ، زبوبی ازمکدی -
 بنات جنسکی بیلیسه ک نهر نهر چکدی !
 اونک نتیجه ایقاظیدر ک : « اوروپالی »
 دیتیجه روحی صاغیر ، قلبی حس ایچون قابالی ،
 مؤبدآ بزه دشمن برآمت آ کلاردق .
 خاییر ، بوعنعنک حقی یوق ، دیسوب آرتیق ،
 بنات جنسکه کوسترمک ایسترم سفی بن . . .
 یابانجی طورما که پک آشناسکز قبلاً .
 او آنه جکلر ایچون طویدیغک خرافه‌ی آت !
 دوشونمه دست مصافاتی شرقه طوغر و او ذات .
 به حسلی والده لرد بزم قادینلور من !
 یازیق که آ کلا ته حق یوق ده یا کلیش آ کلادیکز .
 یازیق که اونلری تصویر ایدر برد او ماجی ،
 بش اون رومانجی ، صیقیلاماز بش اون ده مقصد جی .

یا « پایلاشیدیمی آرتار طورور سرور بشر ؟
 کدرسه ، عکسنه : اور تاقله ا کسیلیر . » دیرلر .
 بیلیر میسین که سنك شرقه میل ایدن نظرک ،
 بر منجی دفعه طوغان خبریدر زواللیلرک ؟
 خدایی بر طانیق تهمتیله صوچلو اولان ،
 شو خانمانی یقیق اوچ یوز اللی میلیون جان ،
 نه دنسه ، موته اولور کن بیکر بیکر محاکوم ،
 جیقوب ده ایتمدی بر سس بو حکمه قارشی هجوم !
 نه دنسه ، طویمادی غربک او حسلی وجدانی ،
 خروشی سینه اعصاری ایکله دن بوقانی !
 نه دنسه ، عرشه قدر یو کسلن اینین بشر
 سزک سمالره عکس ایلدیجکه اولدی هدر !
 نه دنسه ، وحدت اسلامی تارمار ایده لی ،
 بوبیوک طانیلدی ، مقدس بیلیندی ظلمک الی !
 زمین شرقی مظالم قاصوب قووردیچه ؟
 او قیپ قیزیل یوزی خاکک فضایه اوردیچه ؟
 غروب سیر ایدن آواره بر تماشا کر
 قدرده اولمادی دنیا نصیبه دار کدر !
 کدرده سوزمی یا ؟ آلقیشلا یوردی جلادی ،
 او تانمه دن قوجه یکر منجی عصرک اولادی !
 اوت ، شناعته ال چیرپیور دیلر هپسی ...

«أولورسه خدمت ایدر، أولدوررسه خدمت ایدر!»
ياچونكه هر ايکي صورت لهنده جانينك .

شماله طوغرو چيقارسه وصى ٿانينك ،
زون رذيلني محجوب ايدن ، شناعتنى
كورورده ضبط ايده منسين صدای لعنتكى .
نه طول براقدى ، نه او کسوز او خانمان ييقىجي ..
ناصليل ده ڪسکين اهالى يه قارشى كور قيليجي!
شئون جاريهدن ڪوي باصوب ، شهر يافق ..
سفيلك اردوسى قاتل ، حکومتيسه ياتاق!
حضرده صلحى تحسره ياد ايدن تبعه
سورولدى سونكولر آلتنده حر به صوك دفعه ؟
ييقىلى آرقده ميليونه ييكتاهك اوی .
يتيم ايکيلتيسيدر شيمدى ايكله دن جوی !

دکلي بر آناسين سن ؟ دکلي آلاماسين ؟
او حالده فكر ايله وجدانه صاحب انساسين .
او حالده «آسياليدر، عرقى باشقەدر...» ديه رك ،
بنات جنسك اولان امهاتى اينجide جك
يابانجي طوري ياقيشماز سنك فضيلتكه ...
كل اشتراك ايديوير شونلرك فلا كتنه .

یاماردى حوصله‌ک امکان او لايدى تحليله .

برازده بچمه‌ي ايسترميسين بزم ياقه‌يه ؟
 آل ايشه بر كونى ماتمسز اوليان آسيا !
 او اسکى معبد عرفان ، او مهد ابراهيم ؛
 او شيمدى ، بوئى بو كولش زوالى خاك ياتيم
 زمان رشدىنى آكىدېچە آغلاسىن طورسون ،
 ايکىز وصايتى التنده انكليزله روسك .
 سولوك بكتزلى وصيلر نه أمدىلر قاتى ،
 مجالى قالمادى آرتىق چيقاردىلر جاتى !
 بوتون خزانى هندك ، او محشم يوردك ،
 كىدرده حرصنى تسكينه اوچ شقى لوردك ؛
 زوالى يرلى يى قىتلق زمان زمان كىرىر ؟
 بو ، قان تو كورمه‌يى باقىسىن .. او ، متصل سميرر !
 حقوق ملتە حاكم دنى بر استبداد .
 حياتى ، روحى صويولش يېغىن يېغىن اجساد
 ويرده هېلسنى قالمازسە هيچىمى هيچىچ پارەسى ؟
 طامارلۇنداكى صوك طامالەنك كايىر صىرىھى ..
 كە صاقلى طورمايەجق ، ايسته ايسته من آقه جق ،
 كىدوب افندىسىنڭ دشمنىلە چارپىشەرق .
 او ، جان آلوب ويرە طورسون ، بىلىرىمىسىن بونەدىر ؟

نه استلا ! نه مصیت ! جهان جهان اولالی ،
 بواسطه ای امین که چکمش او نامملی .
 حسابه قاتمیورم شیمیدیلک بزم یاقده
 سون او جاقلری ؛ لکن زوالی آفریقاده ،
 یوز الی بیک قادینک تو تیمور بوکون باجاسی .
 نه کورپه او غلی دینیلمنش ، نه اختیار قوجه‌سی ،
 طوتوب طوتوب کتیریلمنش - فرانسز عسکرینه
 سپرلک ایتمک ایچون - صف حربک او کلرینه .
 او امهاتی ، او زوجاتی بر دوشون تیلیسین :
 کیمک حسابه اولمنش ، دیسین ده ایکله مسین ،
 آکار کن او غلی ، بیچاره ، یاخود ارککنی ؟
 « کیمک حسابه ؟ .. » بر سوزکه : پارچه‌لار بینی !
 باقیجه قصد اولنان غایه‌لک شناعتنه ،
 نه اولسه چیلدیرر انسان ایشک بفاعته .
 نه ملتک شرفیچون ، نه کندی شانک ایچون !
 فدای جان ایده جکسین عدوی جانک ایچون !
 کبرکه سن : بابا یوردک ، حریم ناموسک
 یا بانجی او کچه‌لر التنده چیکننه نوب طورسون !
 کبرمک ایسته میورسین دکلی ؟ باق نه اولور :
 رهن بر اقدیغک افراد عائله‌ک طوتولور ،
 بر بر ازیلیر . هم ناصیل و سائطاه :

او حالده آ کلاشدرق پایلاشیک ملالکزی .
ایشیتمک ایسته یورم ، چونکه ، حسبحالکزی

سنک نهدر باقلم کیزلى کیزلى فریادک ؟
اوت ؟ بويگجه برابر یتشمش اولادک ،
هنوز بهار حیاتنده پایمال اولهرق ،
فدان وجودینی یوتمش یابانجی بروطپراق ؟
که زرده بلای دکل .. بیلمک ایسته سه کده محال .
اولا نجه یادی بوکون برچامورلو ، قانلی خیال !
اویادی روحکه کومدکه بروظیفه کدر .
« اونوت ! » دیمک آچیلان قبری کورمه مکندر .
خاییر ، دیمهم ... بیلیرم پک و فالیدر اومنزار .
 فقط ، دوشون ، نهیه ایتمش حیاتی استحقار ؟
دوشون ، نهدن بوچوجوق یاقدی کیتدى آنه سنی ؟
اوت ، یاشاتمچ ایچون امهاتك اقدسنى ،
« فدای جان ایده جکسین ! » دیمش « وطن » حسى ..
دیمک : هدر دکل اوغلنک ، وطن فدائیسى .
بیلیرمیسین نقدر آنه وار بوکون ، یاسده ،
تونسده ، صوکره جزا ارده ، صوکره قفقاسده ؟
کوتورده قلبکه برکره ای قادین الکى ؟
دوشون زواللیلرک سرنوشت ارذلنى !

صاغنده یاور و سنک ان شراح فطریسی ،
 او کنده نا متناهی نظر ربا صفحات ،
 این روحی بردلو ایمیور اسکات .
 کورونش اولمالی برشی که ، صوکرادن ، کوزینه ؛
 کوتوردی مندیلی بیچاره آکسزین یوزینه .
 — نهوار حجاب ایده جک بونده ای زوالی قادین !
 دکلی بر آناسین سن ، اولن ده اولادک ؟
 او حقی کریه هجرانی جبسه قالقیشمقو ،
 خدا بیلیر که ، خطادر .. کناهه کیرمه ، براق !
 براق مرارت روحک بورام بورام اینسین ...
 بو شانهدن دینه جک بربلامیدر یأسک ؟
 سیرجی فرض ایدیورسه ک محیطی ماتمگه ؟
 یا بانجی هانکی نظر در بکای محرمگه ؟
 نهایت آرقداشم وار ، دکلی ، صوکره ده بن ؟
 وبالی بوینکه اولسون اکر بوظنده ایسه ک
 مصائبک از لی آشناسی وارسه ، بزر :
 جهانده بر کونمز کچمه مش فلاکتسز !
 سروره قالسده بیکانه مسلمانان یورکی ؟
 بیلیر تاثر معصوم او کنده ایکله مهی .
 اونکله سویله شیلیر اک آجیقلی هجرانلر ،
 کهر فغانی آچیق بولسان قدر آکلار .

نهاوله « پات ! » دیمه بر کره ... های آلیق کله بک !
 چو لوق ، چو جوق ، قادین ، او کاک ... خلاصه ، بولدیغنه ،
 صاتاشمه دن کری طور ماز با قیگدی مجنونه !

* * *

او گمده یو کسلیور بی نهایه چیلاق آلين ،
 که هربنده یازیش کور و کده عبرت آلیث ،
 جهانه قارشی جدالک ماک غالبی .
 او اعتماد ایله ملت بوتون مطالبی ،
 بو کون دکلسه ، یارین چاره یوق خلاص ایده جک .
 مجاهده بله توکل ... نقهeman مسلک !
 بو شالمه سیله او انساده او ج بش اسکمله ،
 او طور دی قارشیمه بر قیر صاقالی آدمله ،
 ردای ماتمه کیرمش فلا کت آرقداشی ؟
 سویلی برده کو جوک قیز .. يا بش ، يا آلتی ياشی .
 رئیس عائله نک پک و قور او لان حزنی ،
 بیرا زده رنک تجلدله قاپلیور یوزنی .
 قادین ده او یله جه کو سترمک ایسته یور تمکین ؟
 سونوک نظر لری لکن بکا قدر غمکین !
 زهر لی بردو کوم او لش دودا قلرنده گدر ،
 چوزولیور ، او فی آنجاق جوزرسه کریه چوزر !
 صولنده ار ککنک ابتسام جبریسی ،

او زاق ، یاقین نوره دن چاقسە ... هم معاذ الله ،
 زمينه صارقه ماسەيمش .. طوتوب ده پوسکولى ؟
 تپەمده قىشلايە جقىمش .. كورورمىسىن أولومى !
 دىمك كە : هيچ دها فس كىرمەمش بومىلكتە ..
 بزمكيلر نە كىرمەش ، كلامى ؟ البتە !
 چكمە كوملىكمك ارتباطى بر آرالق ،
 چوزولىسىلە ، قفام شويلە طوغرولوب آزىجىق ،
 نهوار نېوق دىيە اطرافى ايتدى استكشاف .
 جوارى يوقلايە طورسون بزم آلىق كشاف ؟
 ايلرده برماصە كوردم ، ديدم كە آرقداشە :
 — براز سپرده او طورى سەق .. كچرمى يز او باشە ؟
 — نەدن ؟

— كورولەيى سومىدە ...
 — پك كوزل ، كىدەم ..
 بىم دە وحدتە كىرىتنىن آز دكىل مىلە .

او ت ، كورونىمەرك خلقە پك دمىنىكى قدر .
 قولايى شىمدىكى يردىن محيطە مد نظر .
 ناصىل ، ضيادە او چاركىن ، شوواركە ، برياراسە ،
 كلن قارالقى يە طاغ طاش ديمزدە چارپارسە ؟
 بىم سىكىرىلى ناكاھم دە چارپوب اير كىله جڭ ،

نه سلسلیل ضیا فارشیمزده جوشہ کان ،
 ضیا دکل ، سحرک رو حیدر طاشوب دوکولن .
 لیاله قارشی او طوفان فیجری کورمليسین :
 خدا بیلیر شاسیررسین ، طونار قالیر حسک !
 نه دن بوبورله نیم ، بن ده اویله اولدمدی ؟
 ضیانک او چوسی عقلمند ، چونکه ، برمومدی .
 بزم حساب ایله میلیونلر اوینتاپور آراده ..
 اره قندیلی مقیاسی پک کودوک بوراده !
 کوزم قاماشدی بداسته ، دوندی طوردی باشم ؛
 رذیل اولوردم اکر او لامسه یدی آرقداشم .
 نه با صدیغ یری کوردم ، نه کیتیدیکم طرفی ؟
 ناصیل ییقیلما یاه بیلدم ، بوایشته اک تحفی !
 تحف دکل . دوشوپور کن یتیشدی اسکمله ؛
 کنیشجه بر نفس آلدم چکوب ایلیشمه مله .
 باقینمق ایستهدم اطرافه ، آ کلامدم پک زور :
 آصلیمش اکسنه خائن ققام ، قیمیلدارمیور !
 خاییر ! عنادینک اسبابی یوق دکل ، وارمش ؟
 بن آ کلامازمشم اما او چوق شی آ کلامرمش :
 مکرسه دعوت ایدرمش بزم فسک ایبیکی ،
 اویلدیریم گبی انظاری بر سپردن ایی !
 قراری بنده قیلارمش ییغینله برق نکاه ،

— کوزوکدی ایشته !

— امان نرده ؟ کوردم حلا..

— کوروسکز ، هله بر پارچه یاقلاشیک یانه..

— بو ، قهوه... اویله‌می ؟ یاهو ! نه دربو ؟ وای جانه !

بزم « دیون عمومیه » دن ده هیتلى !

نهوارکه ، اویله سویمسز دکل بونک شکلی .

— براق شو هیکل افلاسی ! یوقی باشقه مثال ؟

— براقادقی ؟ فقط آکلایورمی استقال ؟

دیمش چوجوق : « بابا ، آرتیق عنه کتیرمشین ! »

حیاسز اوغلنه یچاره اختیار نه دیسین :

« او کندی کلدی آیول ، بن کتیردم بوقسه ! »

بوایشده طبی او.. کیم « کل » دیمشدی منحوسه ؟

برافق ایسته یه طور ، سن ، براقیورکه سنی...

ناصیل ! او دونجه آله‌رق بول طو تارمیسین کیسه‌گئی ؟

— طالوب‌ده ملتک آلام بی نها یه‌سنن ،

چویرمه بخشی ، برادر ، پیلان حکایه‌سنن !

تنزه ایتمه یه چیدق ، او نو تمه ..

— طوغرو ، او ت !

بوقهوه .. اویله‌می ؟ لکن حقیقة حیرت !

فضا ایچنده فضا .. بر حریم نورا نور ،

که آسمان کریمنده بیک کونش منظور !

باقوب ده بر تیتیز انسان دیمش که :

— قهر اوله‌سی !

ندر او کوملکلک حالی ، یوقی بر یقاقم ؟
 — دکلی کیرله جکدر صوکنده ؟ کیفکه باق !
 — صو قیتلغنده دکلسین یا .. هی مسیب آدام ،
 ایکنجی دفعه یقارسین ..

— فقیریکنر یا به مام :

جناب حق بزی دنیا به متصل کوملک
 صابونلاپیک ، دییه کوندرمه مش بولونسه کرک !
 حکایه بزرگ تأییده الا کوزل دستور .
 سوپور که صحبتی بیتمز که : بحث دورا دور .
 سوفاق سوپورملک ایچون کلده کیا بزرگده !

***

— برآز قهوه‌یه چیقسه ق ... دیمشدیکنر ، نرده ؟

— دولاشدیروب سزی بر پارچه ، غالبا یوردم .

اوزاق دکل مع مافیه ..

— یورو لمادم ، صوردم .

— شو درت یول آغزینی طوتدق می ، قورقاپیک ..

— اعلا !

بومتدادى نظر شوپله طورسون استيعاب ،
 او بى گناره بچىرىنى دوشىر قالىرى بى تاب !
 شو واركە : دوشىدىكى يىردىن چامورللانوب قالقماز ..
 چامور بوبىلدەدە عادت دكلى نەفيش ، نەدە ياز .
 كچىنده خىلييجه قار ياغدى بىرلىك اىچنە ؟
 يىحىق يىحىق اولەجقكىن طاقىردى يىنه !
 مراقى ايدوب صورىيوردم ، « براقاياز » دىدىيلر !
 — براقايايك ، كوزل اما ياغار طورورسە اكىر ؟
 « براقاياز ! » سوزى عيناً تكىرىد ايتزمى !
 أوت ، بوسوزدە نمايان حريفلىك عنزمى .

بزم دياره براز قار دوشىنجە زور قالقار .
 محلە خلقى نهايت پك مضطرب ،
 « لودوس دعاسنه چىقمىك كرك .. » دىنير ، چىقىلىر .
 جناب حق ده لودوس كوندرىر ، فقط بىقىلىر :
 چامور يېغىنلىرى پىدا اولوركە مەھلىكىدر ..
 « امان طون اولسى .. » دىرز .. شېرىي يوق ، تميزلىكىدر ،
 طونك قىرىيلاسى وارمىش ، دوشۇنە آرتىق اونى :
 ياغار ، ارىر ، بوز اولور .. نىيسە ، ياز دكلى صوکى ؟
 قلندرك زىفېر اولىش صو كورمدى ياقەسى ..

دو شریا « طبق » دیبه هر حالده موقفک دامنه ؟
 یا شهرک اسمی اولان لوحه نک کلیر جامنه !
 دودوک صداسنه حسرت قالیر ایشیتمز سین ...
 بزمک طور دینی یردن او تر طورور ، مسکین !
 قا وورمه زنیلی یوکلنمک اعتیادی ده یوق ..
 نه در کاغدده کی ، پینیرمی ؟ آچه قوینکه صوق ..
 لو قانطه کیفکه آماده ، ایسته دبکه یاناش ..
 لسان ده ایسته میور : بر اشارت ایت ، آ کلاش ..
 یوق اویله هکبیه دیرسک ویروب ایمیز غامق ؟
 یاناقسه امره مهیا ایچرده .. هم نه یاتاق !
 او زاندیغک کبی دنیادن انسلاح ایدرک ؟
 دولاش سهالری آرتیق دوشکده یل پهلك !

سو باق دید کلری نهیش ؟ فضای بی پایان ،
 که طی ایدیلسنک یوقدر احتمالی یایان .
 دیمک ، وسائل نقلیه نامی تختنده ،
 هواده ، یرده ، یرک چوق زمانلر آلتنده
 او جوب طوران او خوارق بر احتیاج شدید .
 پیاده خرجی می ، حاشا ، بوا مرداد مدید !
 باقیک ناصیل ده مجلاتکه : فرش نو آری ،
 زمینه ایندیریبور کوک یوزندن انواری !

کورول کورول آقیور چشمەلر ، تمیز می تمیز ؟
 صوغوق ده ایستەسە کز وار ، سیحاق ده ایستەسە کز .
 غیجیر غیجیر او تیور او رەلق تیتیز لکدن ،
 صانیر سکن کە زمیننە او لماش کزین .
 نە کەله وار او مبارک دوشکن ده هیچ ، نە پیره ؟
 قاشینمە حسى معطل بواعتباره کوره ! .
 او نوتدم اسمى .. بر صیرناشیق بوجك واردی ..
 چیقار دیوارلره ، یا صدیق بودر ، دیر آتلار دی .
 ازیخە بر قوقو پیدا او لوردى چوچە ایتى ..
 بیلیر سکن آجانم .. نە یدى ؟ نە یدى ؟ تختە بىتى !
 او همشەریم ، صانیرم ، چوقدن اینەمش بورایه ،
 بوجاق بوجاق آرادم ، او لسە راست کلیر دميا !

شمندوفردە مکر باشقە درلو برشیمش :
 همان بینوب او چیورسین .. امان باییلدیغىم ایش !
 مسافە قىدى ، مکان قىدى بیلمیور انسان ؟
 دقیقە نك بويى : ساعت . ناختصار زمان !
 او ت ، قوچاقلاپور ابعادى برق او لوپ ناكاھ ،
 خریطە نك او زرندن ناصىل چىرسە نکاھ !
 شهرلرک يايپىشىق صانکە ھېسى بىرىنە :
 طو توب ده پىچە دن فيرلاتىلسە بر ايکنە ،

شو کبندک او زرندن بش آلتی طاش سو کرم ،
باتاقسه آل ، بوده باتماز ، دیسوب دیسوب اکرم .
دیمک ؟ خزینه او قافه بر متین کوپرو
بناسی ترک ایده جکسین .. او زاته ، هایدی یورووا
وصیتم سزه : ای زیبلایوب چن اخلاف ،
صاقین شو کبند فیاضی ایتیک اسراف ،
کونک برنده باتاقلق آشارسه کوپرومدن ،
امین اولک سزه لازمدر اویله بر معدن .

او تل مکر او دکلش ، شمندوفرده کذا ..
سوقاقي می بکنزيں آز چوق ؟ آمان جانم ، حاشا !
مکر او تللر او لورمش سراي قدر معمور ،
آدام کيرده ياشارمش ايچنده مست حضور .
بش آلتی يوز او طمنک هر برنده پوفلا ياتاق .
نصيب او لورسه اکر ، هیچ دوشونه ياتمه که باق !
سوقاقده قار ياغه طورسون ، او طه کده فصل بهار .
طیشارده ليه يلدا ، ايچرده نصف نهار !
خیاط نورینی تمدید ايذوب هر آويزه ،
فضاده نسیج ايذیور برصباح با کیزه ،
هوایی قیزدیره رق حس او لو نمایان بر او جاق ؟
ایلیق ایلیق کزیور هر طرفده عینی صیحاق .

صراجعت ينه لازم مى ؟ لازم الـته .
 أـوت ، او بر حـلـزـونـدرـكـه قـطـرـى آـلتـى قـارـيش ؟
 يـاطـولـى ؟ بـيـلـمـيـورـمـ ، هـنـهـسوـيـلـسـهـمـ يـاـكـلـيـشـ .
 مـوـفـقـ اـولـهـنـكـ اـمـكـانـىـ يـوـقـ كـهـ تـخـمـيـنـهـ :
 بـرـآـزـ كـيـدـوبـ طـالـيـورـ هـايـدـىـ اـولـرـكـ بـرـيـتـهـ !
 زـماـنـهـ شـعـرـيـنـهـ بـكـزـرـ زـمـينـ تـرـيـبيـ :
 ظـلامـ اـيـخـنـدـهـ مـبـادـيـسـىـ مـتـهـاسـىـ كـبـيـ .
 پـكـيـ ! نـهـيـاـعـالـىـ چـارـپـلـمـقـ اـيـسـتـهـ مـنـسـهـكـ اـكـرـ ؟
 تـكـيـنـ دـكـلـىـ نـهـدـرـ ، پـكـ عـجـائـبـسـىـ بـوـيرـ ؟
 دـيـلـكـدـهـ بـسـمـلـهـ اـولـسـونـ ، الـكـدـهـ سـوـرـهـ نـورـ ،
 كـيـسـهـ كـدـهـ سـادـهـ مـهـرـ ... كـيـسـهـ چـارـپـهـ مـازـ .. دـسـتـورـ !
 بـرـنـجـيـ خـطـوـهـ سـلاـمـتـ .. اـيـكـنـجـيـ خـطـوـهـ تـعـامـ ..
 اـوـجـنـجـيـ خـطـوـهـيـ لـكـنـ دـوـشـونـهـدـنـ آـتـهـامـ ..
 نـهـوارـمـ ؟ آـغـزـيـيـ آـچـشـ كـهـ بـرـ يـامـانـ اوـچـورـومـ ،
 طـالـارـسـهـ « جـوبـ ! » دـيـهـ اـنـسـانـ ، چـيـقـارـمـ بـيـلـمـيـورـمـ ؛
 اوـزـاقـ طـوـلاـشـ ! اـيـ ، لـكـنـ ، آـلـيـكـدـىـ بـرـ تـوـمـسـكـ ،
 نـهـ آـتـلـاـيـاـدـهـ قـالـيـرـ دـيزـ ، نـهـ طـيـرـ ماـنـانـدـهـ بـيـلـكـ !
 كـنـارـجـهـ كـيـتـمـلـىـ اوـيـلـهـيـسـهـ ... اـحـتمـالـىـمـ وـارـ ؟
 صـاغـكـدـهـ : آـغـرـيـسـىـ طـوـمـشـ چـيـقـيـقـ قـارـنـلىـ دـيـوارـ ،
 صـوـلـكـدـهـ : لـاـسـتـيـكـهـ صـاحـبـ چـيـقـانـ سـاقـيـزـلىـ چـامـورـ !
 طـورـوـكـدـىـ چـارـهـيـ بـولـدـمـ .. أـوتـ ، اوـلـوـرـمـ اوـلـورـ :

ناصيل که چيقدى شو «باردون»، اشكلك اولدى مباح !

— نه لاقدر ايتدىكى اللهجه سوپىلە يېڭ ياقىشىر ؟

— او زاتەم !

— طوت کە او زاتىم ؟ ...

— حريفدە اما خېشىر !

— صوج اولدورنە دىكلىرى كە دىرسەلر ...

— ھەلە باق !

— نه در كە بىردى كە باقدم ؟

— صوصىڭ بلا چىقەجق !

— او فاقلق او مالى ؟

— يوق ، موسىيۇ !

— يوقسە كېت ! بوزدور !

— دىكىلەم نافلە ، سينيور نە دىرسە قانۇندر !

— تۈن قاچار آقوزۇم ...

— هايىدى ! دىكىلە من بن لاف !

— تۈن قاچار دىيورم ، دىكىلەم دىيور : نە تحف !

— قىزارسە آغنى بوزو قدر فاتىنى شى سوپىلر ؟

بوزارلۇر او نىلغى وىردىڭى . قوش دە بوزدىرى يۇير !

تۇتونجى «اون پارە آز ! » دىرى .. مصىيتىك بويوكى :

حريف سمىيدىجى آداركىن تۈن چالار دودوکى !

سوقاق دىيىك مثلا ... شىمىدى باقدىغۇ لغتە

— یاقینسە بىندىككىز نقطەدن اکر قصبه —
قدر مساعده ايتىكچە ايسلەين آرابە .

صەتايە لوردى مفتش ؟ طاطاولە قوتى مدیر ،
زوالى ملتىڭ افرادى اورتە يىرده اسىر !

« بىلت مخلى » ميدر اسمى پىك دە بىلەيمىورم ،
باصىق طاوانلى ، رطوبتلى ، اىسلى بىبودروم ،
آياقدە اسنەين آوارە يوجىيلە طولو .

بىلتىجي نزدەمى ؟ قومپانىيەنک او نازلى قولى
وراي پىرددەن ايمىز كە خلقە طوغۇرۇنكاھ ..

نهوار تلاش ايدەجىك ؟ بىكلەسین عبادىللە !
آچىلدى پىرددە نهايت شووار كە جىندرە يە
قىصىلمۇق اىستەمپۈرسەڭ صوقولە پىجرە يە !

ايىش فاقىش اولاغاننى ، دوکوش سوکوشىدە جابا ؟

— بىلتىجي ، موسىو ، تىرن قاچىدە قالقەجق عىجا ؟

— آياغى أزدك آدام ... باطلابىرمىسىن نەزۈرك ؟

— اورورسەنم آغزىيەك ؟

— ياهو ! كورولتو كىز نە ؟ طورۇڭ ؟

— ياواش بە ؟

— چوش بە ! كۆزك كۆرمى ؟

— پاردون !

— الا الله !

کوتوكده مخلصی خان ، سینی لااقل یتمش !
 زواللی آخر عمر نده ارتداد یتمش ؟
 شو وارکه معده سی الحادی ایتمه مش تمثیل ؟
 نه مسلمان ، نه فرنك ، اویله بروجود سفیل .
 یقانمه یوق ، تواالت یوق ! یازین بلنده چامور ؟
 اتکلرندن اینزکن قابوق طوتار یاغمور !
 دکلی اوچقوری صارقان بوناقلرک برأسی ؟
 باقیدی جومبایه : بیزار ایدر طورور کونشی ،
 اوئلی یورغانی صالحاندیروبده پنجرهدن !
 یاتاق طاقداری شایان مرحمت جدا :
 قدیفه حالنه چکممش پاتیسقه دن یاصدیق ...
 نه استحاله چکیرمش حساب ایدک آرتیق !
 بنک بنک یایلوب کهمه انطباعاتی ،
 بنکلای باصمیه یه دونمش اوچارشاونک صورتی !
 قیریق صراحیده بکلر یوصونلی بر مایع ،
 که درد جوعه کلیر اوچ یمک قدر نافع .
 برآکمک یری طولمازمش اولمادن ایکی صو ؟
 بونک بش اکمک اولور بلکه برقدح طولوسی .

شمندوفر دیکیز ... بولدم ایشه اورنکنی :
 اوشنمه دن چویروب نازینن تکرلکنی ,

برلین خاطره‌لری

بیکباشی عمر لطفی بک قارده‌شمزه

د برآزده قهوه‌یه چیقسه‌ق ... » دیشدی آرقداشم .
او طوغر و سویله‌مش اما بن اکری آ کلامشم :
محله قهوه‌سی نزدن ده چکدی ذهنمند ؟
با قیلسه چکمه ملیمش .. بیلیرمی یم او نی بن ؟
محله قهوه‌سی .. برلین ... مناسبت می دیدک !
 فقط رجا ایدرم ، دیکله‌ییک ، عنایت ایدک :
 فقیریکن اک آچیق برسوز اولسه ، مجبورم ،
 قفامده بولیدیم اشیایی آقطاریر طورورم .
 او نک برادرنکی چکمشسه عاقبت الله ،
 دیرم که : « ها ! بودیکمش او طویدیم کله ..
 او تل دینیلدیمی بالفرض ، او معتبر قاموس
 نه سویلیور با قارم بر : اوت ، لغت مأنوس ؟

فقط بونظل مباهی ، بواسطه وقور ،
— که چوق زمان قاله حق صاندم امتدادندن —
بس اون دقیقه ده نیلک سیلیندی یادندن !
یازیق ، او کولکده میلیارله ظل نایابه ،
قاتیلمق او زره آتیلمش مکر بو کردابه !

کورونیور کونش آرتیق ، او کنده پرده جبال ؛
او شیمدی باشقه افقه از قلنده ایتدی عرض جمال .
آجیقلی روحی غرب حزین حزین دو کدی ؛
زمینه شام غریبان یاواش یاواش چو کدی .
دیکشیدی چهره سی نیلک : او کمده آز قوم رال ؛
دمینکی ظل ستونک یرنده پک قویو آل ؛
بر آز ایلدده ، فقط ، عادتا قارا کلقدی .
بورنک ما تمه طاغلرده آشنا چیقدی :
قاراردي باقدم او زاقدن دومانلى چبه لری .
رداسی مغربک آرتیق قوجاقلامشیدی یری .
دمین کولومسین آفاقی تولله دکجه ظلال ،
او یاندی روح غریبده بر خیال محال :
جهان صامتی قارشیمدی آغیلیور صاندم ..
او کولکده لکدن اینوب نوره طوغرو طیرماندم .

نه طوپراغنده شو یوردک ، نه جویبارنده ،
 بر آشنا سسی ، یاخود بر آشنا ایزی وار !
 صدامه بکله دیکم عکسی ویرمیور اووالر .
 بیله یدم ای قوجه شرق ، ای جهان دورا دور ،
 سنگ زره گده کی اولادیک نصیبی حضور ؟
 باشک بالله کیرمش ؟ الله ، قولک پامال ؟
 ایچکدن اسدیمی بر کون هوای استقلال ؟
 کورور میم دیبه قارشیمده مسلمان یوردی ،
 بوتون دیاریگئی کیزدم ، آیاقلرم طوردی ..
 یابانجی سسلری کلدجه رهکذارمدن ،
 هپ انکسار امل طاشدی روح زارمدن !
 وطن جدا اولهیم سینه سنده اسلامک ؟
 بوعاقبت ، نهالیم انتقامی ایامک !
 بنم که یاشلیم آرتیق دوشوک قوم ، قانادم ؟
 بوانتقامی چالیشسین ده آلسین اولادم .

افقده شیمدى کونش سونمک اوزره صالحانیور ؛
 شو وارکه چهره سی حالا پاریل پاریل یانیور .
 براز چینجه ، شعاعات واپسینیله ،
 دیکیلدی کلدی ده قارشیمده ، آنسزین نیله ،
 صولره استهمهین بر عمود نور انور .

ناصيلسه کورمك ايجون قالقيم ، ديدم ... نه اي !
 فرانسز ، انگليز ، آلمان ، اوون اوچ قدر سياح ،
 اوچر بشر کومه اوبلشلر ! ايكليور اقداح !
 برنجيلر کولويور .. چونکه جيب مشحونی ،
 يرندن اويناديسور کائنات مديوني .

« سه دان » دوشوندوره جك اوسله اوسله مسخره يي ...
 رفاه او نو تدورر انسانه اك درين ياره يي .

ایكنجيلر کولويور ، همده حقيدر ، کوله جك :
 جهان بر أمرینه آماده .. « أول ا » ديسين ، أوله جك .
 طوتا شدوروب بوتون اقوامی فارشیدن باقيور !
 چيلکله طاش او رو شور کن حريف چوبوق ياقيوار !
 اوچنجيلر کولويور ، چونکه زور بازوسي ،
 نديرسه « طوغرو ! » دينن بر كفيل ناموسى .
 بشر که قوتی بخش ايبيور هنوز حقه ؟
 نه چاره وار اونى قوتله آمادن باشقە ؟
 زبونيسين ؟ يالكز آغلامق سنك حقك ! ..

أوت ، بوساحة جوشك ، بوجوش اذواقك
 ايجنده بن ، يالكز بن زواللى کوليمورم ..
 او طورمش آغليورم ، آغلاسمه معدورم :
 وطن جدا كېيم جىدىك ديارنده !

فقط زمان دینلەن دست کبriای مهیب
 بوقهرمانلاری ایتىش كە اویله بىر تادىب :
 نە انف نخوتى قالمش قىرىملادق، نە قولى!
 جوار عربى انقاپ لاشەسىلە طولو.
 نە چەھەلرده مەبات، نە جېھەلرده غرور؛
 سىلىك خطوطنه چوڭىش بوتون ماآل فتۇر .
 عدالتك بوقدر بى امان تىجىلىسى
 نکاه زاڭە ويرمكىدە مىزجىت حىسى .

أوت، منزادرى او هيكلەرك او زاقدى بىكا؛
 شو واركە منعطف او لەقىچە كوزلرم او يانه ،
 كولومسيور دىيورم او نلرلەدە چەھەلرلى .
 كولومسيور قوجە بى معبدك او زاقدە يرى .
 كولومسيور صاغە باقدىقە قارشىدىن «قارناق»
 كولومسيور او ستونلاركە ، نىلە مستغرق ،
 ظلال رعشە نماسىلە او يىنايور امواج .
 كولومسيور ، طاغىنچىق باشلىندە آلتۇن تاج ،
 سمايه فورچە او ران خرمالى سواحلدىن .

او طورمىش او لەيىغ آسودە سطح مائىلەن ،
 بى آز يوقارىدە كى چارداق بىچىملى كولكەللى ،

او تل بنالری اطوار امتنانیله ؟
 کولومسیور قییلردن بش آلتی خطوه قدر .
 ایچرده ، ایپلی صیریقلره ایشلهین قویولر ؟
 کولومسیور صوی قیربیله آقطاران فلاخ ؛
 کولومسیور بونی عمر نده کورمهین سیاح ؛
 کولومسیور چالیقلره اور تولن دره لر ؛
 کولومسیور صایسز تارلازلره مشیجره لر ؛
 کولومسیور قاریلر ، باشلرنده طوبراقدن ،
 کوکوم قیقلی برد قاب دونز کن ایرماقدن ؛
 کولومسیور دره لردن بالق طوتان ، چیلاق ،
 چولوق چوجوق صوی کیچه بیله آقطاروب طوره رق ..

صباحلین دولاشوب کوردیکم او هیکللر ؛
 که سرمدیته چیلغین زواللی حرص بشر ،
 — قلوبه نقش ایده جک یرده یاد رحمتني —
 فضایه قازمق اچجون ظلّ بی کرامتني ؛
 دیکوبده هرقایا دن بیک حیاته سنگ مزار ،
 بوقور قولقلره وحشته ویرمش استقرار ؛
 که سیجده لر ایده جکمش آیاقلرنده زمین ؛
 که هرشی تیتره ده جکمش آلینلرنده کی چین !
 خاطره لر - ۳

که نیلی شرقه آمش ده غربه بکمشدی ؛
 افقده صوک لمعایله پارلیور شیمدى ..
 فقط ضیاسنه حالا تحمل امکانسز .
 صولمه بربویوجك خرما وارکه یاپ یالکز ..
 زمینی خیلیجه مائل ده اولسه ، چاره سی نه ؟
 بوروندم آرتیق اوونک ظل پاره پاره سنه .

بونقطه دن نه مهیج فضایه طوغرو نظر !
 بر قانات ایکی ساحله یوکسلن اووالر :
 نکاه اوزاندیمی برکره دوش ساحرینه ،
 خیال اوچوب کیدیور باشقه عالمک برینه !
 زمینه شیمدى ، اوکوندوز آلو صاجان ، آفاق
 ایلیق ایلیق دوکیور برهای استغراق .
 کولومسیور یوزی آرتیق محیط ریانک .
 محاطی ، چونکه ، سهادن این بو چاغلایاتک .
 دمینکی صمته بدل خنده چینلایور یریر :
 کولومسیور قوجه وادی ، کولومسیور تپه لر ؟
 کولومسیور صویی طیرمانمچ ایسته یوب اوته دن ،
 اوژون کورکلی قایقلره بربویوك یلکن ؟
 کولومسیور بریدن کولکه لر دوکوب نیله ،

آلاقصر ده .

امیر عباس حلیم پاشا حضرتلىرىنه

هوا آغىرىدى ، فقط ، پك طوقۇنىيوردى صىجاق ؟
غروبه واردى اساساً يارىم ساعت آنجاق .
ياقىندى ساحله مەھمانى اولدىن مسكن ؟
ياواش ياواش اينيوردم آفاجلى بىر تېدەن .
او ، نىلى قويىته چىكىش يىشىلەن ، وادى ،
- كېيوق حزان صفحاتىنە عمرىنىڭ ابدى -
او كىدە ، زىمرە بىڭىز ، يېغىن يېغىن موجات ،
صادچوب صادچوب اوزاپور : صانكە بىرساب حيات !
شو امتدادە باقىك ، وارمى يال وبالنە ئىش ؟
بويال وبالى بوتون كون قوجاقلايان او كونش ،

*) الاصصر قاهرەنک آلتى يوز كىلومتر و قدر جنوبىنده ، نىلك ساحل
شرقىستە دوشن بىر موقۇدر كە اسکى مصىلىلەن قالمە پك چوق آثارە
مالك اولدىنى اىچۇن سىاحلرچە معروفدر . آشاغىدە اسىمى كەلەجەك «قارناق»
ايىھە بزم آت ميدانىنەكى دىكىلى طاشلەرە طولودر .

مفاخر او نلرک تاریخیدر ؟ امت او امتدر .
 که برياندن جلادتلر صاچوب دنیایي تیترتمنش ؟
 او بر ياندن ده انسانلق نهدر دنیا يه او کرتمنش .
 دکلش بویله محاکومیتك تمنال پامالی !
 شواهدن تنزل ایله مزمش عرش اجلالی .
 « توکل » و صنی آنجق او نلرک حفنه معیندار :
 که ایتمش هپسی دنیالر قدر آلامی استحقار .
 چکینمزمش شدائد یاغسه ، اصلا ، اقتحامندن ؟
 زمینلردن أولوم فيشیرسه دونمزمش مرامندن .
 « حقيق مسلمانلق الاک بویوك بر قهرمانلقدر . . . »
 دیگشدم .. ایشته دعوام او نلرک حفنه صادقدر .

نه مدھش برحاست چارپیور کوکسنه قرآنک !
 او وجدان نزدھدر، لکن؟ او ایمان کیمده وار؟ هیهات!
 نه اولش، بن ده بیلیم، پک قاراکلق شیمدى حسیات !
 او ایماندن ولو پک آز نصیب اولسەیدی ملتده ،
 شو او جیوز الی میلیون خلق کورمندڭ بودلتدە !
 او ایمان اتحاد ایستردى بزدن ، وحدت ایستردى ..
 ناصیل « بینان مرسوص » اولما من لازمه کوستردی .
 پکی ! بىزلى نېپايدق ؟ قول قول اولدق ، تارمار اولدق ..
 نهایت بىزلى صدمەيلە دوشدك ، خاکسار اولدق !
 او ایمان قوت احضاريلە امر ایتمشدی .. لکن ، بىز
 « توکلنا » دییوب ياتدق ده قالدق بوييلە اڭ عاجز !
 او ایمان فرض قطعىدر دییور تحصیلى عرفانك ..
 نه جاھل قومى يىز بىز مسلمانلر، شیمدى ، دنیانك !
 او ایمان حسن خلقك اڭ بويوك حامىسى اولىشكىن ..
 نه من واردە فضائىلدن ، نه من اكسىك رذائلدن ؟

ديمك : اسلامك آنجىق نامى قالمش مسلمانلرده ؟
 بويوزدىنىش ، ديمك ، خسران ملى صوك زمانلرده .
 اكىر چىكتە نەمك ایسترسەلر سىلاپ ايامە ؟
 رجوع ایتسىنلر آرتىق مسلمانلر صدر اسلامە .
 او دورك ياد نورانورى بىپايىان شهامىتدر ؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ قَالُوا لِهِمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشُوْهُمْ
فَزَادُوهُمْ أَيْمَانًا وَقَالُوا حَسِبْنَا اللَّهَ وَنَعَمْ الْوَكِيلُ

مَالِ جَلِيلِي

او مَرْضَنْدَرْهُ عَنْدَ اللَّهِ اَمْرُ عَظِيمٍ وَارَكَ : بِـ طَافِيمْ كِبِيسَرْ
کَنْدِيرَبَنْهُ دَشْكَنْدِيرَبَنْهُ سَرْكَ اِيجُورَهُ قُونْتَرَبَنْيَ طُويْرَدِيلَرْ ؟
او نَرْدَوَرَهُ قُورْقَالِيسْكَنْ » دِيدَکَلَرِي زَمارَه ، بُوْجَبَرْ اِعْمَانْدِيرَبَنْيَ
آرْتَبَرَرَهُ « الْلَّهِ يَعْلَمُ نَصْرَنِي بَنْهُ طَافِيدَرْ » او هَ كُوزَلْ
مَحَافِظَرَه ! » دِيرَلَرْ .

شَهَامَتْ دِينِي ، غَيْرَتْ دِينِي آنْجَقِ مُسْلِمَانَلَقَدَرْ ؟
حَقِيقِي مُسْلِمَانَلَقِ الْكَ بُويُوكْ بِرْ قَهْرَمَانَلَقَدَرْ .
جِيَانْتْ ، مَسْكَنْتْ ، دِنيادَه ، صِيغْماَزِ رُوحِ اِسْلَامِ ..
كِتابِ اللَّهِ اِشْهَادِ اِيلَمْ - كُورْدَكَ يَا - دَعَوَاهِ .
كُورُورَسِينْ ، حَسْ اِيدَرَسِينْ وَارَسَه وَجَدَانَكَه اِيَانَكْ :

فرقه ، ملیت ، لسان نامیله دائم آیريلق ؟
 اك صیمی کیمسه لر بیننده اك جدی آچق ؟
 اکسەدن آرسلان کسیلمک ، جبهەدن يالناق كدى ...

.....

مسلمانلۇق بىزدىن اول بويىلە ذلت كورمدى !

حالىز بىر انحصار ايمش وجودك حالىدر ؟

روح اضمحلاللىز اخلاقك اضمحلاللىدر .

ساده بىرسوزدر فقط حكمتلىك اك بىملى :

بر خلاص امکانى وار : اخلاققىز يو كسلمى .

يوقسە پك قورقۇنج اولور قاتىرلشوب خسرانمز ..

چونكە ھم دنيا كىدر ، ھم دين ، اكىر يامازسە كىز .

نرده رؤیا ! کور دیک عینیله واقع در سنك .
 غیر واقع نقطه لر : آنچق او مهلك صدمه نك ،
 بر طیشاردن ، بر قضا ، بر نا کهانی او لسی ؟
 بردہ - اک یا گلیش قناعت - آسمانی او لسی .
 داخلیدر صدمه .. خارجدن دکل .. اصلا دکل !
 صوکرا ، او لاز از قضا دنیاده برشی ، بویله بیل !
 نا کهانی لفظتك معنای یوقدر ، هرزه در :
 اک بینسرلر بواسطه ای زیرا کسیدیر .
 کوکدن اینز بردہ هیچ برشی .. بوتون یردن طاشار ؟
 کندی اخلاقیله بر ملت أولور ، ياخود یاشار .

چیکنه پرسه ک بز بون ، چیکنه نمک استحقاق فز :
 چونکه عنز نرده ، برباق ، نرده در اخلاق فز .
 مسلمانلر پاک سیرتدن عبارتکن ، یازیق !
 اویله صابلاندق که لوئیاهه : حالا چیقادق !
 ظلمه طامق ، عدلی تپک ، حقه هیچ آلدیر مامق ؟
 کندی آسوده یسه ، دنیا یانسه ، باش قالدیر مامق ؟
 عهدی نقض ایتمک ، یالان سوزدن تحاشی ایتمه مک ؟
 قوتک مداعی او لق ، عجزی هیچ سویلتمه مک ؟
 مبتذل بر چوق مراسم : انخالر ، یاتھلر ،
 شاقلا بانقلر ، ریالر ، متصل آلداتھلر ؟

الاسلام حسن الخلق

· · · حديث شريف

مآل جليلي

مسلمانلار هنريك كوز المكندره عبارتى

بزكه يارمشدق شئونك اك بويوك عمانى ؟
چيكته مشدك يو كسلن امواج بي پياتى ؟
بزكه ادوارك ، قرونك ، حادثاتك رغمنه ،
حاكم او لمشدق بوتون برعالك ايامنه ؟
شيمدى تك برتالغهتك پامال اضمحلاليز !
شيمدى ساحللرده محكومتك تمثاليز !
بويله برصدمه يله آلت اوست اولسون اك مدھش كمى ...
دهشتىك تأثيرى حالا صارصبور اندىشهمى !
اوينه صالحيندر فلاكت ، اوينه آنيدر أولوم :
هم كورور كوز ، هم عجب رؤياميدر ، دير ، كورديكم ؟

نه دن عن مك سور كسر ، يوقيدر اللهه اي مانك ؟
 چاليش دنياده انسان اول ، الگده يکن هنوز دنيا ؟
 او بر دنياده انسانلوق دکشن يغما ، کور دلکيا !
 ديلگدن آخرت هيچ دوشميور اي مسلمان ، لكن ،
 او نك حقنده عاطل بر هوس مخصوصي ادرا كك !
 بومجنونانه و همگدن شفایاب اول مادن ، شايد
 گيدرسه ک بویله صفراليد ، قاليرسين صو کرا صفراليد !
 خيالات آرقه سندن قوشديگك یمزى هى شاشقين ؟
 سنك حالا حقيقتن نه در اغماض ايچون حفك ؟
 بوعالم شويله بر رؤيا اي مش ، ياخود مو قتمش . . .
 أوت عقباده آ كلارسين نه مد هش بر حقيقتمش !

اکر مقصودی آنحق آخرت او لسیدی یزدانک؛
 نه حکمت واردی ابداعنده هیچ یوقدن بودنیانک؟
 «ازل» دن آیریلان روحک نشیننکاه باقیسی
 «ابد» کن، یولده اشباحک نیچون اولsson ملاقیسی؟
 «الست» ل آرقه سندن کلکسین جنت، جهنم ده،
 نه دن ارواحه تکرار امتحان اولsson بوعالمده؟
 دیمک: دنیا دکل پک اویله استخفاوه شایسته؛
 دیمک: بر فیض باقی وار بوفانی عمره وابسته!
 دیسورلر: «کائناتک اصلی یوقدر، چونکه فانی در...،
 آوت، فانی در اما بر نظردن جاودانی در.
 سورکسزمش حیات... اولsson! مؤبد ذوقی، خسرانی؛
 اونک بر سر مدیتر بوحیثیله هر آنی.
 «جهانک اصلی یوقدر، چونکه فانیدر» دین سرسم،
 نه دیر «اویله یسه خلقت پک عبث برشی چیقار.» دیر سمه؟
 نه در دنیا به کلکدن غرض، کیتمکمیدر انحق؟
 ولو بر آ کلامق حر صیله اولsson یوقی او غراشمیق؟
 غنیمتدر حیاتک، اغتنام ایت، طورمه ایرکندن،
 یارین میلیونله فریاد اولماسین انفاس معدوده ک!
 بوعالم امتحان میدانیدر ارواح ایچون مادام،
 دیمک: انسان دکلکسین ایله من سه ک طور ما یوب اقدام.
 نه دن کچسین سفالتلره، خیتلرله، ازمانک؟

بسم الله الرحمن الرحيم

ومن كان في هذه اعمى فهو في الآخرة اعمى
واضل سيلان

مآل جليل

کیمک بودنیاده کوزی قایمی اب آهنگ نده ده قایمی ، منی
اوراده کی شاستقینلغی رهان زیاده .

نهایت نهیسه ادراك ایتدیک شی عمر فانیدن ؟
اونک بر عینیدر مطاق نصیک عمر نانیدن .
خطادر آخر تدن بکله مک دنیاده هر خیری :
او بر دنیا بودنیادن دکل ، هم هیچ دکل ، آیری .
سن ای سرسم که اوچ کونلک حیاتک حکمی یوق . « دیرده »
صانیرسین او مدیغک آماده در فردای محشرده ؟
نه اکشدک که محصول ایسته یورسین بردہ فردادن ؟
سنک مشروع اولان حقک : بوکون خسران ، یارین خسران !

بر باقیک : حالامی حالا احتراص آردنده بیز !
 صایغیسز لق الویر .. بر پارچه او لسوں عارلانیک :
 وقتی چو قدن کلدی ، هم چمکده در عارلانه نک !
 طاوورانیک خایقیر مه دن ناقوس اضمحلال لکن ..
 اویله بر بحرانه صامشد رکه ، زیرا ، حالکز :
 ذوقه طالمق شویله طور سون ، وقتکز یوق ماتمه !
 طاوورانیک زیرا کولونج او لدق بوتون بر عالمه .
 بکلادشیر کن کو کده یوز بیکلر جه ارواح انتقام :
 یردمه قالمش ، نعشه بکنزر قوم ایچون طور مق حرام !
 قهرمان اجدادیکن زدن سرزده بر قان یوقیدر ؟
 یوقسه : استقبال لکن زدن قور قولور ، بک قور قولور !

بویله دوشمشیدی هر کس آیریلق سوداسنه ؟
 بکنژه یوب شیرازه ستر بر مصحفک اجزاسنه ،
 هیچ کورلشمیدی اولسون قید وحدت تارمار ؛
 بویله اولشمیدی ملت جان اوندن رخنهدار ؟
 بویله آجلقدن بوغازلارمیدی قاردش قاردشی ؟
 بویله عادتمیدی ، بی پروا ، یمک انسان لئی ؟

عرضمزدر چیکنه نن ، اولادیمزدر طوغرانان !
 هی صیقلیماز آغلاما زسه ک ، باری کولمکدن او تان !
 « حس » دین دولتیلین اولسیدی خلقک بھرھسی :
 پا تختنندن بوکون طاشمازدی سرخوش نعره سی !

قورت او زاقلردن باقار ، دالغین کورورمش مرکبی ،
 صالحیردمش آگسزین یايدن بوشانمش او ق کبی .
 لکن عشق اولسون که آلدیرمازده او تلارمش اشك ،
 صانکه طاوشانمش کلن ، ياخود قیلیقسز کوسته بک !
 کار صایارمش بر طوتام او ت فضلہ اولسون یوتیایی ..
 خصمى ، دیر کن ، چوللانیرمش یوتادن صوک لقمه بی ! ..

بر حقیقتدر بو ، شاشماز ، بیلديک اسلوبه صوق :
 حالمز مرکبکه قوردک عینی ، اصلا فرقی یوق .
 بورنمزدن طوتی دشمن ، بز بوغاز قیدنده یز !

ومن اصبح لا يهتم بال المسلمين فليس منهم

حدیث شریف

مآل جایلی

کیم مسلماندك در دینی کنند به مال ابتهز او ندرده دکلهه

مسلمانلوق نرده ! بزدن چکمش انسانلوق بیله ..

علم آلداتمقسسه مقصد ، آلدانان یوق ، نافله !

قاج حقیقی مسلمان کوردمسه : هب مقبرده در ؟

مسلمانلوق ، بیلمم اما ، غالبا کوکلرده در !

ایسته مم ، طورسون او پایانسز مفاخر بر یانه ..

کوسترك اجداده آز چوق بکزهین بر بقان بکا !

ایسترم سرزلرده کورمک عرقکزدن یادکار ،

چوق دکل ، آنحق ، نحیب او لاده لائق تک شعار .

وارسه شاید ، سویله ییک ، بر پارچه حق انصافکن :

بویله قانسز میدی - حاشا - قهرمان اسلام فکر ؟

حیاک اوغورنده استخفاقه شایان کورمدى خسran !
 کبرسین تکمهلر آلتندە راضى .. چىقماسىن، تك، جان !
 يوركلر اڭ ملوث ، اڭ سفیل آمال ايچون چارپار ؟
 سىكىرلر اڭ محال اندىشىدەن تىتر طورور پار پار !
 اولور جىيت افرادىنجە شخصى منقۇت « معبود ! »
 صورارسەك كىمسە بىلمىزوارى « حق » نامىنە بىرمۇجۇد.
 او ، طويمىق بىلەين ، معبودە قربانىدر حىا حتى ،
 سەميت ، آدمىت حتى ، علوى حسلۇك ھېسى !
 بو حسسىزلىكلە جمعىت ياشار دىرىلسە پك ياكلىش :
 بر امت كوستىر ، أولىشنى معنو ياتىلە صاغ قالمىش ؟

او ير طوتا زسه هيچ معناسي يوقدر قيد ناموسك .
 هم افرادك ، هم اقوامك بوجسر ، وارسه ، وجданی ؟
 او نك تعطيلی : انسانيتك توقيع خسرانی !
 بودر خلقتده جاري الا بويوك قانوني خلاقك :
 او يوزدن باشلار اضمحلالي ملتارده اخلاقك .
 فقط ، اخلاقك اضمحلالي الا مدھش بر اضمحلال ؟
 نه ملت قورتولور ، زيرا ، نه مليت ، نه استقلال .
 او يونجاق صانها ييك ! اخلاق ملي روح مليدر ؟
 او نك افلاسي الا قورقونج اولومدر : موت كليندر .
 او لور جمعيت آرتيق چاره سز پامال استيلا ؟
 مکر قالدي رمش او لسون ، روح ثانی اينديروب ، مولي .
 آوت بر بعث بعد الملوه امكان واردر البه ..
 بونك تأمیني ، لكن ، بر ييغين ادواه وابسته !
 او جمعيت که وجداننده حاكم خوف يزداندر ؟
 بوتون دنيا يه صاحبدر ، بوتون اقوامه سلطاندر .
 فقط ، افرادي الله قورقوند بى خبر ملت ،
 چکر ، ملتارک منفورى ، قبطيلر قدر ذلت ؟
 معالي ملي هيچ فالماز ، شهامت بوسبوتون قالقار ؟
 نه حاكمك طانير آرتيق ، نه محکوم او لمادن قورقار .
 شرف حر صيله استحقار موت ايمشكن اجدادي ،
 بيراقماز او يله بر با كيزه نسلك شيعدى احفادى .

بسم الله الرحمن الرحيم

يا ايها الذين آمنوا اتقوا الله حق تقاطه ...

مآل جليلي

أى مسلماندر ، اللرده ، ناصيل قورقمه نوزمه
اويدمه قورقونك ...

نه عرفاندر ويرن اخلاقه يو كسلك ، نه وجداندر ؟
فضيلت حمى انسانلرده الله قورقوسندر ..
يورکاردن چكيلمش فرض ايديلسين خوفى يزدانك ..
نه عرفانك قالير تأثيرى قطعياً ، نه وجدانك ..
حيات آرتق بهيمىندر .. خاير اوئندى دە آچاقدر :
يا حيوان باغلىدر فطرتله ، انسان حر مطلقدر ..
بهائم چىمىز اما خلقتك نابت حدودىندن ،
بشر حالا خبرسىز بولىه برقيدك وجودىندن !
مكر قلبىنده مولادن تخاشى حسى ير طوتson ..

قارشیگه مستقبلی دیکمش خدا ،
کورمه يه ، لکن دها يوق نیتک !

ای قوجه شرق ، ائی ابدی مسکنت !
سن ده قیمیدانمه يه بر نیت ایت .
قورقیورم ، غربک التدن یارین ،
قالما یه حق چکمديک ملعن特 .

حق حیاتک دها چیکتتمه دن ،
قان دوکدرک آمالایسین مرد ایسه که .
چونکه بوکون اورتهده حق صاحبی ،
برکشیدر : « حقی ویرم » دیلن .

قرشى طوروماز ، جريان سينه چاك ..
وارسه طورانلر اولور البت هلاك .
طالغه لرك آ كلامادن سيريني ،
کوز کوره کردابه نهدر انهماك ؟

دهشت ماضى يى كتير يادىگە ؟
كىمسە يېتىشىز يارىن امدادىگە .
مرحىتك يوق دىيەلم نفسىگە ؟
مرحىت ايتزمىسىن اولا دىگە ؟

« بن اونى دنيا يە كتىردم ... » دىيە ،
قلقىشە جقسىن دىيك اولدورمە يە !
سوق ايدىيورمۇش مكر انسانلىرى ،
حق ابۇت دە بوجانىلە !

طوغىمىدر ياس ايلە اولىق تباھ ؟
يوقى كلوب غيرته براتباھ ؟
بكلەدىكىك صبح قيامتىدۇ ؟
كون باسپور ، سن آرىيورسىن صباح !

کوزلىرى ماضى يە باقان ملتىك ،
عمرى تمادىسى اولور نكبتىك .

اویان !

با قىسى آكيم بونى بوكوك آغلابيان ؟
حق حياتك سنك اى مسلمان !
قورتار او بىچارەيى الله اىچۇن ،
آرتىق أولوم او يقولىزدىن او باز !

بونجە زماندر او يودىڭ ، قانمادىڭ ؟
چىكمىدىكك قالمادى ، او صلامادىك .
چىكىندىيلر يوردىكىنى باشدۇ باشە ،
سن يىنه بىر كە قىمىلدا نامادىك !

تى دكك دىككە دىكك و لولە ..
كۆكە يەرك آقادە مستقبلە ،
برابدى سل كە زماندر آدى ؟
هايدى قاتىل سن دە او جوشقۇن سلە .

کو کدن او کا « بوكسل ! » دین اجداد شهیدی :
 آریق او ده يو کسلدی ، فقط يرده اميدی :
 بر بويله شهیدک که مكافاتی ظفردر ،
 وير مزسه ، اللهی ، دوکولان خونی هدردر !

١ كانون ثانی ٢٣٠

بالقانده کي يانغين دها کول باعلاما مشكن ،
بر باشقه جهنم چيقيويرسين ... بونه ايرکن !

لكن بوجهم اوني ييلديردي ؟ اصلا !
اعلايه سكيردوب طورو يور نامگى حالا .
قوم طالغه لرندن كچيور اويله شتابان :
كويا او صبا ، كچديكى چوللارده خيابان .

قار كتله لرندن ايپور اويله يامان كه :
بر چاغلابان آفقدمه ياروب طاشلىرى صانكه .
قيزغين كونك آلتىنده بىبابنى دولاشدى ؛
ياچىن بوزك اوستىنده سەكوب طاغلىرى آشدى ..
آرتىق كيدىپور : حقه واران بر يولي طوئمىش ،
اللهه باقان كوزلرى دنيابى او نوئمىش .

جوش ايليه طورسون كريدىن نوحة خسران ..
يادىنده اوتك شىمىدى نەماتىم ، نەدە هېزان !

يادىنده دكل لاھسنك حزن اليمى ؟
يادىنده دكل ياوروسنك طور يېمى ؟
يادىنده دكل طوغىدىنى ، تر دوكىدىكى طوبراق ؟
يادىنده قالان خاطره بىرىشى ، او دە آنجق ؟

بز لر که سنک اسمگی دنیا يه طایتدق ...
کورد که مكافاتی ، یارب ، یتر آرتیق !
جکدیر مدیک هانکی الم ، هانکی اذادر ؟
هر آنی حیاتک بزه بر زوز جزادر !
اجدادیمزک قانلری سلار کی آفشن ..
مقصدلری دینکله برابر یاشامقمش .

اولادی ده قربان اوله جقمش بو او غورده ..
اولسون ینه ، لکن بوایشیق یوقسولی یورده ،
بر نور نظر یو قمی که با قسین با جاسدن ؟
بر یسلیز ، الـهی ؟ بونه ظلمت ! بونه زندان !

حالی سمامزده کزن لیله محدود ؟
حالی کورونیز او سحر باره موعد ؟
عمرک دها اک جانلی ، حرارتلى چاغنده ،
چلتانیمه ددیز یائس ایله حرمان با تاغنده !

کام آلدی جهان ، بز ینه فردالره قلدق ..
آرتیق بزه کوست که او فردایی : بونالدق !
بر امریکه اجدادی ده ، احفادی ده قربان ..
اولمازمی بوملت دها تأییدیکه شایان ؟
خسران ینه بیچاره نک آمالنی صاردى ؟
آتیسی نکاهنده قاراردېچه قاراردی .

بسم الله الرحمن الرحيم

ولا تحمّلنا مالا طاقة لنا به

مآل جليلي

طاافت كثيرة منه حكمز بوکى بنه بوظمه ، اللرم ...

أى بونجه زماندر بزى تأدیب ایدن الله ؟

أى عالم اسلامى أزن ، ایگله دن الله !

بزرلر که سنك وعد التهیکه ایساندق ؟

بزرلر که بیک اوچ يوز بوقدر ییل سفی آـ گندق ؟

بزرلر که بشر برسورو معبدوده طاپار کن ،

ییقدق اویامان شرکی ، دویردک ابديا ؟

بزرلر که بزر حملده اوهامی پتيردك ،

معبدلره معبدود حقبيقى يى كتيردك ؟

محمد عاکف

صلوات

بشنی کتاب

خاطره لر

ادمیجی طبعی

استانبول

«کون دوغدی» مطبعه-ی

۱۳۴۷ هـ - ۱۹۲۸ م

حالامی بو آفاقه چوکن برده خونین ؟
نارک یتیشیر .. بکلیورز نوریکی ..

— آمین !

مستقبل ایجون سینه ملتنه امل یوق !
بر عقده وار آنحق ، اوده : « توفیق ازل یوق ! »
سنین ایده جک « وار ! » دیبه وجدانلری تطمین :
چوق کورمه ، آلهه ، بزه بر تفحه کی ..

— آمین !

قرآن آیاق آلتنده سورونسونی ، آلهه ؟
آیاتلک اوستنده یورونسونی ، آلهه ؟
خاج کعبه نک آلتنده کورونسونی ، آلهه ؟
چوکسونی نهایت ییقلوب قوسقوچه بردین ؟
چکدیرمه ، آلهه ، بوقدر ذاتی ..

— آمین !

والحمد لله رب العالمين

صوکی

ایکندي او لدیمی ياهو ؟ نه در بو « صلّ ! » سسی ؟

أوت .. ایکندي .. کلیک باری بر دعا ایدهم ..
قبول ایدر دیهم .. حقه التجا ایدهم :

يارب ، بزی أولدورمه بو هجران ايله ..

— آمين !

تا چيقمایهم قارشیکه خسران ايله ..

— آمين !

يئزى جلالکله کوروندکلرک آرتىق ؟

قربان او لهيم ، بز بو تخلیدن او صاندق !

بر فجر اميد ايتملى فردالرى تأمین ..

کو ستر بزه يارب او كوزل كونلىرى ..

— آمين !

فردالره قالدىقىه اكىر .. نرده او فردا ؟

حالمى بى اسلامى ازن ماتم يلدا ؟

قبىيە عكس ايتى . لەن ، يارىم ساعتىن بى تأثر ، ندامت

ياشلىرى دوكمىكىدە اولان جماعتىك اىچىندىن پك آزى بوصدائى

اي شىپىدە بىلدى .

شو ، خاج قازیلیق ایچون آلنی پارچه پارچه اولان ؛
 شو واقبیز ایتمک ایچون بوزلو کولده طوندورولان
 زواللیلر ؛ شوصوغوقلرده تیترهش ایتام ؛
 شو ، سونکولرله آرانمئش دیلک دشیک ارحام ؛
 شو ، نعشی قانلی چاریقلرله چیکنەن قیزلر ؛
 شو ، خاندانی سونتلر ؛ شو خانمانسلر ؛
 شو امهات پریشان ؛ شو دربدر اولاد ؛
 شو صاج يولان نینه جکلر ؛ شو ایکله بن اجداد ؛
 شو ، بومبالرله چوکن قبدر دروندن ،
 کیک ستونلری حائنده فیشقیران اجساد ؛
 شو کول ییغینلری آلتندە صاقلى کوکدەلری
 طواف ایدن ، او بورکلر طایانمايان فریاد ؛
 تیلرولرده کورولمز ، دکلی ، نازلی بکم ؟
 صیقىلدك او يلهمى ؟ طور باشقە صحنه کوسىرىم ؛

بىلير ميسين دو يولان هانكى يوردك ایکله مسى ؟

[.] . . . . .

---

[۱] واعظ بو يېكى صحنة ۋىجاعىتى تصویرە ياشلامق اوزرە
 ايدىكە ، مۇذنك ایكتىدى وقتى اخطار ايدن «صل» سى

قیزاردی چهره دنیا ، قیزاردی روی سما ؛
 فقط شو ماویلی بایراق قیزارمیور حالا !
 او نک صالحیندینی یرلرده بر قیزیل طوفان
 نه جان بیراقدی ، نه ایمان ، نه بونمادق وجدان !
 مناره‌لر سریلوب خاکه ، صوصدی معبدلر ؛
 یقیلیدی مدرسه‌لر ؛ دوم دوز اولدی مرقدلر .
 مساجدک چوغى میداندە یوق ، قالانلر ایسه
 یا کورديکك کبى میخانه‌در ، یا برکلیسا .
 شهرده اولره باصقین ؛ قضاده قتل نفوس ؛
 قراده قالمادی تلویث اولونمادق ناموس !
 یا پان‌ده کیم ؟ آدى عثمانلى ، روحى یونانلى ،
 بوایشده اڭ متخصص بولوك بولوك قانلى !
 « مقدس اوردو » بى تأیید ایدن بو آزغینلر
 صاقحوب صاوور دیلر اطرافه اویله یانغینلر ؛
 که اوغرادقلری یرلرده توتمیور بر او جاق ..
 قیام حشره قدر ، بلکه توتمیوب طوره جق !
 آدیم باشندە شقاوت ، آدیم باشندە قتال ؛
 شناعتک نه قدر قانلى شکلی وارسە : حلال !

نه اولدی یادیک هر کون خطور ایدن او نقوش ؟
 نه در بو کوکسکه چوکشن سواد جوشاجوش ؟
 نه دن قیصیلدى محبیطکده چاغلايان نعمات ؟
 بر آشنا سسی طویسه یدم اولمهدن ... هیهات !
 او قاللى جانلى بیکیتلرک : ظل بیدارى ،
 قوشار كز ردی سنك دوش امتنانکده ؛
 او آنلى شانلى كلینلرک : نور دیدارى ،
 او يوردی ناز ايله آغوش مهر بانکده ؛
 او قهرمان بابالر ، آنسلرک : ساحلکى
 دونزدى ، هر بری اولادیک طوتوب النى ..
 او كولكىلرله برابر بزر خیال تباھ ،
 بزر خیال دفین اولدی شیمدی .. او يالھى ؟ آه !

سلانیک ، سیروزک ، باق ، او نامدار او واسی ،
 کیمک الندھ بوكون ، هانکى هایدو دك یو واسی ؟
 زمینی او ياله بويانمش كه خون اسلامه :
 قیزیل کثافتی چوکشن جیین ایامه !
 قیزیل افقىلرک آلتندھ قیب قیزیل هر ير ..
 قیزاردى ، باقسەك آ ، طاغلر ، قیزاردى وادیدر ؛

او ، بالطلارله کسیکدر ؛ بو ، سونکولرله دلیک ..
 او بک او بک طورو یور بختی بختی قالله کمیک !
 بوتون یقیلمش او جاق ، باشقه شی دکل کورون ؛
 یوز الی بیک بو قدر خانمانی بولدی سون !
 سز ، ای بو یانقینی احضار ایدن بش آلتی سفیل ،
 که ایتدیکز بزی خیر و آتله صربه قارشی رذیل !
 نه دن خلیفه یه قرآنله با غلی آرناؤودی
 آیردیکزده خراب ایتدیکز بوتون یوردی ؟
 ناصیلمش ، آکلا یکز ادعای قومیت ؟
 نه یولده محو اولیورمش باقیک که بر ملت !
 سز ، ای بو زهری الا اول قو صان بینسلر !
 قاچوب ده قور تولورز صاندیکز ... فقط ، نه کزر !
 بو کون ، بلا کزی بولمش دکلسه کز ، مطلق ،
 یارینکی صاعقه لر بینکزده پاطلا یه حق ؟

شیشوب شیشوب کیدی یورسین ، دکلی ، ای واردار ؟
 یا بو غدیغک قادینک ، ارکک حسابی می وار !
 منزاری او میش ایکن بونجه نعش مو آجک ،
 جنازه یوتایه حالامی طویماز امواجک ؟

سن ، ای شهید معظم که روح فیاضک
طوبیار نه لر چکیور یرده قالمش انفاضک ،
او روحدن بزه بر نفخه اولسون ایندیریور ..
که باشقه دودلو اویاماز بوکور دیک اولولر ! ..

— نهدر شو فارشیده بر چوق قارالتلر یورو ویور ؟
— مظفر اوردو هالی بی شیمدى اولدورو ویور .
نفوس مسلمه چوقوش ده غیر مسلمه دن ،
اداره مشکل اولورمتش توازن ایله مهدن .
دیک توازن ایچو ندر بو مسلمان کسمک ،
او حاصل اولدی بی آرتیق آدام کسیلمیه جک !
توازن اولمادی بسبلی : هر طرف بانیور ،
او دون قیار کی ییکلر جه سینه طوغرانیور !
نه رنگ مظلمه کیرمتش اویم یشیل قوصوه !
شماله طوغر بوتون پر زرین ، ایپک ، یاقوه ،
فضای محشره دونمیش غریبو ماتمند ..
هم اویله عرصه محسركه : یوق شفاعت ایدن !
نه بر یاشنده کی معصوم ایچون بشیکده حیات ؛
نه سکساننده کی مظلوم ایچون اشیکده نجات ؛

— نه در او زاقده نمایان او لان شو ای صسر ادوه ،
که پاک حزین طور ویور ؟

— بیلمیور میسین ؟ قوصوه !

ناصیل بیلیردڭ ! أۇت ، بیلسەنگىدە حقك وار :
بیراقماش كە طاش اوستىنە طاش قودوز جاناوار !
 يول اوغراترب دە بو سحرادن او بىجە كچمىسىڭ ؟

كورور میسین ، باقىلم ، بر نشانە كچمىشدن ؟
نه او لمىش او نىجە مفاخر ؟ نه او لمىش او نىجە دىار ؟
ناصیل دە بىتمىش او صايىقلە بىتمەين آثار !

او ، يىلدىرىم كېيى صاحب قرالنلەك ، ابدى
صداي قەھرى فضاسىنە چىنلايان وادى ،
بر انقلاب ايلە ، يارب ، ناصیل خراب او لمىش ؟
كە چىرپىنوب طور ویور هە طاشىنە بىك بايقوش !

مراد اولى قويىننە صاقلايان طوراڭ ،
كىمك آياقلۇرى آلتىنە ايكلىور هەلە باق !
كىمك ئىننە بيراقدق .. كىمك اماتىنى !

او پادشاه شىهدىك حضور ھېلىتنى
صوکىننە چىكىنە يەجكمىدى صرىبىك او ردولرى ،
ايچوب ايچوب كله رك او كلرنە باندولرى ؟

دیوب خداسته قربان اولان شیدادر .
 « یا بولغار اول ، یا بر ! » ساده خائنک دید ^ت ..
 تنصر ایته یه قوبورمیور اهالی بی .
 بهانه سیله امام کو میو می . چیندیر درق .
 « دوزجه سالدیریور انتقام ایچون ایه باف !
 صاریقفرندن آصیل مشدک حسابی می وار ؟
 پیشمشیور کبی یو ، بردہ کوک بوزنده مزار ؛
 سز ، ای باشندگی دستاری ایمیوبده فدا .
 اونکله عالم لاهوته یو کسلن شهدا !
 نه موطلو سزلره : دنیاده چوق اولوم کوردم :
 تختره ایتمورم بویله قهرمان بر اولوم .
 جهانده حبل الهمی به اعتقامه . سزک
 شو قهرمانله کنزرد ریکانه لوح کنزن !
 سز ، ای وحودینه الورمیوبده خاک مزار ،
 نسیم صافه کومولش رجال برخوردار !
 بز آلامه سق بیله اعدادن انتقامکنی ؛
 خدا که دفتر ابراده یازدی نامکنی ،
 کونک برنده شو طاغیون ایندیریر البت .
 او انتقامی آلان قاتلی جانی بر مات !

سو احلىنه او نك سوندورو لدى او يله حيات :
كه آقدى سل کي آيلوجه خون مظلومى !
— بو قانلى پرده نه در ؟

— هانكى قانلى پرده ، شومى ؟

كومىجنه يله حواليسيدركه ، بر جاناوار
بو ملعتلىرى ياماز — مكركه بولغارلر ! —
نه اختيار سچىور ، باق ، نه كيمسى سز طانيور ؛
بىش آلتى كوندە او توز بىك آدام يوغازلانىور !
پوماقلرک دەشىلوب سونكولرلە وجدانى ؛
آلمق ايستەنیور تا ايچىندن ايمانى !

بر بىر او لىور عرضى ، مالى ، يوردى هدر ..
كىدنجە هيسي أللدن : « يا بولغار اول ، يا كبر ! »
شو ، كوكسى بالطەرك اك كورىلە پارچەلامان ،
شو ، بىنى طاشلرک آلتىنده او غرايوب قفادن ،
قارك ، چامورلرک او ستنده ايكلەين جانلى ؛
شو ، بر يېغىن كومور او لمش ، كول او لمش انسانلر ،
كه غازلى بزلە ، او او مازسە ، ياغلى قطرانلە
يا فيلدى بولغارە شايستە بر صوغوق قانلە ؛
« صليبه سىجىدە يە وازمق خدا يە عصيانىدر . »

نظرلرند سونن کوزلک سونوک نظری ،
 قولاقلنده جوارک اینن مختصری ،
 قوجاقلنده بور نعش باره پاره دفین ..
 اجلله اوغراسیور بر ییغین کمیک .. نه حزین !
 یالین آیاق ، باش آجیق ، بر بچاورا صیرتنده ،
 بو طام طاقیر آطه نک ظام طاقیر محیطنده ،
 آجندن اولمه یه محاکوم اولان زواللیاری ،
 صولر بیراقسده بولغار بیراقیور طیشاری !
 نه قورتولور ، نه اولور .. درده باق ، فلاکته باق :
 حیات ؟ او حقی دکلدر . اولوم ؟ اولومدہ یاساق !

— نادر شو قارشیکی وادی بی بر آلو بورویور ،
 فقط بیلان کبی یرلرده قورانوب یورویور ؟
 — نه درمی ؟ کوکره مسنندن ده بللیدر : آردا ،
 — یا امتداد مهینجه یوکسلن هر آطه ؟
 — مزار ساجھی بیکلرجه کوکده نک ، قفانک !
 — بو قیپ قیزیل دره نک رنک آتشینی ، صاقین ،
 شفق بولو طلرینک ظلی اولماسین ..
 — هیهات !

صلبی سینه به چکمتش ده بکلیور .. نومید !
 اذان صدا-ی دکل طویدیغک طینین مدید !
 او شانی معبدی ساطحان سایم مغفورک ؛
 که احتشامنه بکز ردی صبیح مخورک ؛
 ناصیل غروب ایدیویرمش که : بر ضیا ، بر نور ،
 او قانی بزرگ آلتندن اولیور منظور !
 نه سینه سنده خداوار ، نه خاطر نده نجی ..
 ظلام کفره کومولش بوینجه لاشه کبی !
 بزر منار مؤبد کسیلمش اولره باق :
 بش آیده قرق بیکی سونمش که یاتیور تک او جاق !
 سوقاًق سوقاًق دولاشان صیحه : واپسین فریاد ؛
 درین درین طویولان سس : این استمداد .
 طیشارده کندیسی محکوم ، ایچرده ناموسی ..
 اسیری اولدوریبور ، باق که . ظالمک اک قویوسی !

مریمجله طونجه نک اوستنده کوردیک کومهمل
 نه در بیلیر میسین ؟ اهلاض تارمار بشر !
 سرای ایچنده کی بیچاره لرکه هپسی قادین ..
 کناره اورمش اولان قسمیدر بو اجسادک !

ادرنه قلعه سیدر کور دیکک حصان مهیب ؛
 او ذروه سنده بیان سیم سیاه آغاج ده : صلیب !
 مراد اولی صیرت نده کزدیرن تپه لر ،
 ناصیل رکوع ایدیور فردیماهه ، باق ، بوسفر ا
 بزمیدر مانیور سین شو یوکسلن بایراق ؟
 چکن : صاووف .. لا لاشاهین دکل ، قوزوم ، ای باق !
 ادرنه .. ایشته او اسلامک هنین سوری ؛
 ادرنه .. ایشته او شرقک جین مغوروی ؛
 ایکنچی عرش تعالیسی آل عنانک ؛
 برنجی موقع فیاضی ، بلکه ، دنیانک ؛
 ادرنه .. ایشته او دارالخلافه ناک کلیدی ؛
 سفیل آیاقلری آتنده بولغارک شیمیدی !
 مظفر اردوسی حقبله انتقام آلیور :
 چولوق ، چوجوق ، قادین ، ارکک ، نه بولسه پارچه لیور .
 بوقتل عامده راضیم احترام او لسه ،
 حریم دینی ده چکدک ، حریم ناموسه !
 شو درت مناردلی جامع که یوقدی هیچ برآشی ؛
 که پارلیور دی هلالله صنعتک کونشی ؛

— آچیلمامش دبیه اولرده قالمق او مازیا !
 — حقیقت اویله ! نه یا پسەق ؟ کیدرمیسین ماما یه ؟
 — نه وارکه ؟
 — اورته اویون وار . کایرمیسین ؟ هایدی !
 — قاووقلى ، حمدی می ؟ کرچك .. او صاغ دکل ..
 — عبدي .
 — خاير خاير ! بکا لازم دکل نه عبدي ، نه شى ! ..
 — نه دنسه پک عصیسین بوکون ، فریدون بک !
 — دکل ، بو طاتسز اویونلار چکیلمیور : مونوتون !
 — پکی ! نه بايىالى ؟ سن بارى سویله .. باق : ساعت اوون !
 — اوت ، نه یا پىمالى ؟ طور طور ! نه اسکدار ، نه ماما ؛
 تیاترو او مالى ، ياخود كوزجله برسینەما .

دېمک تیاترو سورمەش بىم سويملى بكم ..
 او حالدە بن او كا تام آلتى صحنه عرض ايدەيم :
 كە هې برنە دېكىشىن بوتون بوتون آهنك ؛
 زىمىنى يكىنسق او لىسون ، اداسى رىنكا رىنك !

اونوتدی آیرانی ، معتوهه دوندی قهر اولانی !
 حریفلرک ، هانی ، دنیا قدر بدایی وار :
 علومی وار ، ادبیاتی وار ، صنایعی وار .
 کیدن برد آووج اولسون کتیرسه نملکته :
 دونز محیطمز البت محیط معرفته .

قوچاق قوچاق طاشیور اولمادق مساوی بی :
 بکنمدک ، « مدینیت ! » دیبور ، ایناندق ، اینی !
 نهوار ، برآزده معارف کتیرمش اولسه . . . » دیسەک :
 امین اولك سزه « حمالق ایتمەدم ؟ » دیبەجىك .

نه قالدى آرقەيە ؟ دردنجى قىسىك افرادى .
 بوزمىرىمك دە سفاهت حيات معتادى .
 هم اعتىادىنى هيچ بىزمان دىكىشىرە من ؛
 او نازلى سينەيە ، زира ، آجىقلۇ شى كېرە من !
 كچن قبامت اىچجون « فىرطىنەيدى . كچدى . » دیبور .
 دىبوردە ذوقنە ، او رپاطلاسین ، دوام ايدىبور !
 — بوكون فيلوريما ؟ اعلا ! يارىن نهوار ؟
 — قونسر ..

« صولر » دە پك عمر اما ، آچىق دكل ، ديدىيلر .

رذائل اولدیمی لکن، شعاریدر هپسی !

بوتون کبائمه تریا کی بر تو پوق طانیرم . .
— نه اولدی بیلیمیورم شیمیدی ، صاغ دکل صانیرم —
قار ، شناعتک اقسامی ، ارتکاب ، ایچکی . . .
خلاصه دفتر اعمالی اویله قاپ قاره که :

یانسنه لیل جهنم صباح جنتدر !

« او تانیمیور میسک ؟ ایتدکارلر رذایتدر ! »

دینیرسه کندینه ، ملتلرک اکابرخی
صایاردی کوستره ک هپسنه کبائرنی :
« فلان ایچردی . . فلان فحشه منمکدی . . . » نیمه
ملوٹانی برابر رجال ماضی به

اضافه ایتمه يه باشلاردى باهه ویرمك ایچین .

« پکی ! فضائلی یوقیدی سویلدکاریکك ؟ »

دین چیقارسه « مو رخملک ایتمدم ! » دیردی .
شوزوبېلرده ، بوکون ، عینی روھی کوستردی :
فرانسزک نهسی وار ؟ فیحشی ، بردە الحادی ؟
قاپشندی بونلری « يکرمنجی عصرک اولادی ! »
يا آلمانک نهسی وار ذوقی او قشایان ؟ بیراسی :

بک او غلیک او ملوث محیط فاحشنه
 طالار کیدر ، طاقیلوب بر سفیده نک پشنہ .
 « حیا ، ادب کبی سوزلر رسوم فارمده در ،
 وطنله عائله ، حتی ، قبود زانده در . »
 دیبورده هیسنہ بردن قودوزجه صالحیور ..
 « عیب دکلی ؟ » دیمشین ... عجب کیم آلدریور !
 نماز ، اوروچ کبی شیلره یوق آلیش ویریشی ؛
 مقدسات ایله اکلنمک الا برنجی ایشی .
 دویارسه کز « قاره قوت » بیلک که : ایماندر .
 « کتاب کھنہ » ده - حاشا - کتاب یزداندر .
 اوشنمه دن او کا قرآنی آکلا تیرسه ک اکر ،
 شو از برندہ کی اسمای متصل کوه لر :
 « قرون ماضیدن قالمه جانسز اورادی
 چکرسه ، طوغره می یکر منجی عصر ک اولادی ؟ »
 نهدر علاقه می یکر منجی عصر عرفانله
 بو شاقلا بان حریفک ؟ آ کلامام عیب دکل آ !
 متع فضلی می وارمش آلنده کوسته جک ؟
 نهدر منزیتی ، کورسه کدھ باری او کرنسمک .
 خاير ! محسن غربک برندہ یوق هوسی ؛

قادین دیسه‌ک ، کلیور آرقه‌سندن ارکک آدی ،
 خایر ، قادین دکل ، ارکک دیسه‌ک ، نهدر او قیلیق ؟
 دمت دمتنکن او صاچلر ، نه مختصر او بیدق !
 صداسی بایقوشه بکزره ، خرامی صاقصاغانه ،
 خلاصه ، زوبه دیمشدم با آرتیق آکلاسده آ .
 فقط بوقوقنه حریف بربویوک سجیه طاشیر ،
 که ، حدم او نایهرق ، « آفرین ! » دیسم یارا شیر .
 نه درمی ؟ آکلاسیم : اویله بر متاتی وار ،
 که اک صاوولما یه حق یائسی تک بیرا یله صاوار
 سیکیرلر نده تأثر دینن فالق یوق ،
 طبیعتنده او تانمقله آشنا لق یوق .
 بیلیرسکنر ، هانی ، انسانده بر دامار وار مشن ،
 که یوز سز اولق ایچون مطلقا او چاتلار مشن ؛
 ناصیلسه « ربم او تاندیر ماسین ! » دعاسی آلان
 بو عارسزک او دامار ذاتاً اکسیک آلتندن !
 جیننده کوردیمی او ج دامه چبل ، غروش ، نازلیم ،
 تو قاتلیانده صافار مطلقا ، کیدرده ، چالیم ؛
 اکر دولاندیره بیلمشسے ایسته ن پاره یی ؛
 کورور محله لی تاقار ناو الده مسیخره یی !

اولورسه : بان کله جلت حنندە مولانك .
 فنا قورو تى دكل ! بى ديرم . سورولسە بىكا :
 « قبول ايدرسە سەنم نەموطاو، عىمجە، سكا ! »

ايكنجي زمرەيى تشکيل ايدن جات ايسە ،
 حانە كوسكون اولاندركە : صاپلانوب يائىه ،
 « سلامتك يېلى يوقدر .. نەياپىسلەر بوشنه ! »
 دىمش دە خرقەيى چىكش بوتۇن بوتۇن باشنىه .
 بودورلو بىحرىك مەھىنە كفر اولور ؛ زىرا ؛
 طلبە آسى اولوركى بىر آيتىندە خدا ،
 بوبوردى « كىسمىكىز روح رەحىمدىن اميد ؛
 كەمىرىكىن اولور آنخىق اوتفەخەدىن نومىد . »
 بوبىر ؛ ايكنجييسى : يائىك نەوالسە اسبابى ،
 اونىڭ عطالىت كىلەدركە ايجابى ،
 تىرىپاتى ايتىستىك اوتكەمدىن تەخلىل .

اوچىنجى زمرەيى كىيمىلدر اىلەين تشکيل ؟
 أوت ، شېڭىز منور دىيان شۇنسىل سفيه .
 - فقط تزىيەنى بورجىدر اىلەمك تزىيە -
 بوزوبىلەر عىجا ھانكى جىنكى افرادى ؟

حریم شرع مینک ، زمین اسلامک ،
 برد برد بیقیلیرکن حصون اجلالی :
 یرندن اوینادی یولرده ، بزر ایامک
 تقابلانه بیکانه بز خیال ایتدک ،
 قیمه‌لاما مقیزین ایمانی کفره چیکنندک !
 قیمی‌لامق یه یوق بزده جبرماقامه :
 کیم اوغرامشدری ، اوینوتدق ، پچن بلیاته !
 بزم محیطی ، بزم خاقی سیر ایدنجه نظر :
 کورورکه : بینی بوژولش بیغین بیغین فقا وار .
 دوشونجه‌لر متخلال‌در استقامته :
 شووارکه ، هپسی نهایت بولور سقامته !

برخی زمره‌ی تشکیل ایدن زوالی عوام ،
 بیراقسه‌لر ایده‌جک ، طاتلی اویقوسنده دواام .
 بوکون نصیبی یرلشدیرنجه قورصاغنه ،
 « یارین » نهدر ؟ اوئی بیلمز ، یامار دونوب صاغنه .
 بیقیلسه عرش خلافت ، طبقیلسه قبره وطن ،
 وظیفه‌سنده دکل : چونکه « هپسی الله‌دن ! »
 نه‌حکمی وارد در اساساً یالانجی دنیانک ؟

خدا رضاسى ایچون قالمدرانه نفاقي ... کماه !
 آلو صاچاقلره صارسين مى ، ياعباد الله ؟
 صارارسه هانكىكىزك خامانى قورتولەجق ؟
 او بىر طوتۇشمايد كورسون ، نەدەدقايىر . نەواجق ؟
 نەدن بىن آلتى بىلەنلىز ، بىن آلتى قونداقچى ،
 آلاتى آلاتى بولىور ، آرتەسىنە ، يارداقچى ؟
 بىجۇن حقىر اولىور ، سوکرە ، طورمايوب اوئىدىن
 « قوشىك ! دىين ، بوجەنم ھنۇز قىغىياجمىم اىكىن ؟ »
 نەاتباھە چالىشىق ، نەاعتلايدە امك ؛
 جەھان يېقىياسە بزم خلق اويانمادىن كىدەجىك ؟
 او نك قىامى اىچون صورى بىلەمك لازم ؟
 بودو يغۇرسىز لە بىرچارە يوقى اللەم ؟
 زوالى كويلىويە ، ايلكىن ، اپچە سوكمىشلە ؛
 ايشىتمەمش .. بوسفر براودونە دوكمىشلە .
 بىرداوول قدر اولىشىدە بودلەندەكى شىش ،
 « داولو چالىيادە ، ظەم ، آشاغىكى أودە ! » دىمىش .
 ايدىچە ، دىركىن ، او دونلە بودر ، دىيىوب بىنى ،
 « داول بزم أوه كلىش ! » دىمىش صوكمىنە ، هانى ؟
 بىزم دە حالمىز عىزىزىلە كويلىونك حالى !

چیقار يول اوئیا يەحق ، قورقازم ، بوصاپدیغىكز !
 كورنجه فسىلى ، آتىامق ، طاسارلا بوب بىچاغى ؛
 كودنجه شابقەلى ، سينمك ، دىكىشدىر و ب سوقاغى ؛
 كوكللىر آرى اولوش ، سينهلىر براولسە بىلە ..

[۱] نفاق علامتى بونلر ، قوزوم ، تامىلە :

نفاقە بغض ايدىكز خالصاً لوجه الله ؛
 خلاص ايدر سزى اخلاقى سىزلىك بىلە .
 منافقك صوكى كلاز ، سورى سفيلى او جاغى ..
 بوكون تو ترسە : هنوز كلمەمش ، ديمك كە ، چاغى !
 ندركە ، ويردىكى يانغىنلە مملكت دە بىتىر ، ..
 صاچاق دلو توشادن اول باصلە امشىسە ا كر .
 يانىدە ياش دە يانار ، چارەسز ، يانان قورۇنك ..
 دىيور كتاب آتمى : « او فتنەدن قورۇنك ،
 كەسادە سزدەكى ارباب ئىلەملى استىلا

[۲] ايدرده ، صوچىز اولان قورتولور دكل اصلا ! ..

حساب ايدك نقدر بىكىناھك آقدى قانى ..

بىش اون وطنسىز اىچجون نارە ياقايىك و طفى !

[۱] استعىذ بالله : بأسمهم ينهم شديد تحسبهم جميعاً وقلوبهم
 شتى - [۲] وَتَقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبُنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً ...

که دیکله مز سه کز البه خو اولور ملت:
 سرلک فلا کتکن: تارمار او لان وحدت.
 اکر یورکلر یکز عیف حسله چار پارسه:
 اکر او حس کبی تک، رده غایه کز وارسه:
 دوشر دوشر ینه قالقار سکن، امین او لیکن:
 دیمک که بر لکی تامین ایدنجه قور تولورز.
 او حاده، وحدت ه حائل ه وارسه چیکنه ییکن.
 بو آیریق ده نه دن؟ بر دلکی هر شیشکن؟
 نه فرقه هرزه می لازم، نه درد قومیت:
 بزم دیانته صیغماز سکن، طقوز ملت!
 بوتون بو تفرقه لر، ایتسه کزدی استکناه،
 کوروردیکن زرهدن کلدی.. یا عباد الله!
 حضور حقده ناصیل طوبلو طور دیکزدی دمین؟
 کناهدر، ایمیک آریق؛ عییدر، ایله میک!
 شو احتراسه اویوب آزمی ویر دیکن قربان؟
 شاق ایچون می ایدر، ساده، قلبکن ضربان؟
 نه دن اخوتکن بولیه منحصر نازه؟
 چیقنجه حولی یه هر کس نیچون بو غاز بو غازه؟
 نه مسلمان لغیدر، آ کلامام که، یا پدیغ کن؟

کورنجه آکدم او دریالرک تزاجمنی :
 که دالغه‌لر کی، عمان سرمدیتده
 برد سجود ایله کمنام اولور نهایتده!
 صفوف آیاقده ایکن، دالغه‌لر آیاقده ایدی؛
 خروش ایدنجه خطیلیک ندای تحمیدی :
 سریلدی یرلره « یکپاره » برجهان خوش،
 که امتداد مقابردی، اویله دوش دوش!
 او موجه او موجه او زانمش طوران حظاًردن،
 طویولدی اوردینی بیکلرجه سینه‌نک بردن!
 منزارلرک بو یورکلر دایانماز آهنگی؛
 یورکلرک‌ده حزین انکسار یکرنگی؛
 کتیردی جوششے عمان سرمدیتی ده؛
 ختامه ایردی نهایت او سرمدی سجده؛
 زمینه رعشە ویرن بر درین صدا کلدى؛
 دمینگی دالغه‌لرک، شیمدی، هېسى یوکسلدى!
 بو هرج و مرج عبودیتک توالىسى؛
 سقوطی جبهه‌لرک، صوکرەدن تعالیسی،
 نمازده هم بى کوز ياشلىله آغلاتدى؛
 هم اویله آغلانەجق بر حقیقت آکلاتدى،

یتیشمه‌یورمی که دنیا اونده چکدیکمز.
 یارین‌ده یوکانه‌لم عالمک کناهی بز؟
 هم اتحاره او زنک نه سریری خسرا!
 بوجاق بوجاق صاووشک، مسلمانسه‌کز، بوندن.
 حیاته قارشی نهدر، سویله‌ییک، بو ییلغیناق؟
 رئیس عائله‌ک اتحاری : چیلغینلوق!
 خلاهاتک، او هنوز پایدار او لان عرشک
 سقوطی مدهش او لور... دوشمه‌سین، آمان، باپیشک!
 نهدر بو تفرقه، یاهو! او تانی‌یورمیسکز?
 سکن خایمه حالا ایتامیورمیسکز؟
 کومولک ایسته‌مه‌ینلر بو نجه خسراه؛
 نفاقی کومه‌لی آرتیق مناد نسیانه..
 او نوت‌دیکز می نه قورقونج ادبیز او لدینغی؟
 اشوب‌ده کچمشی خورتلاما‌ییک شو ملعونی!

دمین، خشوعه واران بر قیام خشیله،
 حضور خالقه طور مشدیکز جماعته.
 یار نجه قبیه « الله اکبر ! » افراری؛
 بو شاندی یرلره حقک سهای اسراری.
 او کمده جوشه کلن صفلك تلاطمی

کور او لسون آغلامايان، اى وطن، فلا کتکه؟
 جماعت! الويير آرتيق، بو او يقون او يانيك،
 خدا رضاسى ايچون، دونىکي حادئاتي آکيك!
 قيميلداما زينه کلزسهك انتباھه بوکون،
 ايکنچى او يقو نه دھشتلى براولوم، دوشونك!
 اولوم قولاي.. دېيە بىلسەك صوکنده: « قور تولدق! »
 بو اتحار او تەدن، اوچ يوز اللې ميليونلىق،
 زواللى علم اسلام ايچون اليم او له جق؛
 بزاوما سەق بوقدر خانمان يېتم او له جق!
 غېيىر دامقلە برابر سرير شوكتىمىز،
 بو دىنى قور تاران آنجىق بزم حکومتىمىز.
 تو نىسەدە، فاسدە، جزايردە، چىنندە، ايراندە،
 جاوايلە، خطة هندىدە، بلکە آفغاندە،
 سېيريا، خىوه، بخارا، قىرىم محىطىندە،
 ياشاركەن اهل صلييتك تفوذى آلتىندە؛
 زواللى علم اسلام اکر صلييبه هنوز
 صار يايورسە، قولىدىن چىكىن: خلافتكىز.
 خلافت او لماسە: دنيا تنصر ايليه جىك..
 او حالدە، شىمىدى بزم حقىمىز دكى اولماك.

اکر حیاتنه قصد ایدیورسە کز .. باشقە!
 فقط بو مسئله، بىلەمكە، قالدىرىمى شاقە؟
 خاير، حیات وطندر عموم اىچون غايە،
 « وطن! » دىيوب كىريپور هەركىرن مجاهدە يە.
 بو « هەركىرن » لە، طبىعى، طو تىجه ايت دامارى،
 مقدساتە قدر سالدىران بىش اوون چومارى
 حسابە قاتمايى هېيج بر زمان دوشۇنىيورم:
 او تاصمه سىزلىرە انسان دىكىدە معدورم.
 وطن محلى، ملت يولنده بىذل حیات،
 خلاصە؛ عائلە حسىلە جملە حسىيات،
 مقدساتى اىچون چارپىنان يوركىدە اولور.
 اىچىنده لش طاشىيان سىينەدن نە خىر او مولور ؟
 وطن فلاكتە دوشىش .. او نك حىتى جوش
 ايدرمى ظن ايدىپورسىن؟ حريف: وطن بر دوش!
 بولنجە كىندىنە بر يىر، طو تىجه كور بوغازى؛
 قاباندى، كىتىدى، باقارسىن كە، نىكىتك آغزى؛
 فقط، سن او يە دكلىسىن: سنك يانار جىڭىك:
 « وطن! » دىيوب أولەجىكسىن سەدادە او لىسە يەك.
 ناصىل تەحمل ايدر حر او لان اسارتىكە؟

آنوب ده یازمه نی بز با غلام قله دونکی هودوک ؛
يا قالحين آلتنه يو كشك طوبوقلى، اكرى بورون
فوطين چكوب فيليز اولقله هر زمانكى او دون ؛
خدا رضاسى ايچون ، « اهلى بىم اي شك » ديمسين !
ديمش ده اولسە ، دينيلسين : « قوزوم ، نه نك نه سيسين ؟ »
ديبورسه کز : « ينه ، حالا بو ، او ما سين مكتوب ! »
نه ظير ظوب ايسته ييك آرتيق ، نه بوسبو تون مجدوب !
او : يو كله دير قوجه مان بر صيغىر بولور ده يرى ؛
بو : عرشى فرشى ييقار صانلا دقجه چىقتە لرى !
بزم چوجۇقلەرە كىنز نه او يله چىقتە كىدىن ؛
نه بويلاه عرسە قدر چىقتە صالحان يردىن !
أوت ، علومنى عصرك شبابە او كردهم ؛
مقدساتە، فقط ، چو قجه احترام ايدهم .
اكر حياتى قصد ايليلورسه کز وطنك ؛
باقيك ، عناصر اسلامى هانكى رابطە نك
دوامى با غلايە يىلمىش بو مشترك وطنە ؟
قاپىلما ييك اونى اهمال ايدوب صلاح او مانە .
او رابطە ياه بولور بولورسە فلاخ ؛
او بر چوزولدىمى ، هرشى بىت معاذ الله ؟

فلاكتك باشي ، هيچ شبهه يوق . جهالنمز ،
 بو درده چاره بولونماز - نه اوسله - مكتبىز .
 نه كرد الفبايى سوكمش ، نه تررك او قور . نه عرب ،
 نه جركست ، نه لازك وار ، باقيك ، النده كتاب !
 خلاصه ، ملتک افرادى بيلكيدن محروم .
 او نوتاماييك شونى لكن : « زمان : زمان علوم ! »
 زمان زمان علوم او ملasseيدى بويله ، ينه
 - كمال شوق ايله مادام آتيلمشز دينه -
 او قور يازار او لا جدق صيانه دينى :
 او نك معارفه وابسته ، چونكه ، تأمينى .
 زواللينك يوزى يوق جهله ، آ كالاشيلمادىمى ؟
 ديمك كه : آتمالى يز علمه طوغرو ايالك آديمى .
 محله مكتبىدر ايشه اك رنجى آديم ؛
 فقط ، بو خطوه يي ايلكين تا صارلامق لازم .
 معلم اردو-ى ديركن ، چىركه او ردولرى
 چيقارسه اورتىيە . آرتىق حساب ايدك ضررى !
 « معلم » دين او ملق كر كدر اينانلى ؛
 ادىلى ؛ صوكره لباتلى ؛ صوكره وجدانلى .
 بو دوردى او ملادن او ملاز : وظيفه ، چونكه ، بو يوك ؛

او احتیاجی ، فقط ، او کردن « معلم » در !
 دیوب قرارینی ویرمش که ، عیناً اجرایه
 قو نجہ ، اور تھیہ چیقمش بوکونکی آلمانیا .

 « سہدان » ده اور دویی تسلیم ایدن فرانسیز لر ،
 - که هر زمان او وقوعائی یاد ایدوب صیزلا -
 نہ دیر ، بیلیر میسکن ؟ ہم ده او یہدر اینانیک :
 « معلم اردو سیدر حرب ایدن پروسیالینک ؛
 معلم اردو سی ، لکن ، اصل مظفر اولان ! »
 بو سوزدن آمالیدر ، ہیچ دکاسه ، عبرت آلان .

 - نہ چارہ ! عبرتہ حالا ہو سلیدر چو غمز ؟
 یتشمعہ مش کبی دنیا یہ عبرت اولدیغمز ! -
 شو جہا مزله مصیبت می قالدی او غرامادق ؟
 محلہ مکتبی لازم ، دوشونہ ییک آرتیق !

 محلہ مکتبی اول سہ ییدی بزدہ وقتیله ؛
 یا او غرا سہ ییدی قالانلر کوز جھے تعديلہ ؛
 یاریم پابوجله کزن ، طونسراوچ بوجوق زیبیدی ،
 بر آرنا و دلگی عصیانہ قالدیر رمی ایدی ؟

 بوکون عناصر اسلامی بر دنی جربان
 سور و کلیور که : باقیک نردن ایلیور نبعان .

دوشوندی : ملت اعلایه چاره هانگیسیدر ؟
 دوکولدی اور تهیه آرای انجمن برابر :
 سیاست کیمی قورتار مقایسه مش قالانی ؛
 دیمش که دیکری : « عسکر خلاص ایدر وطنی ؛ »
 او دیر : « دونانمایه وارد ر بوکون اشد لزوم ؛ »
 بودیر : « خاير، دها الزمدر اكتساب علوم ؛ »
 کیمنده صنعته رغبت ؛ کیمنده نقده هوس ؛
 خلاصه ، هر ققادن باشقه باشقه چیقمش سس .
 بر اختیار يالکز دیکله یوب بدا یتده ؛
 « محله مکتبی لازم ! » دیمش نهایتده .
 زوالینک سوزی پك آکلاشیلما مش ایلکین ؛
 « بوناق ! » دیین بیله اولمش دوشونه دن ؛ لکن ،
 حریف ، بو سوز نه دیمکدر ، کوزجله شرح ایتش .
 دمینکی لافلری پك واقفانه جرح ایتش .
 صوکنده : « قوتیز ، شبہ سز ، ایلرله ملی .. »
 فقط دوشونلی هر شیده او کجه دن تملی .
 تعم ایتسی لازم معارفک مطلق ؛
 او قور یازار سه اهالی ، نهوار یا پیلما یه حق ؟
 دونتا ، اور دو بزر احتیاج مبر مدر ؛

بر زبان تظل اوزاتدم ، ای نادان !
 فقط چامورله قاپار دکده هر کون آغزیی سن ،
 زیاده سویلیه مزدم صوصاردم آرتیق بن ! . . .

حکایه حلمزک عینیدر ، دکلی ؟ او ت !
 شوفرقی وار یالکز : بزده یوق دکل قوت.
 ییغین ییغین سقطاتیله چکمش ادوارک .
 ییقلیمش اولسده بر خیلی قسمی دیوارک ؛
 بنای ملتی اعلا ایدن ہل صاغلام .
 دیمک که قور تولورز بز بوکون اولو رسق آدام .
 او نک ده چاره سی ال بر لکیله غیر تدر .
 چالیشمہ نک او قدر ذوقی وار که : حیر تدر !
 هزیمک صوک او ملک دکل در البتہ .
 دوشنلر اولدی زمانیله عینی عاقبته ؛
 فقط بوکون یاشایورلر ، هم اسکیدسندن ای .

ناصیسه غائب ایدوب کاملاً محاربه یی ،
 اسارت آلتنه کیر مشدی بر بیوک ملت .
 ذوی العقول آره سندن سچیله بر هیئت

جولوق ، چو جوق بیترز سوکره هپ ، معاذ الله !
 بو حسب حال ابله ییللر کایر ، پچر .. دیر کن .
 کایر با قارکه بر آقشام : او آشیان کهون
 ییقیلیش ، آلتنه آمش زواللی عائله بی !
 کور نجہ قارشیدن آدمجکز بو هائله بی ،
 ییغینله طاش کسیلان یه و دینک خرابه سنه
 دوزده دیر که : « مکر آلدانیز مشم . دیسه که !
 نه اولدی بونجہ نیازم ، ای آشنای قدیم ؟
 چو جوق لرم اوله جقکن ن اولدم ایشنه یتیم !
 صاقین ییقیلما خبر ویرمه دن . دیمز میدم ؟
 بومیدی سندن ، آظالم ، بومیدی امیدم ؟
 حقوقی ، عهدی کوز تک نه در ، صاقین بیلهه !
 یازیق ، یازیق سکا صرف ایتدیکم امکلریمه ! ...
 او طاش ییغینلری برهاتقی لسان اوله رق ،
 زواللی آدمه دیر : « حقسز انفعالی بیراق !
 چکوب ده قارشیمه فریاد ایدر میسین شیمدی ؟
 خبر می ویرمدم ، اما قولاق ویرن کیمدى !
 دیوار لرمده یازیق صاندیفک آگیز لردن

فقط بومسخره لقله دوام ابدوب کيتمز ؛
 « آدام، بنم نمه لازم ! » دیگله ايش بیتمز .
 تجلد الله مسندن یيلوب ده زندیقه ،
 آغیرجه آلامی ، بر قته دركه ، صدیقه :
 جناب حقه صیغینمش . او هیبتیله ، عمر ! [+] ^{*}
 امین اولك ، بزی مایوس ایدن فلا کتلر .
 وظیفه حسته بیکانه لک بلاسی بوتون ،
 کوچوک ، بوبوک « نه وظیفه م ! » دیسین ده ايش یوروتك !
 او حاله کلدي که ملت وظیفه سرز لکدن :
 وظیفه حسی ده کافی دکل ، بوکون ، جدا
 اوت . اونک دها فوقنده احتیاج آرتیق .
 او احتیاج ایسه : ملتجه برفدا کارلق .

شوفقره سیله ، حقیقت ، جناب مولا ما
 نکاه عبرتہ آچمش جهان قدر معنی :
 ده لیک ، ده شیک اوینک ، بروالی خانه خراب ،
 کوروردہ حالی ، هر کون ایدر شویولدہ خطاب :
 « بیقیاماها ! بی اوبله ایتمدن آکاه ;

[+] كان عمر بن الخطاب يقول : « اشکوا الى الله من تجلد زمديق وبطأة صديق . »

ياننده اوغر اشه جقيين ، باشنده منكنه نك .
 بىكى : لياقت فطريسى آدمك ساده ،
 كفایات ايله ميوركىن بواڭ خسيس ايشه ؛
 يا اجهاده ناصيل قالقior بوسرسملر ؟
 او اجهاده كه : دنيا قدر علوم ايستر !
 صوقارسه بورتى هر كس دوشونىدەن هرايشه :
 قالير سلامت مليه من او بر كايشه !
 نەدن و ظائنى تقسيمه هيچ يانا شميورز ؟
 اولورسە ركىشىنك قول تو غنده اوون قاربوز ،
 او بر كايشه دە مەكىن دكلى سلامتىز !
 يازيق ، يازيق كە . بويۇزدىن بوتۇن فلاكتىز .
 ايشك رجللىرى كيمىرسە چىقىين اورتە يره ؛
 نەوار ، نە بوق . بىلەم . هيچ دكاسە . بر كە .
 صباحلىين متفلسف ؛ ايكندى اوستى فقيه ؛
 صولر قاراردىمىي پك يوصمه براديپ نزىھ ؛
 يارىن مورخ ؛ او بر كون سياستك قوردى ؛
 باقارسين : ايرتسى كون اجهاده بى اوردى ! ...
 حلاصە ، بوقلمون فطرىتىنە زوبەلر ك
 الندە مسخرە اولدق .. دىيىك دە ، حكمى ويرك !

ته درمی ؟ آ کلاتهیم : سزده او لمایان عرفان .
 براز حیا ایدک اویله یه شقلابان قدن !
 کیلیدلیدر قابن « اتمی دهات » ایچون ، اما
 قیام حشره قدر اجتہاد ایدر « علما ». .
 اوت ، شرائطی موجود اولنجه انسانده ؟
 نه قالدی منع ایده جک اجتہادی ، میدانده ؟
 الی الا بد یتیشیر مجتهد بوأمددن ؛
 شووارکه : چیقمالی فردای نوره ظلمتدن .
 قیاس فاسدہ برکره ایله یک دقت :
 سویشی آجدی حریف .. طوغرو .. نهیله آجدی فقط ؟
 او موژلامقاهمی ؟ هیهات ! اویله بر فنله ،
 که بر عمر تلف ایتمش او فنی تحصیله .
 دوشونمیور و قوبوقلرکه : مجتهد کچین ،
 زماننک اوله حق مقتداسی عرفاناً .
 کتابی ، سنتی ، اجماعی صاغلام آکلاهه حق ؛
 خلافی یوقلاهه حق ، احتیاجی قوالا یه حق .
 نه اجتہادی یا پار ، یوقسه ، بر آلای - ذمی
 قدر نصیبیه فقهیسی او لمایان - امی ؟
 قوزوم ، اشک نعلی یا پسک : برا وسطه چنگانه نک

سویشی یاردى حريف .. آق دكىزله شاب دكىزى
 بىتىشىدى . او يلهيا ، بىلرده كندى فىرىمىزى
 چىقارمۇش اولسىق اكىر ، شىمىدى ، قووددن فعالە :
 قوجاقلاشىر مەدىتىلا دېن تىمامىلە .
 سوپىشك آغنىيە هىمكى ناصىل دىكىلىمشىھ ،
 بقاى نامنى تأييد ايجون « دولسىپس » ئە ،
 بىزىمەدە حەقىز البىھ ، اجتەدادى ياران
 قانال بويىخە بىرەھىمك اىستەمك او زمان !

باقيك نە كونلاره قالدق : يابىش ، يا آلتى قوپوق .
 ياماقلرىلە برابر - كە ھېسى قىل قويروق -
 او تانادىن چىقىور ، اجتەداده قالقىشىور !
 بوجالە قارشى تحمل حقيقة پىك زور .
 خەرىبى شرع مېينىڭ آخرور دكىل .. اورادن
 چىكىل دە كندىكە بىرساھە بول ، بھى نادان !
 كلىدىلى برقاپى وار او رەئىدە آكلاسەك آ :
 خەرسراى شريعت دكىل طالان طالانه .
 ناصىل كە هەرقاپىنىڭ آيرى بىآناختارى وار ،
 او نىك دە وار . بۇنى ادراك ايدىر بىنخى نظر .

اکر طهارت وجدانه دقت ایته یدک ؛
 بوحاله کله یه قالمازدی اورته یرده سبب .
 با تقاضه ، بیتده او مردار عطالتکدن هپ !

زو الای ملتک ادرائی تارماد اولالی :
 محیط علمه کیرن یوق ، دیار فن قابالی ؛
 صنایعک آدی باقیش ، تجارت او یاهسنہ ،
 زراعت اولسده .. آدم نجی اصولی ینه !

خلاصه ، هپسی چالیشمق . یورو ملق ایسته یه جک .
 فقط چالیشمق ایچون او کجه شرط اولان : ایستک .
 او یو قسه ، هانکی وسیله یاه بز ایدر لیلم ؟

صیقتیسز متفنن ، او زون تو سز عالم ،
 نه طاتلی شی ! بوکا بر چاره یوقی ؟ هاه ! بولدق :
 تو قانلیانده ، یارین ، طو پلانیر بش آلتی قوبوق ،
 بر قدر بیرادن صوکره طاورانیر ایرکن ،
 او موزلا بوب قیراریز باب اجتهدی همان !

قیریاندن آجیلیر شی دکل : کلید مدهش !

کلیک ، او موزلا یهم .. بر او موزلا مقده در ایش .
 جسارتك مدن شکلی ایشته بویله اولور ؛
 او زون دوشونه یه کلنز ، قراریز بوزولور .

قىيمىلدا دقجه كومولكده بوسبوتون باتاغه !
 زمان زمان باقوب اطرافه ديش غىجيراتدى ،
 محيط ، چونكە ، يوروركەن اومىتىلى باندى !
 فقط بوكون آجىنير بىننظرلە باقىدە :
 اومىزدە ، چونكە ، باتاق شىمىدى ، جانسە غېر تلاقدە !
 هنوز كومولدى بىچارەنك جىلىز بويونى
 قوشوب خلاص ايدىكىز بارى صوڭ دمندە اونى .
 فقط ، خلاصى اىچيون اك امين طربى طوتىك ،
 شوپىسى باتاقلىنى برگەرە محو ايدك ، فوروتىك .
 قولاي دكل بودە ، لەن . بوبوك وقوف اىستەر ؛
 دوشۇنچە يوقسولى ، ئىلەنچىقىدى مجتهدلەر اكىر ،
 طالارسەلر او رذىيل اجتىادە بىمعتاد ؛
 اولور زواللىنىك آتىسى بوسبوتون بىرباد !

صاقىرغەدن دها اىكىنج اوپك اوپك تورودى
 وجود ملتى صوڭ كونلار اوپلە بىبورودى :
 كە طاورانوب اوطفىلائى آكىزىن قوغاجق
 اولورسە قورتولەجق بلەك .. يوقسە ، بىت بوغاجق !
 اكىر وجودىكى بىبارچەجق كوزەتسەيدك ؛

ناصيل اينزكه ، اوکندن قاچوبده نيرانك ؛
 جوار نور نبوته ملتها بولسنه ؛
 بودولو قورتولوش امکاني يوق يا .. قورتولسنه ؛
 شو ازدحامك الندن - که بلکه برميليار
 نفوس خاسره در - قاچق احتمالي مى وار ؟
 بوکون فساديکه قربان اولان زوالليرك
 وبالى بوينكه يوكلنسين مى . يوقسه ، يارين ؟
 قولايى امتى اضلال ايذوب سفيل ايتك ؟
 قولايى دينى خرافات ايچنده ايكله تك ؟
 يچون كتاب آلهى ي پايماں ايستدك ؟
 يچون شريعتى مردار الکله كيرلتدى ؟
 چيقوب تپنمه يه يوقيدى ياشقه برساحه ؟
 نهدر بوصاللا ديغك چيقته کعبه اللهه ؟
 حريف ! شوملت معصومه دن نه ايستدك ،
 كه طوغرو يول ديه طوتدى ، ضلامى كوستردى ! »

زواللى چيرپينيور بويلادقجه خسرانى ..
 کناره قاچایه اولسەيدى بارى درمانى .
 يازيق كه چيقمق اميديله قالقمرق آياغه

خواصی مسخره یابدق ، عوامی آلداندق .
 یعقوب شریعی ، بام باشقه برینا قوردق ،
 نجی به عطف ایله بیکلارجه هرزه اویدوردق !
 اوحالی پولدی که جرأت : « يجوز في النزاع ... »
 قرار ارذلی فتوی کسیلدی ! .. هم نغريب ،
 حدیثی وضع ایدیسور کن ثواب ایمان بیله وار !
 ثوابی وارمی ایمش ، برمزان کایر ، آکلار !
 جهانی تیته تیور کن ندای « من کذب ... »
 ایشتمیورهی ، ندر . برباقیک شوبی ادبه :
 لسان پائے نبیدن یالانلار اویدوریور ؛
 صیقیلمادنده « ثواب ایشلم » دییوب طورییور !
 دوشونمکی کیرکن شریعتک قاننه ؟
 جنایتک قاله حق ظن ایدرمیسین یانکه ؟
 ثواب امید ایدیسور ها ! دییک که نامرده :
 « ثوابی سن کوره جکسین حضور محشرده !
 تپه کده کزدیره جک رعد انتقامی حق ،
 کهیلیدیریملری بینکده قاینا یوب طوره حق .
 یاقه کدن اینیمه جک دست قهری خسرا نک .. .

اوچنجى كون او يوشوق برسينك اولور بوزولور .
 اولومى ، او يقومى هرنەيسە عاقبت او زانىر ؛
 فقط ايشيدىيىكى برسىلە سىلىكىنير ، او يانىر ؛
 « دولاش ده يېر تجى آرسلان كسىل بى مسکىن !
 نىجون ياتوب .. كوتوروم يىلىكى اولمۇق اىسترسىن ؟
 ألك ، قولك طو تۈوركىن چالىش ، قازانمە يە باق ،
 كە آرتىغىكلە كېنىسىن سنك ده برياتالاچ . »

عمر ، توكلى البت بىليردى بزدن ئىي ..
 نەياپىدى « بزمتو كللر ز » دىين كومە ئى ؟
 طاغىتىدى ، قامچى يە قوت ، « كىدك ، ا كىك » دىيەرك .
 دىمك : توكل ابىن ، او بىجە مطلقاڭ كەجىك ؛
 دىمك : توكلە بىك صىغما يورمۇش ، آكلا دك آ ،
 سىينك دوشىر ئى دوشىك شونك بونك قابىنە ؛
 ماقدىك نەحالە كىترىمش كە جەلمىزدىنى :
 خرافەلر بورو مىش اك تىمىز منابعنى .
 دكىل حقائقى شىرعك ، بوكون ، بدېھيات
 بلا مناقشە اقرار اولۇنمىور .. هىيات !
 كتابى ، سنتى ، اجاعى قالدىرۇب آتدق ؛

يوقارده چيقماز اولور ، شيمدى ، يوجىنىڭ نفسى ؛
 طبىعتىلە طورور خستەنڭ دە ايكلەمىسى ؛
 ييوب شكارىنى آرسلان طالنجه اورمانىنە ؛
 سوروكلەنير ، ياناشير تىلىكى سوفرەنڭ يانىنە ؛
 طويار افدىيسنڭ آرىيەفيلاه ، صوکرە ياتار .
 حريف دوشۇمە يە باشلار ايدىرە حالە نظر ؛
 « جناب حق نە قدر مە جەتلى ، كورملى كە ؛
 آجم ؟ دېكلە عملماندە بىر طويال تىلىكى ،
 آياغانە كوندەز ي سور رزقك اڭ مەكمىنى ..
 اوحالدە چىكىلى انسان چالىشىمەدن ئىنى .
 دىكىسى قوشما يە آقئام ، صباح ، يالان دنيا ؟
 دولاشمايان دولاشاندىن عقللى .. كوردىك يَا ؛
 خورول خورول او يويور قىجىھ تىلىكى ، سندىن طوق ؟
 توكل ايتلى او يەيدە شىمىدىدىن تزى يوق .
 يازىق بۇ آنه قدر چىكدىكىم صىقىيەتىلە ! ... ،
 صباح او لىنجە ، حريف طاغ باشندە بىر مغارە
 تاشارلا بوب ، ابدى اعتەكافە نىت ايدىر .
 بىنخى كون باقىنير : يوق نە بىركىلەر ، نە كىدر ؟
 اىكىنخى كون باشار آچلىق ، ازىز ازىز سوزولور ؛

نهاولسە ، پوفلا ياتاقدن آچىلمە تك برا ديم ؛
 اىچىك صىقىلىدىمى ، كلسىن بوغوق بوغوق « باقلام
 جناب حق نه يايپار ؟ » وردى يورغان آتنىن ؟
 جناب حق نه يايپار ، بىياھىور ميسىن او زمان ؟
 آراشدىرر « باقلام بىر ، قولم نه يابدى ؟ » دىيە ..
 قىويىرده شىلتەيى او يىلەيسە باق ايلرلەمەيە !

ستك شوحالكى سعدى نەخوش حكايە ايدر !
 ايشيتىدىكك او له جىدرىيا ... نه يىسە ، دىككە بىورر :
 قىلندرك برى كۈدن صباحلىن فيرلار ،
 آرار نصىبىنى ؛ عودتىدە قىرده آقشاملار .
 فقط كونش با تەرقى ، اورتەلق قاراردېچە ،
 كوروركە : يىرده ياتىلماز ، هان چىقار آغاچە .
 حريف آفاجدە اىكىن برا يكىتىيدر ، ايشيدىر ..
 باقاركە : بىر كوتوروم تىلىكىنىڭ يانىق سسىيدر .
 زواللى ، بىستەكى او لمىش . باجاق يوق ايشلىيەجك ؛
 بوغازسە ايشلەمك اىستىر .. نه يايپسىن .. ايكىلەجك !
 براز كېنجه ، قوى پىچە سىندە بىر جىلان ،
 اينز ياقىننەكى وادى يە قارشىدىن آرسلان .

خطا ايدرسه لر آلدیرما ، عفو ايت ، احسان ايت ؛
 صوکنده هبى ايجين التماس غفران ايت .
 ويروب قرارى ده عزم ايلدكمى ... طور ما يارق
 جناب حقه توكل ايدوب يول آتايىه باق . ، [٠]

ديمك كه : عزم مه صاريق كرك مبادىده ؛
 يانشه بردە توكل او عنمى تأييدە .
 خلاصە ، عزم ايله مأمور اولورسە پىغمبر ؛
 سنك حسابك آرتىق دوشون ده بول نە دوشىر !
 شريعتك آيكىدر اك معظم اركانى ؛
 كيمك كه او يله مذبذب دكىلدر اياننى ؛
 آيرماز اونلىرى ، بىردىد ايدوب توسل ايدر ..
 آچىقجە سوپىلەم : عزم ايدر ، توكل ايدر .
 نە دين قالىر ، نە دە دنيا بول آكلاشىلمازسە ..
 هم آكلايىك بونى آرتىق ، هم آكلاتىك ناسە .
 بول آكلاشىمىالى .... ياخود او زات باجاقلرىكى ،
 پاموقلى شىلتەي بولدكمى ، آكمە هيچ يارىنى !

---

[٠] استعيذ بالله : فاعف عنهم واستغفر لهم وشاورهم في الامر
 فإذا عزمت فتوكل على الله ...

بر اقلابه یتیشیم ؟ . . . بو هیچ کورولاشمی ؟
 زمان ایچنده زمان طی او لند امکانی
 کورولمده تحریر پیراقاز انسانی !
 ظلام شرکی یاروب فیشیز نجه دین میین ،
 یا یلدی سینه بطحایه برحیات نوین .
 بواسطه هنوز روحی طویلادن غربک ،
 قوشاندی سطوقی دنیایی بر آووج عربک !
 دایاندی براوجی تاسد چینه ؛ دیگر او جی
 آشوب بولوط کی ، بیکارله یوکسلن بر جی ،
 او زاندی آکسزین اسپانیانک اتکلرینه .
 حجازی ، چینی دوشون نرده ؟ نرده در پیره نه !
 ندر بو خارقه نک سری ؟ هب توکلدر :
 که اعتماد ظفردن کلن تحملدر .
 توکل اولمایه کورسون یورکده عنمه رفیق ،
 طورورمی شوقنه پروانه اومادن توفیق ؟
 جناب حق نه دیبور باق رسول اکرمته :
 « بوتون سرائری قلبک احاطه ایتسه ، ینه
 دانیش صحابه که دنیایه عائد ایشلر ایچین ؛
 رحیم اول اونله . . . سن ، چونکه ، روح رحمتین .

توکلک ، هله ، معنایی هیچ‌ده اویله دکل .
 یازیق که : بینی اورو بحکمی بریغین جاھل ،
 نهایت اوینایم رق دینه اک رذیل اویونی ،
 کتیردیلر ، نه یاپوب یاپدیلر ، بوجاله اوونی !
 یازیق که : چهره ممسوخه دوندی چهره دین :
 بوکون قوشانمده اسلامی برنظر : نفرین !
 توکل اینک ایچون تابوشکل مبتدله ،
 ناصیل اویوتیکن افکاری ، بینسم ، ای خذله ؟
 ناصیل طورور عجب آلنده شرع معصومک ،
 بوسیم سیاه ایزی حالا اولوٹ مشئومک ؟
 توکل اویله یامان برشعار ایماندی ،
 که قهرمان فضائل دنیسه شایاندی .
 یازیق که : روحنه زرق ایتدیلرده مسکتنی :
 جذامه دوندی ، خراب ایتدی کیتدى مملکتى !
 توکل اولماسه قلاماز فضیلتک نامی ..
 کتیر خیالکه برگره صدر اسلامی :
 اوپی نهایه فیوضك یاریم عصرلق بر
 زمان ایچنده تجلیسی هانکی سایه‌ددر ؟
 یومدتک نه که اقوامه نسبة حکمی ،

ابو عبیده چیقوب : « یا عمر ، او غورلر اوله !
 فراریکز قدرالله‌دن میدر شیمدى ؟ »
 دیزمى ، حضرت فاروق دوندی : « طوغرو ، دیدی ،
 شو وارکه بر قدرالله‌دن قاچارکن بز
 قوشوب او بر قدرالله طوغرو کیتمده يز .
 زمینی او تلی ده ، اطرافی طاشلى بر دره نك
 ایچنده اولسە دودك ، يابۇ عبیده ، سنك ؛
 طوتوب ده او ندرى يالچىن بايردە سکدیر سدك ؛
 يا او يله يامایەرق او تلی سمتە چىكدىرسەك ؛
 دوشون : قدرلە دىكلەر شو يابدىغىك ده نەدر ؟ »
 عمر بۇ سوزدە ایکن ابن عوف او لور ظاهر ،
 هان روایته باشلار حدیث طاعونى . [۰]
 ابو عبیده طبیعى صوصار طوینجە بۇنى .
 مهاجرین قریشك ، کبار اصحابك ،
 شریعتك قوجه بر رکنى : ابن خطابك ،
 قدر دىنتىجە نە آكلا ردى ھېسى ، آكلا دك آ . . .
 او تانادىن يىنه قالقىشما حقە بەنانە !

[۰] « اذا سمعت بالطاعون بارض فلا تدخلوا عليه . و اذا وقع
 واتم بارض فلاتخر جوا منها فراراً منه . » حدیث شریف .

طریق شامی طوتوب طوغری « سرغ »، ایندی عمر .
 ابو عبیده هان قوشدی آلامسیله خبر .
 خلیفه حضرت سرداره : « نزدہ در اوردو ؟
 نہ یا بدیکنز ؟ یا به جق شی نہ در ؟ » دیوب صوردی .
 ابو عبیده « وبا وار ! » دینجہ عسکر ده ،
 تو ابعیله عمر طور دی قالقہ جق یردہ .
 « وبا یہ قارشی کیدلکمی ، کیتمہ مکمی ای ؟ »
 مهاجرین کرامک صور ولدی ھپ رائی .
 بو زمرہ دن کیمی « مقصد مهم ، کیدلکلی . » دیر ،
 « خایر ، بو تھلکہ در . » دیر قالان مهاجر لر .
 خلیفہ بو یہ مخالف کورونجہ افکاری ،
 چاغیردی : عینی ترددہ بولدی انصاری .
 طاغیتی ھنسنی ، لکن صیقیلدی .. آرتیق اوکا ،
 مهاجرین قریشک مسن اولانلر ینہ
 مراجعت یولی قالمشدى : صور دی اونزہ ده .
 بو فرقہ ایشته بلا قید اختلاف آرہ ده :
 « وبا یہ قارشی کیدلک خطا اولور . » دیدیلر ،
 « یارین دونک . » دییہ اصحاب امری ویردی عمر .
 علی السحر دوز ولور کن جماعتیله یوله ،

« قدر » سنك ديدييک يولده شرعه هماندر ؛
توكاك ، هله ؛ خسran ايچنده خسranدر .
قدر فرائض ايماه داخل .. آمنا ..

فقط يوق اونده سنك صائمش او لدييک معنى .
قدر : شرائيطي موجود او لوبده ميدانده .
ظهوره كلسيدر ممكناتك اعيانده .

بچون ، ناصيل كليورمش .. او بوسبوتون مجھول ،
بز اختياريمزك صورتندز مسئول .

قدر ندر ، سكا دوشمز او سري استكناه ؛
سنك وظيفك اطاعت نه امر اي درسه الله .

او ، صوقق ايسته ديك ، شكله كير مسيله قدر ،
بوتون اوامری شرعك او لور بر آنده هدر !
نهدن يا ، حضرت حفل ر رسول محترمی

بو بختي منع ايديبور مؤمنينه ، بوش يره می ؟
قدر دينجه نه آكلاردى ديكله باق اصحاب :

ابو عبيده يه امداده ايله مشدی شتاب
معيننده کي عسکرله بر زمان فاروق .

— تردد ايچه صاقين ، چونك وقعه پك موئوق —

طیب عالله ، اجزاجی ... هپسی حاصلی او ،
 یا سن نهین ؟ متوكل ! یوتولاز آرتیق بو !
 بر آزده صایقی کرکدر .. نه صایغیسز لق بو ؟
 خدایی کندینه قول یابدی ، کندی اولدی خدا ،
 او تانمادن ده توکل دیبور بو جرأة ... ها ؟

یهود عنزیره ، نصاری مسیحه ابن الله
 دیمکله عنصر توحید اولور کیدرسه تباه ،
 سنک بو قوب قویو شرکک صینگارمی ایمانه ؟
 توکل اویله تحکم دیمک می یزدانه ؟
 کیمک حسابته اینش ، دوشونیبور ، قرآن ..
 جناب حق چیقه حق ، صورسلر ، مخاطب اولان !
 بوتون اوامره اعلان حرب ایدن شو سفیه ،
 مکلفتی الله ایلیور توجیه !
 کوروردە حالى انسان ، فقط ، بو دربردك ؛
 ناصیل کناھنە کیرمن توکلک ، قدرک ؟
 صاریلان دن اک اوافق بر ایشکدە اسبابه ،
 موافقیته امکان بولور میسین عجبا ؟
 حماقتک آشیور حد اعتدالى ، یتر !
 اکیلمەدن بیچیلن تارلا نرده وار ؟ کوستر !

چولوق ، چوجوق سورونومش صوکنده آج قاله رق ...
 خدا وکیل امودک دکلی ؟ کیفکه باق !
 او نک خزینه انعامی کندی وزنه کدر :
 حواله ایت نه قدر مصرفک اولورسه .. ویرر !
 سلاحی قوللانان الله ، حدودی بکلهین او ،
 لوازمک بیتیویرمش ، دکلی ؟ اکلهین او !
 چکوب قومانداسی آلتندہ اوردو اوردو ملک :
 سنک حسابکه کفاری خاکسار ایده جک !
 باشک صیقیلادیمی ، کافی سنک او نازلی سسک :
 « یتیش ! » دی ، کندیمی کلسین ، یا خضری کوندرسین !
 او کده خسته لاناں وارسه ، بورجیدر : باقه جق :
 شفا خزینه سی درحائ اولوق اولوق آقه جق .
 دیمک که : هر شیئات الله ... یانا شمه ک ، ایر غادک او ،
 چولوق چوجوق او کا عائد : لالاٹ ، باجیک ، دادیک او ،
 وکیل خربجک او ، کھیاٹ ، مدیر وزنه ک او ،
 آلیش سنکسده ، مسئول اولان ویریشن او ،
 دکبزده جنک اوله جقمش .. کیک او ، قبودانک او ،
 یا اوردو لازم ایمش .. عسکرک ، قوماندانک او ،
 کویک یاساق جیسی ، شهرکده باش محصلی او !

زبونکش آورو با بر حق طاییرکه : قو تدر .
 دونتا ، اوردو بورور کن مظفر آ ایلری ،
 او زنکی او په یه حسر تدی نر اک ایلچیلری ،
 او احتشامی الکدن نچون بیراقدکده .
 بو کون یاتوب طورو یورسین آیاقلر آلتندہ ؟
 « قدرمش ! » او یله می ؟ حاشا ، بو سوز دکل طوغرو :
 بلا کی ایسته دک . اللهدہ ویردی .. طوغرو سی بو .
 طلب ناصیلسه ، طبیعی ، نتیجہ او یله چیقار ،
 مشیتک سکا ظلم ایتمک احتمالی می وار ؟
 « چالیش ! » دیدگکھ شریعت ، چالیشمادک ، طور دک ،
 او نک حسابنے بر چوق خرافہ او یدور دک !
 صوکنده بردہ « توکل » صوقوش دوروب آرہیه ،
 زواللی دینی چویردک او نکله مسخرہ یه !
 بیراق چالیشمہ یی ، امر ایت او طور دیغک یردن ،
 یورولما ، او یله یا ، مولی اجیر خاصلک ایکن !
 یازوب صباحلین او دن چیقار کن ایشلریکی ،
 بزر بزر او قو تکمیل ایدنچہ دفتری یی ،
 بو تون او ایشلری ربم کورور : وظیفہ سیدر ..
 یوک ک خفیفه دی .. سن شیمدی طوغرو قهوہ یه کیر !

مرامك : أولمه يه بيلمك . فنا دكل بو قرار .
 فقط حيات ايجون الزم حياتي استحقار .
 حيات او دركه : نهايت بهاسي خون اولسون ؛
 سنك حيات سفيالك : بهاي ناموسك !
 دهددهك نه دورلو يشارمش .. آدامسنهك او يله يasha :
 « اكر هاي ظفر قونق ايسته من سه باشه ؛
 حرام اولور سكا قوزغون او شورمه مك لشكك ! »
 ناصيل ، بو سوزلر ئ طوقىڭ كايدىمى هىچق ايشكك ؟
 مذاتك او قدر يار جانيسين كە ، يازيق ،
 « او جنده يوقسە أولوم » هر بلايه كوكسڭ آچيق ؟
 ديلنجى موقۇ ، ملتلرك ايجنده يرلە !
 نه ذوقى وار ، بىكا آكلات بو عمر در بدرەك ؟
 شەمالە طوغۇر كىدرىسىن : صوغوق بر استقبال ؛
 جنوبە نىت ايدرسىن : آچيق بر استقبال !
 « آمان غرمى ! بزە سندن اولور اولور سە مدد ...
 قوزوم پووانقارە ! بىتدىك ... عنایت ايت ، كرم ايت ائە »
 ديدىكىچە سن ، ديدىلىر قارشىدىن : « عنایت أولە ! »
 ديلنجىلىكە سياست دونزمى هي بودالا ؟
 سياستك قانى : ثروت ؛ حياتي : سطوتدر ؛

جولوق چو جوق کسیلیر کن ، قادینلر ایکلر کن ،
 زواللیلر سنی ارکک صانیرده بکلر کن ،
 حیایی ، عرضی اکوب يول بونجه ، چیر چبلاق ،
 قاچارسین ، اویله می ، هی قالب آدام صیقیلما یه رق !
 دکل کد « دون ! » دییه بیکلر جه یالواران کریده ،
 دیکیلندی قارشیکه اجدادیک ماقابری ده ،
 « یومده طورما قاچار کن ! » دیدک ، با صوب پکدک !
 ایشتمدکمی نه سویلدی محترم جدک : [ ]
 « ظفر ایلدده در او غلم ، هجوم ایدوب آشەرق
 حدود دشمنی ، هیچ یوشه ، بر منازار آملق ،
 گچوبده رجعته بیک ییل عمر اول مقدن
 خیرلیدر . . . نه یامان سوز ، نه قهرمان ایمان !
 یازیق که سن شو بویوک روحی شرمسار ایتدک :
 بوتون مقابر اسلامی کفره چیکنندک !
 برد لسان تظلم او زاتدی هر مقبر ..
 زواللی طاشلره لکن باقانی وار ؟ نه کزرا !
 دکل مناردە کی نعشک اینن تبعینی ،
 فغانی بونجه حیاتک چویرمه مشدی سنی !

[ ] غازی محترم تریاکی حسن باشا رحمة الله عليه

تو قلک يرى يوقدر حیات ملتنه .
 سکون بليردېمى بىرملتك حیاتىنده ؛
 قالىر سنك كېيى ذلت ، اسارت آلتىنده .
 نەدر بىو مىسىزنىڭ سىن دە بىر قىيمىلدا ساڭ آ !
 يچون قىيمىلدا مىورسىن ؟ يچون ؟ نە اولدى سكا ؟
 يچون مى ؟ .. « چونكە بۇ فانى حیاتە يوق مىلىك !
 او نىڭ نتىيەسىدە سعىيە وار مىورسە الڭ ..
 دىكلى ؟ .. بن دە ايناندە ! خەدا بىلىرىكە يالان !
 حیاتە نزدە كورولىش سنك قدر صارىلان ؟
 زورلۇڭ : كېرىمەتكە آتىقق « أۇلۇملى دنيا » دە !
 دىكىلىشە قارشىكە ، هېچ شېھە يوق ، او دۇڭ پاطلار !
 دوشۇن : حیاتە فدا اىتمىدك الڭىدە نە وار ؟
 شرفى ، شانى ، شەامتى ، دىنلى ، ايمانلى ؟
 وطنلى ، حسن حىتىلى ، حقلى ، وجودانلى ؟
 مزارمى ، تربەمى ، اجدادىكە كېىكلەرىمى ؟
 صابىي سىنە يە چىكمىش مساجدىڭ بىرى ؟
 نە قالدى ويرمدىكە بىر چورلۇك حیاتك اىچون ؟
 صايىلە آه كىدىن فەدەلر نجاتك اىچون !

يابانجيلر ايديبورمش - ايذر يا - استكراه :
 ديلنجيلر بيله سندن شرف aider بالله .
 وقارى چوقدن او نوتداك ، حياني قالديردك ،
 مقدساتى ايصيردك ، خدا يه صالحيردك !
 نه خاطراتكه حرمت ، نه عنعناتكى ياد ،
 دهدده كده بويله مى يامشدى اى سفبل اولاد ؟
 حياتك ارذلى او لمش حييات معتمدك ،
 سنك حسابك برجوق او تانسيين اجدادك !
 دامارلر كده كى قان عادتا اي رينلشمش ؛
 او جيقمق ايسته مەين جان ده بريغين لش مش !
 اعاده ايته نك امکانى يوشه ماضى يى ،
 بومبىزدل ياشايىشدن كبرمهك البتا ئى !
 كبرمك طرفك قلاماش يابك ، ذاتا ..
 سورونتك او قدر فرقى وارمى او لمكدى ؟
 سورونتك ايسته ديك شى ! فقط زمان پشكى
 بيراقا يبور ، آتە حق برجوقور بولوب لشكى !
 بوكون صحيفه عالمده سن كە برلتكسىن ؛
 ناصيل وجودىكى قالدير ماسىن ، نەدن چكسىن ؟
 « ايشىتمەدم » دىيە منسىن ؛ ايشىتكە البتە :

جنازه‌دن اوقدر فرقی اولمایان جانلر؛
 دامارده سیری بلیرسز، ایرینله‌شن قانلر؛
 سورونمه‌لر؛ کبروب کیتمه‌لر؛ رذالتلر؛
 نصیبی کریه خسran اولان ندامتلر؛
 خراب اولان عظمت، تارمار اولان اقبال؛
 سقوط روح عمومی، سقوط استقلال؛
 دیلنچیلکله یشار دربدر حکومتلر؛
 اساریله میاهی زوالی ملتلر؛
 خرابه‌لر، چامور اولر، چاموردن انسانلر؛
 آکیلمه‌مش قوجه یولر، بیچلمش اورمانلر؛
 طورور صولر، دره اولمش خلای جاریلر؛
 ایصیتمه‌لر، تیفولر، دورلو موت ساریلر؛
 خرافه‌لر، اوفوروکلر، دوکوم دوکوم باغلر؛
 مزار مزار طولاشوب خسته باقدیران صاغلر...
 عطالتك اوملوٹ ترسباتی بوتون!

نونه ایشه بزز... کورمک ایستهین کورسون!
 باقک‌ده حالنه عبرت آلیک شوملکتک!
 ناصیلدک ای قوجه ملت؟ نه اولدی عاقبتک؟

ندر بوعالمه تجلی ایدن حقیقتلر ؟
 سفینه لر که یارار قطعه، قطعه دریانی ؛
 شمندوفر که طارار بقمه بقمه دنیایی ؛
 شئون که برقه بینوب سسلینر طورور اوواده ؛
 بالون که روح کنیفیله یوکسیلیر هواده . . .
 خلاصه ، هبی بو آثار دهشت آکینک،
 بوتون تکانفیدر طوپلانان مساعینک .

عدویه قارشی جهنم قوصان مهیب افواه ؛
 او موزلرنده صواعق یاتان سحاب سپاه ؛
 عيون حرصه امان ویرمهین ردای مدید ؛
 قووقلرنده یافار طاغ طوران حصون حدید ؛
 رفاه ایچنده عمر سورمهلر، مسیرتلر ؛
 حضور خاطره مقرون بويوك سعادتلر ؛
 تأید ایتش امللر ، نفوذلر ، شانلر ؛
 کوچولهین عظمتلر ، سورکلی عمرانلر . . .
 ایدر نتیجه ده سعیک تجسمنده قرار.

زمان زمان کورولن آخرت قیلقلى دیار ،

باقیک که عانه‌لر طور ما یوب ناصیل چالیشیر !
 آلیک صیره بله جماعاتی . صوکره اقوامی ؟
 عجب جدال معیشتندن آیریلان وارمی ؟
 نظام کونه نکهبان او سرمدی قاون
 بوتون جهانی طوتار کن تحکمنده زبون ،
 غریب اولور بشریت چیقارسه مستتنا . . .
 خایز ! عدالت فطر تده یوقدر استتنا .
 حیاته حق او لان کیمدر اکلا یور ، کورو یور ؛
 چالیشمایانلری بربالیه اولدوری یور !
 بقا یه غایه صایانلر قوشوب ایلر لاهمه ده ؛
 یولنده زحمتی رحمت بیلوب من احمدده .
 ترقیاتنی ملت رک کورن ، هیهات ،
 زمان ایچنده زمان ایتسه ، حقلیدر ، آبات .

باقیک مجاهد او لان غربه شیمدی بر کره ؛
 هوایه حکم ایدی یور قانع او لمیورده یره .
 دونک ده عاطل او لان شرقی سیر ایدک : نه کری !
 یاقینده قالمایه حق یریوزنده بلکه یری !
 نه در شوبر سورو فتلر ، نه در بوصنعتلر ؟

کرک هجومه چیلیین . کرک مدافعه یه ؛
سلح اولمالی مطلق کیرن منازعه یه .

فقط جدال حیاتک بوتون بوغلغله‌سی ؛
قالانلرک آجی ، اولمشلرک آجیقلی سی ؛
زمان زمان کوکه یاپراق نثار ایدن اشجار ،
زمین زمین یره قالیچه‌لر یایان ازهار ؛
بهاره قارشی طیورک غریب نوحه‌لری ؛
شکار اوکنده وحوشک مهیب صیحه‌لری ؛
بدایعیله بهاران ؛ شداندیله خزان ؛
بوشعر خلقتی انشاد ایدر طورور هر آن ؛
« بقای حق طانیان سعی بروظیفه‌بیلیر ؛
چالیش چالیش که بقاسی او لور سه حق ایدیلیر . »

دکلی جنک حیاتک زبونی آدمده ؟
مجاهده یاه یاشار چاره‌سز بوعالمده .
أوت ، مجاهده مخصوصیدر حیات بشر ؛
او اولمادقجه نه افراد او لور ، نه عامله‌لر .
کوروک برد برد افرادی : متصل چالیشیر !

قیمیلا اماز ، او نی چیکنر بکر همان او ته کی .
 بو اتحاری فقط زدن اختیار ایده جک ؟
 ایلره یوب طور و یور ایشته هیچ کسیلمه یه رک
 — از لده رو حنه مودع دست فطرت او لان —
 گزیده بر املک آرقه سنده قوش مقدن .
 دکل و صالی ، که بر غایه در حیانی ایچین ،
 خیال وصلی ده جاذب او نازین املک !
 بو غایه نک ، بو خیالک اميد ادرا کی ،
 دولاشدیرر کیجه کوندو زا و روح چالا کی .
 زمینی کندینه حصر ایتمک ایسته یوب چالیشیر ؛
 شووارکه باشقه امللرده آکسزین قاریشیر .
 تزام ایتدیی آمالی بر چوق افرادک ؛
 کسیلمز آرقه سی آرتیق جهاد معنادک !
 بو حرب ایشنده قازانقده در چالیشمیش او لان ،
 چالیشمایوب او طور اندر کبر دیلن ، بو غولان .
 ندر مرادی ، بیلنمز ؛ فقط حکیم ازل
 جهانی معرکه خلق ایله مش ، حیانی جدل .
 کیمک قولنده مساعی دین و فالی سلاح
 کورولیورسه ، اميد ایمسین صوکنده فلاح .

آوت ، قوای طبیعیه نک بودوشادوش
 مجاهداتی که بر بینهای سلسله در ،
 تراحمیله یرکسینه سنده یوکسلدیر ،
 حیاتک اسمی تأییده بربویوک آمثال ،
 که جبهه سنده تحملی ایدر طورور شومآل :
 « بقای حق طانیان سعی بروظیفه بیلیر :
 چالیش چالیش که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

ذوی الحیاته باقیک .. قوشمیوری حق حیات
 پشنده جمله نباتات ، جمله حیوانات ؟
 مؤثرات طبیعته دائم اوغر اشدرق ؛
 بوتون جهان کی او نلرده ایسته یور یاشامق .
 عواملک کیمی تأیید ایدر بقالری ؛
 هجوم ایدر کیمی تعجیل ایچون فنالری .
 زواللیلر ، هانی ، بر آن ایچنده بیک کره ،
 قاچوب ایکننجی طاقیمدن قوشار بر نجیلره .
 حیاتی حق طانیانلر یورولیور .. هیهات !
 سکون نهدر ، اوئی کورمشیدر که عضویات ؟
 بوکار زاره دوشن هانکی فرد عضوی که

فقط بوبحر سرائر که ممتنع تقدیر .
 کونشده ، کولکده ، هریرده جوشہ کلدکجه ؛
 آثار کناره شویوکسک مائل هرموجه :
 « بقای حق طانیان سعی بر وظیفه بیلیر ؛
 چالیش چالیش که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر ».

کوروک قوای طبیعتده سعی معتادی :
 چالیشماسه یدی حرارت مواسم اولمازدی .
 او ، بر زمان آزالوب ، صوکره بر زمان چوغالوب ؛
 بخار ایدر صوی ، تکثیف ایدر بخاری آلوب .
 ضیا طورورمی یا ؟ ظلمته دامنا یاریشیر ..
 نهوارسه حاصلی .. طوبراق ، دکز ، بوتون چالیشیر .
 تصداتی بخارک بولوط بیغار هوایه ؛
 ترسباتی سحابک نهر یا یار اووا یه .
 زمین سما یه آلو پوسکورورایچندن تا ؛
 مقابلنده صاغار ییلدیریم زمینه سما .
 طویوب خروشنى جو لک خروش ایدر انهاه ،
 کوبوک صاحار بونی کوردکجه باد ولوله دار !
 نهدر بوكوکده کی سسلر ؟ نهدر بویرده کی جوش ؟

نمثل ایتمده بر جوی قوای غالبیه :
 یا انقلاب ایدیسور هیئتیله جاذبه به ،
 یا باشقه دورلو هویت آلبضیا او لیور ،
 یارنک شعله رقیده رونما او لیور ،
 یا بر حرارت سیاله ایلیور تأسیس ،
 یا الهزاز ایدیسور موجه مقتاطیس .

عجب ، نمونه اکوان او لان بو ، ذاتاً اوفاق ،
 وجودی نامتناهی کوچولده جک او لسق ؟
 کوچولدی . فرض ایدم ، او لدی عاقبت ذره ..
 کوروک ، شودزمه بی تدقیق ایدکده بر کره ،
 ناصیل خروش ایله قلبنده ایلیور ضربان ،
 عوالمیله برابر شموس بی بیان !
 سهالرنده اوچان عینی مطرد آهنک ،
 دکزلرنده کزن عینی سعی رنک رنک .
 باقیک که : ذره ده بر هیچ او لان وجودیله ،
 موفق او ماده در کائناتی تمثیله ،
 کوروک که : ذره بی ایتمکده در جهان تنظیر .

دیمک که : شیمدى بو طاش جانله ، با شله او غر اشیور ،
 « بو تون عوالمی لبریز ایدن مساعی یه
 بنمده سعیم اولنچ کرک علاوه .. » دیمه .
 بوسنکپاره ی سز شیمدى کورمه ییک ناچیز ..
 او ، بروجود معظم ؛ او ، بر جهان وجیز ؛
 که - انجمیله ، شموسیله ، آسمانیله ،
 توابعیله ، سحابیه سیله - عینیله ،
 بزم شو بیلدیکمز کائنانی کوسته یور !
 خیال او منظره نک دهشتندن اور پریور :
 بر رقبیله در اجزای فردی ؛ ذرا تی
 صیره یله عامله لدرد ؛ آلیک ذریراتی ؛
 کورونه مکله برابر ییغین ییغین افراد .
 دیمک ، او ، سینه ابعادی ایکله دن فریاد ؛
 او ، هر طرفه کی آهنگ سعی غلغله خیز ؛
 او کیرودار عمومی .. با قیلسه اک ناچیز
 طاشک مضيق وجودنده مندرج ... حیرت !
 بوسنک جامدک اجزای فردی بروحدت ،
 بر امتزاج مؤبدله ایلیور دوران .
 کهر تکانی مخصوص سعینک او زمان

سرای وحدتک طورمه قارشیدنده . چکیل !
 چکیل ده فیض مبینمله تا ازلده سکا
 مسیخر ایلدیکم برجهانک اورتهنه
 آتیل .. فضای دولاش ، آتمانه چیق ، یره این ،
 لسان غیم اولان بینات حکمتک ،
 وجودی ایکله تن آهنک یکمأنی طوی !
 دوشونه ، هایدی شو آهنک سرمدیته اوی :
 « بقای حق طانیان سعی بروظیفه بیلیر ،
 چالیش چالیش که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . »

آلیک ده برکوچوجک طاش ، ضیای علمه طوتک
 بوتون نفاطنی اوبله ، صوکره ، قالقیک اوونک
 باقیک وجودینه برخردهین آلوب ، لکن
 بوخردهین اوله حق کندی نوری ادراک .
 زمین قدر بویوتک ، آسمان قدر بویوتک ،
 خلاصه ، قوسقوچه مان برجهان قدر بویوتک .
 کورورسکزکه : او بر طامله حق وجودیله ،
 قاتیلمق ایسته یه رک طورما یوب کیدن سیله ،
 او کنده عن منه حائل نهوارسه هپ آشیور .

بیلنمهین ، صایسز ، کائنات اخرانک
 کمینه جزئیدر ! ماوراسی اکوانک
 عدم دکلسه ، ناصیلدر ، ندر وجودی عجب ؟
 ندن بو لیل سراور آچیلمیور یارب ؟
 بوجوش جرأتی ایتمکده آنسزین مبهوت
 شوبس که ، موچ بلندیله چالقانیر ملکوت :
 « او نوته کندیکی .. هم بیلمش اول که ای انسان ،
 مؤبدآ قاله حق خلقتك اساسی نهان .
 سهایی آلامی قابلی برآ ووج خاک ک ؟
 او ساحه لرکه بیتشمع ضیای ادراک ،
 تصور ایت : جبرو تم ایچون بدایتدر !
 مکونات که فکر بجه بی نهایتدر ،
 کمینه ذره سیدر آسمان خلقتمک :
 کلوب کنارینه عمان سرمدیتمک ،
 رکوع ایدر ابدیا ، قیام ایدن ادراک ،
 ذکا سجوده واریر ، وهم اولور قرین هلاک .
 سنث او ساحده یوقدر ایشک ! او ساحه ، بنم
 بوتون خلافعه مسدود قاب قوسینم !
 حریمی زائر تخمین ایچون کشاده دکل ,

حیات ویرمک ایچون مصل چالیشند
 نه در که ساحة قدرت دین بوجل مدید ؟
 ضیا آدیلاری وقتی مساحدن نومید !
 نه در نظام مساعی بوکل ساعیده ؟
 نه در که سوق ایدیور هیچ طاغیه‌دان ابده ؟
 بوبی نهایه عوالم اداره‌سز یور و من ..
 فقط اداره ایچون هانگی نقطه‌در مرکز ؟
 نه در که موقعی ، ابعاده صیغمايان بوبیغین
 ایچنده ، شیمی بزم کندی کاُستامزک ؟
 حریم حکمت اشیایه هیچ صوق‌لاملی :
 او بر جهان معماکه بوسبوتون قابالی !
 بیلیر میسین ، نه قدر هیچ ایمثیین ای ادراک !
 بوعقده‌لر ایده جکمیدی بولیه سینه‌گی چاک ؟
 یاسن ، نه عاجز ایمثیین زوالی عقل بشر !
 بجاهده‌ک چیقه جتمیدی بالنتیجه هدر ؟
 آوت ، عوالمی ، هیچ شبهه یوق که ، بر قانون
 اداره ایتمده .. لکن نه در مائی اوونک ؟
 جهان شوکور دیکمز کتلهدن عبارتی ؟
 یوتون عوالم مشهوده ، یوقسه ، هیچ اسمی

کورونیور بوتون ابعادی یوقلاسەق یریر ؛
 فقط دلات نوریله کز سەکز علمك ،
 وجودی آکلاشیلیر هر آدیده بیک نجیمك !
 بوعائلات سماویه اتحاد ایده رک ،
 طوغارکه سینه میناده بر قیله ، کرک
 سریرشانی ، کرک ذاتی دائمًا مستوز
 قالان رئیسنه منقاد اولوب ، سورکای ، و قور ،
 فقط سویلی بر آهنگ تام وحدتله
 چالیشادن کری طورماز او محظم کتله .
 بوکتله ایشته بزم کائنات مزدرکه :
 — قوشاماسیله برابر نظرده افلاکی —
 حدودی چوریلیور کەکشان نطاقيله .
 چیک نجومى .. سحابیه لرده ، حقیله
 تکامل ایتمک ایچون اوغراسیر ، دوزر ، دیدینیر ،
 بزر قیله ، بزر کائنات واسعدر .
 بوکائنات سماویه نک — که بر طاقیمی
 دمینکی عائله شـکلندەدر — قالان قسمى ،
 هنوز مشیمة خلقتدە صاقلى افراده

ياللر نده کي برنامع ، ايسه کز دقت ،
 برا يجه لکله مسامعی به منقسمدرکه :
 نه اينجه لکدر او ، قابل دکلدر ادراکي .
 کورولیور بريئنک استراحت ايلديکي ..
 اونک توقى ، زира ، بوتون برعامله يي
 دقيقه سنه پريشان ايدر . ازر ، بيترر .
 ديمك که : ايسه سه برا ذره بيك جهان دهويير !
 فقط او ذره ايچون نرده در عطالته ميل ؟
 باقىك طورورمى تُريا ، باقىك طورورمى سهيل ؟
 كوروب سهيلنى شعراده هر زمان چاليشير ،
 باقار او زاقدمى عيوقه ، فرقدان چاليشير .
 قرارى يوق هله راحله اعنلك بر آن .
 خلاصه ، حس ايله ياخود نظرله فرق اولنان ،
 نجوم نامتناهى بوتون چاليشمقده ..
 سكون تصوري قابلىي بعد مطلقده ؟

يومو بيك ، كيجه كوندوز قوشان بوقافله نك
 مرتباتي بور سلطنتلى عامله نك
 رئيس دائميدر . واقعا بوعامله لر

کیدر، حیاتنی تنظیم ایدر، کورور کوزه دیر .
 کونش ، که عاله نک مهر بان زیسی او در ،
 سریر مختشمندن سوزوب فضایی و قور
 نظر لریله آراد هر طرفده موکبی ؛
 تاصیل آرارسه بر آواره یار غائبی .
 بولنجه هبسنی آرتیق او نازینین سینه ،
 آلیر برب ر آغوش حار شفقتنه .
 بو خانمانی طوتان هپ اونک حمایه سیدر ؛
 او زرلرنده کزه ن سایه کندی سایه سیدار .
 او سایه درکه : یا سید قجه نوری ابعاده ،
 حیات ایشیقلری باشلار سرای میناده .
 آوت ، بو عاله افرادی طور میور .. ال الله
 ویروب ، ازلده چیزیلش بر استقامته ،
 کمال ممکنی ادرا که دوغرو هپ قوشیور ؛
 فضاده فسحتی کورد گجه بوسبوتون جوشیور ا
 بو عزم قاهری نومید ایدرمی بر حائل ؟
 یولک او زو نلغی ، زیرا ، وظیفه سنده دکل !

نه اطراد مؤبد ! نه منتظم حرکت !

چالیش چالیش که بقا سعی او لورسه حق ایدیلیر. »

قر چالیشماده در ؛ کوکاهه یو چالیشماده در .
 کونش چالیشماده ؛ سیاره لر چالیشماده در .
 دیدنخه دن کری طورماز نجوم کیسودار ؛
 بوتون آلين تریدر طورمایوب یاغان اوار !
 یا نجی صانمایکر زسیر ایدوبده اجرامی ..
 بر اسکی عائله در ، کوک یوزنده آرامی .
 شو وارکه ، مرکزی تا آسماده او لسه بیله ،
 کلوب کلوب بزی بسلدر کمال متنه .
 فقط بو عائله هیچ بکزه من بزمکیله :
 بوزوشامش او نک افرادی بلکه بر کره .
 لسان حال طبیعت اسандر او نلرده ،
 بر احتساس تعاطیسیدر دونی آرده .
 بر احتساس که پنک اینجه در .. فقط کسکین ..
 نه حسب حال سهادی ! ناصیل بالاغ مین !
 کورولک شو عائله افرادینک سویشه سنی :
 کوچوک ، بویوکلرینک روحی ، قرة العینی ؛
 بویوک ، کوچوکار ایچون دایهدر . مربیدر ..

آلبر .. دایانمەدەدر سعیه اصل سیالی .
 نەدنى ؟چونكە بوتۇن قدرتك تکائىنيدىر .
 زمان دە سعیه چىقار : چونكە ھې او نكلە يورور .
 مکان دە سعیه وارىر : سعی صفرە ايندىرىيىكز ،
 مکان تصور ايدلىز . محال اولور حىرت .

علوم شاھقەدن فيشقيران ستۇن ضيا
 دایاندى كوكىلە ؛ لەن ياشمىور حالا
 بلند نسخە ايجادك ايلك صحيفەسىنە .
 بو ايلك صحيفە مؤبد ئلام اىچىنده يىنه !
 كورۇنىوركە او قوئىسۇن سوادنامە غىب ؛
 يقىنە سد چىكور هە سطرەدە يوز بىك رىب .
 ضياىه طوغىرى يوزوب كىتمك اىستادكە خىال ،
 سوردوكلىور اونى كردا به طالغە طالغە لىال !
 مائل خلقته امکانى يوق يەتىشىمە منڭى ؛
 فقط ، او نسخە تكوير حىرت انكىزك
 باشندە بىك اىرى بر خطلە پارلىور ، يالكىز
 شوجەلەركە ، اكىر كورمىشىسىكز ، آلىكىز ؛
 « بقايى حق طانىيان سعى بىر وظيفە بىلىر ؛

کورور سکز که : عدم در ... نه برضیا ، نده نورا !
 قولاق و برگده نه لر سویلیور باقیک ادرالک :
 بو ، بله بله تکائف . بوسی دهشتاک
 بلیغ سعیدر عمان قدر تک ، ازلی ،
 خروش فیض ازل هر قطیر سنده جلی .
 مکوناتی از لدن خلاص ایدوب امده
 سور و کلهین ؛ اوی حیر تفزا هویتنه
 تقلبات ایله برمتهایه طوغرو سورن ؛
 هم استقامتی دائم او منهایه ویرن
 اراده هب ازلی سعیدر ، با فیلسه ؛ او نک ؛
 کیمک ؟ او قدرت محضک . او سر مکون نک ا
 نه دیکله نیز ، نده عاطل قالیر ، ولو بر آن ،
 شئون خلقی تکنیف ایدوب یار آنقدن .

تصور ایلیهم شیمدى باشقه بر قدرت
 که هب قوای طوغورمش ، اساسی ماده . . . اوت !
 نهدر بو ؟ باشقه دکل ، عینی جلوه نک ایشیدر :
 بو تون از لده کی سعیک تکائف ایتمشیدر .
 شوماده یوقی که بر جوق صور له اشکالی

کثیفی ، مدرکی ، عضویسی ، غیرعضویسی ،
 کمال شوق ایله محکومی عینی قانونک ..
 بوتون شتون عوالم تحلیانی اونک ..
 ندرکه ایتمده در فطرتک بو قانونی ،
 فضایی ، کوکلری ، دریایی ، دشتی ، هامونی ،
 - آدمیلرنده دکادن سریع اولوب حتی -
 اثیری قاپلا یه حق فسحتیله استیلا ؟
 آوت ، صور ولدیمی ادرارکه آکسزون بوسؤال ،
 اسان حالی شودستوری هایقیریر درحال :
 « بقای حق طانیان ، سعی بروظیفه بیلیر ؛
 چالیش چالیش که بقا سعی اولورسه حق ایدیلیر . 』

قونولسه رحله تدقیقه هانکی بر موجود :
 اولور تکانی بر سمی دائمک مشهود .
 عدمله قارشیلاشان ضد وجود اولور ، دیمه ییک ؛
 اونک مقابل اولان قطبی سعیدر . سعیک
 کزوپ دولاشنی ایصسر . چوراق فضای عدم ؛
 باقارسیکرزکه : چیقارمش وجوده بر عالم .
 توقف ایتدیکی هستیسرای دورا دور ،

واعظ كرسيده

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم
ان الله وملائكته يصلون على النبي يا ايها الذين آمنوا اصلوا
عليه وسلموا سلماً . صل الله عاصي وسلّم وبارك على النبي الامي
وعلى آل النبي وصحابته

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَوْلَمْ يُنْظَرُوا فِي مَلْكُوتِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ

طوقتك ده « ذره » لرندن، چيقيك « سحابيه »
دين ييغين ييغين اشباح آههاني يه ؛
خلاصه ، علم امكانی دور ايده ؛ او زمان
شهوده با غلي برایمانه حکم ايدر وجدان ؛
که خلقتك نه قدر شکلی وارسه : علویسي ،

— سنك او زون سوره جك ، آكلادم که ، آبستك ،
 غوطين چيقار ماسى ، بىلەم نه .. چونكە يوق مستك .
 براق دەن كىدەيم ، صو كرەدن كلىرىسىن سن ..
 كچىكمەها !

— كلىرم .. كورمك ايستەرم ذاتاً .

همان شو آبده‌لر باشلاندیمش اعلاهی ..
 فقط مهارت صنعت بونزلکه بیندیمی با ؟
 خایر ! کوروللیدر آیری آیری مقسم‌لر :
 باقیجه حیرت ایدرسین .. نه اینجه ایش، نه هنر !
 حقیقة شاشه‌حق شی ... نه واقفانه حساب !
 صواویله بر داغیله‌یلمش که : - اولماسه‌یدی خراب -
 آلیردی حقی هر چشم‌ه؛ طامله‌نات کسری
 قدر تخلیقی حتی سرزدی « اوچجو » لری .

- شو قارشیمزده طوران قبه غالباً تربه ..
 - آیول ! نماز کچیور .. اما طالمشز لافه به !
 برآق‌ده تربه‌ی سن شیمیدیجک بر آز چابوق اول !
 - جامن ندن قوشلم ؟ واریا وقتیز بول بول ..
 یتیشمه‌مش بیله اولسق ، قضاسی ممکندر ..
 - خایر ، یتیشمالی ، مادام اداسی ممکندر !
 - دیمک : صیغانمالی آبدسته .. باری بر چشم‌ه
 اولاًیدی ..
 - چشم‌ه‌می ؟ آل ایشه !

- طور ، فقط کیتمه !

جماعتک آره سندن « قالیرسه : ایل بکه نیر ؛
 اولورسه : یر بکه نیر » درت آدام چیقارسه ، کتیر !
 براق ده اولمه بی ، آ کلاس شو کور دیک کمری ؛
 بويوك لکنده میدر ، زرده در بونک هنری ؟
 — کلنجه باقدیلر عثمانیلر که مملکته ،
 صویوق . صو ، حال بوکه غایت محمدی ..
 — البتہ .

— دوشوندیلر صویی نردن ، ناصیل کتیر مسنی ؛
 صوکنده اویله بر ایش یا پدیلر که : بک فنی .
 طوتولیور یا اساساً بوکونزده باشقه طریق ،
 صویک اساله سی . توزیعی مطلقاً تضییق
 اعانه سیله اولور ..

— شبھه سز .

— فقط ، ما کنه

هنوز بیلنمدیکنندن ، او قوتک یرینه ،
 منابعک دیکشن راقنندن استیحصال
 اولونمه بر صیق تضییق ایدلش استعمال .
 بولنجه اک ای تضییقک اک قولای یولنی ؛
 قاچیر مامق ایچون آرتیق اونک تفاضلی ؛

یاهر قابورغمسی : قورشو نله باغلى يالچین طاش !
 او له يدی قوسو جه ملته بـر بـینلى قفا،
 وجودی بـر ياه آـنمـق ، دـمـانـغـى رـطـرفـه ،
 عـقـلـلـى كـارـى دـكـل . دـيرـدـه بـوـيـلـه يـاـماـزـدـى .
 نـهـ اوـلـدـى . صـورـ باـقـالم ؟ مـلـتـكـ اوـزـ اوـلـادـى
 يـاـبـانـجـيدـنـ دـهـ دـشـمنـ كـسـيلـدـىـ بـرـ بـرـيـنـهـ !
 -- صـوكـنـدـهـ قـارـدـشـ اوـلـوـرـلـرـ ظـيـعـتـيـلـهـ يـنـهـ .
 -- زـمانـ بـيـلـيـرـ اوـنـ آـرتـيـقـ ...

— كـمـرـ كـوزـوـكـدـىـ هـلـهـ ..
 — كـوزـوـكـسـونـىـ يـاـ ؟ بـرـ خـبـلـىـ قـسـمىـ كـجـدـىـ بـيـلـهـ .
 — زـوـالـلـىـ صـاقـلاـنـيـورـ : حـالـ كـورـمـكـ اـيـسـتـهـ مـيـورـ !
 — قـرـونـ مـاضـيـهـ مـزـدـنـ باـقـانـ شـوـ «ـكـوزـلـرـ»ـ صـورـ :
 اوـنـهـ يـدـىـ : طـاغـ كـبـىـ اـرـلـرـكـ اـرـضـهـ حـاـكـمـىـ ..
 نـهـدـرـ قـارـيـخـيـهـ لـانـانـ نـسـلـ مـضـمـحـلـ شـيمـدـىـ ؟
 — حـقـيقـتـ ، اوـيـلـهـ كـوـجـولـشـ كـهـ : «ـيـوقـ !ـ دـىـ ، كـچـ آـرتـيـقـ ..ـ
 — اـصـلـ بـوـ ، يـوقـ كـبـىـ وـارـلـقـ دـكـلـىـ مـسـخـرـهـ اـقـ ؟ـ
 — «ـكـبـرـمـلـىـدـىـ»ـ مـىـ دـيرـسـينـ ؟ـ كـبـرـمـشـزـ ، نـهـ چـيـقارـ ؟ـ
 قـولـايـ دـكـلـ اوـدـهـ ..ـ اـنـسـانـجـهـ اوـلـهـنـكـ يـوـلـىـ وـارـ .ـ

— دونوب دونوب باقيورسيين .. نه كلدى خاطريكه ؟

— شوقارشيلقلى بنالر دوشوندوررمى سنى ؟

— يچون دوشوندورمڭى ؟ اوڭىجه سويمە حكىمتى ..

— شو صاغ طرفده كى ؟

— مكتب .

— أوت . بو جبهه دەكى ؟

بر اسکى مدرسه اولمۇ كرك .. دىكلى ؟

— بىكى .

— بىكى نەدر ؟ بر آز ايضاح ايدىلسى ، چوق اكسىك !

— زواللى ملتى وحدت جدا ايدن « ايكليلك »

صىرىتيمىرى او پىس دىشلىلە قارشىڭىدە ؟

ناصليل تۈكۈرمسىن انسان شو حالە باقىسىن دە ؟

يېقلىماش ، نه قدر يېقىق اىستەسمەك ، ايمان ،

آيرىمق اىستەمشىز صوڭرە دىنى دىنيادن .

آيرىمشىز ، ايدەرگى شرعى متصل اھمال ،

اصل اىكىنجىسى اولىش ، شو واركە ، بىزدە حال !

أوت ، بو صىصقە وجودك يارىن طورر ئىسى ؟

فقط شو كوردىك « اكىكىجي اوغلۇ مدرسەسى » ،

ياشار دمير كې كوكسەيلە بلکە اون بىك ياش ..

— آل ایشته ایسته دیلک : تربه ، طاش قو ناق ، قاره قول ..
 — فقط بونك نه سی میدان ؟ بو خادتا بر بول ..
 تخف دلکلی یا ؟

— و قتله بلکه میداندی ..
 قایانمش او لسمده کیتىجىھ ، قالمش اسکى آدى .
 — ابىجە قەھوەدە وار ..

— زەددە يوق كە ؟ هە يرده !
 او نىكلە ملت مىرحومە او غراماش دردە !
 بقاسى وارمى جەنانك دوشۇنە عاقبى !
 او زان شو بىكىيە : بولدىڭ دىمكدر آخرى ۱۱
 بىنخى دفعە ايمش بىنمش اختيار قايىغە ؛
 پىادە ياغ كېيىقە طوغۇرولوب آچىغە ؛
 ايشىلداش كۈزى ، بىر قاو چاقوب دىمش : « ياحى !
 عمر عمر بىو عمر ايشته : هم او طور ، هم قاي ! »
 شو بىكىلرده او تريا كىنك « عمر » دىدىيىكى
 بىادەنك اشىدر : يان كلىرى مىسىن .. نه اىي !
 حىيات آقوب كىدە جىكمش .. نه وار كدرلەنە جىك ؟
 زمان زمان بىو زمان .. طورمە بىر نفس دها چىك !
 صفا كە باق كە ياخىقدىڭ . ياخىقىمادىڭ يارىنە !

طاقیلمامق ، هانی ، قابل دکل آیاقلریگه !
 نظر نفوذ ایده جک او سه هانکی ری یغینه :
 یا بر مدققک اسرار تارماری دفین ؛
 یا بر مشرحد آثاری صاقلی .. هم نه حزین !
 چامورده صاپلی ، کنیش رحله لر بوتون مرمر ..
 دیمک : معلمی تشریحی و برمهمش ازبر ؛
 کتاب نعشی سروب طاشلرک او زونلغنه ،
 آجوب آجوب او قومش قارشیسندہ بولدیغنه .
 بوکون ، او رحله لرک کندی نعش او لوب یاتیور ؛
 او زرلرندہ بکارلر فاصولیه قاینا تیور !

— وفایه چیقسه کر کدر بو اکری بوکرو سو قاق ..
 — اوت ، وفایه اینز .

— غالبا ایجه او زاق ..

دکلی ؟

— هیچ دکل .. سن یورولدک آکلاشیلان ا
 — اونو تمشم ، هانی ، یوقدرده کلديکم جو قدن .
 — صانجه ، طوغر و وفا مبداننده یز شیمدی .
 — براز طانیر کبی اولدم .. یا آزمی کچدمدی !

بونا خلفلکی نز یا پەشز ؛ سلف مەندور .
اویوب سیچان کبی هە دورت آدیدە بىگرى ،
دەدە کمی آچش او مسکین قىلىقلى قەھوەلری ؟
خاير ، دەدەك سڭا ، باق ، خستەخانەر يامش ،
يانىنە مكتب طېيەلر . نەلر يامش !
شو كوردېك قوجەمان كتلە يوقى ؟ دارالطب .
— دېلک : بو مدرسه طېيە مكتبىدى ..

— عىب!

— عىب نەدر ؟

-- بونى اولسۇن كورۇپ دە بىلەمە مەڭز .
— باقىلسە او يە .. فقط « بىلەمە يېلک ! » دىين يىنە سز !
— طبابتىك او قدر محترمىدى موقۇكى كە :
برى طېيىب فنون آشنا چىقار ، اىسى
مدرسەنۈزۈڭ ئاكىزىدە افرادى .
يازىق ، او نسل كرييەك وفاسىز اولادى
براقش او يە جە ، ھېيچ باقاماش مؤسسىيە ؛
نەلر كورۇر نەلر انسان كېرنىجە مدرسىيە !
دولاشمىق اىستەيەر ك طالدىغۇم او لور بعضى :
آديم باشندە عصر لرجە سعىك انقااضى

— لکن انسانك،

ناصيل قارار مده ماضي به طير مانا نظرى !

بوکون ، بزم تپه مزدن باقان شو آثارى

صيانت ايله مدن عاجزز ، دكل پايمق ..

— حققت اوyleه ! شو معبد ندر ؟ شو حشمته باق !

— بيراق كه جامعى ، دنياده اولماز اوyleه اثر ؛

فقط ندر شو هياكل ، ندر شو مدرسلر !

اوزاقدن آگديري يورلر نطاق سيميني ،

كه صارمق ايسته يهرك وحدتك نديمه سنى ،

آتيلمش اوچ طرفدن كمند اولوب بلنه ؛

فقط دكل بلى ، دامانى چمه مش الله !

بشر دكلي ؟ تعالى ده ايتسه عرقاني ،

ناصيل قوجاقلا يه بيلسين حريم يزدانى ؟

أوت ، مدارس او وحدتسراي محتشمك

اوگئنده : حرمتيدر دينه هر زمان علمك .

بوتون شو قبه لرك موجه موجه سلسه سى :

حضور حقده قابانمش سجود قافله سى !

— بوکون ده اوyleه مى لکن ؟

— دكالسه ، كيمده قصور ؟

خواجهم ، ختامه یاقین دوره‌ستنده اعلالک ،
 میان قافیدارنده چیفته « فی الحالک » ،
 او قور طوروردى ، بو بر عنعنە یدى بسبلى :
 « پېن کە ساکن اوپور واو ، او نك ده ما قبلى
 حروف سالمەدن حرف غیرساکن اوپور ؛
 او واوی متفقاً مد ایدر ايمش جهور ...
 او حالدە ، بزدختى ايتىك : يخافُ اولدى . » ... أوتا
 نەياپسە آوروپا ، بىز لرجه اصل اولان حرڪە :
 « اوحالدە بز دختى يابدق ! » دىيوب همان تقلید .
 بو دورلو بر يىكىكىن نەخىر ايدرسىن اميد ؟
 — فقط « يخافُ » نك اعلالى اما كوششە !
 — بو ، اختصارى او نك ، چوق سوروردى ، يوقسە ، دھا !
 — فنامى ؟ باق ، لافە طالدق ده طوبىمادق يوقوشى .
 — حقىقت او يله ؟ اپى يول قازانمىشز .. شونە ، شو ؟
 — يېقىق سېيلە باقوب آغلابىان يانىق مكتب ..
 كېنگى يانىنڭ انقااضى ايشتە بونلر ھې !
 — دېمك كە : جامى قربىنده يىز سلىمانك ..
 — « دېمك » ده وارمى يا ؟ قارشىيڭىدە !

اونك مقابلى ..

— ذتاً بودريا درد ايشه !

تصرفاتى عيناً آيرسىق انكليزك ،

فرانزك ، نه اولور حالى ، صوکره ، شيوه منك ؟

لسانك اوماليدر بر وقار مليسى :

او اولمادقجه ميسرك دك تعايسى .

— براز محافظه کارانه در ياشيمدى بوده ...

— اوت . محافظه کارم .. بيلير ميسين ، بو موده

تعمم ايتمه يه باشلارسه ..

— باشلاسين ؟ نه اولور ؟

— ايير ، طوتار يرى قلاماز ، لسانىز بوزولور .

بوکون نه مسخره او مىشە ملتىك قىلىنى .

لسانده او يله اولور !

— آ كلامام عناد جىلغى ..

— بيلير ميسين بو غريب امتىك نهدىر حالى ؟

« يخافُ » صيغه سنك چىنغراقلى اعلالى !

— ناصيل ، ناصيل ؟

— هله صبر ايت : « يخافُ اصلندن ... »

دييوبده از بره بر چوق عبارەلر او قودان

— نهدن ؟

— دَكِشْدِي حالت روْحِيَه ، چونکه عصره کوره ...

— آمان شو « حالت روْحِيَه » بُرده « مفکوره » .

عیب دکل يا ، غیجیقلار بُنم سپکیرلریمی !

— بیجون سپکیرله نیورسین ؟ تھسبک یریمی ؟

بر آز دَكِشْمِلی آرتیق بو اسکی ذهنیت .

« لسانه هیچ یکیلک سوْقاَییک ! » دیمک : جنت .

— خایر ، تعصب ایدن بوق .. شوارکه : ایجابی

تحقق ایتملى بُرکره : بُرده ، اربابی

الیله اولمالى مطلوب اولان تَجَدَّدلر ..

دوشون که بولیله میدر بزده ؟

— شەھىسىز .

— نەكزىر !

دلیلی : كندى سوزگىر ..

— كىمك . بىمى ؟

— أوت !

— نەسویله مشدم ؟ او نوتدم ..

.. — جانم شو « ذهنیت ! »

— بىكىندىڭى ؟ فرانسزجه يوقى « مانتالىتە » ؟

— ناصیل شو بانقه کوزل بر بنامی ؟

— بل اوقدر

فنا دکلسه ده ، نسبتله ، بر بیچیملی دیوار

منابه سنده قالیر جامعک یاننده .. .

— غریب !

بنم کوزمه با قارسک : نه مختشم ! نه مهیب !

— او باشقة .. صوره لر اسلوب ایچون «شودر»، دینه منز.

اصلت اولمالی صنعته اوّلا .. بو : ملز !

خایر ، ملزدہ دکل .. بلکه بر چوق اسلوبک

خلیطه حالی که تخلیله قالقیشلسه : او زون !

نخیب اثر آرییورسک : سبیله باق، ایشه .. .

طاوشوب طاشوب دو کولورکن او شعر بر جسته ،

صفای فطرتی شاهدکه : ترمیز اصلی ؛

دامارلرندہ یوزن قاندہ ، جاندہ عثمانی !

کوروب بوجوشش صنعته روح اجدادی ،

براز صیقلیمالی شهرلک صیقلیماز اولادی !

— صیقلیدق اسکی آداملرده نادرآ کورولن

بر ابتلایه دینیرمش که ، شیمدی بکجدى !

صحیفه‌لر یازیور . بلکه ، فن معماری
او ، مبل ناز ایله خمور دیده‌لر واری .
براز میللى باقان ، معبرک کوزللاکنه ..
— کرده اویله موافقمیدر عجب فنه ؟
— نه سویلدڭ ؟

— شو آتىلەش وەرەو كمرأيمى ؟
— فنون هندسەنك واريا بىردى « ترسىمى »
دېنن اصولى .. او نك ماھرانە تطبيقى .
— دىمك كە : خىلى مەمدر بونكىدە تدقىقى .
— سنك کوزلک ايىدر .. قاج موقتك ساعتى ؟
دوزەلتەيم شۇنى .. طور، طور .. قورولماشى ذاتى !
— برندە اوئن بوجوق اولىش ، برندە اوچ ..
— نەكۈزل !
زمان اىچىنده زمان .. يوقدى بويىلە شى اول .
— بويوك قصور ايىدى لكن ..

— حقىقت اویله ايىدى :

قى حسابى ، كونش دورى ، صوکره ، ميلادى
دييوبدە اوچ يىلى از بىر بىلەن ذىكى ملت
طورورمى هيچ يالكىز بىرساعتلە ؟ طورماز أوت !

که يول چن خانی اوبلشدى . . . حوليدر آرتىق ؛
بو حوليدن چەجىكلار نماز اپچون چەجىك . . .
ديسوب قاپاتمالى .

-- ياهو ، عقللىسىن كرچك !

-- چىدە يېقمايە قالقىشىدلەرى مەھفى يَا !

-- دېمك كە ئىزىز دلى بونلر !

-- صورارمىسىن ؟ دلى يَا !

دلىرمىدكە بىرانسان ناصىل وارىر ألى دە ،

قىيار شومحفە ، ياخود شومختشم چىدە ؟

« بزمەد وار مدېتىلە آشنالغۇز . . .

هم اسکىدر . . . » دېيە بىلەك اپچون دايىندىغۇز

يكانە جىت سىنكىنى يېرىتەجقلەر دە ،

صىقىلەعادن كىزەجىكلار « كىنيش » سوقاقلەر دە !

-- « صىقىلەعادن » دېيە بىرنىكتە صالحادە . . . لەن

يرنەدە اولدى . . .

-- دەك ، سىنە آكلاپىش كىسکىن !

-- بن آكلامام يَا ، فقط بىك دەرىلى اولسە كىرك . . .

حقىقە شوچىد چوق كۆزلىدە ؟

-- نەدېمك ؟

— او زاق ، یاقین دیه آرتیق ؛ اینیش ، یوقوش صورمه !
طبیش طبیش کیدم .. هایدی کیر شو صاغ قوله .

— آمان ، شو معبد فیاضک احتشامه باق :

باقار باقار طویامام : عاشق اوبلشم مطلاق ۱

— حقیقة طویاماز دیددلر ملاحظته ..

فقط یانخیلر او شمش جوار عصمنته !

ندر حرینه یرلشمک ایستهین شو صالاش

هوینته ییغینلر که هپ بزر قلاش !

— اوست ، زمینی او زاقدن کوروب باییلمشلر ؛

یاواش یاواش صوقلوب سوکردهن یاییلمشلر !

— او حالده شیعده آییمع کرکدر او قافه ..

— آییلدی فرض ایدم .. ییغمادقجه بر طرفه ،

شو کوردیک قاره طاشر قدر کثیف آتون ،

ناصیل تمیزله یه بیلین ، ناصیل ییقوب چیقین ؟

— خایر ، قاپاتمالیدر « جامعک ! » دییوب کمری ؛

بر بر ییقبیلر آز زمانده کندیلری .

— ناصیل قاپاتمالی .

-- غایت قولای : « شو میدانلوق

بیلیرمیسین نه دهالر یتیشدی مدرسه‌دن ؟
 دهاماً ؟ آت باقلم ، هیچ صیقیلما ، بول کیسه‌دن !
 — صیقیلما دن آته‌یم مش .. قوزوم ، نیجون آته‌یم ؟
 اینانمیور سک اکر طورکه بن‌ده آکلا‌ته‌یم ...
 — صایوب‌ده نافله معلوم اولان بش اون اسمی ،
 یورولما ! او نلری از برله‌مک‌ده بر ایشمنی ؟
 فقط ، شو وعظ ایده‌جک هرزه کو عجب کیم او له ؟
 نه او لسه هیچ‌با .. نهایت ، صاریقلی بر ملا !
 — سنکله بزده ، برادر ، صباحلین چاتدق !
 عناده قارشی نهیاپسین ده صوصاسین منطق ؟
 « صاریقلیدر » دییه هیچ کورمه‌دن ، بلا‌انصار ،
 کبار امتی حقسز دکلی استخفاف ؟
 کلوب‌ده بر بولنه‌یدک چنگی وعظنده :
 قالیردی پارماغلک ، الله بیلیرکه ، آغز کده !
 نه وار عنادیکه ایتسه‌لک‌ده بر سفر غلبه ،
 بنله فاتحه کلسه‌ک ...

— آل ایشنه ، کلدم به !

— هدایت ایردیمی ؟ هاه شویله .. آفرین صوقوشی !
 — آمان شو دوز یولی طوتسه‌ق‌ده تپسک یوقوشی ...

— اوحالده قوش کې سەككى دىلىدەر لازم ؟
عىب دىكلىا ، بوسۇزدىن نەچىقىدى ، آكلا مادام.

— بواعترااضى يچون ساللادك سەھىسىز ؟
وقت كېرىمەي بىزلىر قازانە عدايدىرز !
— دېيك كە شىمىدى ايشك يوق ..

— خايىر ، برازدىن وار .

— نە ايشدر ، آكلا يەپىلسەك .. مهمىدر او قدر ؟
— كېدوبدە او كله بى فاتحىدە قىلمق اىستىورم ؛
كېرىمىسىن ؟ هادى !

— آرتىق ، او شىنەدن نەزۈرم ،

صىجاقدە قان ترە باتكى ؟ نماز سە مقصد اڭر ؛
صاغاك ، صولك طولو مسجد ، بىكىن بىكىن طالىپير .
— نماز دىكلى يالكىز مقصدم .. بىكۈن بى آدام
چىقىوبدە وعظ ايدەجىك او كله اوستى خلقە ...
— ئام !

زمانىدر او طوروب ، شىمىدى ، هىزە دىكەلەمەنڭ ؛
او ياوە كولرى حالا ، آدام ، دېيك ، بىكەنىك !
صارىقلۇ ملىتىدر ملىتك باشندە بلا ...
— فقط ، عمومى بىردىن بايرىمق ايش دىك آ !

بوكون بارينديره ماز حاله کلدى برطاوشان !
 او ، صيرتني هيچجه کونش بيلمهين يشيل طاغلر
 ييغين ييغين قايدالدر : سرابلر چاغلار !
 — صباحلين ينه بربخلى نكته فيرلاتدك !
 — خيالى بول بول آفيتدك ؛ سرابى چاغلاتدك !
 — خاير، خيال ايله يوقدر بىم آليش ويريشم . . .
 ايانازكە : هرنەدىمىشىم كوروبده سوپىلەمشم.
 شودر جهاندە بىم اك بېكىندىكىم مسلك :
 سوزم او دون كىي او لسون، حقىقت او لسون تك !
 — فنا دكل يولك اما اپىچە صارب او له جق !
 « او دون » دىدكىدە ، تحىدر ، نەكلدى عقلەمە ، باق :
 زواللى مەلكىتك يوقدى باشقە مھصولى ؛
 او دوندى ، نزدە بولۇنسەك ، متابع مېذولى .
 — آدام يتشديرە منىمش ، دىمككە ، طوبراغىز ! . . .
 — لطيفە بى طرف اما ، آدام دكل يالكىز ،
 او دون دە ايستىز آرىيىق باقىنده آوروپادن !
 — بزم فيلىزلىرى كوندر مسىن صاقىن او زمان !
 — آغىرچە داورانى يوردسىن . . . براز چابوق يوروسەك . . .
 — وقت قازانق اىچون ايسترم ياواش كىتمك .

او دون يوتارده براز صانجیدن بولوردى آمان . . .

— هكيم كتيرمه يه قوشىڭ ، هكيمدە يوق اوzman !

— تىمارجىلر ، بركت ويرسین اوسطە شىلدى :

النده بالطه ، كلىر اوچ كسر ، بش اكلرىدى . . .

« داييان اويانى باشندن عمر ! طوتىكدى نمش ! »

باقاردىكىز عملياتە چارچابوق بىتمىش !

آماصرە ساحلى چوق اسىكى برمؤسىددە :

اوشاقلارك طوبى جراح اولور . . هان كسىر !

بوكوندن اورمانى كوسترقىلا غىلى بالطەسنه :

ئىزىلە يوب چىقىويرسين ، براھاسىن يارينە !

— برازىدە دېكمەي اوكرنسىلر . . .

— آدام سن دىن ؟

دوشوندىكىشك شىىھ باق . . سن شوعلىمى اوكرن دە . .

— او علمە هيچ دىيە جىك يوق : مفادى قطعىيدىر !

علوم ساڭرە صنى ، اوپك طبىعىيدىر .

نواركە : قالمادى تطبقى ايچۈن مساعد يىر !

— نەدىن ؟

— نەدىنى ، كوروردىڭ چىقوپ كزەيدىڭ اكىر .

اتكلرنىدە ظىغىن صاقلى بىلدىك اورمان ،

ایکی آرقداش فاتح یولنده

— واپور یاناشدیمی ؟

— چوقدن !

— دیمک که کوپرودهیز ..

— آمان ، شویوجلیل اینسین ! ...

— فقط بیلیر میسکز ،

یادیر غایور ، هانی ، انسان اواسکی تکنه‌لری !

« یاناش » دینیلدیمی ، نازلیم ، کیدر کیدرده کری ،

کلنجه خشم ایله بروطوس اورووردی کوپرویه که :

زوالینک دهشیلن قارنی صاغلام آلتی چکی

حاسن شاهزاد
مدحت جماله

در درجی کتاب

ذاتی کریم زاده

رمضان ۱۳۲۲

سبيل الرساد كتبخانه سى نىمېيانى

عدد : ۲۳

صَدْقَاتُ

محمد عاکف

ایکنیجی طبعی

توسیع طباعت مطبوعہ سی

تصرفاً نک حد طیبیتی تعبینندن عاجز اولدفلرندن بوبستقه افلره تحدد، یاخود کمال صنعت نظریله باقیورل . الحال اونه کی صنعتلر ک قبول ایندکاری او کی تصرفات داهیانه بی زوالی شمر قولابجه قبول ایدیور . اکر شمر مرده کوسترنلن کیقی تصرفلر بالفرض هیکاتراشاقده ، رساماقده کوسترنلن او اه ایدی . هیکاتراشک الدن جیمان بر هیکل ه حالده بزم بیامدیکمز بر مخلوق اولورایدی ! کذا رسامک بوله ر تصرف نایجه سند و جوده کتیره جک اثرلرده بزم کورمیدیکمز ، بیامدیکمز بر عالمک مناطری نی تصویرادرایدی ! شمر مرده بو غربات چوقدن تعین ایدی . فقط آنک تیزی دیگر صنعتلر کی غربتلر ک تیزی قدر قولای او لمیفندن بو کون او غراستره بوقاریده سویلدیکم کبی . تجدد ، یاخود کمال صنعت نامی و بریایور . باقلم بحوال نزمانه قدر دوام ایدمچک ؟ فقط سن لان شمری ماهیت نوعیه سنه خاص بر تکامله نامزد قیلدک ؛ موفق ده اولدک ؛ دهاده اوله بجهات .

کلم ایکنیجی ملاحظه به : احتمال که « صنعت ایچوندر : صنعتدن مقصد بنه صنعتدر ؛ صنعته دینی ، اخلاق ، سیاسی بر غایت آرامق عیشدر .» دیه ، سنک مسـلـکـه اعتراف ایدنلر ، آنی خوش کورمیلن واردر . فقط اوحالده ، یعنی صنعت حقنده کی بو دستور قبول ایدلديکی تقدیرده اني دنسـلـکـه ، اخلاقـزـلفـده آلت اتخاذ ایـمـلـکـ لازم کلـرـ . زیرا صنعت بوصورته قیدن آزاده ایدلش او مابوب ، بلکه قیودک اک بر ابدله تقیید ایدلش اونور . بـ سنـکـ اثـرـلـکـه بـ دـسـتـورـهـ مـخـالفـتـیـ کـوـسـتـرـهـ جـکـ بـ رـشـیـ کـوـرـمـیـورـمـ . چـونـکـهـ سنـدـهـ صـنـعـتـهـ غـایـتـ آـرـامـیـورـسـکـ ؛ـ لـکـنـ غـایـتـهـ صـنـعـتـ آـرـایـورـاـکـ . مـسـلـکـ تـامـیـلـهـ مـقـصـدـیـکـ تـأـمـیـنـهـ کـافـیدـرـ . هـاـنـ فـیـاضـ قـامـکـهـ اـیـسـتـدـیـکـ جـوـلـانـیـ وـرـ ، جـدـیـ اـثـرـلـهـ تـشـنـهـ اـوـلـانـلـرـیـ فـیـضـ قـامـکـلـهـ رـیـانـ اـیـتـ . صـنـعـاتـکـ بـوـقـسـمـیـ تـشـکـیـلـ اـیـدـنـ مـنـظـوـمـهـلـکـ مـنـبـیـ فـرـقـانـ حـکـیـمـ اـوـلـدـبـغـنـدنـ هـیـسـنـکـ الـهـامـ مـحـضـ اـنـرـیـ اـوـلـدـیـقـنـیـ سـوـلـهـمـکـ زـانـدـرـ . هـاـنـ سـوـلـهـ ، هـاـنـ یـازـ . توفیق خدا رفیق اولسون عنیزم . فرید

اژنی او حد داخانده کمال مکنه ایصال ایدر . او حدی تجاوز ایتدیکی آنده اژنی بر اثر صنعت دکل ، بر نمونه غربات اولور . زیرا صنایعه خاص اولان کمال نوعینک ذوق صحیح دینیان بر مقیاسی واردر . آثار صنعتنده کوستره بله جک کمال دامغا او مقیاس ایله اوچیلیر .

رسامق ده بولهدر . رسام اژنده کوستره بجه کمال عناصر صنعتک نظم طبیعیلری بوزمامق شرطیله کوستره بیلیرسه مهارت ابراز ایتشن اولور ؛ کوستره من ایسه طبیعتی قابا بر صورتنه استنخ ایده رک عادی بر مقلد در که سنده قالیر .

عناصر صنعتی وضع طبیعیلرندن چیقاران کیمسه قوانین صنعتی اخلال ایتشن دیگدر . واقعا بوحال اندر اولهرق دهاندن صدور ایدر . حال بوكه نظر صحیح ایله باقیه جق اولور سه دهای حقیقینک ، بو حرکتیله قوانین صنعتی اخلال ایتمدیکی ، بلکه صنعتک قوانین موجوده سنه بر قانون دها علاوه ایلدیکی کوریلر . دهایه خاص اولان بو تصرف تقليده قیام ایدنلر دامغا آلدانیلر ، دامغا موقة تسلیک کردابنه دوشترلر .

موسیقینک ده او کبی تصرفات مبدعاهیه اصلا تحملی بودن . هیکاتراش او لسوون ، رسام او لسوون ، موسیق شناس او لــون دامغا صنعته خاص اولان مقیاس نویی بی انده طوئمه ، صنعتنده کوستره بجه اژنکی او مقیاس ایله اوچمک مجبوردر .

بو شریطه بی رعایت ایتهین صنعتکارلرک اژنلری آثار صنعتنده محدود اوله ماز . نه فائدکه شعرده بودنیه اصلا نظر انتباره آلمپور . چوق کیمسه لر ساحة نظمی تصرفات مبدعانه لری ایچون غایت واسع ، غایت مساعد بولیورلر . او وادیده کوستردکلری غرباتلری هر کسه بر مدیعه معرفت صورتنه قبول ایتديرمک ایسته بولرلر . یکی شاعرلرده بونک پک چوق نمونه لری کوریلیه ر . چوق کیمسه لرده شمرک حقیقتی ، شمرده کوستره بله جک

بزه « دینی ، فلسفی مصاحبه‌لر » کبی معظم بر اثر یازان
یار جامن ، استاد حکیم حضرت فریداک قیمتدار بر خاطره
التفاتیدر .

ایسی روحیم خا کفه

صفحات اوچنبی قسمی نشره موقتیکدن طولایی سی خالصانه تبریک
ایدر ؛ دیکر قسملرینکده پیدربی نشریه موافق اولماکی جناب حقدن
تمنی ایلم .

اسان نظمه - ماهیتني تغیر ایتكسزبن . - مستعد اولدیني انکشاف
ویردك . ترکه‌نک نظمه غایت الوریشلی اولدیني ائرلک‌ایله اثبات ایتدك .
برمدندن بزیدر لسانیزده هرکس ایسته‌دیک . کبی تصرفاته قیام ایلدیکندن ،
لسانیز عموم عمانلرک لسانی اولق درجه‌سی‌دن لسان شخصی اولق
در کسنے دوشمشدر . فی الحقيقة ، اسلوب ، شخصیت میلی ، تعبیر دیکرله
صاحبک تئالیدر ؛ فقط لسانک روحته دوقون‌لامق شرطیله .

هر کسک لسانده بترصرف مخصوص اجراینه صلاحیتدار اولسی بر
حده قدر بجاز اوله بیلیر ؛ او حدی تجاوز ایدنلره : طور ؛ دیک لازم
کاید . حال بوكه لسانیزده اجرای تصرفاته قیام ایدنلر ، تجدد کوستنلر
هیچ برحده رعایت ایتیورلر ، هیچ بمقیاسه تابع اولیورلر ؛ ائک ایچون
لسانیزده کوندن کونه چیفرندن چیقیور .

مثلا بر هیکلتاش ، تصرفات خیالیه سیله ائرنی کمال ممکنه ایصاله
چالیشیر . اکن هیچ بزمان طبیعتک تعین ایتدیک حدی تجاوز ایده منز .

پل حزین بر مولد کیجه-ی
۱۲ ربیع الاول ۱۳۳۱

بیللار چکیورکه ، یا محمد ،
آیلر بزه هب محرم اولدی !
آقشام نه کونشلی بر کیجه یدی ..
ایواه ، اوده لیل ماتم اولدی !
علم بوکون اوچ یوز الی میلیون
مظلومه یامان بر عالم اولایی :
چیکنندی حریم پاکی شرعک ؛
ناموسه یابانجی محرم اولدی !
پیشته اوتن چاڭك سسندن
بیکلرجه مناره ابکم اولدی .
مالله ایچون ، ای نبی " معصوم ،
اسلامی بیراقه بویله بیکس ،
اسلامی بیراقه بویله مظلوم .

صوکى

بر نسیم اولسون ، الْهَى .. جانلاندیر قانلر بوتون ..
 نوبهارك روحي ايدسين بerde بزلردن ظهور ..
 يوقسه ، آرتقيق صور اسرافيله قالمخدر نشور !

هیچ قمیلداهاز بنم رو حمده کوک صالحش خزان !
 دم چکر بلبل .. بس ینبنده با یقه‌شتر او تر !
 صوکره ، قارشیدن چکر ، بربر ، ییقیلمش لانه‌لر !
 آشناق یوق ، خیالک قونسه آک بیلدک یره ،
 یاد آیاقدل چیکنه یور : دوشمش وطن یاد الاره !
 باشه سس بیلم ، محیط‌مدن این ایلر خروش ؛
 بکارم دین‌سین بوماتم ، بکارم ، او لاز خوش !
 آه ! تک بر آشیاندن بیک یتیمک ناله‌سی
 یو کسه‌لیر کن ، دیکله‌ین انسان‌درو بلبل سسی ؟

دو یغوسز او ملق قدر دنیاده لکن دود یوق ؛
 او یله صالحین مش که ماعون : قور‌تلان بر فرد یوق !
 کنندی صاغلام .. حسی اولش ، روحی اولش ملتک !
 ایشته آک قور‌قونجی خسرانک ، هلاکک ، خیبتک !
 ای ، اولوم رنگنده طوپراقدن حیات اعلا ایدن ،
 بر یینین طوپراقده اولسق ، ساده چیکنه‌نک نه دن ؟
 باشه طینتلری هپ شایان اولان احسانکه ؟
 آه ، بر بولسم ، صاریلق ایشمیدر دامانکه !
 بر نسیم ایستر قمیلداهق ایچون جانلر بوکون ؛

چيقده برسير ايت بهارك جوش ونكارنكىنى ؛
 نفع صورك ديكله موجاموج اولان آهنىكىنى !
 بر يشيل قان، بر يشيل جان ياغديروب، قدرت، يره ؛
 يم يشيل اولىش فضا؛ كوم كوك كسيلىمش طاغ، دره .
 اك قىصىر طويراق طوغورمىش، امنىزىز برجوق نبات ؛
 فيشەقىرىز بردامەحق اوتدن، طوتوب صيقسەك، حيات !
 دون، كىكىدىن كولجە حالىنده يدى هرچىپلاق فدان ؛
 باق: نەصادغلام قان، بو كون، طولغۇن يوزندن داملايان !
 دون، قودور مقدمه يدى اورماندىن جھىمى بىك زفير ؛
 آشيان طوئىش، بو كون، هر دالدە پر آن برصفير !
 دوز، نىكەبانىيدى مىلييار لرچە ذىروحك سبات ؛
 سىلەكىنوب چىقىش او محېسىن، بو كون، بر كاشات .
 دون، نەمامەندە يدى عالم ! يرخزىن، كوكلار خزىن ؛
 سور فطر تدر بو كون : فطرت بو كون صحرا كىزىن !
 ايشلەمش قىرلودە يرىر قدرتك فياض المى ،
 او يله ياپراقلەركە صنعندىن : كىدوب بر كورملى !

او يله اما، كوردىكم الواح شوقك رغمنه ،
 بىنده حالا ذوقە بىكىزىر دويغو يوق ، حالا يىنه !
 بىردىكلى ، يوز بىك بهار ايندىرسە حق آسمان ؛

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

فَانظُرْ إِلَى آنارَ رَحْمَةِ اللهِ كَيْفَ يَحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ
مَوْتِهَا از ذاك لَحْيَ الموتى وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ترجمه

«اللهک آثار رحمته بر باقی داشت آ: طوب راغی ،
اولد کدن صوکره ، تکرار ناصیل دیریاتیور؟ ایشته
او الله بوتون اولولی محقق دیلیت- هجکدر ، هم او
هر شیعه قادردر .»

هانگی ملکدر که افرادنده یوقدر حس دین ؟
 الا بیوک اقوامه بر باق : دینی هر شیدن متین .
 دونشمه ای آواره مات ، بونلرک خذلاسته ؛
 واقفز بزر هبستنک پلک ، مختصر عرفانسته :
 شرقه بالقاز ، غربی بیلمز ، کور کودن یوق وایه سی ؟
 بر قیز ارماز یوز ، یاشارماز کوز بوتون سر ما یه سی !

ویرمه برملاعون تمايل مبتذل معتادیکه !

بزکه هر موجودی ییقدق غایه سز بر فکر ایله ؛
 ییقمادق برشی بر افقی .. ساده برشی : عائله .
 هانگی بر بنیانی محوا یتدکده اصلاح ایلدک ؟
 ایشته ویران مملکت ! هریر ده لیک ، هریر ده شیک !
 بونلرک تعمیری قابل .. او لسه جدیت ، ثبات ؛
 لکن ، الله ایتمسین ، بر دو شسه شاید عائلات ،
 الا کوی قولارله حتی قالقه ماز امکانی یوق .
 کیم که ، فالقار دیر ، او نک حیوان قدر اذعانی یوق !
 « عائلی بر انقلاب او لسوون » ! دین ما پوس او لور ؛
 باشقه هیچ برشی فاز آنماز ساده بر ... او لور !
 چونکه « چپلاق » انقلاباتک رذالتدر صوکی ..
 ای دنی قونداچیلر ، بز سزده چوچ کوردن او نی !
 بردہ خلقک دنی وار صیق صیق تعرضلر کورن .
 حالله باق : ملتده حسیانی اویمنش أولدورن !
 دینی قربان ایتمایمش ملکی قور تارمق ایچین ! ..
 طوتده ، هی سرسم ، بودرا کیکله سن عالم یکین !
 هر جماعتن بیش اون دینسز ظهور ایلر ؛ بوجال
 پلک طبیعیدر . فقط الحادی بر قومک محال .

بریغین قونداقجیدن یازمین کورنلر ملق ،
 شیمدی اینش ظن ایدر مطلق شو مدھن آیی !
 ای وطنسر دربدولر ، ای دنی قونداقجیلر !
 مفتک ، آذچوق ، طوران مردینی ، برnamوسی وار .
 شیمدی نوبت او نلرک .. یانسین ده او نلر ، او یله می ؟
 تارمار اولسون بوتون بر مسلمانلوق عالمی !
 ای ، حیا نامنده بر حست وجودندن بیله
 پک خبردار اولمایان ، یوزسرز ، حیاسز ! باق هله !
 آرقه سدن تافقاً آتدک اک دنی بر شهر تک ؛
 دو شدی تاقیهک ، چیقدی جاسجاولاق او کل ماھیتک !
 بر کلاه قاپقسه شاید بونجه حر صت غایه می ؛
 کندي ناموسک اولور ایرکچ او نک سرمایه می .
 یوقسه ، ناموسیله ، وجدانیله خلقک او بیناما ..
 صو کره قات قات ناصیه کدن صارقه جق بر چوق یاما !
 بر قیزار ماز چهره بولمشک یا ، ای جانی ، بورون ؛
 هم بو تو ز دنیایی افساد ایله ، هم مصالح کورون !
 کندي عرضکدن جو مرد اولقسه معتادک اکر ؛
 کندي مالکدر سنک ، حقک تصرف ، کیم نه دیر ؟
 ماتک ، لکن هنوز معصوم اولان اولادینه ،

بـ ————— م الله الرحمن الرحيم

وَ اذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تَفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّا نَحْنُ
مَصْاحِحُونَ إِلَّا هُمْ أَهْمَمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ

ترجمه سی

« او نلر د : « يريوز نده فـ اـ دـ چـ يـ قـ اـ رـ مـ اـ يـ لـ ثـ » دـ يـ نـ لـ دـ يـ کـ
زـ مـ انـ ، « بـ زـ اـ صـ لـ اـ حـ دـ نـ باـ شـ قـ هـ بـ رـ شـ يـ يـ اـ يـ وـ رـ زـ » دـ يـ رـ لـ دـ .
کـ وـ زـ يـ کـ آـ جـ ، اـ يـ بـ لـ کـ هـ : او نـ لـ دـ يـ وـ قـ مـ ، اـ يـ شـ تـ هـ اـ صـ لـ مـ فـ سـ دـ
او نـ لـ دـ دـ ، لـ كـ نـ فـ رـ قـ نـ دـ کـ الـ مـ لـ .. »

اور ته لق آلت اوست اولو دکن سس حیقار مازدم ، هانی ،
 او بله بر در نگدہ سیرایت کل ده آرتیق سن بنی !
 کو ستر ، الاهم ، بومات قور تولور ، تک معجزه :
 بر « او تائو حسی » ویر غائب خزینه کدن بزه !

فرده راجع صدمه دن افراد او لور مش لرزد دار .

بر ، نهیز ؟ سیر ایله آرتیق ، بردہ فکر ایت ، نهایتشز ؟
 دین ده کورکاک عینی او لمش : ترس چویر مش کیمشز ! [۱]
 نهی معروف ، امر منکر در کزن میداندہ باقی !
 اک متین اخلاق فز ، یاخود ، کوروب آلدیر مامق !
 یقدی بیک ملعون قلم ناموسی ، بزر او عادق ؛
 « صوصدق اولادر ». دیوب صوصدق .. صانیر سک طویعادق !
 قو صدی بیک مردار آغیز شرعک بوتون احکامنه ؛
 آه برسس باری یو کسلسه یدی نفرت نامنه !
 آلتی یوزیک جان کیدر ؛ میلیونله ایتان ا کسیلیر ؛
 کیمسه لر کورمن ! کورن سرسم ده الله هد بیلیر !
 صو کره ، شاید من خصنه اینجینسه ، حتی ، بر تویی :
 یری یقیلمش ظن ایدر سیر ایلهین کومبور تویی !
 قیرقیک آیلقدن براز ، یاخود کیکسین ویرمه بیک ؛
 فودلاجیک فالسین ؛ « پیلاو یتمش » دیک ، کوسترمه بیک ؛
 فس ، کلام ، قالباق ، صاریق ویرمش باقارسین ال الله ؛
 معده لردن فیش قیریر تا هر شه آج بر ولوله !

[۱] بوتشیه امام علی رضی الله عنہ کدر .

بزرمانلر بزده ملت ، هم ناصيل ملت مشز :
 لکشز دنیا يه مليت نهدر او کر تمنز !
 قاب قارا کاقنکن بوتون آفاقی انسانیتک ،
 نور اولوب فیش قیرمشز بر کوشمندن ظلماتک :
 یارمشز ادواار فترتدن قالان یلدالری :
 فکر فردا طوغمادن یاغنیرمشز فردالری !
 اویله فردارکه : قالدیرمش سرپا عالمی :
 دیده ار بر جاودانی فجرک او لمن محروم .
 یکرمی بش ییل یکرمی بش بیک ییل قدر فیاض ایمش !
 باق نه آنی بر تکامل ! باق که : حالا مندهش
 یاد فوق الاعتقادندن او نک تاریخنلر :
 کورمه مش بکیزد او مندهش سیره ، هم کورمن بشر .
 بر طرفدن دینز ، اخلاقنر ، عرفانیز :
 بر طرفدن سیفه مقرون عدلنر ، احسانیز :
 یو کسلوب اقوامی آلمش فوج فوج آغوشته :
 هبی طالمش وحدتک آهنک جو شا جوشته .
 امر بالمعروف ایمش اخوان اسلامک ایشی :
 نهای ایدرمش ، بر فنالق کورسه ، قادر دش قار دشی .
 کیمسه حقسز لقدن ایتمز مش تغافل اختیار :

بـ ————— م الله الرحمن الرحيم

كنتم خير امةٍ اخرجت للناس تأمرن بالمعروف
وتهون عن المنكر و تؤمنون بالله

ترجمه هـ

سـز ايـلـكـي اـمـرـاـيلـ، كـوـتوـاـكـدـنـ نـهـيـ ايـدرـ، الـلـهـيـ
ايـانـيرـ اوـلـدـيـغـكـزـدنـ، اـنـسـاـنـلـكـ خـيـرـيـ ايـچـوـفـ مـيـدانـهـ
چـيـقـارـلـمـشـ اـكـ خـيـرـلـيـ بـرـمـلـتـسـكـزـ . . .

الله‌هدن او تان : باری بیراق دینی الک‌هدن . .
 کیر اش کبی طوبراقله کندک ، کیره جکسنه !
 لکن ، نه دیمک بزرلری الله ایله اسکات ؟
 الله‌هدن او تانه‌قده او لور عالم ایله . . هیهات ! ! !

][استعین بالله : انا يخشع الله من عباده الماء = الله
 مولاندن آنجق عالم او لانلری الله‌هدن قورقار .

اوغر اش باقلم ، يوقسه ايشك ، هي کيدى شاشقين !
 قورشون کېي سرعتلى ، دكىزلىر کېي طاشقين
 بىرچاغلايانك منبع دەهاشنه طوغىر و
 طيرمانتايىه بىكزىر ، يوزەرك ، باشقە دكلى بو !
 اى قطرە آوارە ، بوجوشك ، بوخروشك
 آهنىكىنە اويانسىشك ، امیناول ، بوغولورسك !

يىللار جە ، عصر لرجە سودن اويفودن آرتىق ،
 سىلاكىن دە : محىيطىكىدە ئىلەملىرى ياق ، يېق !
 بىر باقسىشك آ : كوكار اويانىق ، يز اويانىقدو ؛
 دنيا اويانىقكەن اويموق مىسخرەلقدر ؟
 ايواه ! بودلتلەرە سەنسىن يىنە عات ..
 اى درد جھالت ، سكا دوشىكە بومات ،
 بىر حالە تېيردىڭكە : نەدين قالدى ، نە ناموس !
 اى سىنە اسلامە چوکن قاب قارە كابوس ،
 اى خصم حقيقى ، سنى أولدورمىلى اول :
 سەنسىن بىزە دشمنلىرى اوستۇن چىقاران ال !

اى مات ، اويان ! جەھلەكە قربان كېدىيورسك !
 اسلامى دە « بايسىن ! » دىيە طوتىش يدىيورسك !

او باز يا .. طبیعی .. بری انسان ، بری حیوان !
 او بله بشه ، « جهالت » دینیان یوز قاره سندن
 قور تولایه عنم ایتملی باشدن باشه ملت .
 کافی می دکل ، یوقسه ، بوصوک درس فلا کت ؟
 صوک درس فلا کت نهیه مال اولدی ؟ دوشون سنه ؟
 بینک اریوب یاش کبی داملا ردی کوز کدن !
 « صوک درس فلا کت » نه دیمکدر ؟ شو دیمکدر ؟
 کلزسه اکر کندینه ملت ، کیده جگکدر !
 زیرا ، یکی بر صدمه یه آرتیق دایانیلماز ؛
 زیرا ، بوسفر اویقو اولومدر : اویانیلماز !

جوشقون ، قوجه برسن کبی ، دائم ، بشریت ،
 مستقبله قوشمقده ویروب سیرینه شدت .
 طاغلر ، اوچوروملر اوکا یول ویرمه مک ایستر ..
 لکن ، او ، نهیو کسل ، نده آچاق دیمز اورتر !
 اقوام او بیوک نهره قاتیلمش برد ایرماق ..
 البت قاتیاییر .. هانکیسی ایستر کری قالمق !
 بزلرکه بومدهش ، بومعظام چریانله
 او غر اشموده بیز .. باق ، نهقدو چیلغینز ، آکلا !

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مَنْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

ترجمہ سی
سے

هیچ، بیفارله بیلمہ ینلر بر اولورمی؟

اک قانلى شناعته قوغولش وطنىدن ،
 مىليونله حياتك يوركىندن كىدىيور قان !
 اسلامى الندن طوته حق ، قالدىرىم حق يوق . . .
 ناحق يره فرياد ايدىيور : عاجزه حق يوق !
 يئزمى مصاب اولدىغىز بونجە دواھى ؟
 آغىزىم قوروسون .. يوقىسىن اى عدل آتىسى

حوصلو نی او پارلاقی یوزی قرآن حکیمک ؟
 اسلام آیاک آلتندہ سور و نسو نی نهایت ؟
 یارب ، بونه خسرا ندر ، الهی ، بونه ذلت ؟
 مظلومی نه دو از مده ، از دیر مده معنی ؟
 ظالم ری عدلک ، هانی ، اول دور مده حالا !
 جانی کزیور دیب دیری .. جان ویر مده معصوم !
 صوج باشقه سنکدرده نیچون باشقه سی محکوم ؟
 لا یسئله بیکلار جه سؤال اول سده قربان ؛
 انسان بومعما ره دهشتله نکهبان !
 ایواه ؛ بش اون کافر ک ایمانه قاندق ؛
 بر او یقویه طالدق که ؛ جهنمه او یاندق !
 مادام که ، ای عدل الهی ، یاقه جقدک ..
 یاقسه یدک آملعون ناری .. طوتک بزی یا قدک !
 کفرک او ملوث الى آیاتکی سیلدی ؛
 بیکلار له جو امع یسیلوب خاکه سریلدی !
 قلماشسه اکر بر ایکی معبد ، او ده مرتد ؛
 کو کسنه کی خاج کفرینه قتوای مؤید ؛
 طول قالدی قادریتلر ؛ بابا سز قالدی چو جقلر ؛
 یر کریده بیک عائله نک مائی چاغلار !

یارب ، بواوندو رسز کیجه نک یوقی صباحی ؟
 محشر دهی بیچاره لرک ، یو قسم ، ذلاحتی !
 نور ایسته یورز .. سن بزه یانفین ویریورسین !
 ه یاندق ! ، دی یورز .. بو غمایه قان کوندریورسین !
 اسمز سه اکبر بر ازی نفحه ، یاقینده ،
 یارب ، او جهنه مله بو طوفان آردستنده ،
 طوبراق کسیلوب ، قوم کسیلوب عالم اسلام ؛
 هپ فیش تیره حق یر لرک آتشده کی اصنام !
 بیزار ایده جگ ، قورقیورم ، جند حسینی ،
 اک صوکره ، صایب اورمانی کورمک حرمینی !
 بیک اوج یوز او توز بش سنه در ، ارض هجاز ک
 آتشلی محیطنده کی سوزشی نیازک
 امواجی خروش آور اولور کن ملکوتة ؛
 چاک سسلری بو غسون ده کوموسونی سکوتة ؟
 سونسون ده ، الاهی ، شو یانان مشعل وحدت ،
 تثییث ایله جو کسونی بو تون عالمه ظلمت ؟
 اوج یوز بوقدر میا یونی جانلاندیران ایمان
 اولسونی بش اون سرسمک الحادینه قربان ؟
 انفاس خبیثله بش اون روح لیمک ،

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَتَهْلَكَنَا بِمَا فَعَلَ السَّفَهَاءُ مِنَا ..

ترجمہ سی

« ای چمزدہ کی بنسر لرک ای شلد کاری یوزندن ، بڑی
هلاک ایدرمیسین ، اللهم ؟ ... »

او غر اش که : تلافی ایده جک بونجه ضرر وار .
 فریاد ایله قور تو ماسی مامول ایسه هایقیر !
 یوق یوق ! هله عن مکده کی زنجیر لری بر قیر !
 « ایش بیتدی . . نباتک صوکی یوقدر ! » دیمه : ییاها .
 ای ملت مر حومه ، صاقین یاسه قاپیاها .

آمیده صاریل خیم صیقی ، سیرایت نه اولورست !
 عن میله ، امیدیله یاشار هب یاشایانلر ؟
 ما یوس اولانک روحنی ، وجدانی با غلار
 لعنتاهه برعقدة خاطرکه : چوزولاز . . .
 اک قورقولو جانی کبی یائسک یوزی کولاز !
 مادام که آجاقانلی بر ، یاس ایله شرکات ؛
 مادام که او ندن دها ملعون ، دها چیرکین
 بر سیئه یوقدر سکا ؛ ای عنصر ایمان ،
 نومید اوله رق رحت موعد خدادن ،
 خسرا نه رضا ویرمه . . . چالیش . . . عن می بیراقه ؛
 کندک یاناجقسه اک بیله ، اولادیگی یاقه !

اولر تونک اولمش ، او تیور برسورو بایقوش . . .
 سسندره : « وطن تملاکده یمش . . . باتیورمش ! »
 لکن ، هانی ، میلیونلری او رتن شوییغیندن ،
 تک قول ده « یا پیشنهام . . . » دیمیور بطر فندن !
 صاحب سز اولان مملکتک با تماسی حقدر ؛
 سن صاحب اولورسه که بوطن با تماش جقدر .
 فریادی بیراق ، کندیکه کل ، چونکه زمان طار . . .

آتی بی قاراکاق کوره رک عن می بیرافق ..
 ببلعکم که ، اولوم وارمیدر او ندن دها آچاق !
 دنیاده ایناعام ، هانی ، کور سه مده کوزه له :
 اینانی اولان کیسه کبر من بو اولو مله .
 ای دیب دیری میست ! « ایکی ال برباش ایجوندر »
 دا و رانسنه آ .. ال لردہ سنک ، باش ده سنکدر !
 حس یوق ، حرکت یوق ، آجی یوق .. لشمی کسیلدک ؟
 حیرت ویریور سک بکا .. سن بویله دکلدا ؟ .
 قور تومایه عن مک نهایجون بویله سور کسز ؟
 کندکمی سنک ، یو قسه ، امیدکمی یور کسز ؟
 آتی بی قاراکاق کور یور مکله آپیشدک ؟
 اس بابی الکدن آته دق یأسه یا پیشدک !
 خارشیکده ضیا یو قسه ، صاغکدن ، یاصونکدن
 تک برایشیق او لسوون بویویر .. قالمه یولکدن .
 عالمه ضیا قلامسه ، خلق ایتمایسک ، خلق !
 ای ال ری بو کرنده یاتان ، شاشقین آدام ، قالق !
 هر کس کبی دنیاده هنوز حق حیاتک
 وار کن ، هانی هر کس گبی عن مکده ثباتک ؟
 یأس اویله باتاقدر که : دو شرسنه بو غولور سک .

بـ مـ الـ قـ الـ رـ حـ مـ

يابنی اذهبو افتحـ سـ وـ اـ مـ يـ وـ يـ سـ فـ وـ اـ خـ يـ هـ وـ لـ اـ تـ اـ سـ وـ اـ مـ نـ .
روحـ اللهـ اـ نـ اـ لـ اـ يـ اـ سـ مـ نـ رـ وـ حـ اللهـ اـ الـ قـ وـ مـ الـ كـ اـ فـ رـ وـ نـ

ترجمـ سـ

« او غولارم ، کـ يـ دـ يـ کـ زـ دـ يـ وـ سـ فـ لـ هـ قـ اـ رـ دـ شـ نـ آـ رـ اـ شـ دـ يـ .
یـ کـ زـ ، هـ مـ صـ اـ قـ يـنـ اللـ هـ اـ کـ زـ عـ نـ اـ يـ نـ دـ اـ مـ يـ دـ يـ کـ زـ کـ سـ مـ هـ يـ کـ زـ ؟
زـ يـ رـ اـ ، کـ اـ فـ لـ دـ بـ اـ شـ قـ هـ مـ اللـ هـ اـ کـ زـ عـ نـ اـ يـ تـ دـ اـ مـ يـ دـ يـ کـ سـ مـ زـ بـ .»

نه عربلق ، نه ده تورکلک قاله جق ، آج کوزیکی !
 دیکله پیغمبر ذیشانک الـه سوزینی .
 تورک عربسز یاشاماز . کیم که « یشار » دیر ، دلیدر !
 عربک ، تورک ایسه هم صاغ کوزی ، هم صاغ الیدر .
 ویریکن باش باشه .. زیرا صوکی خسران مین :
 نه خلافت قالیور اور تده بالله ، نه دین !
 « مدنیت ! » سزه چو قدن بریدر دیش بیله یور :
 او لا پارجه لامق ، صوکره ده یونق دیله یور .
 آرناؤودلر سزه عبرت اوله جقکن ، حالا ،
 نه بو شوریده سیاست ، نه بو فاسد دعوی ؟
 کوردیور کیتیدیکی یا کلیش یولی ، ظنم ، چوغنگز ..
 سزه رهبرلک ایدن هایدودی آرتیق وو غنیکن !
 بونی بندن طوییکن ، بن که ، اوت ، آرناؤودم ..
 باشقه بشی دیهم .. ایشته پریشان یوردم !

ایشته ، ای عصر عصیان ، بوالیم اضمحلال ،
سنى تحریک ایدن اوچ بش آلینگ معرفى ؟
یانه دن بکله میوردك بودزیل عاقبى ؟

هانى ، ملیتک اسلام ایدى . . . قومیت نه !
صاریلوب صیم صیقی طور سهيدك آملیتگه .
« آزان او و دلق » نه دیك ؟ وارمى شریعته يرى ؟
کفر اولور ، باشقه دکل ، قومى سورمك ایلری !
عربك تورکه : لارك چرگىه ، باخود کرده ؛
عجمك چىنى يه رجىحانىمى وارمئش ؟ نرده !
مسلمانانقاده « عناصر » مى اولورمئش ؟ نه کىزر ؟
فکر قومیتى تاعین ایدىپور پىغمبر .
اڭ بويوك دشمنىدر روح نې تفرقەنك ؛
آدى باتىن اونى اسلامه صوقان قالتابانك !
شو سىڭ عاقبتک بىك بوقدر يېل اوّل ،
سکا سوپىلنمئش اىكىن طوغرمىدر شىمدى جدل ؟

آرتىق اى ملت مرحومه ، صباح اولدى اويان !
سکا آز كادى اذاڭلر ، دىيە اوتسونىي بوجاڭ ؟

فیختنی اعلاه قوشان برسورو نامرد اوتهدن ،
نه سلامهلق ، نه حرم دیکله بیوب چیکنر کن !

هانی ، ای قوم اسارتزده ، مختاریت ؟
قورقارم ، شیمدی نصیبک متادی خیبت !
هانی ، ای عنصر بی رابطه ، استقلالک ؟
ابدیا ، صانیزم ، سوندی بوتون آمالک !
هانی « باشیم » حیه ات قوردبغی یو کسک خولیا ؟
سنی بیللرجه آوونشن ده او ملعون رویا ،
او یو مشدک ... یا او یانسه یدک ایدرمیدی تباء ،
ماـکـی ، بردنبره ، آفاقه جوـکـن قانلی صباح ؟

قاده طاغ هایودی ، صرب اشـکـی ، بولغار بیلانی ،
صوـکـره یونان ایـقـی ، چـپـه چوره قوشاتسین وطنی ...
تارمار ایله ییویرسین ده بوتون اردومنزی ،
بزـی قوغـسـون المـذـن آـلـهـرـقـ یورـدـیـزـی ..
کـیـمـسـهـ سـزـ عـائـلـهـ لـرـدـنـ کـیـمـیـ کـیـتـسـینـ بـیـچـاغـهـ ؛
کـیـعـیـ بـیـکـ دورـلوـ فـیـجـاعـتـلهـ چـکـیـلـسـینـ قـوـجـاغـهـ ..
برـینـکـ عـرـضـیـ هـدـرـ ، دـیـکـرـینـکـ خـونـیـ حـلـالـ ..
.....

یا حریمکده یاتان شابق‌هی سرخو شلر کیم ؟
 یوقسه یا کاشمی ؟ خایر ، سویله‌مه ، بیلدم .. بیلدم !
 باصه جکمیدی ، فقط ، کوکسکه صربک چار اینی ؟
 سریلوب یرلره بیکلار جه شهید ! صار اینی ،
 سیله جکمیدی الا آچاق نفرلک چیزمه‌سنی ؟
 دور ته جکمیدی کجن ، لش کبی هر لیه‌سنی ؟
 یاشو اوچ پارجه‌لی نایراق دیکیلایر کن تپه‌گه ،
 نه یه ایندیر مدنی ، کیم چیقدی بو خاقلک او کنه ؟

هانی ، ملتله میدان او قویان قوم نجیب ؟
 کوردم بركیشی ، تک بركیشی میدانده .. غریب !
 هانی ، حیثیتک کولکسی چیکنه نسه اگر ؛
 - او مادن اوچ کیشینک ، بش کیشینک خونی هدر -
 قهرمان غیظی یا یشماعز ، قانی جوشقون افراد ؟
 ایشته حیثیت قومیه محققر ، برباد !
 هانی « نامحرمه بن سویله‌هم قیزلریتک ،
 قاریمک اسمی .. هم اولدورودم ، صوزمه صاقین ! »
 دیبه ، تحریر نفوس ایسته‌مهین او کیشیلر !
 هانی ، گوسترمدیلر اسکی جلا دندن انز :

اوله جقميدي فدا حر صنه اوچ قالتابانك ؟
 دده مك سورديكى ، جان اكدىكى طوبراف كيتدى ..
 او يله بركيتدى كه هم : بردھا كيز ابدى !
 نه اولوردىك بونى قالقوب ده كورهيدلۇ عجبا ؟
 «مشهد»ك يېننە خاج صاپلانە جقميدي بابا !
 نەفلا كت : دونيويرسين ده مساجد آخوره ،
 خيرواتك عسکرى تېسين حيقوب اوستىدە هورا !
 بارى بىخاطرە قالسىهيدى شو طوبراقدە دىرى ..
 ير يارىلاش ، يره كچىمش شەدا تربەلرى !

زىدە او لىسم حىقىيور قارشىمە برقانلى اووا ..
 سەنميسك ، يوقسە خىالكمى ؟ وفاسز قوصوه !
 هانى بىكلار جە مفاخردى سەنڭ هە آدىمك ؟
 هانى سىنەڭدە ياروب كچدىكى يول «بىلەيرىم » ك ؟
 هانى عسکر ؟ هانى قلبىنە ياتان شاه شەيد ؟
 آه او قربان ظفر زىدە بو كون ؟ زىدە او عىد ؟
 سو يله ، مشهد ، او بەيم سىجدە ايدوب طويراغىكى :
 يوقىدر سىنە مزادك ايكى اوچ طامىلە قانى ؟
 آه مشهد ! او نە ؟ ساحە كىدەكى مىخانە مىدر ؟
 قاندىلك ، كورمۇرمۇ ، زىدە ؟ شو بىجانە مىدر ؟

اوج بینسز ففانک در دینه ، او ج میلیون خلق ،
 باق ناصیل دو غراییور ؟ قالق ، بابا ، قبر کدن قالق ! ۱۱
 دیر یلو قوشادی امدادینه ، سن باری یتیش ..
 آرناؤوداق یانیور .. هم بوسفر پک مدھش !
 تک قیغیلچیم قاباروب اویله جهنم قوصدی :
 که هان قول قول اولوب صاردي بوتون بربوردي .
 او نه یانفین که : او جاق قالمادی سوندور مدبکی !
 او نه طوفان که : یاقوب ییقدی بوتون وادی بی !
 آشنا چهره آراندم .. او ، مکر ، هیچ یوقش ..
 يالکنر برقورو جول وارکه ، نصورسه ک : خاموش !
 آشنا چهره ده یوق ، هیچ برینک یادی ده یوق :
 یاقیلان بونجه حیاتک ، هانی ، اجسامی ده یوق !
 یوقلاسه ک کوللاری ، آلتندن ، امینم ، آنجق ،
 کومور اولمش ایکی او ج پارچه کیکدر چیقه جق !
 بابا ! اک سوکینی آنه ک ، او سنک اوز وطنک

۱] بایام فانع مدرسلرندن ایکلی خواجه طاهر افتندی مرحومدر که ،
 بنم هم بایام ، هم خواجه مدر . نه بیلیسور سه کندیسندن او کرندم .
 شعرک دها این آکلاشیله ااسنه ، مرحومکده رحمته آکیلامانه و سیله
 اولور ، دیه شوحاشیه بی یازمایه مجبور اولدم .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : « إِذَا قَالَتْ نَزَارٌ يَأْتِيَ النَّزَارَ »
وَقَالَتْ أَهْلُ الْمَيْنَ يَا لَهُ طَانٌ تَرَلُ الْفَرَدَ وَرَفِعَ النَّصْرَ

وَابْطَأَ عَلَيْهِمُ الْحَدِيدَ . »

ترجمه

« نزار او لادي : یېشىك اى نزار او غلاري !
ئەنايىرده : یېشىك اى ئەھطاز او غلاري ! دىدىيى، ھەن
تېھلىرىنه نلا كت ابىر، ھەن الاوك انصرى او زىزلەندىن
قاڭقار ؟ ھېسىنە بىردىن دە قىاپىچ مساط او لور . »

یئە شەران ايلە چىلغىنلىغ اوستىمە بوكۇن ...
 بىكا وحدت كېيى بىيار مساعد لازم !
 آرىقىق اى يوجى براق . . . بن ، يالكىز آغلابىم !

صاناییک : شوق شهادتله جوشان بر قان وار . .
 بزده لشدن دها حسنسز ، دها قوتش جان وار !
 باقاییک ، هم توکورولك چهره مردار یزه !
 توکورولك : بلکه بر آز دویغو کلیر عاریزه !
 توکورولك چهه لا قیدینه شرقك ، توکورولك !
 قوشقولانسین ، کوردم ، غیرتی خلقك ، توکورولك !
 توکورولك ماتی آجالجنه او ران ضربه لره !
 توکورولك اوندره آلقیش داغیدان قیجه لره !
 توکورولك اهل صلیبک او حیاسن یوزینه !
 توکورولك او نلرک اصلا کووه نیلمز سوزینه !
 مدنیت ده نیان مسخره مخلوقی کورولك :
 توکورولك ماسکدلى وجدانه عصرك ، توکورولك !

هله اعلانی زماننده شو ملعون حربك ،
 « بزه افکار عمومیه سی لازم غربك :
 او ده الاهی بیراقمه او لور . » هرزه سنی
 خلقه ایان کبی تلقین ایله ، دینک سسنی
 صوص دوران آبدالاک ادرا کنن بول بول توکورولك ! . .

« مدنیت » دینن آجا قالغه لعنتلر ایدر
 کبی یکپاره کسیلمش ده صیریتش دیشلر !
 سونکودن قالبوره دونیش نیجه بیکارله بدن !
 نیجه باشلر ، نیجه قوللارکه جدا جسمدن !
 بشیکندن آنوب پارچه لانان مخلوقات !
 صوکره ، ناموسنه قربان ایدیان بونجه حیات !
 بیم بیاض صادری قطرانلره باقیش ددهلر !
 کوکمی بالطه ایله قیریاش ممه سز والدالر !
 تکی بیکارجه کسیک کوکده یه عائد کومه لر :
 صاج ، قولاق ، آل ، چکه ، پارماق .. بوتون انفاص بشمر !
 باقام ، یاوروسی اوغرارمی ، دییوب ، فارسندن ،
 جانوارلر کبی شیشلرده قیزارمش نسوان !
 ایشته بونلر او فلا کتزرده لردرکه ، دوشون ،
 قورومش اوت کبی طوغزاندی بیچاقدله بوتون !
 مسلمانلقلری بیچاره لرک اویله بويونک
 برجایاتکه : جزالر اوکا نسبتله کوچونک !

ای ، بو طوبراقده برو نعش یریشان بیراقوب
 یو کسه ان ، موکب ارواح ! صاقین ارضه باقوب :

الـهـى ، كـيـمـهـ سـزـ لـكـدـنـ بـوـنـالـدـمـ آـشـنـاـ يـوـقـىـ ؟
 وـطـنـسـزـ ، خـانـماـنـسـزـ بـرـغـرـيمـ .. مـلـتـجـاـ يـوـقـىـ ؟
 بـوـتـونـ يـوـقـلـقـمـىـ هـرـيرـ ؟ بـارـىـ بـرـ « يـوـقـ ! » دـيـرـصـداـ يـوـقـىـ ؟

..
..

كـيـتـمـهـ اـىـ يـوـلـجـىـ ، بـرـاـبـرـ اوـظـورـوـبـ آـغـلاـشـمـ :
 أـلمـ بـرـيـورـكـاـكـ كـارـىـ دـكـلـ ، يـاـيـلـاتـهـمـ !
 نـهـيـاـبـوبـ يـأـسـمـىـ قـهـرـ اـيـلـيـهـيمـ ، بـيـاـمـ كـهـ ؟
 اوـيـلـهـ دـهـشـتـىـ مـحـيـطـمـدـهـ دـوـنـ مـاـسـمـ كـهـ ! ..
 آـهـ ! قـارـشـيـمـدـهـ وـطـنـ نـامـهـ بـرـ قـبـرـسـتـانـ
 يـاـتـيـوـرـ شـيـمـدـىـ .. نـاـصـلـ يـرـلـرـهـ كـچـمـزـ اـنـسـانـ ؟
 شـوـ مـزـاـرـلـكـهـ اوـزـانـشـ كـيـدـيـوـرـ ، اـىـ يـوـلـجـىـ ،
 نـرـهـدـنـ باـشـلـادـىـ يـوـكـسـلـمـيـهـ ، باـقـ ، نـرـدـهـ اوـجـىـ !
 بـوـنـهـ هـجـرـانـ مـؤـدـ ، بـوـنـهـ خـسـرـانـ مـيـنـ ..
 اـزـيـلـيـرـ رـوـحـ سـماـ ، يـارـجـهـلـانـيـرـ قـلـبـ زـمـينـ !
 آـزـاجـقـ قـوـرـجـالـاـ طـوـپـرـاقـلـرىـ ، سـيـرـاـيـتـ نـهـ جـيـقـارـ :
 دـيـجـيـكـ آـلتـتـدـهـ آـزـيـلـشـ ، پـارـهـلـانـشـ قـفـالـرـ !
 بـرـهـدـنـ رـنـكـ هوـيـتـلـرـىـ اوـجـشـ يـوـزـلـرـ !
 كـيمـبـيـلـرـ هـانـكـىـ شـنـاعـتـلـهـ اوـيـوـلـشـ كـوـزـلـرـ !

پکنلر وارمه اسلامك شو جيڪنه‌ئش ديارندن ؟
 شو يوز بىكلارجه يوردىك قانلى ، زاڙسز منارندن ؛
 يوركار بارجه‌لار بُونوحو ديكار رهڪىدارندن .
 بوماتىم ، كيم بىلىر ، قاج منكسىر قلبك غبارندن
 خروش ايمكىدە ، صوك امييدىنىك صوك انكسارندن ؟

أوت ، صوك انكسارندن كە يوقدر جبرىڭ امكاني :
 باتوب كيتمىش نظارلر بىكلەمكىدن خېر نازانى !
 ناصىل ، اي يولجى ، بىك لعنت كاوب ازمىن كە وجدانى ؛
 دوداقلىر ، چائىچاك اولىش ، ايجىر كەن زهر خسرانى ،
 او زاقدن باقدى - قوشمىق نرده ! - مىليونلارجه يارانى

بوايىصىز آشىانلر بىزمان غايىت معززدى !
 بو طامىلر بويىلە بايقوش سىسىلرندن جىن جىن او تىزدى !
 شو قوربغەلر سەكىن وادىدە جىلاڭلر قوشوب كىزدى !
 شو جوشىش ، آغلايان ايزمىق نەختىدان كولكەلر سىزدى !!
 فقط ، بىزباد نكىبت آكىزىن هېب قىرىدى ، هېب ازدى !

وفاسىز يورد ! أوز اولاد ئىچيون اولىسون ، وفا يوقى ؟
 نەدىن قلبك قارازمىش ؟ بىك او جاقدن بىرضىما يوقى ؟

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فَتَلَكَ بِيَوْمِهِمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا .....

ترجمہ سی

« ایشته سکا، او نلرک، کنیدی یولسز لقلری یوزندن،
ایپ ایصسر قلاز، یوردنری!...»

نه طوغماز کونش ای عاجز لرک و در تلی خلاقی !

اللهی ، شرع معصومک شو طوبراقلدی موک یوردی ..
ناصیل تأیید قهرک اک رذیل اقوامه او ردوردی ؟
اوٹ ، ماتلرک اک فجه سندن ، اوچ ائیم اردو ،
کاوب تا سینه مندن اوردی ، سیرایت هم ، ناصیل اوردی :
که استقبال ایجون چارپان یورکار آکسزین طوردی !

تجھی ایتمدک بر کره ، اللهم ، جمالکه !
شو اوچ یوز الای میلیون روھی اولندوردک جلالکه !
او طورمش اکله نیزلرکن سنک - حاشا - زوالکله ،
نه در الحادی امهالک او صامت انفعالکله ؟
نه در اسلامی تنکیلک بومستعجل نکالکله ؟

صوص ای دیوانه ! طورماز کائناتك سیر معتادی .
نه صاندک ؟ فطر تک احکامی هیچ دیکارمی فریادی ؟
بوکون ، سن کنندی کنديکدن اميد ایت آنحق امدادی ؛
اوٹ ، سن کنندی اقدامکله قالدیر کیتده بیدادی .
جهان قانون سعیک ، باق ، ناصیل بر حسله منقادی !
نه یا پدک ؟ « لیس للانسان الا ماسعی » واردی ! ...

و حس سز طوراً غل اوستنده مظلومینه ير يوقش !
 عدالت شويله طورسون ، بويله برشيدن خبر يوقش !
 بوتون بوشلقمش انساناق : نه ايسترسه اه ، مكر يوقش !

الاهى ، آلتى يوز بيك مسلمان بردن بوغازلاندى ..
 يانان جان ، ييرتيلان عصمت ، آفان سللار بوتون قاندى :
 نه معصوم اختيارلر سونكولر آلتىنده قيوراندى !
 نه بيكس خامانلر ايشه ، يانغين ويرديلر ، ياندى !
 شو كولقىمش يېغىنلر هپ بىر انسان ، بىر جاندى !

صباح الخير حریت ، الاهى ، ليل كون اولدى ؛
 فارا كلق برهزيمت هر طرفدن رونيون اولدى !
 شهامت كيتدى ؛ غيرت سوندى ؛ قدرتلر زبون اولدى -
 او موج سنجاقلر نه مدهش سرنكۈن اولدى !
 سقوطك دهشتىن قلب رحمت ، بلکە ، خون اولدى ؟

اذانلار صوصىدى .. جاڭلار ايكلەدوب طورمقدە آفاقى -
 يازىق : شرقك سماسنندن هلالك بىخىدى اشرافق !
 زمان آرتىق صلييڭ دور استىلاسى ، الحاقى .
 فقط ، يىلدە قالمىش حقلەرك فرداي احتاقى ،

آهی ، امریک آواره بر حکومیدر عالم ؛
مشیات سنه ، هر شی سنه .. هیچ برشی دکل آدم !
 فقط ، حالا وجود انبات ایدر ، نندنجه ، هی سرجم او
بوکون ، اوچ بتش قاریش طوپراقده واراندن اور رکن دم ؛
یارین ، طوبزاق کسیامش واراندن فیشغیربر ماتم !

آهی ، « مالک الملائک » دیبورسین .. طوغرو ، آمنا .
حقیقی بر تصرف وارمیدر انسان ایجون ؟ اصلا !
اکر آمته برمات ، ایدوب بر مایکی استیلا ؛
اکر ویرمسسه برمات بوتون بر ملکی بی بر وا ؛
آلان سنین ، ویرن سنین ، سنت حکمکده در دنیا .

آهی ، اک اصیل اقوامی آجالتیرسین ! یسترسه ؟
دیلسنه اک ذیل اذیخاصه عن تلو ویرسین سن !
بو خیتلر ، بو خسرا اندر بوتون سندن ، بوتون سندن !
ناصیل تاعرشه یو کسلمزکه مأیوسانه بیک شیون ؟
نه یر لر دیکلایور ، یارب ، نه کوکار ، روحم ایکلر کن !

خو سس سز قبنه آلتنده انساندن اثر یوقشن !
دیبوردق : « بر بوجوق میلیار ! » مکر تک بر نفر یوقشن !

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ اللَّهُمَّ مالِكُ الْمَلَكُوتِ تُؤْتِي الْمَلَكَ مَنْ تَشَاءُ وَ تَنْزِعُ الْمَلَكَ
مَنْ تَشَاءُ وَ تَعْزِيزُ مَنْ تَشَاءُ وَ تَذْلِيلُ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ أَنْتَ

عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ترجمسى

« يَا مُحَمَّدُ، دِيَنَكَ : اَيْ مَلَكُوكَ صَاحِبِي او لَازَ اللَّهُمَّ ، - مِنْ
مَلَكِي دِيَلَه دِيَكَ كَه وَيَرَسِينَ ؛ سَنْ مَلَكِي دِيَلَه دِيَكَ كَلَاتَ النَّدَنَ .
آَيَرَسِينَ ؛ سَنْ دِيَلَه دِيَكَ كَيْ عَنْ يِزَايدَرَسِينَ ؛ سَنْ دِيَلَه دِيَكَ كَيْ .
ذَائِلَ اِيدَرَسِينَ ؛ خَيْرِيَا لَكَ زَسَنَكَ الْكَدَه درَ ؛ سَنْ ، هِيَچَ .
شَهْمَ يُوقَدَرَكَه ، هَرْ شَيْئَه قَادَرَسِينَ . »

صَدْرُ الْفَارِسِ

اوچی کتاب

مَهَلَكَ سَارِي

دُبْرُ عَاكِف

ایکنچی طبی

بر بو طو پر اق قالیور دی نزک صوک یوردی !
 یوده چیکنندی ، چیکنندی دیلک شرع مین :
 خا کسار اپله مه یارب ، او نی اولسون ..
 - آمین !

وا الحمد لله رب العالمين ...

١٣٤٠ ١٥ رمضان

١٣٢٨ ١٥ اغستوس

سزه عائد سزی تخلیص ایده جنگ سعی بلهیغ ..

یا آلهی بزه توفیقی کوندر ..

- آمین !

طوغرو یول هانکیسیدر ، ملتہ کوستر ..

- آمین !

روح اسلامی شداند صیقیور ، اولدوره جنگ .

ظلمی تأدیب ایسه مقصود مهییک ، کرجنگ ،

ناره یانسین می برابر بوقدر مظلومین ؟

بی کناهز چو غمز .. یاقه آلهی !

- آمین !!

بوغیور عالم اسلامی بر آزغین فته ،

قطعه نر قاینا یهوق کیتدی او کرداب ایچنه !

محو اولان عائله لر برسوری معصومکدر :

قالان آواره لر اک حالی ده معلومکدر .

نصل او ماز که ؟ تزلزل ویریور عرشه این !

دینسین آرتق بوحزین ولو له یارب !

- آمن !

مسلمان ملکنی هریرده فلا کت اوردی ..

ټو جه مان بر آغاجك طبقي چيچكلىنىسى
 بىكىزە تىرلەكە ، حقيقىت ، نه بىوڭ سوز بىلە ؟
 بومعظم اغاجك كوكىدىسى باشدن باشە آشاغى ؛
 صايىسىز كوكارى ، تكميل دالى ، تكميل بوداغى ؛
 ملتىك سىنە ماضىسىز مىرىبوط ، اورادن
 اوزانوب كىلدەدر .. اوپىلە ياراڭىش يارادان .
 برجاعت كە : نهايت اوکا-كلىزدە ئىي ،
 آغاجك هيئەت مجموعەسى ، ياخود چىچى ؛
 تا كىدر سىنە ملتىن اوروب خاڭىسىر ؛
 ملتىك كىندى اوپور ايشتە او بالطە يە هدر !
 انكشاف ايتسى آتىدەدە پك زوردر اونك ؛
 چونكە ميداندە قالان كتله يېغىنلىر جە او دون !
 خستە لانىشىسى آغاج كوسىرىكىز بىرىتە ؛
 بىرده اك چوق كوكە باقسىن او باقان كىمىسى بىنە .
 آشىلاركىن دە اورۇڭ كىندىنە كىندىنەن آشى .
 شايد اىسترسە كىز آغاجك دونانوب اوستى ، باشى ،
 بىكىزەسىن تازە چىچكلىر لە بىزەنمش كلىينە ؛
 كچىمەسىن ، دقت ايدىڭ ، بالطە جىوجوقلىر الله !
 ايشتە درد ، ايشتە دوا ، بىنە نەوار ؟ بىرىتلىغ ...

نەدر اسباب ترقىسى ؟ ياقىندىن كورمك .
 بواوزون بولىلو مسامى ، بواوزون بولىلو سفر ،
 بر قناعت ويرەجكمش بكا دنياده مكر .
 او قناعت ده شودر :

سَرْ تَرْقِيَّكَزْ سَرْ ،

باشقە يىلدە تحرى يە شتاب ايمىكىز .
 اونى كىندىنە بولور يوكسلەجك بىرملت ؛
 جونكە هر نقطەدە تقلىد ايلە سوڭز حرکت .
 آلىكىز علمى غربك ، آلىكىز صنعتى ؛
 ويرىكىز هممە مسامعىكىزە صوڭ سرعتى .
 جونكە قابل دكل آرتق يشامق بونلرسىز ؛
 جونكە مليتى يوق صنعتك ، عاملك ؛ يالكىز
 آبى خاطرده طوتك ايتدىكم اخطارى دەمین ؛
 بۇتون ادواار ترقى يى ياروب كېمىك اىچىن
 كىندى « ماھىيت روھىه » كىز اولسون قىلاغوز .
 جونكە پىك صاجىهدىر اميد سلامت اونسىز .
 صوڭرىه ، دېقلەرە شايان او له جق بىرىشى وار ؛
 انكىشافاتى بىر ملتى ارباب نظر ،

حائل اولسەيدى ترقى يە اكىر شرع مىين ،
 دور مسعود قدومىلە كىرن عصر كزىن ،
 اك بويوك بر مدنىتەمى ايلرى ظھور ؟
 مندېج اولماسە روخدە اوتكى ناخصۇر
 بر تکامل ، اوقدىر خارقە نزدىن طوغەجق ؟

متفىيەكىرلىكىز ، آكلاشىلان ، پك قورقاق ،
 ياخود احق .. ايكيسىندىن بىلەم ھانكىسيىدر !
 صانىورلاركە : « بوكۇ اوروپا تكمىل كافر .
 متدين كورونورسىن ، دىيەجىكار ، باربار !
 « اىپرى پانسۇر » چىنپىرسەك ، دىكىشىر بلەكە نظر .

شرقى باشىدىن باشه يىللارچە دولاشىم ، كىزدم ؛
 هەممە اولدۇچە كوروردم .. قفا كىزدىزىمىدم !
 بوعرىش ، بوجىممىش ، بوتاتارمىش ، دىمەم .
 مسلمان عنصرىنىڭ ھېنى كوردم كىندىم .
 كۈچۈك آدملىرىنىڭ روحى تدقىق ايتىم .
 بويوك آدملىرىنىڭ فىكتىنى تعميق ايتىم .
 اىستەدم صوكرە ، نەدىن بويله زاپۇنلۇ يو كىشك ؟

« مسلمانز ! » دین انسان یېغىنلىدىن نەوازاق !
 دینى تدقىق ايدەجىكىشك ، دونىم ھايدى كرى ؟
 آللەم نشأت اسلامە ياقىن بىر دوري ؟
 اوئىن دەشتلى ترقى ، اوئىن مەدھىش سرعت ؟
 اوپىلە بىر خارقە كۆستەرىتىنى انسايدىت ؟
 دور فەرتىدە قالان ، ھەممە عصر لرجە قالان ؛
 وحشتك ، غاظتك اعماقنە طالدىچە طالان ؛
 كۆمەرك دىب دىرى اولادىنى قوم چوڭارىنى ،
 بوندە بىرنىشود طوبىان حس نىدامت يېرىنى ؟
 اوڭىچە طاغىن كېتىرۇب يۈنىتىنى طاش پارچەسىنى ؛
 صوڭىرە خالق طانيان بىر سورۇ وەختى يېغىنى ؟
 نصل اولمىش دە ، او تووز يىيلدە او تووز بىات سەنەملەك
 بىر ترقى اىلە دىنايىه كىسلەمش مالىك ؟
 نصل اولمىش دە او فاضل مەدニيت ، او كەڭ ،
 بويىلە بىر قومك اىچىندىن طوغىوييرمىش درحال ؟
 نصل اولمىش دە ظەھور اىلە بىلەش صىدىق ؟
 نزەدن كەڭش او حىدرىدەكى عرفان عميق ؟
 اوڭىچە دەشتلى ئۆپپەر كىن ، نصل اولمىش دە ، عمر
 اوپىلە بىر عىدەلە صار يەڭىش كە : دىكلى كار باسرا ؟

شیمدى ، برقومك ایچندن متفکر چىين
 زمره اوچىجى بو « ماھيت » ئى تقدیر ايدەرئى ،
 صوکىرە قاچ صفحەسى موجود ايسە تنوير ايدزرك ،
 چىكەجڭ اولدىمى او كىدن اوالىھى فېرى :
 آرقەسندىن دە جماعت يوروور آرتىق ايلرى .
 روھىدر چونكە فارا كاقدە الندۇيدەجڭ ،
 يولجى شاشقىنىمى كە طورسون ، مەتادى كىدەجڭ .

متفکرلىكىز دىنى دە هېيچ آ كلامامش ؟
 روح اسلامى تلقىلەرى غايىت ياكايىش .
 صانىورلاركە : ترقى يە تەحەمل ايدەمن ؟
 عصرك آنار كالىلە تكامل ايدەمن .
 بىلەيمىرلاركە : علومك ازلى دايەسىدر ،
 بشىرك بىر كون او لوب يو كىسلەجڭ پاپاسىدر .
 مندەج سىلەنە صاقىنە بوتون انسانلۇق ..
 بونى تسلىم ايدر انصافى او لانلار آزىمۇق .
 مسلمان عنصرى غايىت متىنى ، طوغۇرۇ ،
 شوقدر واركە دەكلەر بۇ ، او نك مەذۇرى .
 « مسلمانلۇق » دىنلەن روح الھى ، آراسەق ،

او ماسین ملت مر حومه يه بر قانلى منزار .
 هم او خسaran مؤبدده کي مسئوليت
 متفکر لره راجع قاله جقدر البت .
 باشى بوش قالديمى ، زира ، شاشيروب بزمتعاد ،
 بوله من كندىلدكىنلن يولى اصلا افراد .
 يالكىز كوستىيلن يول طو ته جق يولسە كىدر :
 حسيدر جونكە او نك عن منه دائم رهبر .

متفکر لريکىز آكلاميمورلر صانىرم ،
 كەچىزار ترقىده آتىلماشى هر آديم
 دكىشىر بوسبوتون اقوامە ، جماعاته كورە ؛
 باشقە برقومك ايزىندن يورومك ، جوق كرە
 عادتا مەھماڭ اولور ؛ صو كرە نهوار ، هرمات
 كوزه دير سير تكاملده بىر آرى جەت .
 بىرde خاطرلاميمورلر كە ، عموما بشرك ،
 دائما قوشدىنىيى صوڭ مقصىدە يوكسلەتكە ئىچىن ؛
 طو ته جق سلسەلە اقوامە دكىلدر هېب بىر ؛
 بىلەك هرملىت ئىچىن آنجق او « ماھىيت » در ،
 كە قويار كىندىسىنىڭ روح عمومىسىندن .

فیاسوف هپسی : فقط پک چوغنگ مکتبی یوق !
 شیمدى اللهه سو کر .. صوکره براز بول پاردویر :
 هیچ او تانماز ، پروستاولر زانغو چلق ایدر ! .
 او بنم اک ابدی خصم اولان روسيه بیله ،
 حق تسلیم ایدم ! هیچ د کلدر بویله .
 متفتتلری تا کشفعه قدر طیر مانیور ؛
 ادبیاتی آ کیلد قیچه زمین جالقانیور .
 قدر تم یتسه ا کر ، اون یدیسنندن یوقاری ،
 ادبا نامنه کیم وارسه ، حدوددن طیشاری
 آ تارم ، هم طاقاوم بوینه بهنامه - نی :
 او قویان یافته بی البته حیقار ماز سسنسی .
 صوکره بر طرز تلافی بولورم : - کرچه غریب -
 قونطورات عقد ایده رک روسيه دن اون او ز بش ادیب
 کتیریر ، یازدیردم ملت ایچون بر جوق اثر !

غالبا بخی د گیشیدیر دی بوزن عج سوزلر ..
 نرده قالدقدی ؟ اوت ، اور تهده بربیس او چوروم
 وارکه ، کوندن کونه دهشتله نیور ، قورقیورم ،
 - قاباد یازسه کلوب بریزه شاید افکار -

بز آدام وارمی یدیشمنش ایچکزدن ، بر تک ؟
 متفنن طانیلان او ج ییشینک قیمتی ده .
 منحصرا آ کلامادن ، دیکله مه دن تقليده !
 کیم مساعیسنی بر غاییه واردیردی ، هانی ؟
 آوسترك پایه تحقیقه تعالی ایده نی ؟
 نظریاته بو غولقه کن عمره یازیق ؛
 همکی قیمتیدر قیمتی علمک آرتیق .
 بو حقیقتلری لکن کیم او قور ، کیم دیکار !
 سیوریلن زوبه لرک هبی بش اون سوز بالار ،
 دوشونور « دینی نصل ییتمالی بونلره ؟ » دیمه .
 بویله بر مقصد ایجون چوق بیله اعبدادیه !

ادبا کز هله غایته بایاغی مخلوقات ...
 خاقی ارشاد ایده جگ اویله می بونلر ؟ هیهات !
 کیمی غربک یالکز فیحشه حسبی سیمسار ؛
 کیمی ، ایران مالی دیر ، کنه آلیر ، خورده صاتار !
 اسکی دیواز مریکز طوپ طولو او غلانله شراب ؛
 بیرادن ، فاحشه دن باشقه نه در شعر شباب ؟
 سمر سری : هیچ بريینک مساکی یوق ، مشربی یوق :

ناسڭ افكارى - كا فكار عمومىه او در -
 كىتىسىن كىندى يولندن .. بونصل قابل او لور ؟
 آچيلوب كىت كىدە آرتىق اىكى حزبك آرەسى ،
 پك طېيىھى او له رق كىلدى نزاھەك صىرهەسى .
 يېلدىرىملىرى كېيىندىكە « بىن » دن شدت ،
 بىر يانار طاغ كېيىندىقىرىدى « يورك » دن نفترت .
 او يالە مدهش كە خصومت : متفکر طبقە
 هەرنە سوپەرسە فنا كىلهدە آرتىق خلقە ،
 ھەم او نك ضدىنى يابىق ابى ، معتادى .
 بىر فلاكت بويكىدىش ... لكن ايشك بىر بادى :
 متفکر كېيىنلەردەكى طاشقىنلەقدن
 كلاىدى افكار عمومىه يە مەھىلەك بىر ئەن :
 « بۇ فسادك باشى ھې فن او قومىدەر . » دىدىيەر ؛
 اونى محو ايتەيە قالقىشىدىلەر آرتىق بوسفر .
 نەيە علمك آدى يوق قوشۇوجە مەلتەدە بۈگۈن ؟
 چونكە اۋدار ھەممىيە علەندە بۇ تۈن ؛
 چونكە يېلىشىلەك اىچۇن كىزدىكى يېلىر دە قۇن ،
 او كېجە غايىتلە بويوك حرمت آوار ، صو كە سکون .
 عصر حاضر دە كەن قىلەرە صاحب دىنە جىك

دویغولر حیة مالی هب عینی قالبدن ؟ یعنی
اجتماعی ، ادبی حاصلی مر مسئله ده
غربی تقلید ایده من سه ک ؟ نه دایسه ک بیهوده .
برده دین قیدی قالدیر مالی آرتق ، زیرا
بوتون اسباب ترقیمه حائل او بلا ! «

کلم شیمدى نه مركزده عوامک حسی ..
شې، يوقدر كە تاميله بوفىرك عىكسى :
کورەنك نېسە ، او نك حكمە منقاد اولەرق ،
غربك افكارىنى ، آنارىنى دشمن طائىق .
يىكىلەك نامە وحى اينسە قبول ايلەمك .
شۇيلە طورسون او تىجدىكە طيشاردن كە جىك ،
كىندى ملىتنىڭ كىندى سەيىھىنە طوغان ،
يرلى ، هم حقلى تىجدىلەرە حتى عدوان !
مشترىك حسى بودر ايشتە عوامت سزدە .

متىفىكى لرىيكنز طوتىيىنى يا كىلىش ايزدە
او يىلە صاپلاندى كە آلدىز مادى بى باشقە سە .
ھىيج او كىتسىن دە دونوب باقا يەرق آرقە سە ،

هم نه دن ياسه کاوب ایکلایلم ، صیزلا یلم ؟
در دیکر نه یسه ، دو کث اور ته یه بز آ کلایلم .

مزده ارباب تفکر له عوامک آرهسی
پک آجیق . ایشته بودر بجه وجودک یارهسی .
ملتک ینی صایار سه ق متفکر قسمی ،
بیلمه من لازم اولود خلقی ده البت جسمی .
بر جماعت که دماغنده دونن خسیات
جسمنک کیله بر او ماز ، ظورور آهنگ حیات ،
فایحک اعراضنی کو سترمه یه باشلار اعضا .
بویله بر بنیه ایچون عاقبت البته فنا .

متفکر کچینتلر نه دیبور مزده باوک :
« مدنیتده تعالیدی عموماً شرقک ،
یالکنر بر یولی تعقیب ایده رک قایلدر ؛
باشقه یولار ده سلامت آرایان غافلدر .

باقه رق هانکی زمیندن یورومش آور و پالی ،
عینی ایزدن صاغه ، یاخود صوله هیچ چاصنامانی .
غربک افکار ینی مال ایتملی شرقک ینی ؟

اڭ آچوب يالوارىبورلىرىكى صاحبلىرىنىه ! ۱

.....
.....
.....
.....

بۇمىزك آغلامە كىز بىكىزەدى بىرىدىكىرىنىه :
اندلس تاجى أىلدىن آلىنان بىخى قارە ،
صادوشوركىن ، او كۆزىل مەلىكى وىزوب أغيارە ،
طېرمانىر بر قايالىك سىرتىنە ، اطرافة باقار .
براقوب چىقىدىي حىت كىي زىمرەد اووازى ،
باشلار آغلا ئىمە بىچارەيى ھونكۈز ھونكۈز :
قارشىدىن والدە سلطان بۇنى پىك حىقلى كورر ،
دىركە : « چارپىشماڭك ارڭىك كىي دىشمنلەلە ؛
شىمىدى ، ھىچ يوقسە ، قادىنلار كىي اولسۇن آغا ! »

بىراقىك مائىي ، ياهو ! بىراقىك فريادى ؟
آغلامق قائلە ويرسىيدى بايام قالقاردى !

[۱] بىزمىدىن بىرى اىچىن اىچىن آغلايان جاعت بولوھەنگ قارشىسىندە
فرىادىنى ضېط اىدهەمدى . مەبدىك اىچى بى محشر كريان حانى آلدى . او
ھەرى وھى آرمەندە اختيارك ، بى مەت ، نە سوپىلدىكى اىشىيدىلەمدى .
نەيات ، او دە بش اون دەقىقە بىكلەمەيە بىجبور اولدى .

آز يحق بىامك ايمچون قدرىنى استقلالك ،
باقيكىز چهرە مشئۇمنە اضمحلالك :

ياريلوب صانكە زمين اوغر ايپورمۇش يرير ،
بىك سفیل ازدوكە افرادى : بوتون عائىلەر .
هېسى آج ، بىبارەلر يوق ، قادىن او كك چىلاق ئىـ
سو قاغك او رتەسى او ، قالدىرىيەك صىرتى ياتاق !
كىزىبور جىكىنە يەرك بونلىرى يوزلۇجە كوبك ؛
صاتىلاق جوھر ناموس آرىبور : كار ايدەجك !
سن ايشك يوقسە نماز قىلمق ايمچون مسجد آرا ...
كىمعى جامعلرك آرتق قوجەمان برا اوپرا ؛
كىعنك كوتىنە خاچ ، بويىنە طاقشلەر چاك ؛
كىمعى او لمش بالو ويرمك ايمچون اعلا ميدان !
اورىبور بابدو شوقارشىمده طوران منبردە ؛
او ، سىزك سىجىدە يە باش قويدىغىكىز ، مىرددە ،
دبشى ، ار كك بىر آلاى بوقلى آياق دانس ايدىبور !
عشوهلر ، قەقهەلر قېبىي كومبۇرددىيور !
حولى باشدن باشە بىكلىرىچە دىلنچىلە طولو ..
اسكى صاحبىزى مىلکات قىامشلەر دە يولى ،

قىشلەر اولرە، عىسلىرىدە اهالى يە دونزى !
 طور ما سين صو كىرە قازان قالدىرىدە طور سون اردو ،
 دشمنىڭ صىغلىرى چىكىنر بومقىسى يوردى !
 انىيا يوردى بوطۇپراق ؟ شەدا بىر جى بويىر ؛
 بىرىقىق تربەسىنىڭ اوستىنە مولى تىتىر ؟
 طېشى باشدىن باشە بىر نسل كىرىمك يادى ؛
 ايجى بويىدن بويىه مىليونلە شەھىد اجسادى .
 اوپىلە مشبوع شەدادت كە بواو كىوز طوپراق ؛
 فيشقىران او تلىرى بىرىقىسى آدام قان جىقە جق !
 بويىلە بىرىوردى الندىن چىقاران نسل سفیل ،
 يىرك اوستىنە محقر ، يىرك آلتىنە رذىل !
 ھەم وطن كىتىدىي ، بىقدىر سزە بى بشقە وطن ؛
 جونىكە ميراث يىدى سائل قوغولور هرقاپىدىن !
 كۈچى بىكىن قوجە بىر دولتە قورمىش بىنیاد ؛
 چىركە حالتىدى كورسون سزى قالقۇب اجداد ؟
 « چىركە حالتىدە » .. دىلەم .. قورقارم او ندىن دە تباھ ؛
 سلطنت دۈريلە جىڭ او لىسە ، عىاذاڭ بالله ،
 اوپىلە ايکىرخىچ اولە جق عاقېتىڭ منظرەسى !
 كە تصووز بىلە وجدانلىرى ايجۇن يۈز قارەسى !

تواب پا کنده طویار مشن او مصیبدن آجی ؟
 سزدن البتہ اولور روح نبی دعوا جی .
 ای جماعت ، او یانیک ! یوقسہ ، همان کون بانه جق .
 او یانک ! قور قیو زم : لیل ندامت جاته جق .
 نہوا پور لر لہ تر نلر سزی بیدار ایتدی !
 نہدہ طوپلر بودرین او یقویہ بر کار ایتدی !
 سزی کیم قالدیر جق ، صوریی اسرافیلک ؟
 ایتمیک .. مملکتیک حالی فنا لاشدی .. کلیک !
 کلیک الله ایجون او لسو نکه زمان بحر انلی ؛
 پرده نک آرقہ سی - مولی بیلیر اما - قانلی !
 سزکه صوک لمعہ امیدیسکز اسلامک ،
 دایانیک غیظنه آرتق مدنی اقوامک !
 شیعیدیالک صاححہ سبب اردو کزک قوتیدر ؛
 برده وضعیت ملکیکہ کزک قیمتیدر .
 بو تذبذبله او قوت ده فقط صارصیله جق ..
 چونکه عصیانلری با صدیر مایہ مأمور آتھق !
 اردو مادام کہ افرادینی ملتندن آلیر ؛
 ملتک کشمکشندن ناصیل آزاده قالیر ؟
 او یاهدر ، مملکتک حالی دوز ملasse ا کر ،

یوق که هیچ برایشیدن ... ملت مرحومه صانعین !
 بر دکل محظوظ ایدیلدن دولت اسلامیه ...
 کبردیلر عینی سیاستله بوتون مقبره یه .
 کیرمدهن تفرقه بر ملت ، دشمن کیره من ؟
 طوبلو اور دخنه یورکار اوئی طوب سیندیزه من .
 برافق اسکی حکومتلری ، میدانده گینه
 یتیشیر ، شویاھ با قوب عبرت آلان وارسه اکر .
 ایشه فاس ، ایشه تونس ، ایشه جزایر ، کیتدی .
 ایشه ایرانی ده تقسیم ایدی یورلر شیمدی .
 ایده جکلر ، بوده غایته طبیعی ، زیرا
 یاشامق حتی قوتای یه ویزمش مولی .
 مسلمان ، فرقه بلا سیله زبون بر قومی ،
 مدنی آوروبا اوچ لقمه ایدوب یوتازمی ؟
 ای جماعت ، یتر الله ایچون اولسون ، اویامك ...
 سی پک مدهش او تر صوکره قولاقلرده جاگنگ ؟
 ارضی اویناتندی یوندن ییقیلر کن ایزان ..
 باکه بر قیل بیله او پرمدی سزدن ، بونه قان !
 هیچ صیقیلمازه میسکن حضرت پیغمبردن ،
 که او زاقلرده کی برمؤمنی اینجتىه دیکن ،

سویاھدوب بشقه ممالکده کی حکومیتی ..
 حاکمیت نه ایش ، او کرہ نیکنز قیمتی .
 یوقسہ ، او نسز نہ شو دنیا قالین اسلامه ، نہ دین ...
 قوشاتیر ملت حکومی خسران میں .
 مسلمانلار سزی غابت صیقی ، غایت صاغلام ،
 باغلامق لازم ایکن ، آ کلامادم ، آ کلامیمام ،
 آیریا لاق حسو نصل کیردی سزک بینکنڑه !
 فکر قومیتی شیطانی صوقان ذهنکنڑه ؟
 بربندن متفرق بوقدر اقوامی ،
 عینی ملیٹک آلتندہ طوتان اسلامی
 ملنندن ییقه حق زلزلہ قومیتدر .
 بونی بر لحظہ اونو تمق ابدی خیتدر .
 آرناؤودلقله ، هر بلقله بوملت یورو من ..
 صوک سیاست ایسہ تورکلک ، او سیاست یورو من !
 سزی بر عائیه افرادی یار آئش یار ادان ؟
 قالدیرک آیریا لاق اسیابی آرتق آرادن .
 سز بود عوادہ ایکن یوقسہ ، عیاذًا بالله ،
 اجنبیلر اوله حق صاحبی ملکک ناکاھ .
 دییه طور سون آتالر : « قلعه ، اینجندن آئنیر »

نسل حاضر بونی حریت و جدان صانیور !
 قادرین ، ارکلک قوشیور بورج ایدرک او روپایه ..
 بیلهم آسیا سزگ شیقلر ایچون پکمی صابا ؟
 حقه تفویض ایله اوچ دانه یتیشمن قیزینی ؛
 « آنالق علمی او کرتمک ایچون » بالدیزینی
 طاشیدانلو بیله وار بارسه یوکسوئیه رک ..
 ایش بویوک ، اجردده نسبتله عظیم او لسه کرک !
 شبه سز یېقدی او خلیالری مشهوداتم ...
 بن فقط کندیمی برمدت ایچون آلداتدم :
 غلیاندو .. غایان کلدهی قاماڑ منطق ..
 سو بولانمازمه دورولماز .. هایه صبرایت آزیحق ..
 ای اما نه قدر بکله مشن اداست ، ایشلر
 ا - کیسندن دها یرباد ، ایشامک نه کیزر !
 وطنک طاقتی یوقدر او قدر اهاله :
 طولو دیز کین کیدیبور باقسىن آاضمیحلاله !
 ای جماعت ، او یانیک ، اویزو آرتق او یقو !
 یوقیدر سزده وطن نامنه هیچ بردو یغۇ ؟
 دوشەدن بچە خذلاتنە استقبالك ،
 بیلیکىز قدرینی حریتک ، استقلالك .

چاملى بل صانكە شهر : ضاپطە يوق ، رابطە يوق ؟
 آقسە قان سل کېيى ، بى دىندىرىچك واسطە يوق .
 « ذوق حرىتى اوئلر دها چوق آكلامالى »
 دېيىھ مكتىبىلىك مكتىبى تىكمىل قابالى !
 عامى تضييق اىلە تعلم ، اوده براستىداد ...
 هايدى او يىلە يسە چوچقلار ، ابدييا آزاد !
 نطة، كلىش او تە طودسون خواجهلر برياندن ..
 سخنەدن سخنە يە قوشمىقدە بوتۇن شاڭردان .
 كور چىيان نىشتەن آلتىدە نىصل باطلارسە ،
 هې آغزىلر دەشىلوب ، كىمەدە نەجوھر وارسە ،
 صاجىور اورتە يە ، اىستەر تىيز ، اىستەر كىرىلى ؟
 قالمىيور كىمسە جىڭكە مضمۇرى آرتق كېزلى .
 دالتا ووق دورى دىكىل ، اسکى قصائد يېرىنە ،
 ادبا كىز آنا عورت سو كىيور بىرىنە !
 درلو آدلار لە چىقان نامتاھى غزىتە ،
 آيرىاتق تىخىنى بول بول آتىيور مەلکىتە .
 ايت ياشىدىرمك اىنجون طوپ: اغى غايىت منبت
 بولەرق ، فيحىن اكىيور صالحە كىزنى برسورو ايت !
 يوزويور دينە بش او ز مىسخرە ، آلقىشلا ئىيور ؟

غاییان کلیدی ، منطق صاو و شورمش .. طوغری :
 و اردی عتلندن او کون هر کیمی کوردمسه زوری .
 کیمسه فرقنه دک ، آ کلاشیلان ، پاپدیغنه ؟
 ففالر توتسولو خایا ایله ، کوزلر قیز نین .
 صانکه زنجیرده کیلر هب بوشانوب زنجیردن ،
 بیقویز مش ده تیمار خانه فی جیقمش بردن !
 زورنالر شهرک اهالیسی طاقش پشه ؟
 یدیسنندن طوهرق تا دایانیک یتنه !
 الی بایرافل آلایلر یور و بور درت کچه لی ؛
 اک آغیر باشیستنک بربلی اکسیک ، بلای !
 او تیوزر هر طاشک اوستنده برو دیللی دودوک .
 دیکیوزر قابلامش اطرافی یوزلرجه هودوک !
 کیم نسویلرسه ، همان ال اوروب آقیشلانه حق ..
 — یشاسین !

— کیم یشاسین ؟

— عمری اولان .

— شاق ! شاق ! شاق !

ته دوازده حکومت ، نه اهالیده برایش !
 نه صنایع ، نه معارف ، نه آلیش وار ، نه ویرایش .

یاشاماز یو قسمه امین اول که بو بار بار جنگی ،
مدنی آور و یانک دامن عرقاننده ؛
آسیانک باشکه او قرماق عربستاننده ،
لانه حالتندکی بر دولته وارد مرد مدن ...

آ کلایوردم که : حریف چاتلایه حق یائسندن .
انتقامک او همماز بویاه مساعد صیره سی
دیمه ، نزده یسه بولوب خصمک آرتق یاره سی ،
باشد ادم دشمه یه .. لکن بوحدل باشد ایه می ،
دیکلایورمش بزی شاهین کبی بر آفغانی .
واقعا روسجه تکلم ایدیوردق اما ،
کور ویورمش : حریفک جهره سی غایته فنا ..
جای سماو ولرینک هپسی بردن ییقه رق ،
رو سی غیر تلاقایور مردمی ؟ آمان ، ایمه ، بر اق !
دیمه زن ، شاشقینی یاغمور کبی ایصلاتدی حاجی !
نه تحفه رکه : ظهور ایتمدی بر دعوا جی .
ایتسه ذاتا نه جیقار ؟ حق ظیپیر کدو یالکنیز ؛
دو کولن محکمه لردن قوغولور ، چونکه جیلیز !
برده استانبوله کلدم که : بو تون چارشی ، بازار
نعره دن چالقانیور ! او یاهیا .. حریت وار !

ایشته خایالریتک جانلی یرنده ایکن ، او ف ،
نکس ایدوب فارشیمه چیقمازی او عملت موسقوف !
کوزلرم چوقدن آجیق او ماسه ، دیردم : کابوس ..
ای اما زمه‌ین بیتدی بو قورناز جاوس !
آیاق او سندنه دیکیلمش ، کوزیتک تا ایچنه
با قیور ، هم‌نه او شیمشک کبی کوزلرله ینه !

— جلیم ، کل باقام ، کل .. دیکیلوپ ضورمه جای ایچ ..
خسته جانلاندی ، نه دیرسین ؟ بونی او مازدک آهیچ ..
- قهرمان ماتی کوردنیا : بر آز سیلکینندی ،
انس یین تغارغه‌لرلا سسلری بردن دیندی !
اسکی سودالری ، قابلسه ، او نوتسون رو سل ..
— نه دیدن ؟ آ کلامادم ! هی کیدی خلیاجی تاتار !
- قهرمان ماتی کوردن ... دیدیکک تکارمی ؟
سکا سویلرسم اکر شیمدی دوشوندکاریمی ،
ابدیاً بو خیالاته وداع ایدرسین .
-- یاستک وو تقاعیلردن می خبر تکارسین ؟
— خسته جانلاندی ، او ایش بیتدی . دیبورسین ؟ هیهات !
اوله‌ماز بولیه سفیل امت ایچون حق حیات .
- طویولان نفمه حریت او نک صوت نفسی !

ایشلیور فابریقه‌ار ، یرلی مقاشلر طوقویور .
 کیچه کوندوز باصیور ملته نافع آثار ؛
 عادتاً مطبعه‌لر براویوماز خدمتکار .
 مایکی باشدن باشه اعمار ایده جگ شرکتler ؛
 خلقک ارشادینه خادم یکی جمعیتلر
 طورمایوب ایش بولیور ، کوسزییور ، اوغراشیور ؛
 کیلر ساحله بویدن بویه ژروت طاشیور ...
 حصیر اوستنده بورؤبالری کوزمکده ایکن ،
 ایکی ملعون کوزک آلتنده آییلام بردن !
 مسلمان دشمنی بروس طانیرم جوقدندر ..
 نزده کورسم ، فاچارم ، چیفته‌لیدر چونکه قاطیر !
 هله عنانلیلارک نامی آکیلدجه بیتر ؛
 نه اکر قابل اولور صیرنه وورمق ، نه سعر !
 روسیه‌ده ایکن بی کوردجکه کلیر ، دیردی : « امام » ،
 اوقو سن بوقسه ایشك .. أولدی سزا خسته آدام ؟
 چیقمیور وارت مشروعی ده بزدن باشقه ... »
 بی قاج کردلر آغلاتدی بوخزیرجه شاقه !
 ینه لاحول دییوب چکمه‌ده قالدم مضطэр ؛
 چونکه آلت اوست اوله حق بونجه تصویرلر وار ...

آز بحق کنده ، اعصابه کادکده سکون ،
دوندی وضعیتی بردن بره ، باقدم ، یو ملک :
بر کون اول یتیشوب طالمق ایچون سینه کزه ،
بویلادم ساحلی : ساحلدن آچیلمد دگزه .

کمی انکینده ایکن بندده : انکینده خیال :
کوز ایچمش سو فینک حالنه بکزد بحال !
عمری خیله جهنه مده کن خانه خراب ،
ویرسلر جنتی شاشقین کبی چکمزیا عذاب :
بنده رو حده کی ظالمتلری آرتق ووغدم ؛
ان بویوک خصم او لان یأسی نهایت بوغدم .
بحر عمانده هنوز چالقا نیور من تکنه ...
آتدی خلیا بنی تا مرمره ساحلدارینه !
کور و یوردم ، ایکی اوچ بیک میل آچیقدن باقه رق ،
شو سزک قاب قاره استانبولی قاردن دها آق .
سپارلیور آلی او زاقدن آیک او ن دردی کبی ؛
کولیور : عشو دسنک خاذ بهل منجذبی .
نه کیز ر شهره « منزار لق » دیدیرن اسکی سبات !
دره لردن ، تپه لردن آقیور نور حیات .
صایسز مکتب آچیلمش : قادین ، ارکك او قویور ؟

صیره کاسین ، او زمان واری یورک ، آکلدرسین !

حیدر آباده یتیشدم که ، بوتون هندستان ،
 « ویردی قانون اساسی بی نهایت سلطان ! »
 دیبه بردن بره چالقاندی . اینان ، قابلی ؟
 هیچ او بیکلرجه خواطر کمیر و کن ایچبی ،
 بر جیلیز « بلکه ! » نصل هپسق تنکیل ایتسین ؟
 آگمزین باشلاذی یتنمده امیدک ، یأسک ،
 طوغدیغمدن بری هیچ گورمديکم بر حربی ..
 او نه مدهش خلیجانلردى آمان یاربی !
 ویردی قانون اساسی ... بوجیقار رؤبامی ؟
 یوق جام اویله دکل : ملتک استرحامی
 شکل تهدید آلیویزمش ، او ده مضطرب قالمش ...
 هانکی ملت عجیبا ؟ هرنه ایشته ک یا کلش !
 جوشہ کلدیکجه فقط عینی ترانه یله جهان ،
 کوردم آرتق دونن ایشلرده یداللهی نهان .
 بونه شاهک ایشی ، یارب ، نه سپاهک کاری ...
 بوسنک قدر تکلک حوصله جاک اسراری !
 ملتک طالع کریاتی آرتق کولدور ...
 آغلادم صوگره چو جقلر کبی هونکور هونکور .

کوز یومو ماقله کور او ماز : کولک آلتده آتش
 نه قدر قالسه بونماز : هله بر آج، هله انس ! .
 شونی او کرندی که انگلتره تمحصی بکا :
 ملاتک ، ملکتک بویله سفیل او ماسنه .
 بر سبب وارسه ، خواصک کربدن باشیدر ..
 یوقسه ، شرقک بودک عنصری هر فیضی آلیر .
 مسلماناق کبی ، وجدانلره غایت یو کست
 فکری الا ساده بر اسلوب ایله تلقین ایده جلت ،
 دین فطریسی اولان ملتی ارشاده نه وار ؟
 دها یو کسکمی عجب شرقی ازن فطرتلر
 قابلیته ؟ خایز ، بن بوکا اصلا قائمام .
 آدام ایستر یالکز ایته یه بر قوسی آدام !
 طوغر و یول ایشه بودر ، کل ، دیمه سن بریور وده ،
 او زمان باق نه قوشانلر گوره جکسین سور وده !
 او لا ینته بر فکر نزیه آتلایدرق ؟
 هانکی بر مسلمانک کوکنه طوتدمه و لاق ؟
 شونی طویدم که : او نک ، هیچ سیمی حیقماز ، قابی
 الا تمیز حس ایله او رمقده چو جق قلی کی .
 سینه لر غیظنی فاش ایته یه طور سون وار سین :

هیزبانک نه حزین چیقدی شو سمس فلیندن :
 « آه بزر خیره یارار عنصر ایهان دکلز ..
 هندک اسلامنی ترکارله قیاس ایمیکز !
 او نلرک روح شهامتله جوشان قانلری نوار :
 یزده یوق اویله صمیمی عصیت ، او طامار .
 یو آغیر ذلتنه عقبایه قدر محکومز ..
 طویمیور چکدکی خسرا نلری زیرا چوغنمز !
 وارسه امیدیز عثمانایلرک شو کتیدر .
 او نی برکره ایشتسهک .. بوسعادت یتیشیر .

 بخی آغلاندی حریف . لکن او نک کنج او غای
 دیدی : « یوق ، اویله دکل ؛ سینه ملتده طولو ،
 غلیان امرینه آماده حیتیلی یورک ؟
 شو قدر وارکه هنوز کندینی کوسترمیه جلک .
 کیبور شیمدی اسارتله دییوب ایامی ،
 مسلمانلر کبی ماضیسی بویوک بر قومی
 ابدی ذلتنه محکوم ایده هم طوغریسی بن .
 دها بچاره می یز یو قسه مجوسیلردن ؟
 دییه جگسین که : عصر لوجه سفیلانه حیات
 سوندورور میل معالیی نهایت .. هیهات !

طاقتم بیتدی ده واز چکماده مضطر قالدم :
 قالدم اما ینه هر تخفه آز چوق طالدم !
 بسلیورمش ، برکت ویرسین ، ابو اقلیم قدیم ،
 «رحمه الله» ، معادل دها یوز لرجه حکیم .
 روح ادیانی کورور ، حکمت قرآنی بیلیر
 علماء وارکه : حضور نده بوکون غرب اکیلیر .
 هله حیران قالیر انسان یتیشن کنیجلرده :
 بونلرک بر چون غنی تحصیلای انگلترده
 یتیرر ؛ صوکره کلوب ملتک روحي اولور ؛
 چونکه عن مندن ، اولوم چیقسیده ، دونمز ، صوفولور .
 اویله ما یتون بی تقیید ظواهر طانیماز .
 دینی ، عرفانی یتر ؛ باشقه مفاخر طانیماز .
 بینی وار ، شاپهه سی یوق ؛ صنعتی وار ، طیرناغی یوق ؛
 شرع معصومه اولان حرمتی بندن بیله چوق !
 بویله اولاد اوقو تان ملتک استقبالي ،
 حقیلدر آلمایه آغوشنه استقلالی .
 یارین اولمازسه ، اوبرکون آله جقدر مطلق ..
 او زاق اولمش نه چیقار ؟ واریا بر آتی اوکا باق !
 حیدر آباده کیدر کن ، بنی تشیعه کان

او وده صاحبلىرىنىڭ نازحق اولاق اذىيە .
 دىكىلوب ساحله بىكىر جە بصيرت ، امعان ؛
 نەقدىر مسخرەلق وارسى قوغولش قاپىدىن !
 باقىلان امتعه برقىمىتى حاڙسە يورور ؟
 مودا شىكلەندە كەن سىئە كىر كەنچورور !
 كېچە كوندوز آچىق أۇلر ، قاپىلۇر ماندالىسىز ؛
 هەكسىك صىندىغى مىداندە ، بىلىنەز خىرسىز .
 يا او مخويقى انسان كورە من بىرىدە ..
 « توغۇ » نىك او مەدەغىكىز طورىمى واردە ؟ نىدە !
 « كىدەم ! » دىر ، كوتودر ؛ صو كەنچە كەنچە ؛
 چاي بوشالاتىرىدى بىن اىچىدە كەن فىجانە .
 مەسلمانانلىق ، صانىرم پارلايدىجىقدەر اورادە ؛
 سادە ئەمانلىك غېرى لازم آرادە .
 مىسىۋىزلىر كېچە كوندوز چالىشىر كەن ، عجبا ،
 او طوروب وحى التەرىيىمى بىكار علماء ؟

هىندى باشدەن باشە كىزمىكىدى مرادم ، لەن ،
 نىدە اولسەم ، بى تىقىبى يوزىنەن پولىسلىك ،

نوقدر سویلیهيم : دین مینیک اوراده
 روح فیاضی باییلمش ، يالگنگ شکلی بونا .
 سر کیدک ، صفت اسلامی ژاپونلرده کوردا !
 او کوجوك بویلی ، بویوک ملتک افرادی بوکون ،
 مسلمانانلقدہکی ارکانی صیانتدہ فرید :
 مسلمان دینیک ایچون اکسیک آنحق توحید .
 طوغرولق ، عهده وفا ، وعده صداقت ، شفقت :
 عاجز ای حقنی اعلایه صمیمی غیرت :
 الا اوافق شیله قناعت ، چوغه قدرت وارکن :
 ینه افراط ایله ویرمک ، ویرن الار طارکن ،
 کیمسنهنک عرضنه ، ناموسنه یان باشمایه رق ،
 یدی قات ایلارک اولادینی قارداش طانیمیق :
 « اوله جکسین ! » دنیلن نقطهده مردانه ثبات :
 یری کلسین ، کوله رک ، اوینایه رق ترک حیات :
 احتراسات خصوصیه یه نفرت : حتی
 نفع شخصی یی عمومک کنه هریرده فدا
 ایدیویرمک کبی چوق نادره کوردم اوراده :
 آدمک الا تمیز احفادینه مالک بر آطه .
 مدنیت کیره بیلمش يالگنگ فیله ..

چونكه قىدىنده دكل هىيج برىئز معنانك !
 يا اچار نظم جليللەك ، باقارز يايрагنە :
 ياخود او فلر كېرزا بى اولونك طويراغنە .
 يىنەمشدر ھەلە قرآن ، بونى حقييلە بىلەك ،
 نەمن ارلەدە او قۇنق ، نەدە فال باققى ايچون !
 بوجواليدە كىلىپ يابا قالمىش دىنجە :
 او يىلە قرآن او قويورلر كە : صانىرسىن چىنچە !
 بوتون عادتلىرى آيىن مجوسى يە قرېب ؟
 بى شهادت كېتىرلر ، او دە اولدىچە غېرېب !
 يالىكىز ، ھېسى دە حرمتلە آكار نامكىزى .
 هىيج اونو تام ، صارىلوب خرقەمە بىچىنلى قىزى ،
 نەدىيور آكلامادم ، سوپىلدى بىچوق شىيلر ؟
 صو كرە مائىوس او لەرق اغلادى .. بىچارە مكر ،
 بىكى سلطانى صورارمىش دە ، نصلدر ؟ دىرمش .
 يول ياقىن او لىسە ايمش كىلەيى ايستىرلىمش !

صورىكىز ، شىمدى ، زاپونلىر دە نىصل ملتىر ؟
 اونى تصویرە ظفرىباب او لەمام ، حىرتىر !

عجیبا میل تمالی نه دیمک او ندرجه ؟
 « بولیه کوردک دده مندن ! » سسی میلیو ندرجه
 قفادن عینی تهوله ، باقارسین ، چیقیور !
 عرش آمالی بوسس تا ملذدن ییقیدور .
 کوره نک هم يالکز چینده می صالحین ؟ زده !
 هب مصاب عام اسلام او دواستز درده !
 کتیرک مغرب اقصاده کی بر مسلمانی ؟
 بردہ حین سودینک آلتندہ او زانش یاتانی ؛
 دبکله یک هر برینک روحی : مطلق کله جک ،
 « بولیه کوردک دده مندن ! » سسی تیترک ، تیترک ؟
 « بولیه کوردک دده مندن ! » سوزی دینا مر دود ،
 عجیبا ساحه تعطیقی نه دن نامحدود ؟
 چونکه بز بیلمیورز دینی . اوست ، بیاسه یدک ،
 چاره یوق ، کوستره مندک بوقدار لق سر سملک .
 « بولیه کوردک دده مندن ! » دیه اضمحلالی
 بو یلايان برسوری ملندرک او لسون حالی
 عبرت او لاز بزه ، هر کون او قورز از بردہ ؟
 یو قسه ، بر مقصد آرامازمی بو آیتلرده ؟
 لفظی محکم يالکز ، آ کلاشیلان ، فر آنک :

بیالکسز ، شعرینه موضوع ایکی شیدن بریدر .
 قوجه ملت ! ادبیاتی لواطه ایله زنا ؛
 رایج اسلوبی ده مستانه ، ذلیلانه آدا !
 صوکره تنقیده کیریش : هپسى تصوفه طولو :
 وارمى صوفیه ده بیلعم که ابا حیه قولی ؟
 ایچیلیر ، درلو شناعت یا پیلیر ، بی پروا ؛
 حافظک اور طه ده دیوانی کتاب الفتوی !
 « کوکل اینجتمه ده کیفک نهی ایسترسه بجزر ! »
 عرقا مسلیکی ؛ اهلا ، هم او جوز ، هم ده شکرا [۱]
 شوقدر وارکه شباینده حماست ، غیرت
 باشلامتن .. بر کون اولوب پارلا یه جقدر البت ..
 او زمان ایشه شو طویزاق یکیدن ایشلندرک ،
 بو فیدلیز لر کبی بیکارله فدان بسله یه جک .

حینده ، مانچوریاده دین بر کوره نک ، باشقه دکل .
 مسلمان عنصری غایت کری ، غایت جاهل .

---

[۱] « میاش دربی آزار و هرچه خواهی کن
 تکه در شریعت ماغیر ازین کنهاهی نیست . »

بوجواليده جهالت نهقدر چو قسمه ، نفاق
 ها صالحین ، دها دهشتی .. عموماً اخلاق
 - « پک بوزوق » آز کله جك - نامتناهی : وشكون !
 اوyle مردارینی کورمکده که انسان فحشی :
 برافق سویله من : موقعه جامعده ؟
 باشهه یر او لسه ده تفصیله حیا مانعده .
 یا تعصب ! یا تعصب ! اوقدر مسخره جه
 بريول آمش که ، باقارسين ، باشی مساواکی خواجه ،
 متخصصکن ادبیز لکلک اشکاننده ،
 اک اوافق شیدن اولور دینی همان رنجیده !
 ملتک خیری ایچون هر نه دوشونه لک : بدعت ؟
 شرعی تغییر ایله تردیل ایسه - حاشا - سنت !
 آرق الاهدن او تناناز ، هله پیغمبردن
 هیچ صیقلماز کورونن بویله بینسز لردن
 چکه جک ملکتک حالی نه او ملاز ، دوشونک !
 صایسز مدرسه وار کرچه بخاراده بوکون ..
 او قواناندن نه خبر ؟ اون پاره ایمزر فتلر ،
 که نه دنیاده سوران وار ، نه ده عقباده یکر !
 ادبا طوغروسى پک چوق ، کیمی کورس لک : شاعر ؟

طورمنک وقتی دکادر. هادی، قالدیر طابانی ! »
 بر اشارته چو جو قلر طاغیلوب درت کوشیه ،
 کیدیلر هپسی ده غایله امین بر دلیکه .
 او نلرک نوبی چمتن ، صیره کلشدی بکا :
 یولی طوتدم يالکنر طوغر وجه ترکستانه .
 کیجه کوندوز یورودم بولق ایچون طاشکندی ؛
 چجیدیکم یرلری تعداده محل یوق شیمدی .
 او زانوب صوکره بخارا یه ، سمرقنه قدر ؛
 اسکی دنیاده باقیندم نه عالمد وار ؟
 ۱
 سورمایک کوردیکم عالمدی ، هیچ سویله میم :
 یادی تمکنی صار صارده قان آغلار یورکم .
 او بخارا ، او مبارک ، او معظم طوبراق ؛
 ذلتک قوینته کیرمش او یویور مستفرق !
 ابن سینالری یوزلرله طوغودمن اقلیم
 بر جو حق ویرمیور آغوشنه علمک ، نه عقیم !
 او رصد خانه دنیا ، او سمرقند بیله ؛
 او یاه طالش که خرافاته او باضیسیله :
 آی طوتولسون : « قو فام شیطانی قالقیک ! » دیده دک ،
 دونبهلک چالدهه بیکار جه قادین ، قیز ، ارکا !

آل او قوت ، آور و پا تھصیلی دیسینلر ، کوندر ؛
 و تیکدن بوله رک نامتاهی پاره ویر ؛
 صوکره برباو که : مکر فارغه ایش بسله دیکث !
 هم ناصل فارغه ؟ دکل اویله سنک بالله دیکث !
 ساده برفحشمز اکسیکدی ، اوت ، روسلر دن ..
 اوی اکل ایدیو ردکی ، بزمدر میدان !
 قیزیک عفتی بائمه ده رذیلک گوزینه ..
 آجیرم توکروک بالله توکور سهم یوزینه !
 دیش او لسه یدی اگر : « قیزلره مکتب لازم ..
 شوقدر ویر مایست . » قهر او لهیم فاچه زدم .
 الوریر صار دیغمز بونلری خلقک باشنه ..
 بن من ارمده حضور ایسته یورم باقسه کیز آ !
 سزده انصاف ایدیکن : اویله یا آرتق نه دیک ؟
 زنکین او لدق دییه لعنت صاتون آماق می کرک ؟

ایشته بز بویله دیدی تیکده ، چالیش مقدہ ایکن ،
 بر سحر وقتی کاوب اوچ ییشی بیلد کار دن ،
 دیدیلر : « شیهدی حکومت باس هجق مطبعه کی .. »

یئه ویرمن سهم ا کر ملت ایچون ، نامردم .
 یالکبیز ، اهلنہ کیتسین بو امکلار .. او لور آ ،
 ایش بزم آور و پا یارانه بکسر صو کرہ !
 حالی اصلاح ایده جکلار ، دیہ رک قاج سنه در ،
 بکلیوب طور دیغمز زوبیه لرک حالی نہ در ؟
 کالدی بردانہ سی اقشام ، هذیانلر قو صدی !
 دو آیوردم ، برکت ویرسین ، ادب ستر صو صدی .
 بر سلامت یولی وارمش .. او وہ نہیش : مطلق
 دینی ، مليتی کوکدن فازیوب رو سلاشمع .
 او زمان ایش بیته جکمش .. او زمان قیزلریز ،
 شو ، طوتوند قمری غایت قابا ، پک معنا ستر
 او ر تودن صیریله حق .. صو کرہ ده ار کلکلر دن
 آنالق علمی تحصیل ایده جکمش .. ذاتاً
 مسلمانانلر او سیدن بوسفالتده ایمش :
 که قادین « سوسیہ ته » بیلمزمش ، اسارتده ایمش !
 دین ایچون ، ملت ایچون ایش کوره جک آچاغه باق :
 دینی پامال ایده جک ، ملي روسلاش دیره حق !
 بونی موسقوف ده یاپار ، شیمدی رضا کوستردم ؛
 باشقہ بر معرفتک وارسہ خبر ویر کوره لم !

روسلرک حال بوكه نسبتلرى غايت دوندر .
 اغنىا ، ظن اي درم ، سزده ده آز چوق او له جق ..
 شوقدر واركه چورولك تخته يه با صمازلر آياق !
 فقر ا کز قيلدور ، عقلانه کلدىگەن صلاة :
 اغنىا کزده ادا ايلسە او مازمى زکاة ؟
 شويله طور سون بو تمنى يه قولاق ويرمهلىرى ،
 صدر اعظم باشا کز فعلره آلىر ويرسە برى !

صوکره زنگينلر من : « هايدي كيهك ، فن كتيرك . »
 دىيە ، هرايسىتەيدىك شخصىنە بىلەم قاج بېك
 روباله تخصيص ايله سوق ايلدىلر آوروپا يە ؛
 پك فداكار ايدي همشەريلرم طوغۇرسى يَا .
 بو كىدىن قافىهدن بىرچوغۇنى جداً تحصىل
 ايدهرك دوندى . فقط كلدى كه اوچ بىن دې سفيلى ،
 هېسىنگ نامى تلوىتە بىحق يېتدى ..
 كوندرنلر نە پشيان او ليورلر شمدى !
 هيچ اونو تام ، كۈوه نوب كېرىدىكم آدم يانى ،
 اڭ جو مرد زنگىن اىكىن شويله جواب ويردى بىكا :
 « كوندە اون كىرە كاوب ايستدىكىز ؛ هېپ ويزدە .

اوسته آثارینی ویردجک، چو جو قلر باصدی ؟
 آلتی آئی صوکره بزم مطبعه نک چيقدی آدى .
 کوکى ايتانى بىش اوون دانه فدائى كله رك ،
 ديدىلر : « سن نه باصارسەك ، اونى توزىم ايدەجىك
 واسطەك ايشته بىزز ؟ قورقولەحق شى يوقدر ..
 پاپە لازمىسىدە بىلدىز كە وېرەنلىز بولنور . »
 بىر جرىده يەھان باشلايىۋىردىم وعظە .
 چونكەڭ باشلىيچە يول خلقى بودر ايقاظە .
 مدنىيەتكى انسانلار اىجحون مطبوعات
 كې كرسى ئوشادت اولاماز كن ، هېبات ،
 كۈزۈلن سىزدە ، نە حكىتىسى ، تاماً عكىسى !
 الڭ فنا بىر جريان كۇسترىسيور ئىڭ أىيىسى .
 مسلمان عنصرى ذاتاً اويانىقدر اورادە ؛
 بىزدە بىر واسطە تشىكىل اىدي يوردىك آرادە .
 پارادىزلىقىدى بىذايىتىدە ايشك قورقولوسى ...
 اغنىيا آلتونى بىذل ايتىدى اتىكلار طولوسى .
 آجدق اولدۇچە كۆزىل مدرسەلر ، مكتىبلر ؛
 اوقويوب پازمىمى تعمىمە چالىشدق يېرىر .
 تاتارك يۈزىدە بو كون آلتاشى حتىلە اوقور ؟

ياخود اشکنجه لرک دورلوسى تطبیق ايديان :
 نه صوالوق دار ، نه ايشيق وار ، نه او طور وار ، نه طوراق ،
 ايک او جيوز قولاج آلتنه يرک ، هم چپلاق :
 هم ده آج ، اي شاديلوب اولدير يان مظلومين
 بولدى مايونىرى دير لرسه ، يلاندر ، ديمې يك !
 بىلمىورلر كه بوشىتلارك اولماز - تكمى :
 كوز بىلار او كجه ، فقط سكىره قانىقىسار اولومى .
 صانىورلر قفا كسمكاه ، يىن ازمكاه ،
 فىكىر حریت اولور . هي كىدى شاشقىن خذله !
 دها قوتلىنىور قانىھ سولانمىش طوبراق :
 ا كيان كوكده لرک هېسى يارىن فاشقىرە جق !
 هانى معصومك اولور خونى بودنىاده هدر ؟
 يوقسە قانون الھىي ده يير تارمى بشىر !

اولا كيزلىجە برمطبعە تأسیس ايتدم :
 بىن اون او كوز بولەرق باصمە جىلىق او كرتدم .
 قلم جوقجە بوروزلىدى ، فقط چارەمى نە ؟
 شەمدىلەك مقصدى آزجوق يېتىشىر تامىنە ،
 دىيەرك ، هرنې بىلەر سەم ، كېجە كوندوز يازدم :
 او قويانلر او قدر جوقدى كه هيچ او نمازدم .

ایشیدوب ، ياتدینى يردن آزىجىق سىلەكىنسىن !
 يوروپىور ، آلتى چوروك طوپراغە كىمش ، سيار
 بىزىارلىق كېيى : هىنaciيە بىزىك منزار !
 طويمامش قايىنى دىيان طويغۇيى وجدانىنده .
 منطبع جەملەسىنڭ جەھە خىرىانىنده ،
 « نەكلىندىن خېرم وار ، نەكىدىندىن خېرم ؟
 سەرسەرى كۆنە كەلدىن بىرى سەرسەم كىزىرم ! »
 شعرى . كۆياكە بوسۇز باشدەكى جانمىز يىنك ،
 طوغەمنەدىن وحىت مولايە كۆچۈپ كېتىدىكىنك ،
 دىست قدر تەلە يازىيائىش ازلى خاطىرەسى !
 « كەليور روھىت اىچۇن فاتىھە چىكمىت صىرىھەسى ؟
 يازىق اى ملت مىزحومە ! » دىدكەن صوکرە ؛
 آتلادم روسييە يە كېتىمكىدە اولان بىر وابورە .

اوزمان روسييەدە غايت صىقى راستىداد
 واردى . هىكىمە سىزلىرسە براز استعداد
 خاقى ارمىادە ؛ باقارسىن ، يوق ايدىرلىدى اونى .
 مەدى اوروبا بىيلەم نەيە كورمىزدى بونى !
 سونكۇ ، قورشۇن كېيى كىسىدىرىمە أولوملەلە أولان ؛

بلکه او جبس کیشی اولسون بولور ارشاد ایدرم ،
 دیبه اطرافه باقندمسه ده ، اندیشه لرم
 القلاب ایلدی برنامتاهی یائسه ،
 کورونوب صورت حقدن کیمی سویلتدمسه .
 اکثریت قفاسز ؛ وارسه براز ینه اولان :
 « بو حکومت شو اهالی یه بیچیلمش گفتان !
 کیمه درد آکلاده جقسین ؟ هادی آکلات شیمدی ..
 بنی قالدم ، نهمه لازم ! » دیبه رک یان چیزدی .
 حسن ظن ایلدیکم برایکی فاضل خواجه نک
 ایسته دم فکرینی آچق ؛ دیدم : « آرتق اویانک !
 مملکت محو اولیور ، دین ده برابر کیدیبور ؛
 سزه قرآن ، باقینکز ساده او زاقدن می دیبور ؟ »
 — مملکت محو اوله حق ، اولما یه حق .. باشدہ کیلر
 دوشونورلر اوکا موجود ایسه برچاره اکر .
 کله لم دینه : نه مکن چالیشوب قور تارمچ ؟
 بدأ الدين غربیاً ... سوزی البت چیقه حق .
 دیدیلر . یوقلا یهیم شمی عوامک ده براز ،
 نه در افکاری ، دیدم . هی کیدی اوردم طویماز !
 اویله طالعین که ، مکر صوری اسرافیلک

ترده میخانه‌جی ، آج کوژلی ، طقوزیوزلی شریر
 وارسه ؛ مایین همایوندہ یابالا ، یاوزیر !
 امتک حالنه باقدم که : یورکلر یاره‌سی !
 نه بر اکمک یدیرر ایش ؛ نده اکمک پاره‌سی .
 قیشله یوق ، دائزه یوق ، مدرسه یوق ، مکتب یوق ؟
 نه قیلیچ وار ، نه قلم .. هرنه صور ارسهک ، هپ یوق !
 قلاماش تربیه عسکرده . نصل قالسین که ؟
 بربنک عمری ملازم ملقده چکرکن ، اوته‌کی
 دها مکتبده ایکن طهّ مراتبله فریق !
 بر مشیر لکمی وار ؟ الله ولی التوفیق !
 هله علمیه بایغیدن سکنر اون قات آشاغی ؛
 باب فتوی دنیلن دائره امی او جاغی !
 آنه قارندن اجازتی ؛ بشیکدن ملا ؛
 دولاییک بردہ صاریق : هایدی رئیس العلماء !
 وکلا نهیدی یا ؟ جاسوس ، مزور ، قلاش ؛
 طانیماز فکر دیانت ، طاشیماز عقل معاش ؛
 کوچ او قور ، هیچ یازه‌ماز برسورو خیرسز جته‌سی . .
 هانی ، جان صاغایدر طوغروسی بوندن اوته‌سی !

یوقسه آرام ایده من دم . بکانیز با طورمه ،
 بورو ، عن مکده دوام ایت . . . دیمه ویر مردی امان ،
 برصدا بند کملت فیش تبروب اعماقدن .
 او صدا ایشه بنم غیرت دینه منز ،
 کیانا طاغ کبی بر حوش دیمی ، آتش کسیلیز .
 سینه آرتق ، طوره مام ، دیکله هم بریزده .
 جان ، وطن ، عائله حسیله تقید نرده !
 هیچ بنم عنمه حائلی او لویر منش بوند ؟
 باشته یوق ایستدیکم ، برأمل وار ، او قدر .
 بزرگانلر ینه استانبوله کلشدم بن .
 حاله باقدقجه فقط ، ملتک آیسندن
 پک درین یاسه دوشوب رو سیمه یه پکدم تکرار .
 چممه یدم ایده جگلداری یاداناً اجبار !
 صیغمیور اڭ بیولک اندازه یه ایشدل آرتق :
 ساختت نامه ، دین نامه بیک مسخره لاق ..
 نه فلاكت ، نه رذالتی او دورک حالی !
 باشده برقوقله ، بوتون ملتک استقبالي
 ایکی اوچ قوقله چینک یکنه محکوم اویش :
 برسیاست که دیدیکلداری ، امینم ، قاره قوش !

نه صباحت ، نه مهابت ویریور یاربی !
 هله کوزلر ایکی محراق سماویدر که :
 برشاعایله آملوندیریور ادراکی .
 آه او کوزلردن اینن تزمّه نور انورک ،
 باغلى هرتار فسونکارینه بیلک روح زبون !

— بنی کرسیده کوروب وعظ ایده جگ صانعایکنر :
 چونکه عالم دکم ، شکلمه آلاناییکنر !
 دینک احکامنی ذاتاً علمما کز سویلر ،
 آکلا تیرلر سزه برمشکلکز وارسه اکر .
 بکا سز عالم اسلامی صورولک ، سویلیهيم :
 چونکه هیچ بریری یوق کیز مدیکم ، کورمدیکم .
 شرقدن باشلا یه رق مغرب اقصایه قدر ،
 آسیانک ، آوروپانک آفریقانک زده که وار
 مسلمان سا کن اولان بریری ، مطلق کیتمد :
 هپسنه حالی ، ماضیسنی تدقیق ایتمد .
 بنی یورمشدی بوییلار جه سورن یولجیلغث
 دها باشلانغیجی . . لکن کبرهیدم یورغون ،
 او زمان بلکه دوام ایلیه مندم یومه ؟

کولکه شکلندمی اشباحه تعین ویریور :
 تپه‌دن طیرناغه ذرات وجود اوربریور .
 ایکیور ناله^۰ غیرت در ودیوارندن ،
 دار طویدقجه کان صیحه^۰ ی دیارندن .
 روحلر یانمه‌ده بی تاب تحبلی قاله‌رق ،
 دیده‌لر نامتناهی ، ابدی مستغرق .
 آکسزین بر ایری سس طالغه‌لانوب مخلفدن ،
 قلب معبدده اویاندیزدی نه محرق شیون !
 بردہ باقدم که : او هر صfdن اوزانمش قوللار
 واره جق صانکه یاروب بوشلغی مولا یه قدر !
 شیمدی او ج بیک کیشینک سینه^۰ معصومندن
 قوپان « آمین » صداسیله اجابت لرزان !
 عاقبت او قشانوب ایدی^۰ تضرعله جیاه ،
 دو بدی کرسی یه او آواره جماعت ناکاه .
 کیمددی کرسیده کی ؟ بر پیر آنھی سیما ،
 که جینتنده دمام اوریور قلب دها .
 بمیاض لحیه پا کیله بیاض دستاری ،
 او کنیش آلنی ، او همنک سحر دیداری
 هر طرفدن قوشادوب بدری صاران هاله کبی :

لکن اسراره بورونیش کبی هم کورونوب ،
 فکری بی تاب تلقی برافقان آیاتک
 قالهرق ملهم آواره سی حسیاتک ،
 داللهلانسین ده دکیز لر کبی قلبکده خدا ،
 کورمسین دیده لرک رانک هوس ، رانک سوی .
 بوجده کل ؛ وحدتہ دال ، عالم کشورتدن اوذاق . . .
 یالکیز صانعی کور : صنعتی ، مصنوعی برافق !
 بن ده بریر بولهرق شویاهجه تنها قالهیم ؛
 وارلغمند چکهیم ، محو تماشا اولهیم !
 معبدک جبهه جدارندکی لوش پچره لر ،
 کونشک حزمہ عربانته اور توب اسرم
 بر بولوط ، یاغدیریبور داخله بیک ظل و قور .
 او این پرده سیال آرم سندن منظور ،
 قوجه بر محشر ایمان که ازلدن مدهوش . . .
 سینه لر وجد ایله پرجوش ، دوداقلر خاموش !
 دیز چو کوب مرمرک اوستنده یالین قات حصیره ،
 بکلیور هپسی مناجاتی نمازدن صوکره .
 هاسیور جو مهینده بو وحد تزارک
 هابدی نفیخه و حمت که او بیکلر جه بیغین

غراپتندر طاشیان باش بزی اوستنده اوی .
قهرمانلرکه عصر لر بوکه من بر قولی !

معبدل - شیعیدیکی تعریفه اولور سعف قائل -
مستطیل اولسی ایحاب ایده جک ! اویله دکار :
شو ، ستونلر آنا دیوارینه باغلانمی ایچین ،
آرده یزلردن آشیلمش متعدد کمرلک
دوش منقادیسنه شاهانه او طور مقده اولان
قبه لر یوقی یا ؟ او نلر بوکا ویر من میدان .
زدن ایحاب ایدیبور صوکره بو آواره ذها - ؟
او قدر ایشنه طوتیش که تناظرده حساب :
خازجاً قبنه نک او - تندن این خط نماس
ایدیبور هر ایکی جانبده تامیله تاس
ظرفیتنده کی صنعتی یاریم قبهلره .

آرق ای سوکیلی قاره ، او طور ووب اورته یزد -
جهه دیوارینه باق ، جاملره باق ، منبره باق :
صوکره محراب ایله مخلفلاره ، کرسیلره باق .
ایشته هر کوشهده ، هر زرده دمادم کورونوب ،

دوشەين بونجه کىرلە ستونلىرىدە ، وقور
 بر تناظر يورەحق حده وارىرکن باقانى ؛
 يالكز اىچ قاپىنىڭ اوستىنە موضوع اولانى ،
 - قاپى حقيقىلە كورۇنسۇن دىيەركە ئۆملەلىك -
 بر سياق اوزرە آتىلەش ، صىرەلائىش اوئەتكى
 قېھلىرىدىن دها يو كىشك ، دها واسع طورو يور .
 ئىنى هىيتلى قاناتلىر كۈزە تىكارار اورو يور .
 آشار آشماز اشىكىندىن بومىصنع بابك ،
 شو يارىم قېھ - كە پىرا يەسىدە محرابك -
 جارپىور چىشم تاشايم ، اصل قېھ دىكل .
 شىمىدى برچفت آرایور سك اوكا : زىرا قابل
 او لەماز فىڭر تناظر كىرى قالسىن بورادە .
 او يارىم قېھ نك ابعادى قدر ابعادە
 سەمت راسكىدە طوران ئىنتى مظھەر بولەرق ،
 « بولارىم قېھلە بىتە آجىق طورما يەحق ،
 مەلەقا بىرگىشىجىدەر » دىيە بش خەطۋە قدر
 آتار آشماز كورۇ يور قېھ ئى حىرتە نظر .
 شو بويوك قېھ دايائىش او يارىم قېھلە
 صانىلىر او ئەجە . . ذىكلى ! ايشتە شو دىزت يېكپارە

ترهدن ؟ هایدی شادیر وان قاپیسندن کیرم : .

بر مصنوع کمر ، اوستنده قورولش توحید ؛
اوونک آلتنده بر آیت که : خدادون تأیید ،
امر موقوت صلاتک بزه قطعیته .
شویله بر باقدیمی انسان قایینک هیئتنه ،
اولا هرایکی یاندن او لیور چهره نتون :
منتاظر ایکی محراب ، ایکی آزاده ستون .
صوکره کوز یو کشنلیور طوغرو یاریم قبه لره ،
که دایامش بری صاغدن ، بری صولدن کمره .
استالاقیتله دونامش او حزین سینه لری .
او قشاپوب نور نظر ، کچدیمی آرتق ایدری ،
کلیور قسمی آجیلمش ایکی هیبتی قانات ،
که تعاریمحی ، تلافیقی نه مدهش صنعت !
سانکه مولی متفکر ، قوجه مان بر بینی
آجیورمش بزه کوسترمک ایچون هریرینی .
کورویور شیمدی نظر کیردیمی در حال ایجری :
عینی ابعاد ایله تثیت ایدیلن قبه لری .
حولینک سانحة عربانشه بیک سایه نور

۹
ان تمیز یاری اک گیرلی آیا قدر جیکنر :
بشریت یکی بر دین طانیوب الحادی ،
بشرک حافظه شنیدن سیلینیر حقنک آدی ؟
کومولور حفره تاریخه معالی ... لیکن
ینه تک بر طاشی دو شنر شو خدا لانه سنک ؛
ینه انسانه نامحرم او لان بیکانه ،
بو حریمک ابدیاً کیره من سیناسنه ؛
ینه یادنده کی مولانی شو درت دانه مناز ،
قاپه مربوط بزر دیل کی اینه اقرار ؛
ینه ماضیه کومولاز بومعظام جهوره ؛
لئن دکادرکه آتیلاین او عمومی قبره !

شیعیدی ای سوکیلی قاره ، آزیحچق وقتک ! کر
وارسه .. مندون او له جقسین - بنی تعقیب ایدیویر .
کیر درز قوینه ، دوشسک بیله شاید یور غون ،
قارشیدن با قدیغمز هیکل نور انورک .
کوره جکسک : او حریمک ابدی ظلنده ،
روح صنعت او جیور ابر سحر شکنده !
« کور دیکم وار .. » دیمه ! کل بزده برا بر کوردم .

او خیا عالمی بیامز که فارا کاق نمده‌یک :
 او خدا لانه‌سی کیرلندی ، کیرلیمه جک .
 و تک امواجی عیماتی بوتون استیلا
 ایده‌یک قاباشه آزاده شواهن حتی :
 بو-مالرده یوران شاهقه‌یک دامانی
 ینه کورمن او قودو-و-مش دکیزک طالغه‌سنی .
 یرک آلتنده یاتان زلزله‌لو فیش-قیبرسین :
 یرک اوستنده طوران ولوه‌لو خای-قیبرسین :
 حق صوک صدمه قهریله ددویز-سین بطلانی :
 یقه‌سنان طور رق عصمتی چکسین خسران :
 « فخر آنی » دنیلوب ، مات من حومه ایجین ،
 شب رحلت کبی مظالم کورومن بر نسلک ،
 ذوق سفایدسته مقناد او له رق حسیات ،
 نه یورکلرده شهامت ، نه شهامتده حیات
 قاما-سین ؛ حاصلی ایسترسه بلا طوفانی
 قابلا-سین جوشه کوب هر طرفیدن وطنی ..
 ینه کرسی مهیینده سایمانیه
 قا-ه-حق ، اینیمه جکدر او ملوث دره‌یه .
 بی-قیلیم بزرگون او لو مدروسه‌لو ، معبدلر :

براق اطرافی ده قارشیکده طوران معبدیه باق : ۱)

باشقه بر ساحله کھواوە اموانخندن

بویله شهدانه جیقارمشی یاقینلرده زمان ؟

نه سیحر پاره صنعت که از لدن مخمور ..

لب دریادن اوچان برابدی خنده نور !

سانکه عمان بقانک ازلی برموجی

یو کسلیر کن کوکه طونمش ده کشیلمش اینجی !

بو کھر پاره نک ابعاد سماویستنده

یوروولان دیدم لرک خاکه نهندن اینسین ده

لوته طالسین یکیلدن ؟ ایچه، یازیقدر، او ما ز ؟

غربه توجیه ایدیویر، کل او فی سن شیعده براز :

دوش سنگیته عیلمک با صه رق یو کسلمش ؟ ۲)

افقی بر طاغ کی سد ایله ییویرمش ، مدهش ،

ابیتلره حاکم شو مهیب آبدونک ،

یالکیز شهری دکل ، ذھری طوتان شانی ، سنک

صانیرم ذوق بدیعیگی یتر تطمینه ..

طورمه اویله یسه ، عروج ایت او ضیا عالمه ..

۱) یکی جام

۲) سلما یه جامعنک تھلر لگن بر قسمی ده امدرسەل تشکیل ایدز .

ساحلک باش باشه ویزمش ، شوشون ، بیس ، اسکی ،
آغلامش یوزلی ، خبریت اولری طور دیچه ، سزک
ایچکزدن آجی شیدر چکه جک هب .. لکن
باق نم اویله دکل . سزده براز شاعر اولک !
مثال پکدیک کن یالله یايان تخته یولک

حد مر حومی عجب صالحی دیمکدن نه چیقار ؟) ۱)
کلیکن فرض ایدهم بز بونی : ساجح بولوار !
کویر یلر آصمہ ایتش اوروبا آفانده ..

وارسون اولسون ، اوده بر شیعی ؟ بزم شرقک ده
بویله طالدیرمه اولور .. هم آچیکن آناری ،
کویر یستک زده کورلشن ، هانی ، تحت البحاری ؟
آکلادم : بن نهقدر شعره او زنسمده ، دیماک ،
سی ، ای سوکیلی قارء ، بو تاقی پک پک
آزینچی کولدوره جک .. یوقسه او بر یانده حزین
پیک حقیقت صیریتیر کن قیستند دکنک ،
دیمه جکسک که : « خجالک یزی یو قدر .. بو شنه ! »
یاشو تئال الـهـی دـمـی کـیـتمـزـ خـوـشـکـه ؟
اویله تعذیب نکاه ایله مه بدین اوله رق ،

سلیمانیه گر سیستم نامه

قاردهشم فعاین خواجه به

کو بزیدن چوق گچرم ؛ هم نه قدر چگمهه ،
نه سوق ایتدی بر کردجك او بسون یاسه ،
نه خایجك او بوصون جهره لی مسکین صولی ؛
نه او نک خلقته کوسمش کبی طور غون کناری !
هر کیک حسی بر اولماز . مثلا قارشیده کی

ایلخانی کتاب

سینا نیر بندہ

اوچنجی طبی

رجب ۱۳۲۶

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

1870

صَدِيقَاتٍ

محمد عاکف

اوچنجی طبعتی

نجم استقبال مطبوعی

برنجى كتابك سوى

مندرجات

	صحنه		صحنه
مجم شاهی	۱۰۷	مقدمه	۵
استبداد	۱۱۳	فاتح جامعی	۷
حریت	۱۲۴	خسته	۱۳
وجه قاری ایله عمر	۱۲۷	توجید	۲۰
اذانلر	۱۳۸	کوفه	۲۸
جانان یوردى	۱۴۳	طور مایلم	۳۴
بر مرتبه	۱۴۷	حضریر	۳۸
درواس	۱۵۲	پکینمه بلاسی	۴۲
محله قهوه سی	۱۵۸	میخانه	۴۶
کوسه امام	۱۷۳	مزارلق	۵۵
نظم بار چه لری	۱۸۳	بایرام	۶۲
آخرت یولی	۱۸۹	حسبحال	۶۸
استغراق	۱۹۶	سلی	۷۴
آمین آلایی	۲۰۰	ابراهیم بک	۷۹
حسبحال	۲۰۴	عزم	۸۹
بیک	۲۰۷	سینق بابا	۹۲
یمشجی اختیار	۲۱۳	انسان	۹۹
اعتراف	۲۱۴	کورنیزن	۱۰۳

اعتراف

صفحات‌ده اکر شعر آریبورس‌ک ، آرامه ؛
یالکن بزیری وادر که حزیندر .. کوست !
کوفه ؟ یوق . قمهوه ؟ خایر . خسته ؟ دکل . هانکیسی یا ؟
اوچ بوجوق نظمه کومولش قوجه برعمر هدر !

یمشجع اختیار

سینین عمر شاداً بُـ کزینی او مالیدر ،
جینین باـ کنه پـیرک بوچین یـامنی وـیرن .
الـندـه طـارـتـیـسـیـ ، دـوـشـنـدـه مـالـکـسـیـارـیـ ؛
یورور .. اوـکـنـدـه منـارـ ، آـرـقـهـسـنـدـه بـیـکـشـیـونـ ؟
زـمانـاـلـوـرـکـهـ ، اوـزـاقـلـرـدـهـ بـرـسـرـابـ مـضـیـ
نـمـایـشـیـلـهـ ، کـوـزـنـدـنـ کـچـرـخـیـالـ وـطـنـ ؛
سوـنـوـکـ نـکـاهـنـیـ بـیدـارـ اـیدـرـدـیـ بـلـکـهـ اـمـیدـ ،
خـیـالـهـ اوـلـسـهـ مـسـاعـدـ بـوـمـشـیـ تـابـ اـفـکـنـ !
چـکـرـ شـوـبـارـیـ حـیـاتـنـجـهـ هـبـ حـیـاتـیـ اـیـحـوـنـ ؛
بـیـلـنـسـهـ آـمـشـوـبـارـ حـیـاتـیـ چـکـمـهـ نـهـدـنـ ؟..؟

بیک قولنده، حصیرلرده بروزمان یاندی.
 فقط نهچاره! کلوب چاندی وقت استرداد،
 قیزک نظرلری بیهوده ایتدی استمداد.
 جیله ایستدی اصرار ایدوب امانقی،
 چو جوقده ویردی، فقط کورمليدی حدتنی!
 بویوک قیزک ازیوردی غرور معصومی،
 بیکالنده کزرکن، شوطفل محرومی.
 آغیرکلیر اوکالبته قارشیدن بافق.
 صوقولمی باقینه، هیچ شبهه یوق که: یالواره جق،
 « بیکمی ویر » دیه، لکن بنایلهم ابرام.
 خایر، دکل بوادا برادای استرحام:
 « بیکمی ویر ! » دیتسونی اوچنیجیسنده قیزه؟
 مکر حقوقده بیلیرمش باقیک شوصایغیسزه ! ..

دیسوب فریده یه کرها او زاتدی قیز ببکی .
 فریده نک یوزی کولشده ، با قدم ، اییدن ای .
 سویندی ، اوینادی ، لکن بومستعار سرور
 سورکسز اولدی ..

— ویر آرتیق !

— آجیق دها ، نه اولور ! ..

— باقیکدی بک بابا ؟

— قیز ، ویرده صوکره دن ینه آل ،

مال او ماز انسانه ، عادت دکل ، امانت مال .

تکرر ایتدی بر آزدن شویولده عینی رجا :

— ببکی ویرینه او مازمی ؟ اوینایم آبلا .

بن التماسی دریغ ایقدم ایکنچی سفر .

— چوق اولدی بک بابا ، یا ! صوکره هرزمان ایستر !

— دمین ده آلدی ، همان ویردی ، سن ده کور دلکیا ..

سن آبلاسک نه قدر اولسه ..

— باشقه ویرم آما ،

چابوق ویرسه ک اکر آل ده اوینا قیزهایدی ..

فریده نک بوسفر کیف یک یولنده یدی .

ایجه داندینی لر یا پدی ، خیلی حوبلاتدی ؟

او قالى جانلى بىك او لىش عادتا كوتوروم ..
 — بوأولىش آرتىق آيول، آل كوتوردۇ باغچە بە كوم!

فريده فالدى بېكىسىز ، جىيلەنك كى فقط ،
 كوزل كوزل طورىيور ، اولىيور نەكور ، نەسقەط .
 كونك بىرندە برابرجە اوينايىورلاركىن .
 آلوب فريده حزىن بىرىياز طورى همان ،
 — بېكىنى وير ، آجىجق اوينايىم قوزوم آبلا ..
 دىزمى ؟ قىز بوكا دىنيادە كوستىرىمى رضا ؟
 — ويردىمى سكا بن هىيج بېكىمى يەمامى وار ؟
 — عنادلىق اىتە قىزم وير ..
 — آلىرسە صوکرە قىرار .
 — نصل قىرار آجانم ؟ اىتە اويناسون وير يویر .
 — او لوردى بىك بابا ؟
 — البت او لور .

— قىرارسە ا كر ؟

— يارىن صباح سكا بن بىشقە بىرىشكى ، آلىرم .

بزم مداخىلەدن صوکرە ، اوينا آل باقلام ..

يانار ميسك سنى خنزير ؟ قاپار ميسك كوزيکى !
آجيق ده ديكسلەك او ما زمى آنه كە سوزىنى ؟
قاپاندى ايشه كوزك .. اوح ، شىمىدى آرتىق يات !
بېك نېيا بدى بىلەنمز كە ، صىكەدن بات بات
دا ياق صدارى عكس ايلش او بىر او طې يە .
كوزل كوزل او يومش او لىسە قىزده دو كمزيا .

كىنجە بن اوھ آقشام ، فريده پك دوشكون
كوروندى . آ بلاسى بن صورمەدن آتىلىدى :- بوكون
نېيا بدى ، بک بابا ، بىلسەك .. زواللىجىق بىكە ؟
— نېيا بدى ؟
— دو كدى برا علا ، صو كىنده قىرىدى .

— نې يە ؟

— بىلەرمى يە ، او كا صور .. قىز كتىر بىككى هادى !
فريده قاچدى يانەدن ، كتىرمك ايستەمدى .
چىچەك چىقارمۇش دۇنمش ، كتىردىلەكە ، يۈزى ؛
برر قفس كې قالمىش او قوش باقىشلى كوزى .
باشندە صاجدن ازريوق ، آياق طوبال ، قوللر
او مۇزى دن اوينامى يور ، كېم بىلەر نە عانى وار ؟

سرور وشوقى بر كورمليدى ياورولرك !
 طوروب او طورمديلر هيچ . ديدم : « ياتك ده يارين .
 بوتون كون اويناييكلز .. » نرده ! كيم ياتار ؟ او كيجه .
 — يكده سيزمه يه مالوف اولان — فريده بجه
 قبول او لنه حق سوز اولورسه ، يانقدي .
 ياتارمى هيچ ؟ او نصل حسلى بر يومورجاقدى !
 فريده ، در دينى طولديرمامش ، جىليله ، يلدى .
 ياشنده يوقسده جداً خانم طورلى ايدي .
 بويوك قىز اوينادى بر پارجه ، سكرەدن ياتدى ؛
 كوجوك صباحه قدر هې بېكىنى حوبلاتدى .
 نه تىدىن آلىوردىش ، نه او يله حوبالادن ..
 « ايشيل ايشيل باقيور آ ! بېك دكل ، آفاجان ! ».
 صباحه قارشو تو كىنمش مجالى ياوروجوغك :
 ميشيل ميشيل او يويور .. دكىك امان او يوسون ..

بىم بولندىيەم بىزمانىدە قىز او يانىر ؛
 بېك او يوئىق ايجون أودە او ج ساعت قابانىر .
 — امان دە پك ياراما ز ، او يقو صىچرامش باشنه !!
 باقىك بىشىك دە كتىردم ، باقىك ياتارمى شو كا ؟

بِك

يَاخُود

مِنْ قَارَ

بِزْم جَمِيله فَرِيدَه يَلَه بِرْصَبَاح كَاهِرَك ،
« اونوّهه بَك بَايَا ، آقْشَام بِرْرَحْوَتْوَزْلِي بَك
كَتِير ، قَوْزُوم .. » دِيدِيلَر . بَنْ دَه قِيزْلَرَك كَيْفِي
قِيرِيلْماسُون دِيه رَد اِيتَمَد شُوتَكْلِيفِي .
كِيراز دُوداَقْلى ، اوْزُوم كَوْزَلى ، اينجى دِيشَلى ، ايَك
ادالى يوْصِيمَه كَتِيرَدَم . امان او اقْشَامَكى

اوْت ، معلوم اوْلاندر اوْلمايان شيلرله بى نسبت
 ايدلش اوْلسه ، غايت آز چيقار اوْلكىلر البت ،
 فقط جاھالە عالم بوسبوتون نسبت قبول ايمز :
 او بىركوردر ، بولكىن ملوغىر و يولدىن هېچ عدول ايمز .
 دىسۈر قرآن : « بىلەنلىر ، بىلەنلىر بىر دىكلى . . . هېيات
 نىصل يىسان اوْلور ئۆلمتە نور ، احیا ايلە اموات ! »
 بۇ حكىمتىر بىرىپىدر سىنك عندىكده البتە :
 فقط ، جوق سودىكمىندىر كە ، تىكار ايلام ايشتە .

صىددىن غالبا آيرىشىم .. سوز نېدى اخطرار ايت ،
 طالار سەم نور دىدەم ، بويىلە بعضاً ، طورمە بىدارايت .
 او صاندك سىن دە كرچك حكىمەن ، حىبىحالدىن :
 بش اون سوز قالدى لكن دىكە نظم بى مەلەن :
 دىسۈرلىر : « اعتراف بىجىل اىكىن تەحصىيەك انجامى ،
 نە در بىھودە اتعاب ايلەمك شەھىال اقدامى ؟ »
 اوْت ، لكن واروب سرحد معلوماتە بى انسان ،
 او غايىتنى دېك لازم كە : « يوق عمر فان ايجون امکان ! »
 حقىقى اعتراف آلتىندا پارلار ظلى عرفانىك :
 بۇ در انسانلغىك معناسى ، اڭ صوڭ ذوقى وجدانىك .

مسوّفـلـ اـيـچـونـ دـنـيـادـهـ مـحـوـ اوـلـقـ طـبـيـعـيـدـرـ . [۱] .
 بـوـبرـ قـانـونـ فـطـرـ تـدـرـكـ يـوقـ تـأـوـيلـيـ :ـ قـطـعـيـدـرـ .
 صـاقـينـ اـىـ نـورـ دـيـدـمـ ،ـ بـجـمـسـينـ بـيـهـودـهـ اـيـامـكـ ؛ـ
 چـالـيـشـ حـالـكـ مـسـاعـدـكـنـ ..ـ بـيـلـنـمـزـ چـونـكـ اـنجـامـكـ .
 دـيـورـلـ :ـ «ـ عـمـرـ اـنـسـانـكـ يـتـيـشـمـزـ كـسـبـ عـرـفـانـهـ ..ـ»ـ .
 بـوـسـوـزـ لـكـنـ دـكـلـدـرـ هـرـنـظـرـدـنـ بـكـ حـكـيـمـهـ .ـ
 مـحـقـقـدـرـ يـاـنـسـانـلـ اـيـچـونـ بـرـغـايـهـ آـمـالـ ؛ـ
 اـيـدـنـلـ اـعـمـرـيـنـكـ سـاعـاتـنـيـ حـقـيـلـهـ اـسـتـعـمـالـ ،ـ
 ظـفـرـيـابـ اوـلـمـاسـونـ اـيـسـتـرـسـهـ وـارـسـونـ اـصـلـ مـقـصـودـهـ ،ـ
 دـوـشـرـ بـيـكـ مـقـصـدـ اـدـرـاكـ اـيـلهـيـوبـ بـرـظـلـ مـدـودـهـ .ـ
 اوـتـ ،ـ هـرـدـرـلوـ مـعـنـاسـيـلـهـ عـرـفـانـ طـورـدـورـرـ عـزـمـيـ ..ـ
 فـقـطـ اـنـسـانـلـغـ مـعـنـاسـيـ اوـلـسـونـ اوـكـرـهـيـلـمـزـمـيـ ؟ـ
 جـبـلـيـدـرـ تـحـرـيـ حـقـيـقـتـ حـرـصـيـ آـدـمـدـهـ ،ـ
 اوـنـكـ مـحـصـولـيـدـرـ مشـهـودـ اوـلـانـ آـنـارـ عـالـمـدـهـ .ـ
 عـطـالـتـ فـطـرـتـكـ اـحـكـامـهـ مـادـامـ عـصـيـانـدـرـ ،ـ
 چـالـيـشـسـونـ ،ـ طـورـمـاسـونـ هـرـكـيمـ کـهـ دـعـواـسـنـدـهـ اـنـسـانـدـرـ .ـ
 ظـهـورـ اـيـمـكـلـهـ هـرـمـعـلـومـهـ قـارـشـيـ بـرـآـلـايـ بـجهـولـ ،ـ
 نـمـدنـ اوـلـسـونـ اوـمـعـلـومـاتـيـ اـدـرـاكـ اـيـلهـينـ مـدـخـولـ ؟ـ

[۱] «ـ هـلـكـ المـسـوـفـونـ ..ـ»ـ حـدـيـثـ

حسبحال

« مامضى فات : والمؤمل غيب ،
فلك الساعة التي انت فيها .. »

بویوک برشاعرک دستور حکمتر شو اخطاری :
ولو طویشده اوسمک یولسز او ملاز شیمدی تکراری :

د چکن چشمدر آرتیق : آن مستقبلاهه مبهمدر :
حی انکدن نصیلک : برشو چمک ایستهین دمدر .. ،

آوت ، ماضی یه رجعت ایلههک برکره امکانسز :
امیدک موکره استقبال ایچون صاغلامی ؟ پلک جانسز !

بوکوناک ایش بوکون لازم یا پیلمع ، یوقسه فردایه
براقشمهک .. او فردالر اولور پیوسته عقبایه !

نم اون بش ییل اولدن قالان ایشلر طورور حالا :
پارین برباشلایوب یا پسم دیمشدم ، باق ، دمین حتی !

— سز ای هیا کل بی روحی دور ماضینک ،
 دیکیلمه یک یولنه کاربان آینک :
 نه در طریقی کسمکده بویله است عجال ؟
 طوروک ، ایدرسون الله ایچون ، شو استقبال .

یا بوب جهانلری اویناتمۇ اقتدارنده !
 كېلرده سایاھە امداد حقدە برکون ، بۇ
 كىردىيار معالىيە طوغۇرۇدن طوغۇرۇ .
 بۇ آنجقايىشته، اكروارسە، شانلى براوردۇ !

أوت ، ايىرلەمك اىستىسە كارمان شباب ،
 يولىنده طورمايەكلىز . اوچونكە طورمايەرق
 صباح سرمد آتى يە ايىلەمكىدە شتاب :
 اوچونكە اىستەيە من حالە قاتلانوب طورمۇ !
 اونىڭ قدومى اىچۈن نازىنەن استقبال
 آچارده سىينە ، او اولمازى پىركشاي وصال ؟
 طورورمى آرتق اونىڭ قارشىسىنە ماضى ، حال ؟

فقط او زىزەلر اوچدى هې دوداقلىرىن ..
 سرودنىشە بۇ عالمە ياك سوركىزىدرا !
 آغىر آغىر كېپۈرگەن آلاى سوقاقلاردىن ،
 كلىرىدە مجادەنك آغىزىنە مىخىلانىر، دېكىلىر
 مەھىب منظرە بىر آنانى شانلى كىردونە ؛
 اىچىنده بودرەلى اوچ قانلى چەھەر ! نەيسە يىنه ،
 يول آچدى بىرايرىسىس موڭكىچوب اوكتە :

اڭ اوڭىدە، رحلىسى آغوش احترامىندا ،
 آغىر آغىر يورۇن بىر طوقۇز ياشىندا مىلەت ؛
 بىش اون آدىم كىرىدىن ، زىب واحتشامىندا
 شفق ضيالارى حتى افول ايدوب كىيدە جىك
 قدر لطيف ، ايڭى معصومى بىر آچىق يايپۇن
 وقار وناز ايلە چىكمىكىدە ؛ آرقەسندە بونك ،
 كوجوك آدىمىلى يامان بىر طابوركە خىلى اوزۇن !

او رو حدىن دها صافى اولان يوركىردىن ،
 زمان زمان بىر آتىھى تراناھ يو كىلىور ؛
 بوجوش صفوتك عكسىلە تا مىلكلەردىن
 زمینە طوغىر و بىر « آمين ! » سىدا سىدر كېلىور .
 مەحيطلى ھېرىپىنك بىر صباح نورانور ،
 بوتۇن بوقا فەلە افرادى . بىرسىرود سرور ،
 ياروب اوكتىندا طوران خلقى مەتعل كىدىيور !

بۇر كىتىيە معصومە دركە اى ملت ؛
 سلامە طور ملىيىك شانلى رەكىذارنىدە ؛
 بوبىر جناح كە: آتىدە برا اوافق حرکت

آمین آلای

کو زم که قانه بویاندی ، شرابی نیلیم ؟
شرابی نیلیم ؟
جگر که او دله یاندی ، کبابی نیلیم ؟
کبابی نیلیم ؟
نیاره یارادی جسم ، نهبا که ، بیلم هیچ !
ما آمی بن بو بر آووج ترابی نیلیم ؟
ترابی نیلیم ؟
آمین ! آمین ! »

بوجوشتلر او طالغین حوض سیمینی او یاندیردی :
 صبا انفاس سودا پروریله طالعه لاندیردی .
 آچیقلدن کلن امواج پیدر پیله ، ساحلدن
 دمادم اولدی و جدا فزا حزین بر نغمه ، برشیون .
 قولاق ویردم او آهنکه : مکر آهنک شعر کمش !
 او جوشش زار او لان قلزم : سنک عمان فکر کمش .
 کونش : روحک ایمش ؛ بر حزمہ شکلندہ این نوری :
 او منبعden خروشان سانخه گمش طوغریدن طوغری .
 تخلی ایتدی آرتیق ، آکلادم : سنسل بوتون دنیا ..
 بومند کده فقط ای یار غائب ، بن نهیم آیا ؟

لیالیک سینه‌سنده خوابه طالمش نازین اسحار ،
ایدر کیسوگه یاصلانمش جین باکی اخطار .
نکاهکدن صاجیلمش لمعه‌لدر پیش حیرتده
یوزن اجرام نورانور بحر سرمدیتده .
زمین لبریز آثارک ، سما پامال انوارک :
عوالم هب مرایای نظر پیرای دیدارک .

چکیلمک ایسته‌مش ده صبحدم بر جای تنهایه ،
او طورمش ساحل دریایه ، طالمشدم تاشایه .
هنوز آفاق آچیلمشدى ؛ سما غمور ایدی . حتی
تایان او لمامشدى خوابکاهنندن کونش حالا .
درین بر صمته مستغرق ، لب دریاده هیچ سس یوق ..
صبا طورغون ، صول طورغون ، بوتون اشیاده طورغونلوق !
او فرش نیلکون اوستنده . طفل نازین واری ،
او بورکن دایه بیدار صبحک طفل انواری :
کونش ، پیشنده طاغلر پرده‌دار اویش ، حریمندن .
کورونش ، سوکرا شهر اهنه یوکسلمشدی تدرینجا .
تعالی ایله بجه بر زمان بالای قدرتده ،
ضیالر موج موج اولدی او بهای رکودتده .

کبیر پیش خیال‌کدن که جوش‌جاش بر عمان :
 نشاند ریوکسلن هرموج طوفان خیزی بر طاغدن ؛
 اولوم‌وار ، قورتیلیش یوق ، ساحل امداد او زاقلرده ؛
 دمادم روح تیزه ر قورقون طوتش دوداقلرده .
 او جوشقون عنصرک صولتلریله او غراشان کیمسه ،
 نصل ایلر تهالک بر کنار تسلیت کورسه ؛
 محاط لجه یاس او لدیغ بربویله حالمده ،
 سنک طیفک ده عینیله او ساحلدر خیال‌مده .

دوشون آواره بر مادرکه : اولادندن اولسون دور ؛
 تخييل ایله ياخود بر یتیم خانمان مهجور :
 او بدبختک نصل اولادی هیچ کیتمزه یادندن ؛
 نصل چیقماز سه مادر او کوزک بردم فتوادندن ؛
 بنم یادمده ای آرام جان ، یادکرینکدر .
 نه یا پسم چونکه منظورم سنک فیض مینکدر :
 چن امواج نورکدر ، فدانلر یال وبالکدر ؛
 صولردن عکس ایدن صورت جمال لا یزالکدر .
 خرام نازینکدر اور قصان موجه‌لر جوده :
 مطر ا نکهنه‌کدر کیزله نن از هار خوشبوده .

استغراق

تصور ایت که مظلوم بر شب اجرام ناییدا :
یاتار هیئتی آغوشنده دورادور بر فیفا ؛
دوشن کراه ایچون یول بوله یوق امواج ظلمتدن ؛
کیدیلعز .. هر آدم آتدجه بر کرداب اولور رهزن ؛
اور یکستانه باعث ، چالقانان سیاح آواره
فصل مشتاق ایسه بر نوره ، بر نجم رها کاره ،
سکا ای لمعه امید بن ده اویله مشتاقم ؛
کورون بر کره زیرا بک قارا کلق اولدی آفاقت ؛

قاباردى سىنە غېرادە بىرخراج اليم !
 أۇت ، چىيان ، كە ياتان طويمىرسە دەشتىنى ،
 دونكىدە آرقەدە كىندن سوروك بىاعتى !
 سکون اىچىنده اوپوركەن شوبرىيغىن طوپراق ،
 الى الا بد او كۈچۈك روح چىرىيىنوب طورەجق ! ..

کفن بردوش سچمشدلر ، قالان عربان سفالتلر ۱

بابام ، قاردىشلرم ، اولادم ، عمجهنم . . . بلکه بونىردىن
معزز بىلدىكىم قىمتلى برجوق يارجان الآن ،
بوطاشدىن عطف ايدر ئلن ايلرمدىيابه صوكامغان ..
بىم روح بوھىكلەندن طوييار خاموش بىك افغان !

صرير سلطنتلر دورىيابىر ، آلت اوست اولور دنيا ،
مشيد برج وبارولر دوشىر بىبر ، بوطاش حالا ،
زمانك دست تخرىپىلە ، طورمىش ، ايلراستەزا !
بوتون موجودە حاكم بىر عدم ئەنالىدر كويا .

ئماز قىلنىدی ؛ دعا بىتىدى . كاربان ، يولنه
دوزىلدى ، تخت ئماتك كىروب بىر قولنه .
بو آخرت يولي آنجق ياريم ساعت سوردى ؛
كىرنجە عالم امواته يوجىلە طوردى .
جنازە بىندى او موزدن ياواش ياواش ، صوڭره ،
صوقولدى سرويلر ك اورتەسىنده برجوقوره .
آتىلدى اوستىنە اوج بىش كورك عظام رەميم ؛

دایانمیور اوچ آدیدن زیاده دوش بشر !
 آغیر آغیر کیدیور کن جنازه قافله‌سی ،
 نهایت اولدی مصلی برخجی مرحله‌سی .
 چیقتوجه اوستنه صوک منبرک خطیب ممات ،
 آچیلدی دیده امعانه پرده پرده حیات .

سریر واپسینکدر شوبی پروا اوزانش طاش ،
 که زمین خوابکاهکدن چیقار برکون اورور سک باش !!
 آلنندن یوق خلاص امکانی مادام الحیاة اوغر اش ..
 سنک برسد راهکدر، آشیلماز .. مقتدر سه ک آش !

مصلی : منجمد برموجیدر اشک یتهانک !
 مصلی : آهیدر، برجسته ، مائزار دنیانک !
 مصلی : منبر تبلیغیدر انسانه یزدانک ..
 مصلی : درس عبرتدر طور ور پیشنه عرفانک ..

بومنبردن ایز ناسو ته اک مدھش حقیقتلر ،
 بویردن یوکسلیر لاهوته اک خالص فناعتلر .
 جوارندن کچر ظلمتده بی بیان خیالتلر :

باقارمی بر طاشک اوستنده طورمیش آغا
 جنازه دوش جامعنه چالقەلاندېچە ،
 او تخته پاره يە بىكىز ردى دوشمىش امواجە
 نصل طويار كە او زاقلرده اىكلەين قادىنى
 نصل كورودك يىتىم خروش ايدن ياشۇ
 بوماى و هوى قيامت ئون اىچىنده سو زر
 صەيم خلقى سوزان ايدن اينىن بىر !

د كلىش او يە كىنيش نالەنك حدودى مكى
 سوقاق بىتوب دونلور كە كسىلىدى ما تىلر
 او تخته پاره جامد ، او اغبارار صموت ،
 كىذر كەننە كى اشباھى بر مەھىب سكوت
 اىچىنده تۈرك ايدرەك متصل شناھ ايدىسپور .
 زەمينە باقىبور آرتىق ، سما ، دىيوب كىدىسپور
 بومەملەك نە يە صيق صيق دكىشىسىن افرادى
 سوئلى فكەر بويوك بر حقيقىت آكلا تىدى
 آوت ، بقا ازەجك جسم زار فانى يى ،
 وجود چكمىيەجك عمر جاودانى يى .
 بۇ بار مدهشك آلتىنده يىترەبوب دىزلىر ،

— تمام او توز سنه در قومشویزده بر کرده ،
 قیزوبده « ای ! » دیمیش انسان دکلادی ، همشیره !
 — زواللی رمزیه ! بوینک بوکولدی اولادم . . .
 — بایام نه اولدی ؟

— باباک . . . اولدی !

— ایتمه عایشه خامن ،

بوسویله نیرمی یا ؟ هجران اولور زواللی قیزه . . .
 — آیول ! شواو کسوزی بر پارچه جق آ ووتسه کز آ ..
 آچیکده جومبایی اطرافه با قسین اغلاماسین . . .

کوروندی جومباده ، با قدم که : طومبالاق ، صاریشین
 سویملی بر کوچو جک قیز . . . بشنده آنجق وار .
 طونوق یاناقلری اوستنده پارلایان یا شلر ،
 زواللینک ارین روح بی کنایی ایدی !
 بن او مرثیه یادمده آغليور ابدی .

سفینه پاره که : صیرتنده موج بی حسک
 یوزر . . او کنده عدمدن نشانه بر انگلین
 چکر طورور او فی ساحل جدا آچیقلرینه :

طويولدی صو کره امامک ندای معمومی ،

ديبوردى : — سویله ییك الله ایچون شو مرحومى
صل بیلیرسکز ای مسلمانلر ؟

— ای بیلیرز !

— یارین حضور آله‌هیده طوبلانوب هپیکز ،
بویولدە حسن شهادت ایدرسکزیا ؟

— اوت !

— امام افندى ، حلالقده ایسته مرحومت ایت ..

— حلال ایدك هادى اویله یسه شیمدى حقگزى ..

— حلال ایدك هادى بکلتیمیك آدامغزى !

جاعتك يورکنندن قوبوب « حلال اولسون ! »

ندای صفوئى ، بردن جنازه آه درون

مثالى اوغرادى ، أودن فضاده يوکسلدى .

ایچرده باشلاadi بر جوش نوحەدر شیمدى !

باش اور توسیله قادینلر کوزوکدى بچرەدن :

— براقدك اویله مى اك صو کره قاردهشم بزى سن !

— يېقىيلدى دوستلر اوم، بارقى .. آه كىندى قوجەم ! ..

— دايىم ملك كېي انساندى ؛ بىن نصل پانام !

آخرت يولى

وقاقدە ساده بىر « آمين ! » صداسىدر كىدىيور :
خالقى يېرىكىمش ، امام دعا ايدىيور .
صيق بىر او ؛ قاپىنك اىچ يانىنده بىر تابوت ،
شىنده اىكلەين آوازى دىكلىيور ، مېھوت .
يىلدى : « فاتحە ! » ، آمين كسىلدى ، بىر كېزلى
يېڭىلى باشلايەرق ، هر كىشك او زانمىش ئىلى
جىين حزنى بىر كىره او قشاپىوب اىندى ؛
زمىنلىكى زىمىر مەلر بىر زمان اىچۇن دىندى .

ترجمه‌در

کندی فریادم در آنچه سس دیرن فریادیمه ..
 کیمسملر یوق ، آشنادن بوسبوون خالی دیار .
 « زرده یارانم ؟ » دیبورکن بن بلند آواز ایله ،
 « زرده یارانم ؟ » دیبور وادی ، بیابان ، کوهسار !

ترجمه‌در

نهفته قلب کتومنده لیل دیجورک ،
 سنکله بز ایکی آواره سر آیدک کویا :
 که تا ابد قاله‌حق مختفی نظر لردن ،
 مکرکه اونلری ایتسین لسان صبح افشا !

خسراں میں

بن مکتبہ باشلاندیغ اشناده ، دیبوردی
 رحمتی بایام ، « آدم اولور او غلم ایلدہ .. »
 آئنه مسہ ، او طورمش ، پاشالقلر قورویوردی ..
 آدم لکی بجدک ! پاشالق اولسون ، او زرده ؟
 آمالی تضاد او زرہ کیدرکن ابوینک ،
 هپ بویله هدر اولماده اطفال آرہیرده !

تلقین ایدیور لسان حالی !
 او ندنده آلمیور سه عبرت ،
 یوق بر دها آلمق احتمالی !
 بیکلر جه وجود نازیننک
 بر سروی خیال یال و بالی ؛
 بیکلر جه سرسما کزینک
 بر قبضه تراب اولور زوالی .
 هر سنک من ادر بیک حیاتک
 فانیله قارشی اتفعالی .
 کورسونده بو انقلابی انسان ،
 دهر ک ندر آکلاسین کالی !
 زائر بوجفا نقک او کنده
 حالامی بر اقادک خیالی ؟

کل ، بلبل
 قو ندینی هر غصن تر ، منبریدر بالبلک ؛
 ز منم کوش ایتدیک خطبه سی فصل الخطاب .
 رنک حقیقت ندر ، فرق ایدن ابصار ایجون ؛
 غنچمه مطوى طوران هرورق ام الکتاب .

مؤـدا پـريـشـان ، اـدا مـيـتـذـل .
 طـيـبيـي اوـغـايـتـه باـزـلاقـ بـولـور :
 اوـقـور ، دـيـكـلهـ تـير ، سـوـيلـهـ تـير ، غـشـيـ اـولـور .
 بـراـزـ سـوـكـرهـ باـصـدـيرـمـقـ اـيـسـتـر ، فـقـطـ
 صـاقـينـ اوـلـاسـينـ اـكـ اوـفـاقـ بـرـ سـقطـ
 دـيـسـوبـ ، بـرـ مـكـمـلـ منـقـدـ آـرـارـ ،
 نـهـاـيـتـ ظـرـيـفـكـ بـرـنـدنـ صـورـارـ .
 كـوـزـهـ تـيزـ بوـآـدـمـدـ خـاطـرـ ، حـضـورـ ،
 بـولـورـ لـفـظـ وـمـعـادـهـ بـرـ چـوقـ قـصـورـ :
 حـرـيفـ شـيمـديـ تـيقـيـدهـ حدـتـلهـ نـيرـ .
 رـذـيلـانـهـ آـرـتـيقـ نـهـلـ سـوـيلـهـ نـيرـ !
 بـراـزـ دـيـكـلهـ يـوبـ سـوـكـرهـ باـقـ ، دـيرـ ظـرـيـفـ :
 سـزـكـ نـزـيـكـزـ نـظـمـكـزـدنـ لـطـيفـ !

بـودـهـ بـرـ مـزارـ طـانـيـ اـيجـونـ يـازـلـشـ اـيدـيـ :

يـارـبـ نـهـ خـطـيـيـدـرـكـهـ مقـبـرـ :
 اـنسـانـلـهـ اـكـ درـيـنـ مـأـلـيـ ،
 بـرـ وـحـيـ بلـندـ قـدـرـتـيـلـهـ ،

ایدهیدم ، دیر چکریین اختیاری بر ییغین آلام !
 ا در اوچ کونلک استقیال ایچون فردایی آ کازسەك ،
 هدردر ، قورقارم ، دنیاده امرار ایتدیکلک ایام .
 حقیق بختیار آنحق او آدمدرکه ، دنیادن
 کیدرکن ماملك نامیله ترک ايلر بویوک بر قام .
 آنهی ! طوغرو بر مسلک نصل بولسو نلر انسانلر ،
 حقائق هې طورورکن پرده پوش ئلمت اوھام ؟

بر رسمك آرقەسنە يازلش ايدى :

کیمینك ياد احترامى قالير ،
 کندى کيتدىكده جانشينى اولور ؛
 کیمینك بر ییغین مبارى
 طوپلانوب هيكل متىنى اولور ؛
 کیمینك ده او لانجە خاطرسى :
 بویله برساية حزىنى اولور !

شاعر حضور نده منقد :

دوزر ياوە كو برحريف بر غزل :

— اوسطه، بونه ؟

قیب قیزیل بر بوبایا چکدک او طنهنک هریرینه !

— بو رسم ، عسکری با صمده ایکن فرعونک ،

بحر احر یاریلوب چکمه سیدر موسانک .

— هانی موسی به آدام ؟

— چیقمش افندیم قارایه.

— فرعون نرده ؟

— بوغولاش .

— یا بو قان رنکی بوبایا ؟

— بحر احر آی افندیم ، یشیل اولماز یابوده !

— جوق کوزل لوحه ایمش ! طوغروسى شنلندی او طه !

بر مزار طاشنه یازلش ایدی !

شو فانی زندگانیله حیات جاودانینک

تلaciکاهیدر مقبر دینن سوک منزل آرام .

حیات اولمکله بیتمش اولسە ، برشى آکلاشیلمازدى ؛

او ت ، بر عمر تانی وار : دکل خلقت عبث مادام .

سین ای غافل بشر ، عالمده بې تأمین استقبال

نظم پارچه‌لری

رسام حقی !

بر زمان واردی یا تاریخ مقدس موداسی ..
یکی یا پدیر دینی کوشکاک بو یوجک بر او مطمسی :
مطلقاً اسکی تصاویر ایله زینتلنیں ،
دییه رسام آراینر خیلی زمان بر زنکین .
بری ییدا اوله رق ، بن یا پارم ، دیر ، قولنی
صینایوب آتشامه وارماز ، سکنر آرشون چالوونی
صیوار اما نه صیوار ! صاحبی دیر :

ایشته کوردکیا ، حریف « سایهٔ حریشه » ،
 دیدرک باشلایه حق هر نهادیشک ، تهدیده !
 اسکیدن واردی یا میدانده کزن ایپیزولز :
 هانی بر « سایهٔ شاهانه » جکوب هر بوقیر
 او نلرک بر جوغی احرار عظام اولدی بوکون ،
 مستبد ، نام قها بزلر .. کرم ایت ، حالی دوشون !
 بوجهات یورومن ، عصره باقک : عصر علوم !
 باشلایک تربیه یه عالمه لردن ، او غلم .
 ساده حریقی اعلان ایله برشی چیقماز ،
 فکر حریقی هضم ایندیریکنر خلقه براز .

دها ممنون اوله جقدم او دوکونسز بلکه .
 زرده قارشيمده طورور قانلي يمك طوريله ؛
 اوکسوز آغلار صانیزم چالنېي طويدمى هله !
 بونه دن ؟ چونكە نكاھت سوکى ارکچ بوشامق ؛
 ياخود آقشامكى كلنلر كى خير كور ياشامق !
 دوکون اولسىه يدى نه اعلا ايدي تك بىبرىدە ،
 آيريلق فصلىدە وار صوکرە بونك حكمىدە !
 نه قادينلر ، نسفالت طوغورانلر كوروروز ؛
 ايشته بىكلرلە چوجوق ، هم بابا صاغ ، هم اوکسوز !
 اوچ صنف خلقه ايچم پارچالانىر ، هم نه قدر !
 اختيارلر ، قاريلر ، بىرده كوجوكلر ؛ بونلر
 مرحمت كورملى ، يوز كورملى انسانلردن ؛
 يوقسە ، انسانلى بىلم نصل آكلار انسان ؟

سوزى بىبارچە او زاتىمىسىدە ، او غلم ، خوش كورا !
 هر زمان دردىمى دوكمك بىكا زира كوجدر ؛
 كىمسە سوپلىتمىور آرتىق بىزى ، باق سن دردە ؛
 « مىتىد ! » دامغاسى وارشىمىدى بوتون اللرده .
 بىرنالق كورەرك ، يامە ، ديسك آنكەتا
 اينىور خط جلىسييله حىيدى طغرا !

— کیتیدیلر نه یسه .. دعاایت که : او جوز قور تولدک
 بعضی دعوا والر او لور قیش کیجھ سندن ده او زون !
 دیکله دک ، کور دک آ او غم ، نه بوزوق تربیه من !
 نه یا پوپ یا علی ، انسان لفی او کر یعنی یز .
 بو او کوز قومی او یاندیر مدد در وارسه فلاخ ؛
 هانکی بر ملتہ با قسمک : او یانیق .. چونکه صباح !
 هله بیچاره شریعت ، نه کوزل آلت شر
 او لیور ، ملعنت اربابنے دوشمشسہ ا کر !
 کولکم سندن بیله قور قوب با غیران بر او دلک ،
 او تو ز او ج ییل بزی قوقوت دی « شریعت ! » دی یه رک
 وحدتی مخلصکن ، الده عصا چیقدی حریف ،
 بر آلای ضابطی کس دیر دی . سبب ؟ « شرع شریف ! »
 قاری دو کمش ، بو شامش ... « امر الـهی » نه دینیز :
 بونلر ک هبی امین او لک جهال تندندر .
 بکاصور مملکتک حالنی ، بن سویله یه یم :
 بر امام ، چونکه ، بیلیر اولری .. ها ! بر ده هکیم .
 کل نکاح قی ، دی میلنلر دی یه بعضاً قاجارم ..
 دو کون او ملازمی ، کلیر لردہ بو تون قوم مشورم :
 ینه قوندک خواجه ! دیر لر ؛ او فی بیلمز لر که ،

چاماشیر ، تخته ، یمک ، زرده ؟ آتش یاقایه حق .
 بونلرک هبسنی یاپیق سکا خاڭدە شرعاً ! »
 چوجوق امنزیرمه يه حتى او له حق برسود آناك !
 بوشارم ، أولنیرم بختنی آرتیق قاپاده ،
 حق نه ویردیسە ییوب خوش كېپتىك بر آرادە .
 آل كوتور ھايدى !

قىزم كل .. ھله باق ، كل ، دىيورم !
 خاطرم يوقى ؟ عنادلىق اي او ماز ياوروم ..
 سوپىلدەم یاپىمەحق بىردا .. مەحجوب اولىش ..
 بويىلە شىلر اولاغاندر ..

— نەدىسم ، ھېسى دەبوش :

بۇنم آللە بىر كە يازىلماش ..

— او يىلە !

— غازى كۆسترسە كە حاصىم ! كىدىيگۈز دولتە .

نزمان جامعه کيردك ؟ هاني تك برخيرك ؟
 برقيزيل باشهه سنث وارميدر آيريلك ، غيريلك !
 آغزى ميخانه يه رحمت او قودور肯 ، هله باق ،
 بکا کلش ده شريعتي کسيلمش . . . آواناق !
 هانيکي برسينه يوق دفتر اعمالکده ؟
 وارمى انسانلنه داير برايش افعالکده ؟
 مسلمانلقده شريعت بونى امر ايتمش ايتش :
 هم آليل ، همده بوشارمش ؛ نهقدر ساده برايش !
 قاري تطليق ايچون باق نهديبور پيغمبر :
 « برطلاق اولديعى دنياده ، سهالر تيتر ! »
 ايکي أولنسه نهوارمش .. بو، يينر هرزه ميدر ؟
 واقعا بعضاً اولور درده قدر أوله نيلير .
 بوکيمك خربجي ، آسرسم ، هله برگره دوشون !
 تك قادين چوق سكا امثال اولان اركلکلر ايچون .
 هاني ژروت ؟ هاني صحت ؟ نه آرارسەك مفقود ،
 طام طاقير برکىسىه وار اورتىده ، برصيصقه وجود !
 سن دعا ايت كه « شريعت ! » ديمبور أوده قاريلك :
 بوقسه ، بويشكده بوكون زورجه كز ردك يولارك !
 قاري ايش كورمېچك ؛ وارسەپچك ، باقا يەحق ؛

دوکه جکسک ، نه بوشارسک ؟ بوشادک ، دوکمک نه ؟
کناه ، هم ده عیب ..

- باقه او نک سن سوزینه ،

دوموزدر او نی بیلسک !

- نه سی وار ، خیر سز می ؟

پنه یوز سز می ؟

- دکل هیچ بری ... لکن جانمی

یقدی آقشام « ایده م ، اوسته اولنه ! » دیمه ،

دیمه ک ! درده قدر اولنیر ارک . دیمه یه

ملهدن باشладی شر تلکه ... قیزمازمی ققام ؟

وقصدیغک هرزه یی یوتون دیمه ، هی سرسم آدام :

وکیورسک ، بوشاپورسک ایلک اوکسوز قیزینی ..

قلی بر کرمه یا ! انسان بوشاماز حقسزینی .

بوشاماز ؟ اماده یا پدک ! یاشریعت ، نه ایچون

نه اولنه یی تادرده قدر امر ایتسین ؟

کی آلسرم نه چیقار سایه حریته ؟

بشامشهم ، جام ایستر بوشارم الته .

شته میدانده کتاب ! هم آلیز ، هم بوشارز !

طاره کلدگمی ، شریعت ! صوص او غلان افغانیزا !

- نه کبارلق بوبکم ؟ بردعوت

یتیور ، اویله‌می ؟

- یورغوندم افندمده . . .

- اوت ،

خبر آلدق .. او فقط سزجه بويوك برشيمى ؟
اون قادين دوکسه يوروپاز . بن احسان بکى
بیلیرم بن نه طوسوندر !

- خواجه ، باق ، بن قیازام !

سزه خلط ایتمه دوشر .. دوکمش ایسم کندی قاریم .
کیفم ایستر دوکرم ، سن دییه من سک : « دوکمه ! »
بو ، تجاوز صایلیر طوغروسى حیثیتمه ...

- هانکی حیثیتك او غلم ؟ او ده وارمش دیسه‌گه !

بکمک شیمیدیکی حیثیت مو هو مه سنه
شییه جك یوق .. يالکز راحت آرار لرسه اکر ،

بويله کلقتلى قيود آلتنه هيچ کير مسەلر !

- سن امام ، صاحجه لیورسک .. یتیشیر ، آرتیق طور !

بى اصرار ايله دعو تدەکی مقصد بوميدر ؟

- حرمتک کلدى دمين آغلایه رق ، صىزلا يه رق ..

- کوزى چىقسىن دوموزك، پاطلاسین ایسترسه، براق!

آغلادم ، مرحمت ایت ، یا پمه ، دیدم ... کیم دیکلر !
 بوشامقمش بخی دوندن بری افکاری مکر .
 او ج چو جوق آنه سی ، امنزیکلی قادین ، تک باشنه
 قوجه به رخانه بی سیلسین ده ، سوپورسون ده سکا ،
 ینه سن بیلمیه رک ، ظالم ، اونک قیمتني ،
 ده نه بیچاره ده قالقوب قولک قوتی !
 — طورقیزم ، آغلامه سن ، شیمدی خبر کوندریم .
 قاری دوکمک نه قولایمش ! اوکا بن کوستیریم .
 — چاغیرک بکجی بی !

— احسان بکی بیلدکیا ، مش .

هادی کیت شیمدی کتیر ...
 — قهوده یوق ..
 — اودهایمش ;

شیمدی کاسین .

— کلام ، کمندیسی کلسین ! دیدی .
 — یا !

بن کیدرسه م ای قاچاز ! هادی کیت سویله اوکا ز
 شیمدی کاسین !

قەوەلر ، ناركىلەلر ، انفيئر ، شربىتلر ؛
روسى لېرىز سفا ايلىيەجىك صحبتلر ،
ھېسى مېذول ايدى مجلسىدە . نەاعلا ! ديركىن ،
قاپى شەتلى جالىنەزى ؟

— باقىك، كېم ؟ ذاتاً

أودكل ، خانكى بىرىنى ! كىچە كوندۇز ايشلر ...
كوندەرلە قەوەلە ، عاصم ، كلن ارکكىسە اكر .
— احمدك آنسىسى كلاش ...

— نصل احمد ، اوغلم ؟

— هانى بىزدى يىدى بوكۇن ...

— حا ! كوجوك احمد ... معلوم .

بزە عائىد دكل اوپىلەيسە .. خېرى وير اىچىرى .

— كىر ، دىدم اىستەمپۇر ؛ سىنباڭ كوندر بىرى ،
دىيە اصرار ايدىپۇر .

— كىرسە كە هەشىرە خانم ..

— وارماياڭ اوستىمە !

— نەك وار آقوزوم ، اكلايم ؟

— نەققام قالدى داياقدىن ، نەكۆزوم ھېشىشدى .
قارشى قويىسى دىم اكىرمەتعلق اېتىم بىتىشىدى .

کوسه امام

— قاردهشم علی شوق افندی خواجه یه —

علمی آز ، کور کوسی چوق ، فطرتی یو کسک بر امام
طانیرم بن ، که حیاتنده طانیتمشدنی بایام .

« کیم بیلیر ، شیمدی نه عالمده بنم شانلی کوسه م ؟

کوردم اوچ سندر ، باری کیدوب بر کورسم ... »
دییه رک ، دون کیجه کوج حال ایله بولدم اوینی .

قوجه انسان ! نه شطارته قبول ایتدی بُنی :

— کل آیول کل ، خواجه زادم ، بزی احیا ایتدک ..
نه کرامتجه تصادف ! سنی آگدقدی دمین .

دایم دیشندی که : کوردم ، خیار حدیشده ده وار .
— حسن ، بزم یکی داماد نه اولدی آکلامدق ،
کورونمیور ؟

— قاری قویویرمیور : حریف ، قیلیق !
— او نده چاژچاڭ ایدن ارکلک ده عقلنه شاش ...
لاف آکلاماز دیشی مخلوق ، طورمه سن او غراش ا
— کیم او غراشیر آبابام ؟ بونجه ییالق اهم ایکن .
آدا.م حسابه قویعام بزم کور او غلنی بن .

.....
.....

طاوانك پروازی آلتندەکی طوپراق یو وادن ،
باقیور بونلره سخور تعب خیلی نظر :
« یاسزک بر یووا کز یوقى ؟ » دیبور آکلاشیلان ،
دیشی ارکاڭ چالیشان یاورو لی قیرلانغىچلر ...

— آت شوپیسی .

— نه دن ؟

— يالان يازیبور او غلم او ندرک هپسی .

— ياطوغری يازسه آصارلر .. نه اولدی وولقانچی ،
او نوندیکزی ؟

— براق ، بوش بوغازلق ایتمه حاجی !

شو قارشیدن کوزه دن فسلی ایشته آغزی قاره !
— خایر ، دیهم او دکل ...

— طورمه سن بلاکی آرا !

— جانم لطیفه يیار ، بیلیمیور میسک عمری ؟

— براز راحتسزم احمد ، ياقك بنم فتری !

طويولدی بر ایری سس ، آرقه سندن استنقارار ..
مکر کیرنی ایمش !

— پلک شفالی شی شوخیار :

جاجیق یدکی نمحکمت ، حاضر هان تفتیح ...
— اوت شفالی یمشدر ...

— یمشی ؟ لاتشبیه !

— کناهه کرمه ! تفاسیرده اویله يازمشلر ..

— قويمورمى مدرسه يه ؟

— قويارمى هيچ ؟ عربى شىمدى كىم او قور آرتىق ؟

— أوت ، كا وورجە يە دوشىك دەسانكە ايش يابدق !

— بنايە اوچ سنه كىتمدى . هى زمانلىرى هى ! ..

علمده قالمادى . . .

— ذاتاً نه قالدى ؟ هيچ برشى !

— محلە مكتبى لازمۇر اسى يولىدە بزە :

نلث ، نسخ بىتپور يوقسە ھېسى . . . كىفتكە !

— اوون اوچ ياشنده ايدم آلدىن زمان كتبە :

كىنده سن نېيليرىڭ ؟ دىزمى بىزوبە !

ديدم ، اوغلان سنى كل بن برامىغان ايدەيم .

او طورده ياب باقلام شويلاه برقىياق تەم .

— نصل ، بىزىدىمى ؟

— قابلمى ؟ رب يىسرى بن ،

ئام بىش آيدە دكىشىمدى قالغە من صاغ اىكىن .

— نەدرالكىدە كى ياهو ؟

— جىريدە .

نەدرکە، طور تفکرده وار بويوك برفق:
 كىمندە ال آياق اصلا قارىشما يوركىن ايشە ،
 كىمندە طور ما يوب ايشلە بىنان اندىشە !
 نصل كە: بورئەنە اولىش دە فرجە ياب دخول ،
 تحرىيات عميقە يە متصل مشغول !
 مهندىس اوپلى مطلق شو آق صقاللى آدام :
 محييط دائەرە شكلنده او بىكە بربال GAM
 تو كوردى ؛ سو كەرە ، بويىندىن او زون ، عصـاسـىـلـە
 ناماسلىر چىكـرـكـ قـوـيدـىـ بشـقـهـ بـرـشـكـلـهـ !

آياق ترى يە جلالانە تختە پىكەلرە ،
 كلاھلى ، فسىلى ديزلىش كە برىيغىن چەرە :
 نصىب فەر و ذكادن برندە يوق كولكە ؛
 دويمىلماش بويىنلەرە حس دىين ملگە !
 -- آمان جانم ، شوبزم قومشۇ اما اوغر اشىجى ؟
 -- نە بىللە دىك يا افنەم ؟ او نك براسمى حاجى !
 -- چوجۇغۇنى هامكىتبە ويردىم، ها ويرمدەدى، دىيە
 سوقاق سوقاق كزىيور ۹۰۰

اوست ، دیسه‌ک بیله ، دیرلردى : صوص بھی گوھزه !
 — او توز یاشنده ایدم باشکه ، آنه سز طیشارى
 قولای قولای چیقه‌مازدم : دوکردى چون‌نکه قارى !
 بوکون او ن آلتی بی طولدور ماماش یومور جاقلر
 او دون یمز ای بیل ها ! کبرسە قارشى قویار .
 چنده دوکملت ایچون یوقلايم دیدم کرمى ..
 براق ! اشك دکلم بن دییوب دیکیلمزمى !
 دایاق اشکلر ایچونمش ، آدام دوکولمزمش ! ..
 — یاپز ، سوزم اوکا ، مرکبمی یز ، بکر ، بونه‌ایش ؟
 دوکردىلر بزی هرکون ده قارشى قویمازدق ..
 بن اویله تربیه اولدم .. قولایی انسانلاق ؟
 — طوقون دورورمى ، نه ممکن ، ایل اوغلۇ هیچ آدامه ؟
 او مسلمانلرى سن شىمدى ، ھى قوزوم ، آرامه !

کورولتوسز اویون ایستر سەکز کلیك دامايمه :
 زوالى آچمازه دوشمش . . . . باقىك حسابلامايمه !
 او یونخینك برى دالغىن ، الندە طاش طورو يور ،
 او بر او یونخى ده لاينقطع بىق بورو يور .
 سير جيلر دده سس یوق ، عمومى مستغرق ..

— یمینمز اوینایامازلرکه آه چو جوقلر آه !
 قاریشماسهڭ ایشك او ملاز دىگلى ؟ سندە بوناق !
 — كلېرىسم او كرەدىرم شىمىدى . . .

آى شو بامىنە باق !

كىوب دە او كرەدە جىكىش . . . مزارجى محمودە كىت !
 براوفالەسەڭ كىدە جىكە جىكە . . . تىرىتى، سادە تىرىت !
 — زمانە پىجلارى ! كوردىڭيا هېسى بىسملە سىز . . .
 نەصايىنى وار ، نە حىاوار . اكىر بزم ايشمىز
 بوقالتابانلارە قالمىشىسى واي بىم باشمه !

— حريف بلايە صوقارسىن ديرىلدانوب طورمه !
 — مزارجى محمودە كىتە ؟ باقك ايت او غلنە بر !
 كفرى باز آلچق ، ادبىز . . . بوسويلاھ نېرىمى بىكىر ؟
 — يولنجە تربىيە ويردىك ياخىن حسن آغا ..
 — براقسىلر بىچى چوقدن مارىز لەمشىدمىا ! ..
 مزارجى محمودە ؟ واي باباسىنك جانسە !
 بونك ياشىنده اىكىن بىز بويوكلىك يانسە
 او قورده او يىلە كىرر ، هەم آياقىدە بىكلەردىك :
 او طور ديمىزلىرىن ئال پىچە سادە دىكلىرىدىك .
 خاير ، بىز بوييلە دكالدر دىمەك نەحدىمىزە !

— هېنج سېقلەمە، أۇلدى دوشش!

— المدە يوقى دىبىور ؟ جىڭ بابام !

— آمان شش بش !

— هان دەبۈلدى بە ! كلسىن. حسابلا بىوب طورمە !

— بى پارقى يكدى يا آقشام ، دىكىز كلىك قورومە !

— دوبىشلە باغلىيورم .

— يەنمايىق !

— الکدەكى نە ؟

— سەيىك .

— آمان طوروك اوپىلەيسە : بىنچ وىك، دومىنە !

مېزىقىجى دىندىمى ، سىنسىن دىبىور ، باقىك آغاڭلار :

قىرىقى سوپىلەيك، الله اىچۇن شو، جانىم زار ؟

— قىرىق !

دكل !

— علم الله قىرىق !

— دكل بالله !

خریطه واری آچیلمش اڭ اورتە يرده داما ؛
 بیاضمی طاشلری ياخود سیاھمی ، هیچ صورمه !
 خطوطى : غیر معین حدودى مملکتک :
 نظرده خیلیجە ادمان كرڭ كە فرق ایتسین !
 دلیكلەرنەكى پىسلاڭ لبالب اوئسە ، يىنە
 باقىجە بونلەرە غایت تېز قالىر دومىنە .
 دلیكلەي چىمچە وارها ! دەپەر باش اشىادن ؛
 يانىنە بىردى قولاقيز تكىر . . او نۇئە آمان !

— آصىلدى بىك قوزە !

— بىبىلى، باق صىرىتىدى آوال؛

— باجاق الکدەمى ؟

— قىر ، حەمدى سن دە طاغلى يى آل .
 — اوغلان! قاپاقدە ايمش طاغلى .. هاي كوبىك اوغلۇ كوبىك!
 — كوبىك اوغلۇ كندىكە بىزىر، او زون قولاقلى اشك !
 — سكزلى، او نلى نەچكىدكسە ويرده حورىيابى طوت.
 — حىلىم ، نە اوغر اشىور سىك ؟ بوقچىقماز ايشتەقاپوت!

— جەمار ويكمى او طاش ؟

عرب اوزنکی يه چالمش شاه اسماعیيل کرذی ،
 آغاجده باغلى طوران قىزده ايشه شىمدى کوزى .
 فراقىلیدر كرمك « اوپ » دير ديمز يانىشى ،
 فقط شو « آه من العشق » كىم طورور قارشى ؟
 كلنجه ازرقه بانو دىنن عجوجە قادىن ،
 كولونكى دوشمىش الندن زواللى فرهاشك !
 كورورده بوياه رفاعى يى : الده قامچى يىلان ،
 بياض بر آرسلانه بىنىمىش ، طورورمى هىچ ددهجان ؟
 باقىكدى باق حاجى بكتاشه : ده ديمش ديواره !
 رسم بىتىجه كاير شېھ سزك بىته صىره .
 بىر بىر اوقو مىكنسە ، صوکرە معنى وير ..
 خاير ، خلاصەسى كافى ، يىكونى عمرە سورر :
 بداھە قوصولان هرزە پارەلرکە دوشۇن ،
 اپى زمان دھالازمىدی هرزە اولىقايچون !

او طورمەدن اىچى ياغ باغلامىش بو دور ماصلەنك ،
 ياسىلمىش اوستەن بىر چوق كاغدەك : او يىنايانك
 الندە ياغلى مشين ئىن كورنجە آدام .
 يا طاولەنك كىرى ؟ قابل دەدر ، آكلادەمام !

او نک ده او سنه را فدن این که بر زنیل ،
 سی جیمه قو لبنه ایلکلی چفته مستیله
 زمان زمان جوشەرق بر ساع ایدر شویله !
 دیوارده اسکی او جاقلر قدر کنیش بر او یوق ،
 اینجنده جاملی دولاب وار که رافلر نده نه یوق !
 برنجی قاتدھ سولوك بسلان بیوک قاوانوز ؛
 او نک یاندھ قان آلق ایچون بش اون بوینوز .
 ایکنچی قاتدھ بوتون کرپدنلر ، او سطوره لر . . .
 دیمک که قهوه جی هم دیش طیبی ، هم پروکار !
 اینا نادکسە دکلدر ترددک صیره سی ؛
 او زون لا قیردى يە حاجت نه ؟ ایشته موس طوره سی :
 چکر کن اتلی کمیکلر لە آیریلوب چکدن ،
 سوکنده بر ایپه بوي بوي ، او ز او ز دیزیلن
 زواللی دیشلری سن ماھیه بلله دکسە ، دکل ؛
 بر مزاره اشارت دوشون کە هر قندیل !
 او چنجی قاتدھ طورور ساده حاولی بو غچەلری .
 صاغنده جام دولابک حجره حجره بیت بازاری .
 دیوارده دورلو رسملر : آلیکدی جاملی بیلی :
 قاچپرمش آیوازی آغلار کور او غلی رحمتلى !

چامورلى بى قابى ، اوستنده بى دەكىرىمى دايىك ؛
 او كىنده تختەمى ، طوپراقى ؟ صورمە ، يېس بىراشىك .
 شو كوردىكم ير ايجون هەنە سوپىسىڭ جاڭز ؛
 آخورلە فرقى : اويمىلكلىدر ، بويىلكلىسىز !
 زمېنى يوز سنه او لە دوشىنە مالطە ايمىش . . .
 « ايمىش » لە سوپىلپورم ، چونكە آكلامق او زۇن ايش ؛
 او بىرقارىش كېرگۈچەنەن ئەنلىك ، مەدەن وار ؟
 طاوان آچىق قوقە رېنگىنده ؛ صاغلىي صولالى دیوار ،
 ماوون جلاسنه بايمىش تو تونلە نار كىلەدن ،
 دومان ، او جاق كېيىچىقىندا چونكە هەلولەدن .
 دىكىلىمش او رتەيە ، بويىندىن اوستى آز قويۇآل ،
 وجودى قاب قارە ، لىلەك باجاقلى بى مانغاڭ .
 شو واركە بىلامىن انسان كورورسە بىردىن اكىر ،
 « بالقىچىلەك قارە صاجدىن يايىلمە هيكلى ! » دىر .
 كىنارده ، پىككىلەك آلت باشىنده بى كىرىلى
 طومار سورو كەنپىور ، بىرياتاق كە بىسلىلى ؛
 چىكىلىمش اوستە ياغمور لغمسى بى پېرىنى ،
 كە غالبا كۈۋەدىن لىمە لىمە هېپ صىرتى !
 قورور بى او رتونك اوستنده ياغلى بى مندىل ؛

وجود امانت حق ، طوغرو ، همده جنتلک ..
بو قهوده لر کبی جنت ده مسلمینه کدیک !

« حیات عائله » اسمنده بر معیشت وار ؛
سعادت آنحق او در . . . دینسه، هانکیمز آکلار ؟
حیات عائله دنیاده اڭ صفالى حیات ،
 فقط او عالى بىزلى طانيرمى يىز ؟ هىيات !
 صباحلىن دولاشوب بر قازانچە خدمته ؛
 او كده آقشام او طورسەك كمال عن تله ؛
 قارىك، چوجوقلرک، آنهك ، باباڭ، كيمك وارسە ،
 بولاندىغىڭ يرى بر حلقة رسم ايدوب صارسە ،
 سې اي جىتى لانه كىدە كورسەك او لمازى ؟
 ايچىنده حس طاشيان قاب ايچون بو ذوق آزمى ؟
 قارىك: نديمه روحك؛ چوجقلرک: روحك ؛
 آناك ، باباڭ: بىر آغوش التجاي مصون .
 صىقىلدك او يىلەمى! لكن براز آلىشىسىك اكىر ،
 فضا قدر سكا واسع كاير بو طار چىبر .
 نه وار شو قهودده بىلعم كە صىغمىورسىن أوه ؟
 كلاڭ ده بر باقلم . . . بو يورك ايشته بر قهوده :

بوتون رذائل تاریخ‌خوازه مالیدر .
 نه دن مفاحیر اسلامه قهر ایدوب ، یالکز
 ملوثانه ماضی‌مذک صاریلاده‌یز ؟
 سبات ایچنده‌می چکمشدی عمری اجدادک ؟
 خایر ، او جیل نجیبک ، او شانلی اولادک
 دامارلرند شهامت یوزردی قان یرینه ؛
 یورکلرند اولوم شوقی واردی جان یرینه .
 فقط بز او زاره عائده نه وارسه الده ، یازیق ،
 بزر بزر ییقه‌رق قهوه خانه‌لر یا پارق !
 بوتون هیا کل صنعت یتیشیدیرن شرقک
 زمین فیضی نصل شوره زاره دوندی باقک !
 نه خسته خانه‌سی قالمش زواللی اسلامک ،
 نه بر عمارتی ، بیتمش الندہ اخلافک .
 قاناللرک ایزی یوق ، کوپریلر خراب اویلش ؛
 سـبـیـلـلـر قورومش ، چشمـهـلـر سـرـابـ اوـلـمـش !
 او قیـرـمانـ بـاـبـالـرـدنـ طـوـغـانـ بوـ نـسـلـ جـیـینـ
 نـهـ کـیـرـوـدـارـ معـیـشـتـ بـیـایـرـ ، نـهـ کـدـیـینـ !
 عـذـابـ اـیـچـنـدـهـ قـالـیـرـ سـعـیـ کـوـرـسـهـ روـیـادـهـ !
 نـیـچـونـ یـورـولـلـیـ ذـاتـاـ «ـ اوـلـوـمـلـیـ دـنـیـاـ »ـ دـهـ ؟

اورور زوالی ی تاقلینک صمیمندن !
 محله قهوه‌سی حالا نیچون قایانامالی !
 قایانسین الویر آرتیق بوپرده پک قانلی !
 خایر ، بوپرده ، بوشرقک باقیلمیان یاره‌سی ،
 — کلوث خون خیشیله ملکه یوز قاره‌سی —
 حیاتمزدہ کدیکدر « کدیکلی » نامیله ،
 آچیق طورور قوجه برقومک اهتمامیله !
 صاقین فرنکی یه بکزتیمک بجاعتنی :
 بوقرخه ملتک امکده روح غیرتی !
 محله قهوه‌سی شرقک حریم قاتلیدر !
 محله قهوه‌سی خلقک منزار اوّلیدر .
 زوالی امت مرحومه اولمه‌دن کومولور ،
 سونز بو حفره‌ده ادراکی ، صوکره کندی اولور .
 محیط لوئنه طولیش که اویله منظر دلر :
 کیرنجه نور انظر سیم سیاه اولورده چیقار !
 یاتار زمین سفیلنده الا کشیف اشباح ،
 یوزر هوای شقیلنده الا خیث ارواح .
 دهان لعنته بکزز یاریقلریاه طاوان
 قوصار اینچنده ندلر وارسه خاطر آئندن !
 او خاطراتی ده ظن ایته‌یک ، معالیدر ،

محله قهودسی

قاردهشم حسین عونی به

« محله قهودسی ! « عهانلیلر بیلیر نه دیمک ؟

تصور ایمه صاقین « کوردمد ، نه در ؟ » دیمه جك .

دیلنچی شکلنە کیرمش بوسینسی جانلر ،

بو . کوندوزین بیله يول ویرمین ، حراميلر ،

آدیم باشندە دیکیلدىگە پىش عنمندە ،

فلاح املى امکان قالىرىمى امیدە ؟

اوتن ، دیلنچى صانىر سير ايدن قيافتى ؛

فقط بر او نلغە آغوش آچان سفالاتنى

کوروبدە رقتە شابان ، براز صوقولسى ، همان

خالق‌می ، سنگ‌می ، خالق‌می ؟
 اللهک ایسه اکر بوژروت ،
 بزرده او نک قولیکن ، البت
 بربای طلبنده حقمز وار ..
 انصاف اوله‌ماز بوجق اذکار .
 خاقکسه شوبی نهایت اموال ؛
 ویر ، ایته حقوق غیری پامال .
 یوق ؛ بویله‌ده اولیوبده کندی
 مالک ایسه - چونکه فضنه - شیمدی .
 بیواهله تصدق ایله ...
 در دنجیسی وارسه هایدی سویله !

مهوت ایدرک هشامی صوک سوز ،
 حضاره دیمش : کلک بولک سوز !
 یوق بنده جواب رده قدرت ..
 حیرت ، بوجوان دهایه حیرت !
 ایحباب ایدیورکه شمدی انصاف :
 مسئولی همان اولنسون اسعاف .

اولادی امنیروب اویوتسون .

نظم، بزه منفعل که مولی :

بربادیه خلقی یاندی ، حالا

برطامله صو اینیور سادن ،

شبم بیله دوشمیور دعادن !

بیکلرجه دعا یه براجابت

کوسترمدی بارکاه رحمت .

آرتق سکا التجایه کلدنک ،

رد ایتمز ایسه ک رجایه کلدنک :

کورمکده بیز ای امیر عادل ،

- انکاری بونک دکل یاقابل -

یوق سندک احتشامه پایان ؛

بزلرسه آلای آلای سفیلان !

بریانده دیمک که فضله وار چوق ؛

حیفا که او بر طرفه هیچ یوق .

اویله یسه براز توازن ایستر .

اول بی دیکله ، صو کره حق ویر :

زدن بولدک بو احتشامی ؟

« اوچ ييل مهادياً قوراقلر ،
 امنالى كورولمه مش صيچاقلر ،
 سامانزى قوروتدى كىتدى ؟
 منزروغانك عمومى بىتدى .
 بىكلرلە چاھير قاباندى قالدى ،
 چول محشر موت شكلى آلدى !
 شهر يلىرى بىساهين قبائل ،
 كوى كوى كزىيور ذليل وسائل !
 حاتىلره جود ايدن او عربان
 نان پاره يه جان وير بوكون ، جان !
 چىپلاقلرى كىدىرن ده عربان ،
 كوملكسىزدر ذكور ونسوان !
 آچلق اجلك ظهيرى اولدى :
 باشدن باشه چول جسدله طولدى .
 هر كوشىدە بىك آجيقلى فرياد ..
 يوق بىردىن صدائى امداد .
 شبان بوتون اختيارە دوندى !
 پيران بريا منزارە دوندى !
 يوق والدهلرده سوت كە: طوتسون ،

دير : کلسينلر سرايه شيمدى .
 بىلكده چوجوق طلاار حضوره ،
 او بلجه دعا ايدرده صوکره ،
 هيچ برواسز كيرر كلامه . . .
 لكن بو تخف كيلر هشامه ؟

 دير : صوص آچوجوق ، بويوك طوروركى ،
 سوز صادر اولورمى هيچ كوچوكدى ؟
 درواس او زمان كلامى تكرار
 تسخىر ايله دير : « ندر بو آزار !
 مقىاسىمىدر ذكاوتىك سن ؟

 درواسى چوجوقى ظن ايدرسين ؟
 بىدېكىله ده صوکره كور چوجوقى ؟
 انصاف ندر او سزده يوقى ؟
 بن سويلىيەيمدە بر افندىم ،
 صوص دورمۇڭ الڭىدەدر افندىم . . .»
 درواس باقار ملکىدە سىس يوق ؛
 مجلسدە دكىي كە سىس ، نفس يوق ؛
 معتادى اولان طلاقتىلە
 ماشلار سوزە اسى شدتىلە :

بر قریب ده طوپلانوب ، دېمشرلر :
 طوردقجه هلاکمز مقرر .
 مادام شیوخی یز بو خلقك ،
 قالقك کیدەم هشامه ، قالقك .
 بروطیسه خلیفه من بوجالی ؛
 وار مرحمت ایتمک احتمالی .
 هیچ آق صقالیله بر آلای پیر
 ایلدە امیره حالی تصویر ،
 کورمنى او ، خلقی رحمه شایان ؟
 سلطانسەدە طاش دکلیا : انسان !

تکلیفی قبول ایدر بوتون ناس ؛
 دیرلر ، يالکنز : « بولونسە درواس .
 سنادها پك ، چوجو قدر اما
 او ماز اوقدر طلاقت اصلا .»

وقتا کە کىر شیوخ شامه .
 درحال خبر کىر هشامه :
 دیرلر کە ، بش اون قبیله کلدى .

درواس

دیرلر : امویه دن هشامک
دورنده ، یاقینلر نده شامک ،
اوج بیل اکین او لمامش قوراقدن .
جان قیدینه دوشمش آرتیق عربان .
هر خیمه منار او لوب قابانش :
آلتده بش اون قدید او زانش !
باقشن که مشایخ قبائل :
صیریتا یه حق بودرد هائل ؟

کوشمده بوتون ترانه شیون !

شیون دمی نای نعمه کارک ،
 شیون جریانی جویبارک ،
 شیون سسی باد بی قرارک ،
 شیون بکا آه یادکارک . . .
 سن کوکلری خنده زار ایدرکن !

ای خاطره سیله روح، لبریز ،
عندمده بو کائنسات هپ سن !

ای لمعه شعله المی ،
ای صبح ابد قرار کاهی ،
هیچ بولایه تابشک تناهی ،
انواری که کلسون تباھی ..
بر بولیله بقا کی ایسترم بن .

سو نز یانان احتمالی یوقدر ،
سو نمک سوزینک مائلی یوقدر ..
یوق ، ناره دیغم زوالی یوقدر ،
نورک فقط اویله حالی یوقدر .
اولماز او کا هیچ عدم نشیمن .

ای خاطره سیله قالدیغم یار ،
آرتیق آرہ مزده برجهان وار !
سن کوکده صفا کزین دیدار ،
بن یرده عذاب ایچنده بیزار !

شفق که خاطر ء اغترابیدر ، نه حزین !
 بوتون مکان ، نظرمده او روحه نزهتسکاه ،
 اکرچه یوکسله رک اولدی لامکانده مکین .

ای اصلنه التحاق ایدر نور ،
 سنسک بکا هر طرفده منظور ؛
 اولسنه کده ظلال ایچنده مستور ،
 بر آن دکم او لمعدن دور :
 روحمه ابد قرار شعله ک .

موّاج صباحتک سیحر ده ،
 برق اور مده ناصیه ک قرده ؛
 شب صحن حرمسرا که پرده .
 مطوى اوراق ورد ترده
 بر شمه کتاب نکھتکدن !

نعمه گذر ایدن ریاحی تهیز ،
 سندن بو نوای شورش انگیز !
 طیفک بنی ایلیور سحر خیز ..

خیالی یاد حزینده ، روحی بالا کرد ،
 وجودی بستر مقبره اغتراب کزین ..
 تخلل ایلدی کویا اونور یکپاره ،
 نکاه بارقه یین اولدی برده خارقه یین !
 بر آسمان جلالک محیطی اولدقجه ،
 نفرده عرش ایله یکسان اولورسه چوقی زمین ؟
 کتابه سنك منزارنده هب کتاب لدن ؛
 سراج ، فوق سرنده ضیای نور یقین .
 ستونی مرقدینک حقه یوکسلن تهلیل ؛
 رواقی مشهدینک نازلات عرش برین .
 زمین خاکنه فرآش دست ناز نسیم ؛
 فضای قبرینه ساقی سیحاب نژ آین .
 نجوم ، تربه سنك تربه دار بیداری ؛
 بهار ، خدینه پوشیده سترة رنکین .
 آچیلمادن قورویان غنجه عذاری ایچون
 سحرده نوحة بلبل ترانه یسن !
 هواده موجه سیدر شهر ملائکه نک ،
 ایدن ریاح دکلدر بو سرویلکده این .
 لیال او طیف نطیفک حریم عصمتیدر ؛

بر مرسیه

[هنوز ، اوں طقوز یکرمی یا شلرنده ایکن بو جهان ظلمته
وداع ایده رک ، عالم نور انور دیداره یوکس-مان یار جام حلمی
حقنده]

نهایت اولدی نظر دن نهان او نور مبین ،
پیندہ قالدی افقلرده بر خیال دفین !
زوال ، او امر طبیعی کماله در پیدر :
فضاده یوکسلن انجم اولور افوله قرین ؛
فقط بونجم امل صانکه برق خاطف ایدی ،
که بردن ایتدی غرو بیله افقی لیل آکین .
تنزل ایتمدی ناسو ته ، دوندی لاھو ته ؛
کمینه پایه اجلالی اولدی علیین .

ای مام پایدار سویله ،
 ساحه کده کی نوحه دینیورمی ؟
 ای ابر سما کزین سیار ،
 یادکده میدر او نازلی رفتار ؟
 ای ضربه باده قارشی ، رعشان ،
 انشاد این ایدن نهالان !
 بر شعر روان اولوبده جنان ،
 چمزی بو کولکدن خرامان ؟
 ای دلبر مهریان ، ظهور ایت ..
 عمرم کبی آکسزین مرور ایت ؟
 یا قلب فضایه بر خطور ایت :
 آفاقتی لمعه لمعه نور ایت .
 بیک نوحه جان ایچمده بر جوش ،
 کلدم بو غریب یورده ، مدهوش .
 فریادیمی یوهی دیکاهین کوش ؟
 یارب ، بونصل جهان خاموش :
 بر « یوق ! » دیه چک صداده یوقش ! ... .

قارشیمده پاریلدامه کله سوندک !
 کیمدن صورهیم که نرده دلبر ؟
 بر صمت عمیق ایچنده هریر .
 جانان ! جانان ! .. دیدم ، یورو لدم ؛
 بن عکس ندايه قائل اولدم ،
 لکن اوده یوق ! اصم و ابکم
 طاغلر ، دره‌لر ، بوتون شو عالم !
 ای سودیکمک سویلی یوردی ،
 حالک بکا شیمدی طوقوندی !
 آج سینه کی : یاد نکھتندن
 بر شمه‌یه قائلم بو کون بن .
 بر وقت او شمیم ناز پرور
 تا صبحه قدر یامده بکلر ،
 — امیده ویروب بقا صبوحی —
 سرمست صفا ایدرددی رووحی .
 هیهات او نسیم صاف شمده .
 نازان نازان سایه کیتدى !
 ای لانه نازمار سویله .
 جانان سکا آرتق اینمیورمی ؟

یارب ، نه ایچون او لمعه نابود ؟
 یارب ، نه ایچون بو سایه محدود ؟
 یارب نه ایچون حريم جانان
 اوستنده بوبردہ پرده هجران ؟

لکن کورون کیمک خیالی ؟
 جانان کبی طبق بال و بالی ..
 کیسوی سیاه تارماری
 آلتندہ جین لمعداری ،
 ظلمتلر ایچنده صبح نخور ؛
 یا کوز بیکنده نظره نور ؛
 یا بر بهار ایچنده جوآل
 باران شکلنده درسیال ؛
 یا سینه ده هرزمان جوشان یاد ،
 یاقید بدنده روح آزاد .

ای طیف نکھفری یارک ،
 او لازمی بر آن ایچون قرارک ؟
 هیهات ، سراب شوقه دوندک ..

جانان پوردي

ایواه ، ایصسرز دیار دلبر ..
هر کوششی بر منزار غیر !
اوچش ده ایچنده کی ترانه ،
قالمش سس سز بر آشیانه .
یریر مدفون طورور امللر ..
کویا که قیام حشری بکلر !
یارب ! نه یه بولیه بر ییغین خاک
اولش یاتیور او بقمعه پاک ؟

مناره‌لر بکا کلشیدی صور اسرافیل :
 محیطه چکمش ایکن دست شب ، ردای نمات ؛
 اویاندی قارشیکی اولرده لمه نمه حیات .
 اویاندی صکره عوالم ، اویاندی روح صباح ؛
 اویاندی خواب عدمدن برق برق اشباح .
 اویاندی بنددهده بر شبچراغ ظلمتسوز ،
 که تا ابد اوله حق فیض حقله سینه فروز .
 تصور ایلهم آرتق زوال او مشعل ایچون ..
 مکرکه نور الہی افول ایدوب کیتسون !

ردا بدوش سکونت او کمده هب صفحات .
 کوروب محیطی طالعین خوش بروجده ،
 او حالی بن ده تماشایه طالدم آسوده .
 نکاهی مست ایدیورکن بو لوحه نخور ،
 افقده یوکسله رک بر صدای دورا دور ،
 یاپلیدی روی زمینک او آنده هر یرینه ،
 صوقولدی لیل کتوهک بوتون سرائرینه .
 جهان نائمی بیدار و بی قرار ایتدی ،
 ظلام ایچنده نه عالم‌لر آشکار ایتدی !
 او یوکسلن سی سی تکریره باشلایوب ابعاد ،
 طویولدی سینه شبدن مدید بر فریاد .
 سهایه چیقدی او فریاد ، آه امت اولوب !
 سهادن ایندی او فریاد ، روح رحمت اولوب !
 او زاقدن آکدیریبورکن ، دمین ، هیولا یی ؟
 سهاعیخانه لیلک بور کوچک نای
 کبیدی شیمدی خیالده هر منار مهیب . . .
 او طاش یورکده بو سوزشلی نغمه‌لر نه غریب !
 او نایپاره‌لرک صکره هپی همدم اولوب ،
 او یاندی روح سکونتده بر عظیم آشوب .
 جوشنجه عالم جامده صیحة تهلیل ،

باقارست برده کلبانک الـمـهـدـن طـلـوـبـ کـرـدـونـ ،
اوـنـهـاـيـ سـوـداـوـیـ اوـلـورـ اللهـ اـیـلهـ مـسـکـونـ !

اینوب وقتا که لیلاک دست استیلاسی غبراـیـهـ ،
سرـرـ دـنـیـاـیـهـ ظـلـمـتـدـنـ عـدـمـ شـکـلـنـدـهـ بـرـ سـایـهـ ؛
نظرـ مـدـهـوـشـ وـ مـسـتـغـرـقـ کـیدـرـکـنـ زـیرـ وـبـالـیـهـ ،
دوـزـ ،ـ «ـ اللهـ اـکـبـرـ »ـ جـوشـیـ یـوـکـسـلـدـبـکـهـ مـوـلـاـیـهـ ،
اوـ مـظـلـمـ سـینـهـ خـاقـتـ تـجـلـیـزـارـ سـینـاـیـهـ !

سنـکـ دـمـ کـچـمـیـورـ یـادـکـلهـ لـبـرـیـزـ اوـلـهـدـنـ اـبـعـادـ ؛
نهـ مدـهـشـ سـلـطـنـتـ یـارـبـ ،ـ نـصـلـ آـسـوـدـهـ اـسـتـبـدـادـ !
اوـ اـسـتـبـدـادـهـ حـرـمـتـدـرـ اـذـانـلـرـ ،ـ سـبـحـهـلـرـ ،ـ اوـرـادـ ..
خـاـیـرـ ،ـ سـنـ رـوـحـ رـحـمـتـسـکـ ،ـ بـوـسـسـلـرـسـنـدـنـ اـیـسـتـ دـادـ ،
وـیـرـمـیـدـکـ ،ـ اـکـرـدـادـ اـیـتـسـهـکـ ،ـ فـرـیـادـ اـسـتـعـدـادـ ؟

غـنـوـدـهـ رـوـحـ طـبـیـعـتـ صـمـیـمـ ظـلـمـتـدـهـ ..
سـتـارـهـلـرـ بـیـلـهـ بـالـایـ سـرـمـدـیـتـدـهـ
یـاـوـاشـ یـاـوـاشـ اوـیـوـمـقـ اـیـسـتـهـیـورـ یـوـمـوـبـ کـوـزـیـنـیـ ،ـ
سـحـرـ سـهـالـرـکـ آـنـتـدـهـ ،ـ آـچـیـمـیـورـ یـوـزـیـنـیـ !
فـراـشـ لـیـلـدـهـ دـیـنـشـ بـوـتـونـ اـنـنـ حـیـاتـ ،ـ

بوتون آهنه خلقت ياد ايدرکن حق ازبردن ،
وجاهي فيض آليل آرتيق او نورالثور از هردن :
هو يدا شيمدى جاناندر سحردن ، شام اسمردن !

سحر وقتنه موجودات ، نوشين خواب ايچنده يكـن ،
بوروحاني نوا آفـاقـي موجـاـ موجـاـ بـرـدـنـ ؛
محـيطـكـ قـلـبـ خـامـوـشـنـدـهـ باـشـلـارـ بـرـحـزـينـ شـيـونـ .
باـقـارـسـكـ هـرـ طـرـفـ ظـلـمـتـ ،ـ فـقـطـ بـرـظـلـمـتـ روـشـنـ !
سـهـاـ بـيـدارـ ،ـ هـرـ يـيلـيـزـ جـمـالـ اللـهـ بـرـرـوزـنـ !

معيشـتـ قـيـدـ جـانـفـرـ سـاسـنـكـ مـحـكـومـ يـيـزارـىـ
اوـلانـ بـيـچـارـهـ لـرـ كـونـدـوزـ بـوـيـادـ مـرـحـتـكـارـىـ
طـوـيـارـ سـرـمـستـ اوـلـورـ كـورـمـشـ قـدـرـ فـرـدـايـ دـيـدارـىـ!
اوـنـشـوـهـيـلهـ ،ـ يـورـوـلـقـ شـويـلهـ طـورـسـونـ ،ـ اـكـ آـغـيـبـارـىـ
سوـرـوـكـلـرـ كـورـمـهـدـنـ ،ـ كـوـسـتـمـهـدـنـ يـيـلغـيـنـلـقـ آـنـارـىـ .

كونـشـ مـغـرـبـ كـيـزـينـ اوـلـمشـ ،ـ سـهـ اـسـمـرـ ،ـ اـفـقـ كـلـكـونـ؛ـ
زـمانـ طـورـغـونـ ،ـ زـمـيـنـ مـغـبـرـ ،ـ جـهـانـ دـهـبـسـتـهـ ،ـ جـانـ مـحـزـونـ؛ـ
غـرـيـبـلـكـ روـنـماـ يـيرـirـ ،ـ سـكـونـتـ دـمـبـدـمـ اـفـزـونـ ..ـ

اذانلر

« اختلاف مطالع سبیله کره او زرنده
اذانز زمان يوقدر . »

زمان چمزر که يوزبىكىلار جه قلبك و بىدسىكرانى
زمىندن يوكسلوب ، كوكارده وحدت زار يزدانى
آراركىن ، دهشت آكىن اىتسون برصىحه وجدانى .
نلاھونى صدا « الله اکبر ! » صارصىورجانى ..
بوبىكلىبانك حقدر ، چو قىيدر اىكلنسە آکوانى ؟

بولاھوتى صدا چىقدقجه جوشاجوش اولوب يردن ،
ايىز اسرار قدرت كېريا طورىلە كوكاردن .

یوزی کولشیدی تیزه نک ، باقدق ،
 بزده چیقدق وداع ایدوب آرتیق .
 هیچ کورونکسزین کلوب چخنه ،
 طوغری ایندک خلیفه نک اوینه .
 - شیمدی نرده یسه کون طوغار ، کیتمه .
 دیکله دم بنده : کیتمدم یریمه .
 ایتدی آز صوکره صبح ولوله دار
 او بیان شهری کاملاً بیدار .
 او کله چکمشدی ، چیقدی کلدی قادین .
 - غالباً تیزه او یقوسز قالدک !
 کیمدی اقشامکی ، آکلا یجه قاری ،
 چیقه جق طو عاسم همان طیشاری .
 - تیزه عفو ایلدک دکلی بجی ؟
 - بویله کوستر فقط عدالتکی ..

سجود طور خشوعنده ، متصل سوبوزور ؛
 ایچنده روئی یانارکن بوزنده ترکوپورور ؟
 دوزر محیط نکاهنده توده توده دومان ،
 بولوط کجر کبی نجمک خیاط نورندن ؟

او جاق طو تو شدی ، یمک پیشیدی ؛
 — وارمی تیزه قابک ؟
 کتیرده ایندیره م ..
 — و آربویو کجه بر قاب ، آلیک .
 یمک صیحاقدی فقط کیم طور و بده بکلیه جاک !
 عمر چو جو قلره برب ریدیردی او فلیه رک .
 کسیلدی خیمه ده ماتم ، او بیاندی روح سرور ؛
 او بیا و رو جقلره با قدم که او بینا شوب طور و بور !
 عمر بوعالمی ، بی قاب ، سیره طالمشدی ..
 دیدم : صباح او لیور قال قلم ..
 — اوت ، هایدی !

یارین امار ته کل تیزه ، او کلهین بی بول ؛
 امیره سویلرز ، البتہ خیر اولور مامول .

— او زاقی یول ؟ دها چوق وارمی ؟
 — آنجق اوج بش آدیم .

مجالی قالمامش آرتیق زواللینک .. باقدم :
 او لانجه عزمنی تھکیم ایدوب ، نفس نفسه ،
 یاوش یاوش یورو یور . کلدی بیک بلا نیسه !
 صو قولدی خیمه یه ، ایندیردی آرقه سندن او نی :
 — پیراقده دستی یی یرلشدیرک کناره شونی .
 عمر همان طاشی چو ملکدن ایندیروب آتدی :
 او زاندی دستی یه ، باغ قویدی ، صوکره اون قاتدی .
 او طورمک ایسته دی لکن بلا یه باکده : او جاق
 همان سونوب کیده جلت ..
 — تیزه ، یوقی هیچ یاقه جق ؟

قادین کتیردی بش اون پارچه یاش او دون عمره ؛
 عمرده او نلری یاقق ایچون اکیلدی یره :
 او جاق توئر ، عمر او فلر زفیر حاریله ؛
 زمینی لحیه بیضای تارماریله ،

عمر طویولاده هر قلبك ازکسارندن ،
 عمر قوغولاده هر مامک جوارندن !
 عمر خلیفه ایکن باشه کیم او بور مسئول ؟
 عمر نهیاپسین ، آتمی ، بوتون اودر مسئول !
 عمردن ایسته نیور بکلهن محمددن ..
 عمر ! عمر ! نصل آلدک بوباری دوشکسن !

— سن آلامسک عجبا کیم کلوبده سندن ای
 اداره ایلیه جک دوشدیک بومعرکی ؟
 اوت ، عدالتی « مطلق » خیال ایدرسک اکر ،
 عمر دکل یانه اونسک برآق که هپسی هدر !
 بشر عدالتی « مطائق » تخييل ایلسه ،
 کورور امیدیخی محکوم هرزمان یأسه .
 سن ای عمر ، نه ملکسین ، نه برامیر ظلوم ..
 فقط الکده نهوار ؟ فطرة بشر مظلوم !
 کورور بروج سماںک بوتون ستاره لری ،
 ظلام ایچنده ، یوک آلتنده ایکلهین عمری !
 حضور حقه چیقارکن بو اونلی جبهه کله ،
 دکل زمینی ، کتیر شاهد آسمانی بیله !

بودستی یاغ طولودر ، الور او یوکده سکا .
 چووال خلیفه ده ، یاغ بنده . چیقدق آنباردن :
 کلیدلیوب کری دوندک دمینکی یولاردن .
 مسافه با قدم او زون ، یوک آغیر ، عمر یورغون ..
 دیدم که : سن بیراق آرتیق ، چووال بن او لسون .
 - خایر ، یورو لسه دکل ، او لسه یار دیم ایمه صاقین :
 وبالی کندیمه عالدر ابن خطابک .

قادین نه سویلدی ، عباس ، ایشتمدکمی دمین ؟
 یارین ، حضور آلهیده ، کیمسه لر عمرک
 شریک خیتی او ماز ، بوکونلک او لسه بیله !
 او ت ، خلافتی یوکانمیه یدی و قتیله !
 کنار دجله ده بر قورت آشرسه بر قویونی ،
 کلیده عدل آلهی صورار عمردن او نی !
 بر اختیار قاری بیکس قالیر ، عمر مسئول !
 یتیمی کریه خسران آلیر ، عمر مسئول !
 بر آشیان سفالت با قیلما یوب کوچسه :
 عمر قالیر ینه آلتنده ، هیچ دکل کیمسه !
 زمینه غدر ایله بر ظامله قان آقیته برقی :
 او ظامله بر قو جه کرداب اولور بوغار عمری !

د آجز ! آجز ! بزه بر لقمه او لسون امک ویر ...
 د صوصك آياورولم ، ايشه او لدى ، شيمدي پيشر !
 کيدوبده سو يليهيمها ؟ .. ديلنجيلك يابه مام !
 عمرده کيم ! بن او ندن کريم آدامدى بابام .
 أولورده يوزصوی دوکم سزك خليفه کزه !...
 عمر بيزولدى فنا حالد :

— حقليسك تيزه !

آوت چو جقلرى بن شيمدىجىك كىدر كىيرم.

خليفه او كده ، بوسوزلرلە مندهش ، نادم :
 بن آرقەسندە ، پريشان ، چادي ردن آيرلدق .
 صباحە قارشى بر آز باشلامشدى آيدىناتق .
 كويك كوبكارى از درمتلى صالحير يبور ،
 براقيور بزى يولدن ، فقط کيم آالدير يبور !
 مدینەنك طالەرق منحنى سوقاولرىنه :
 دونوب دونوب هله كىلك ذخىرە آتسارينه .
 خليفه كىردى آچوب ، بن ده كىردم امىريلە .
 آراندى هريرى برموم ياقوب على المعجاله .
 — شو تك چوال اونى كوردى ييا ! هايىدى يوكلا بكا :

— یابن یتیم آوتورکن ، امیر اویورمی کرک ؟
 رعیتز ، اوکا بزلر و دیعه اللهز ؛
 کاوبده بر آرامق یوفی ؟

— حقلیسین ، بالکز ،

زوالدینک ایشی چوقدر ؟ زمان بولوب کله من ؛
 کیدوبده سویله مه مشسنه نهحالده سین بیله من .
 — نیچون خلافتی وقتیله ایله مشدی قبول ؟
 صوکنده بویله چوروك عذری کیم طوتار مقبول ؟
 زوالدینک ایشی چوقش ! ... ندر ، محاربهمی ؛
 ایشیتمه سن ده جوارگده ایکلهین الی ،
 مدینه خلقنی عربان براق ، مصربه دولاش .
 غزا ! غزا ! دیمه کیت صوی جهانی ، کل پایلاش !

چو جو قلرک یکیدن یوکسلنجه فریادی ،
 قادین تھوّری آرتیق جنو نه واردیردی :
 — بونوحلرکه چیقار تابولو طلرک ایچنه ؛
 عمر ! صواعق تلعن اولور ، اینز تپه که !
 یتیمک آهنى یاغمور دعا سی ظن ایتمه :
 او صیحه رعد قضا درکه کوندریر عدمه !

براز يمك قوميورسک ؟

— يمك می ؟ چو ملکی سن

تیریدمی ظن ایدیوسک ؟

— نه دریا ؟

— ساده صودر :

دیلنده بر قوچ، مان طاش فیقیر دایوب طورو ویور !

غرض چو جو قلری آلدامددر او بی تحق ایجون . . .

— کوزل ! فقط قوجهک، او غلک، خلاصه، یوهقی سنک

برار کلک ؟ بونه حال !

— هبی اولدی . . . کیمسه میوق .

سنگمیدر بو کوچوکلر ؟

— طورو نلرم .

— نه ده چو ق !

آدام امیره کیدوب سویله من می حالنی ؟

— آه !

امیره او یاه می ؟ مخواستین عن قریب الله !

یاقینده رایت اقبالی سرنکون او لسون . .

عمر بلاسنى دنیاده ایسترم بولسون !

— نه یابدی ، تیزه ، عمر بویاه انکسار ایده جک ؟

طورويور هر أوله اوکنده عمر ،
ديگلیور ، بي خبر ايچرده کيلر :
پچمدهك اڭسفيل بريپاپي ،
يوقلايوب صاغلى صوللى هرقابى يى ،
كالدك آرتىق مدینە خارجنه ؛
برچادير كوردى اورده طوردى يىنە .

اوچاق باشندە او طورمش براختيارجه قادين ،
« آجز ؟ آجز ! » دىيە فرياد ايدن چو جقلرىنىڭ
قارىشىدېرۇب طورويور متصل نوالەسىنى ..
زمان زمان طويورۇب كريه پوش اولان سىنى ،
ديبور : - آياورولرم، ايشته شمىدىنجىك پىشەجىك ..
فقط ن الحال ايسە بىردىلو پايشمىوردى يىڭ !
طىشارىدە طوردىنى مەتىجە ھې او نالەلرى
طويىنجە طالدى عمر بىسازىم وىرۇب ايچرى .
سلامى آلدى قادين پاك بشوش برىوزله .
- چو جقلرۇك نە ايچون، تىزە، آغلىپور بويلاه ؟
- بو كون ايکەنچى كون آج قالدىلر . . .
— اوحالىدە، نەدن

بم بیاض بردا ایچنده نهان ،
 کایور متصل او طیف کران .
 بن صو قولدم ، او کلدی ، یاقلاشدق ؛
 طور مادن قارشیدن سلاملاشدق .
 دوشونورکن سلام آلان سسی ،
 او هیولا او زاندی طوتی بني ؛
 بردہ باقدم ، عمرد کلی ایمش !
 — یاعمر ! بولیله کچ وقت ، بونه ایش ؟
 — شو محلانی دوره چیقدم بن ؛
 کل برابر ، دولاشمق ایسترسه ک .

دوش معصومی سایه پوش حضور ،
 قوجه بر بلده بی تلاش و فتور
 او بیورکن ، عمر صیانت حق
 کبی اطرافی دور ایدوب طوره حق !
 او سهار قدر باند جین ،
 ایکی شب زنده دار کوزلرینک
 پارلیور انعطاف نوریله ؛
 نجم ساهر ده صانکه برهاله !

وجه قاری ایله عمر

استاد نجیب علی اکرم بکه

وارمی عباسی بیلمهین ؟ . . . یوقدر .
او سخابی بی دیکله بیک، نهدیور :

بر قارا کلق ، صوغوق کیجه یدی ؛ ینه
عمر ک کیتمک ایستهدم اوینه .
کچ وقت ، کیمسه سز سو قاقدن
یورو یوردم ؛ او زاقدن اولدی عیان
— قلب لیلک مهیب رازی کبی —
آگزین بر مهیکل اعرابی !

« یاشاسین ! » سلری افلا که قدر یوکسليور .
 کوره رک یا پمه دکل هم ، نه طبیعی اطوار !
 شویومورجاقلره باق : صانکه از لدن احرار !
 — با غیرك هایدی چو جوقلر ..

— یاشاسین حریت !

دیرکن آلقیش کلیور ; صوکرده نوبت نوبت ،
 یاوطن شرقیسی ، یاخود اوکا بکزد بر شی
 او قونوب هر کوشہ چین چین او تیور .. هی کیدی هی !
 بر منزار لق کبی طالغین یاتیور کن دهادون ،
 شو سو فاقله ده بو کون طالغه لانا ن روحی کوروک !
 — بزده کیتسه ک آزیحق ، اغالبا ، او مازمی ؟

— کیدک .

چوق ووشوب ترله میک ها ! آمانک دقت ایدک .

ایکی قارداش طاله رق لجه اطفاله هان ،
 ایکی دردانه عصمت کبی یوزمکده ایکن ؛
 باقدرق آرقه لرندن بو کوزل یاورولرک ،
 دوندی بردن بر هم سیاسی طوران اختیارک .
 نه ایچون آغلادی ؟ بیلعم . شونی طویدم یانکن :
 — آه بر کرکه کلوب کورسه یمندن بابا کنز ! ..

کندیستند بويوكده بايراغى وار !
 چىدى ماضى دىن او دور ملال ،
 هايدى قىح ايت : سنگدر استقبال .

قوشىور ال الله ويرمش ايکي قاردش ؛ بريئنك
 ياشى بش يوقسىدە، وار آلتى قدر دىكىرىئنك .
 باقيور آرقەلرندن دايابون دكىنكىنه
 خىلى دوشكون بر آدام :
 قىز او نه ؟ دوشدىگى ينه !

سکا بىك كره ديدم قوشمه ، يواش كيت ، ياراما ز !
 هادى قالق آغلامە . . سوزدىكىسىك او لمازمى براز ؟
 سيلكىوير اوستى احمد ، باقيور آغلاماسين .
 آغلامام آغا بابا . .
 — آرتق يتىشير ، اويناما يك .

سو كى باقدم كه هان بر آلاى اطفال او تەدن ،
 او نصل مو كې شادى ، او نە عالم ، كورسەك !
 هرچو جوق برقوجه مان بايراق ايدىنمش ، كليور ؟

حریت

— ایکی کون صکرہ —

بیاض انتاریسیله قار کبی قیز ،
CHANKE جنتدن اینه زادۂ حور ؛
یا سحر پاره در که پراندر
دوش ناز نده بر سحابۂ نور .
قوشانوب بر نطاق حریت
کزیبور خاکدانی دورا دور !
هاله دار ایلینجھ بدری شفق
بوقدر دلنشین اولور آنچق .

یاشو اوغلان ، شو طوس طوباج آفاجان
که فضالر کلیر سرو رینه طار ؛
طاشیور صانکه صیغمیور قابنه ..

اوه دوندم ، بوتون او فاجعه‌لر
 کلدى قارشيمده طوردى صبحه قدر .
 دوندى ديده مده بيك خيال اليم !
 اوتدى بىنمده بيك فغان يتيم .
 آغلاسون اىكله سين ده بر مظلوم ،
 اولهيم سيره ساده بن محکوم !
 يالكز بنى م فقط جانى ؟
 كيم چيقوب « يامايىك ! » ديمشدى ، هانى ؟
 صوصى هر كس طوينجه فريادي ،
 كيمسى جكار يرندن اوينامادى .
 سى حتى قىصىلىدى قرآنك ،
 صوصى كويا صداسى مولانك !
 صوص ! او صوصماز : ندائى تهدىدى ،
 ديكله باق نردن انعکاس ايتدى :
 آرنا ووداقدە كورلەين طوپلر
 كليور ايشه پاي تخته قدر !

آیول ، یارین ده سزک خانمانکز سونه جك . .
 نه وار صیجان کبی اولرده شیمدیدن سینه جك ؟
 یازیق سزک کبی ار کلارک قیاقته . . .
 — بیشتدی یا یغاره لک آرتیق . . چکیل قادین اویگه !
 آتك شو قالتاغى کیتسین ، طیقىك هان ایجرى ،
 — پاشام ، با یلدی قادین . .
 — آكلامام او حیله لرى .

دېلک کە بکلیهم کاسون عالمك کیفی . .
 ساعت اوچ اولدی ، بکیکدك ، او موزلا يڭىچىق .

رفیق عمرى کىدرکن جنازه حالنده ،
 سریلدی ، قالدى قادین آشيان لالنده .
 بىم ده بىتدى نهایت تحمل ، تابم ؛
 بوشاندى سيل دموعم ، بوشاندى اعصابم .
 او تاندم آغلایەرق ، آغلادم او تانما یەرق !
 دیبوردى صانکە او بىچارە قارشىدن :

— آلماق ،

دمىن کر کدى حىت ! ھم آغلامق نەديمك ؟
 فغان ايدرسە قادين ، صوصدورور قوشوب ارکاك .

سورو کایوب طورو یورلر . . .

— دفع اول قادین ، آدامی

اورونجه اولدورومها ! بنم شاقهم یوقدر .

— چکیل خانم ، پاشالاف دیکله من ، اورورمی ، اورور .

بیلیر میسک اوی ! شوکتماب افندمنزک

برنجی بنده سیدر . . .

— های یتشمه سین پامپین !

— «سوروک !» دیمش ، او کا شوکتلينک اراده می وار .

— سوروم سوروم سورونک تز زمانده آچاقلر !

یاسن ، زبانی قیافتی ، غول یبانی پاشا ،

الهی یومرو باشک بر کله یدی سیوری طاشه !

ییلان باقیشلی شبک ، بر باقک شونک کوزینه !

قازیق بویکدن اوتان . . تو ! حریف سنک یوزیگه !

صاقین محله ده ارکک برا تمایک ، کوتوروک .

صایله ویر مدیلر ، اویله ، پوسته پوسته سوروک !

باقک شو حیدوده ، طورمش ییقیک دیبور اویی !

طورونلرم یا حریف ، آج قالوب دیلن سین می ؟

محله من دده چیت یوق ، نه اولدی قوم مشولره ؟

صوصوب ده قور توله حق صانکه هپسی عقلی صیره .

« سنك برايشته يوزك ، آل : » دیوب او يوز سزه طاق .
 او جاق سوبورکسى ، لکن سوبورمیور ، يېقىور ؛
 نەدنسە بېتدىكى يردن جنازىلار چىقىور !
 بوداق دلىكلارى طرزىنده آج ده چىفته او يوق ؟
 بويوڭە بقاه قدر آلتىك آز آلتىه صوق .
 بىليرميسك چالى آلتىدە كېزلى اينلار او لور ؛
 يىلان صباح چىقار ، آقشام او صوبىجە حق صوقلور ؟
 يېق او قىرده يەتشمش دىكىن يېشلى چالى ؛
 آغىزىدە اين كېي اصلا كورۇنىمۇر ، قاپالى .
 بو شكل موحشى مەكتنسە بر دوشۇن شوileه ،
 پاشام دىدكلىرى اعجوبە ايشه عىنىيە ؟
 بالندە سيف « صداقت » الندە بر قامچى ،
 فريق سترەسى آلتىدە كوردىكىم او ماچى ،
 ضيائى بدر منىرك اىچىنده ، ياردېي ،
 طوروردى سىنە ايمانە كېرمىش عقدە كېي !
 سما ، زمين بوتون انوار اىكىن او پىس كولكە
 جىين پاكته ليڭ نەپايدار لىك !

— قوزوم ، نصل پاشاسك ، كورمىورميسك ؟ قوجه مى

آجیقلی ، کوکسی سقط قویویرڭ ، دیدیكلەمیك ؛
 کناھدر ایتىك اوغلم ، عىيدر ايلەمیك .
 افندى كىم ، او نەبىلسىن ؟ بىلىرسە ھم نەچىقار ؟
 كىلار جىسىلە او زاقدن براز خىمىنى وار .
 كېنده قومشويى كورمۇش ، دىمۇش سلام سوپىلە .
 دىمك آلمانىيە حق تىكىرىنىڭ سلامى بىلە !
 كوبىك سورور كېي انسان سورو كەنەنەر ئىردى آيول ؟
 — قادىن ، چىكىل دوگرمە ! صوقولە ، ھايىدى دفعا اول !
 — حريف براق ، دىيورم .. طوردى ايشتە باق نفسى .
 — نەدىر لانوب طورويور ؟ صوصدور كەجانىم شوپىسى !
 دىمزمىم سزە بن هەزمان كە « دەندە سز »
 يابىك ؟ اشك كېي سز ھىچ لاف آكلا ماز مىسىكز ؟
 — قادىن ، پاشام ، نەيابارسىك ؟

پاشامى ؟ نزدە پاشا ؟

شو قورقولق كې دىم دىك طوران حريفى ؟ ياشا !
 تصور ايت : ايکى آرشون قازىق قدر بىر بوى ؛
 كىتىردىه اوستىنە قالپاقلى بىر كېيك قفا قوى .
 او جاق سوپور كەسى شىكلەندە بىر سقال ياپەرق ،

طويولاسونى براز صرکره باشقه برآجي سىس ؟
 عجب نهوار ؟ ديهرك قوشدى اوچىدەن هەركس ،
 فقط كىدىنلە باقدم كە قالدىروب طابانى ،
 بوجاق بوجاق قاچىور : قاج بىلىرىمىسىك آمانى !
 قىصىلدى قارشىكى أولىدە موملەك هېسى ،
 قىصىلدى صانكە بوتون بىخالەنك نفسى !
 كىسىلدى نغمة قرآن ، كىسىلدى نغمة ساز :
 زمان زمان طويولان سادە بىرقىق آواز .
 يچون قاچىشدى اهالى ، نهواركە يارىتى ؟
 ياواش ياواش صوقولور آكلارم نادر سبى .

نه منظرەيدى الـھى او كوردىكم سخنه !
 بش اون حريف يايىشوب بىرقىك اللرىنه
 سوروكلىور ؛ اوتهدن بىرقادىن دىيور :

— براقىك !

قوجەم نهياپدى ؟ نەدرجرى بىكناه آدامك ؟
 زواللىنىك بويوك اولادى أولدى عىسکرده ؛
 اىكنجى اوغلى دە سوركۈن يىنده بىرىدە .

شاعع محرقی آلتنده، کوندوزین، شمسک
 یانان آلینزلر ایچون بر حیات اولور لمسک ..
 آچیقدی پچره‌لر؛ صاغلی صولالو هراودن
 کلیردی دورلو صدارلر، آجیقلی بعضاًشن ..

— باق آنه، آی دده باق باق !
 — آمان ده ماشاااهه

دکیرمی طابله قدر وار ..
 — صوصکدی عایشه، کناه ..
 — آله‌ی تیزه تحفیسک، نهدن کناه او له‌حق ؟
 — کناه دیدم یا، براق شیمدی ..
 — هایدی سن ده بوناق !
 — بوناق، موناق دیمه بالله چاربارم المی ..
 آشیقتله‌لر سزی .. آخر زمان توکلی می !

اوک برنده نواساز برکوزل عودی ؛
 برنده جذبه فرا بر صدای داودی
 تلاوت ایتمده قرآن؛ کلوب کچنلرسه
 آیاقده ایرکیلیور انجداب ایدوب او سسه ..

او طورمچ او وه اولو مدن بت ، دیدم : بلکه ،
 چیقار طیشارده کز رسم بر آز نفله نیزم ؛
 اپی ده یور غونم اما کلنجه دیکله نیزم .
 بزم مسامره میدانی یایلا تو مسکیدر ؛
 او زاق چکرسه ده بویراز طوتار ، یازین ایدر .
 کیوب آیاغنی چیقار کن صویام یتشدی هله ..
 امین اولوب کیده م ، چونکه ، ویر مسک ال الله .
 او در جهانده بنم یار جان معتمد ؛
 و قور ، خاطری مرعی ، و فالی ، چوق دهندم .
 بزم سو قافلری تخمین ایچون دیلک که : قویو !
 طوغار شهرده کونش ، یوکسلیر مناره بوي ،
 اداره قندیلی قارشیمده کوز قیبار حالا ؛
 غروب ایکنندی بی بولماز ، لیال هب یادا !
 نصلسه بدرک او افشم نگاه سیمینی ،
 ژر صد ایمک ایچون صانکه اولرک ایجنی ؛
 دیکیلادی صفحه میناده سمت رأس زمه .
 طاوانسز اولره ، یارب ، نه خوش بر آویزه !
 طور ای سراج ازل ، کیتمه اولدیگ کیردن ؛
 بر از شو صحنه دیجوری او قشاسون شعله لک .

دوشوردگ ملتک اک قهرمان او لادینی یائسه ..
 نه ملعونسک که رحتر او قوتگ روح ابليسه !
 دکل کابوسک آرتیق ، دور دولت انتباھکدر .
 کل ای نازنده حریت که جانلر فرش راهکدر .
 امیندر موقعک : اک پاک و جدالنر پناھکدر .
 سراپا ملک عثمانی مؤید تختکاھکدر .
 سریر آرای اقبال اول که : برملت سپاهکدر .
 — برکون اول —

بزم محله یه پویراز قیشین ده او غرایاماز ؛
 اریر اریر آقارز سمتمزده کلدیمی یاز ؟
 بهاری کورمه یز اما لطیف اولوردیرلر ..
 چیچکله نیرمش آغاجلر ، یشیلله نیرمش یر .
 دیمک شوعر صده اوت بیتسه نوبهار اوله حق ..
 نهوار کیدوب یاقه جقلرده دمکذار اوله حق ؟
 فصوی درده چیقارماز بزم سوقاقلریمیز ؛
 قوراق ، چامور ، ایکی موسم طانیر آیاقلریمیز !
 منجمک ، برکت ویرسون ، اسکی تقویمی
 خبر ویر بزه ، موسم شهرده کلشمی ؟
 صیحاق ، زیاده صیحاق برکیجه یدی ؛ باقدم که :

او تا نماز میدیکن بـر، صـایـهـلـر ظـالـمـهـ مـظـالـمـیـ ؟
 سـزـ، اـیـ اـنـسـانـلـقـ استـعـدـاـدـیـنـکـ دـنـیـادـهـ بـحـرـوـمـیـ ،
 سـهـارـدـنـدـهـ یـوـکـسـکـ طـوـتـدـیـکـنـ بـرـظـلـ مـوـهـوـمـیـ ! ،

او بر قاج خـیـمـهـ خـالـقـنـدنـ جـهـانـکـیرـانـهـ بـرـدـولـتـ
 چـیـقـارـمـشـ ، بـرـزـمـانـ دـنـیـاـیـ لـرـزانـ اـیـلـهـمـشـ مـلـتـ ؛
 زـمـانـ کـلـاسـونـدـهـ کـوـرـسـونـ بـوـیـلـهـ دـنـیـالـرـ قـدـرـ ذـلـتـ ،
 او تو زـاـوـجـ یـیـلـ دـوـامـ اـیـتـسـونـ ، باـشـنـدـنـ کـیـتـمـسـونـ نـکـبـتـ ..
 بوـ بـرـ عـبـرـتـدـرـ اـمـاـ اوـلـمـایـهـ یـدـقـ بـوـیـلـهـ بـزـعـبـرـتـ !

سـهـ پـیـماـ اـیـکـنـ رـایـاـنـزـ طـوـتـدـکـ ذـلـلـ اـیـتـدـکـ ؛
 مـفـاـخـرـ بـکـلـهـینـ آـبـادـنـ اوـلـادـیـ خـجـیـلـ اـیـتـدـکـ ؛
 نـعـالـیـ قـوـمـ اـیـدـکـ ، حـیـفـاـ کـهـ سـنـ کـاـدـکـ سـفـیـلـ اـیـتـدـکـ ؛
 بـوـتـوـنـ اـمـیدـ اـسـتـقـبـالـیـ آـرـتـیـقـ مـسـتـحـیـلـ اـیـتـدـکـ ؛
 رـذـیـلـ اوـلـدـقـ .. سـنـ اـیـ کـاـبـوـسـ خـوـنـیـ ، سـنـ رـذـیـلـ اـیـتـدـکـ !

حـمـیـتـ غـمـزـ اـیـدـنـ بـرـپـاـکـ آـلـیـنـ هـرـ کـیـمـدـهـ کـوـرـدـگـسـهـ ،
 « بـوـ بـرـجـانـیـ ! » دـیـدـکـ سـوـرـدـکـ ، یـاـحـکـومـ اـیـدـکـ جـسـهـ .
 موـکـلـ اـیـلـیـوـبـ جـاـسـوـسـیـ هـرـ وـجـدـانـهـ ، هـرـ حـسـهـ ،

استبداد

قاردهشم مدت جاله

یقیلدک ، کیتک اما ای ملوث دور استبداد ،
براقدک ملتک قلبنده چیقماز برملوث یاد !
دیبور اجدادیز مقبرلرندن : « ای سفیل احفاد ،
نیچون بیکارجه معصوم اولدور رکن هرگلن جلااد ،
خروش ایمزدی ، مذبوحانه او لسون ، کیمسدن فریاد ؟

او تو ز میلیون اهالی ، او ج شقینک بویله حکومی
اولوب چکسون حکومت نامنه بربار مشئومی !

او سعدیلر ، او حافظلر ، او فردوسی ، او رازیلر ،
 غنالیلر ، او قطب الدین ، او سعد الدین ، او قاضیلر
 یتشدیرمش ؛ او خیامک ، او برجوق شمس عرفانک
 ضیاستندن سور ایلش ؛ اقیمی دنیانک ،
 بوکون مقهور نادانیسیدر بر فرقه حیدودک !
 نه در پنهان او لان اسراری بیلم بونده معبدک ؟
 خایر ، معبدکه ارجاعنده یوقدر بونلرک معنی ؛
 یاتا لق ایله من جانی یه - حاشا - برمزان مولی .
 شهامت پرورا ، شاهها ! زمان ، بیدادی قالدیرماز ،
 خطا ایمکده سک شاید دیسورسه ک « کیمسه آلدیرماز ».
 بواسبداده آرتیق بزمیات ویرکه : استقبال
 قارا کلق دیرلر اما ایشته پک میدانده : اضمحلال !

خراب او مازمی، قبرستانه دونمشکن بوتون ایران ؟
 اوت ، ایرانی قبرستانه دوندردک ، هلاک ایتدک ؛
 کفن یايدک کرييان اميدی چاك چاك ایتدک !
 « بوتون دنيا ايچون بردامله قان چوقدر » ديوولر، سن
 شومعصوم امتك سلار آقىتك خون پاکندن !
 يوزكدن پرده تىكيني آرتيق قالديروب آتك :
 نه ما هيٰت ، نصل فطر تدهسك ، دنيا يه آكلاتدك !
 لواه الحمد حریت ايكن اسلام ايچون غایت ،
 يازيق ، پامال استبدادك اولدى او يله برايت .
 قازاق جلب ايلیوب تا روسیدن ساداتي چىكتىتك ؛
 يزىدك روحى شاد اولسون .. امييم چونكە شادايتىك !
 شهامت كوستروب بيكلرجه بيت اللهى باصدىرك ،
 شجاعت عرض ايدوپ برچوق رجال اللهى آصدىرك !
 نه اللهىن حيا ایتك ، نه پىغمىرىن عار ایتك :
 دويردك كعبه علياي دينى ، خاكسار ایتك !
 حماست بروزان قومى طوتىك بىبر أولدوردك ،
 عموماً شرقى آغلاتدك ، عموماً غربى كولدوردك ..
 خاير ، هىچ بىكولن يوق ، صىزلىبورغى بىك دهوجданى ،
 كوروب اجساد مظلومينه مشهر خاك ايرانى !

اسلافک - بوكون دوشونورسک - دکل ایکن
 طویراق طولان دهنلری فریاده مقتدر ،
 حالا سنک بولوله نخوتک نه در؟

« ریاست بدست کسانی خطاست :
 که از دستشان دستها برخداشت »
 سعدی

بومدهش ولوهک ایرانی دائم ایکله دیر صانمه .
 « مظفرسک ! » دین سسار بوتون خائندر، آدانمه .
 ظفریاب اولدیفک کیمدر ! دوشون برکره، ملت می ؟
 عدالت ایستهین بر قومی اور مق غالیست می ؟
 نصیلک یوقیدر بر پارچه او لسوون آدمیدن ؟
 نصل آلدیر میورسک یوکسلن فریاده ملتندن ؟
 امین اول بونجه مظلومک یورکاردن قوبان آهي
 تپه کدن ایندیرر البه برکون لعنة اللهی !
 صیغنمیش اولدیفک شوکتسرای ظلمی پک محکم
 خیال ایمکده سک .. لکن نه بارولر ، نه مستحکم
 پناهی امانلر ، هیبت قهار مطلاقله ،
 کوکنندن دوریلوب بر آنده یکسان اولدی طوبراقله !
 او ، بر جوق مملکت ویران ایدوب یا پدر دیفک ، ایوان

فریاد واپسینته دکمز بولوله ک . .
 مضحک کایر نکاه تماشامه هائله ک !
 بیک ملکی ، ملتی یوق ایدن پچه فلک ،
 یرشخصی شبھه سز ابدی قیلمامق کرک .
 ماضی که ایشته مقبره لر ماوراسیدر ،
 ملتارک حظیره زائر جداسیدر ،
 عطف ایلسک نکاهکی قعر ظلامنه :
 ملتاره کوزک ایلیشیر نعش نامنه !
 دارالرک او ناصیه تارماریخی ،
 اجدادیلک عظامنی ، چوکمش مزارینی
 پیش نکاه عبرتکه آلدہ بردوشون ...
 چوقدر بورتبه دغدغه برقبضه خاک ایچون !
 اقليملر آلان او معظم ناپولیونک
 بر حفره در قازاندیشی شی . ایشته باق او نک
 اک صوک سریری مقبره ماتمیسیدر ،
 عقربلرک ندیمی ، بیلانلار ایسی در :
 یرقاماش سرای معلا که باق او تان :
 ما تمسرا یارله طولو ساحه وطن !
 امر جهان مطاعی بودنیابی رام ایدن

دندان غیظ و قهره شبیه استخوانلری
 یاد ایلسون مظلملک نا ابد سنك ،
 ای جبهه سی کتابه سی بیک قانلی مدفنك !
 ای برخیاله تحفه قیلان بیک حقیقی ،
 ای آهنین الیله قازوب قبر ملتی ،
 نور حیات افقلیخی هرج و مرج ابدن ،
 لیلک شدید ظلمتی روحه منج ایدن !
 انوار مهر فکری سن ای خاکسار ایدن ،
 میتلرک عظامی کبی تارمار ایدن !
 ای هادمی سراچه ماتم فشانلرک !
 رخش عقور ظلمکه پامال اولانلرک !
 کلتفتچه من اری میدر تاج دولتك ؟
 طو تمشسده عوالم افکاری شهرتك ،
 خلن ایتمه که حکومتک افسریله در ..
 سعدیلرک من ارچن بر سریله در .
 سعدیلرک مزاری ، اوت ، بر آووج تراب ..
 تختکسه بر جهان کسنک آسمان مأب !
 لکن او قبره بجهه فدا تخت و افسرک ..
 مقبر کزین اولوبده سکوت ایله ینلرک

عجم شاهی [۱]

« بُردى كه ملك سراسر زمين
زيرزد كه خونى چكى برمىن .»

سعدي

کرز کران ظلمكى اي قانلى ناصيه ؛
ایوان زرجدار يك آص زيتىك ديه !
آل قانلى برکفنه طونات خيمه کاهكى ،
جانلرله ياق مشاعل ماش پناهكى !
مقبرلرک حفيرة مظلوم دهانلارى ،

---

[۱] بومنظومه يي مدحت جمال ايله برابر يازمشدق . برنجي
پارچه اوئك ، ايکنچى پارچه بىندىر .

طويولدى . . آه نهنازندەدر سرود اميد !

شادر وانك ، كورى آلتىدە صاقلايان ، صاچاغى
 دلىنمه مشى ؟ بولوطدن جوشوب كلن ياغمور ،
 او نقىهدن اوزانوب برسىجىم كې آشاغى ،
 زواللى كشكولى باقدم يواشجه قامچىلايور .
 طويونخەكور، بۇن برجوش مرحمت صاندى،
 اوزاندى كشكولە، هيئات، ايشته آداندى :
 مورارمش اللرى بوش چىقىدى، ساده ايصالاندى !

کورور شدائد ایامه قارشی دوشنده
 سپر وظیفه سنی لیه لیه برعباچق .
 فقط او سترة بی تابی هر خروشنده
 آچارده دست عزادیله روزگار ، آرتیق
 کورک صاقیندیغی عربیان وجودی میدانه
 چیقار ، کوکس کر امواج برف وبارانه !

چنده چارشی ایچندن چیقنجه باقدم که :
 چامورلی طاشره یاصلامش ایکلیور سائل .
 حصیردی شیلته سی آلتنده هم ده پک اسکی ،
 شادروان اولماسه اوستنده یوقدی برحائل .
 طویولیوردی او زاقدن نیک ده شیمدی سسی .
 یاقیندن آنحق ایشتمد او واپسین نفسی !

او کندی کندینه او فلمی یو قسه ایکلرمی ؟
 نه دیکلهین ، نه طوران وار .. باقوب کچر هر کس .
 من اردن عکس ایدن آوازی کیمسه دیکلرمی ؟
 زوالی ، اولمه که باق ، ناله " تظلمی کس !
 فقط طورک .. ینه کشکولدہ برتینین مدید

بر ر نوای بشارت ، بر ر بیام وداد ،
بر ر صدا که : نیک سینه چاک ایننیله
قاریشمایوب ، یالکز دم طوتاردي صانکداوکا !
بوسن ، بومنظره غایت حزین کلیردی بکا .

محبیطی هپ متواالی لیال دورادور . . .
صبح یوق اوونک آفاق تار عمری ایچون !
یوزنده خنده آمیدی آکدیرر بر نور
کورولیور ! او مکدر ، الیم چهره بوتون
کنیف بر بولوط آلتنده پرده بوش ملال . . .
کچن زمانی قاراکلاق ، قاراکلاق استقبال !

فصل حقیقت یلدا ؟ حیا تی کیت او کاصور :
بولور نظرلری دنیایی پرده پرده ظلام !
بلایی کورمیور اما بوتون بلا کورویور ،
بواکشات سفالنده ایلدیگه دوام .
آرار بولندینی یلدائی بی تناهیده
زواللی برجقه جق یول صباح آمیده !

كورنيزن

النده ، نوحة ماتم قدر آجيقلی صدا
ويزن ، براسکى قاميش ؛ قولتو غنده بريدينجى ؛
شو كور ديلنجى ، باقاردم ، اولنجه نالهسرا ،
طوروبده مرجمة ديكاهين كلوب كيدىنجى ،
اوكتنده بوينى بوكمش زواللى كشكولنه
آتاردى بش پاره ، اونلوق دكاسه بارى ينه .

قيريق سازيله ايذركن زمان زمان فرياد ،
كايредى كوشنه اونلقلرڭ طينينله

امل مشعل کشک ، بر رهنا هرا هک او لشکن ،
 تھاشی ایله من سک سینه دیجوره کیر مکدن .
 کلوب بر کون تھلی ایتسه ماھیات مصنوعات ،
 تھریدن بکر ، بر دم قرار ایلر میسک ؟ هیهات !
 طو تار ماھیت صانع ، او اک هیتلی ماھیت
 او لور آتش زن آرامک ، آرتیق طور مه جولان ایت !
 توقف یوق سنکچون ، دائمی بر سیره تابع سک ..
 نه زیرا حاله راضی سک ؛ نه مستقبله قانع سک !
 طور ورکن بویله بی پایان ترقیزار قارشی کده ؛
 نصل دیر سک یا «بک محدود بر جرم» طو تار سک ده ؟
 ملکلر دن بویوک ، هم چوق بویوک بجیله مظہر سک :
 تکالیفک اما نکاهی سک ، بر باشقه جوهر سک !
 حیاتک اکسیک او لازکن آغیر بیک باری آرقه گدن ؛
 او لو ملر ، قور قولر صولت ایدر کن هپسی بر یاند ؛
 شداند اقتحام ایمکده مدھش بر مکانته ،
 یولکدن قلامایوب دائم کیدرسک .. هم نه سرعته !
 سنک بر نسخه کبرای خلقت او لدیگ ک البت
 تھلی ایتدی آرتیق ؛ طور ، دوشون او لیه یسه بر حکم ایت ؛
 نصل او لق کر کدر شمدی افعال ک که ، هم پایه ک
 بهائم او لاسین ، قدر ک ملائکدن معزز کن ؟

يورو رسک سد راهك او لسه حتى آهين اللر .
 ييقار باروي استبدادي بر آسوده تديريک ؛
 سهالردن اينن تأييديسک کوياكه تقديرك !
 تحريden او صانمازسک ، تعاليدن تعالى يه
 آتيلدوجه ، آتيلسهم شيمدي ، ديرسک ، باشه آتي يه !
 سنك اك شانلى ايامكده ، الاک مسعود حالکده
 بر استقبال دورادور وارد هب خيالکده .
 او استقباله درشوقك ، او در مشوق وجدانك ،
 او قدسي نشوونك شيداي بي آراميدر جانك .
 او شوقك دائم الجاسيله سيرك اضطراري در ؛
 ترقى ميلی آرتيق فظر تکده روح ساري در !
 بوتون اسرار خلقتندن خبردار اولمك ايسترسک ،
 بوغيستان هيچاهيچدن قور تولق ايسترسک !
 معادك ، مبدئك ، حالك که اوچ مدهش معادر ..
 طورور ادوار مستقبل کي قارشيکده هب حاضر .
 قوشارسک بونلرک سوداي ادراكيله طورمازسک ،
 حقيقتندن ولو برشمه طويمازسک او طورمازسک .
 سراور پرده پوش ظلمت او لسون وارسين ايسترسه ..
 دوشور من دوشديکلک يلداي حرمان رو حکي يأسه :

مصغر جرمك اماغاية صنع آهیسک !
 بو حیثیته بايانک بولونماز ، بی تناهیسک !
 ادیب قدرتک بیت القصید شعری او لشیسک ،
 حکیم فطرتک بر آکلاشیلماز سری او لشیسک .
 اسیر کدر طبیعت ، دست تسبیح کده در اشیا ؛
 سنك احکامک منقادیدر ، حکومیدر دنیا .
 بولو طلردن صواعق صیدایدر عرفان چالاک ؛
 یرک آلتنده معدنلر بولور نقاد ادراک ،
 دکیزلر بستر کدر ، طالغه لر کهواره نازک ؛
 نه در طاغلر ، سهپیما سنك شهبال پروازک !
 هوا ، بر ررفق سیال حکمکدرکه بر دمده
 اولور دمساز آوازک بو تون اقطار عالمده .
 دایانماز پیش اقدامکده مانعلر ، مزا جملر ؛
 قاجار سن رزمکاه عنمه کیردکجه مهاجملر .
 قارا کلقلرده کز سهک شبچراغک فکر حکمکدر ،
 که هر اشرافی برسونز ضیای سرمدیتدر ؛
 صوسز چوللرده قالسهک بدرقهک الهام سعیکدر ،
 که هر خطوه کده ایلر سایه کستر واحملر ظاهر .
 نه زندانلر اولور حائل ، نه منقالر ، نه مقتلار ..

انسان

« وَرَأْتُمْ أَنْكَ جَرْمٌ صَغِيرٌ ،
وَفِيكَ انْطُوْيَا الْعَالَمِ الْكَبِيرِ ، »
امام علی

خبردار اولمامشیش کندی ذاتکردن ده حالا سن ،
« محقر بروجودم ! » دیرسک ای انسان ، فقط بیلسه ک ..
سنک ماھیتک حتی ملکلاردن ده علویدر :
عواالم سنده پهاندر ، جهانلر سنده مطویدر !
زمینلردن ، سهالردن ظاشارکن فیض ربانی ،
اولور قلبک تجلیزار نورانور یزدانی .

او کا آنچق ياهجق : بش وقت آبdestله نماز .
 خسته لاندم ، باقهجق كيمسه جكم يوق ، عنان
 كيجه كوندوز قوشior ايشه ديه ، بيلام نه زمان
 الى امك طوتهجق ! ايشه ساعت بلکده اوچ
 كوربيورسک دهاكلز .. يالكزلاق بلک كوج .
 بعضی بر هفتہ پھر اوغرایان او لمزیانه ؛
 كيمسه سرزالك بوسفر طاق دیدی آرتیق جانه !
 — سفی بر ترلنهيم صیم صیقی او رتوب بوکیجه !
 آچپلیرسک ، صانیرم ، ترلهمش او لسمک ایجه .
 اختيار ترلھیه طورسون کومولوب يورغاننه ..
 آهرق بن ده کنیش برکه متفال یانه ،
 باشладم اویقو تحریسنه ، لکن نه کزر !
 صیزمشم بر آرالق نهیسه يورولمش ده مکر .
 او رتھلق آچمش اویاندم . دیدم ، آرتق کیدهيم .
 او کجهاما شوفقير آدمی منون ایدهيم .
 بردہ باقدم که : تک او نلق بیله یوقش کيسدہ ؛
 مهرم بوینی بوکمش طورو یورمش ساده !
 او زمان قوپدی ایچمن شو تھسر ابدی :
 ياحیتسز اوله یدم ، ياباردم او لسمه ایدی !

— اخلامور ويردى دمين قومشو .. بوله يدق شونى، بىر ..
 — سن او طور، بن آرازم ..
 — اولسە ايچردىك اييدر ..

آها بولدم، آرامق ايستە من او غلم، كىتمە ..
 بن دە برقارنى كىنيش جزوھ كېيىدم ئالمە ،
 باشلادم قايىنا دەرق ويرمه يە فنجان فنجان ،
 آزىجق كىلدى بزم اختيارك بكتزىنه قان .

— شىمىدى آكلات باقلام، نەيدى سىنک خستە لفڭ ؟
 نزلە اولدك صانىرم، چونىكە بوقىش پاك صالحەن .
 — محمد آغانك اوى آقش . اونى آقطار ماقىچۇن
 طامە چىقىدم، صوغوق آلدەم، اولىور اون بش كون.
 نەياشك وار كىرىھ مىدلەر دە آ سر سەم دىسە كە !
 اختيار لقىمى نەدر، شاشقىنەم او غلم بوسنە .
 هادى آقطار ما يەيم .. كىم كىتىرير اكىكمى ؟
 او طوروب كوركىي، نامىر دە ال آچق اىبى ؟
 كىم قازانماز سە بودنىيادە برا كەك پارەسى :
 دوستىنک يوزقارەسى ؛ دشمنىنگ مسخرەسى !
 يوقسە يىتش بىشى كېمىش بىر آدام ايش يابەماز ؟

آرالار کن قولاغم طويدى فقيرك سىنى :

— زرده قالدك ؟ بى هىچ يوقلامادك او لادم !
حقلىشك ، بىنده قباحت كه خبر يوللامادم .
بىليرم چو قدر ايشك ، صو كره بزم يول پك او زون ..
هله دېكلن آزىحق ، آكلاشىلان يورغونشك .
بركت ويرسون آتش قويدى دەمین قومشو قادرىن ..
او شويور سەك اشيوير مانغالى ، اش اش ده ايشين ..

او مەنك لو شەنلىق قسوت ويرىيور پك باقىدم ،
شو فەريانسى ، دېيوب بر قو طو كىرىت چاقىدم !
هله سۈك كېرىتى طوتىدمە ياقىندىن يوزىينه ،
سرمە جىكىش كې نور ايندى موتك كوركۈزىئە ،
او زمان نىم آچىلوب بىر دە ئىلمىت ، ناكاه ،
كوردى بىر سەنە عەيان سفالىت كە ناكاه ،
شاعىر او لىسم يىنه تصويرى او لور بىجە محال :
اپرىشانلىقى درېيش ايدە من چونكە خىال !
چىكەرك دېزلىرىنىڭ اوستىنە بىراسكى عبا ،
سورونوب مانغالالە ياقلاشدى بزم سىفي بابا .

یوروین کورلره دوندم ، او نه دهشتدى هله !
 صوپام آرتىق بكا هم کوز ، هم آياق ، هم ألدى ..
 نه يالان سويديهيم قلبمه خشيت کلدى .

هله ياربى شكر ، قارشيدن اوچ دانه فر
 چيور .. صاپايەرق طوغرو يوروولرسه اکر ،
 کيدرم آرقەلرندن .. يولى بولدم ذاتاً .
 يولى بولدم ، دىيورم ، كلىش ايكن حالا بن !
 ايشه قارشيمده بزم يار قدىمك يوردى !
 باقلام وارمى ايشيق ؟ يوقسە محقق اوپىدى .
 قابىنك اورتە يىرندن اوچى دىكىلى برايپ
 صارقىدىياتش اولەجق ، براونى بولسىمده چكوب
 آچيويرسم .. اي اما قابى ذاتاً آرالق ..
 غالبا بىر چican اوبلش .. نەمە لازم ، آرتىق
 كىرەرم بن دىيەرك كندىيى آتىم ايجرى ،
 آياغىدىن چيقاروب لاستىكى چىدم ايلرى .
 صاغە دوندم ، آزىزىچق كىتمەدن اوچ بش باصاماڭ
 مردىون کلدى كە زور جەيدى براز طيرمانق !
 صولە دوندم ، اوطەنڭ اسکى شاياق پردهسى

کاه بر سقی چوکوك خانه نک آلتنده قوشار ،
 کاه بر معبد فرسوده نک اوستندن آشار ،
 وقت اولور بک صابا یرلرده ، باقارسک ، طولا شیر ،
 صوکره اک قورقوی اشخاصه چکینمز صاتا شیر ،
 کیجه نک سترة یاداسنی چکمش ، عربیان ،
 صوقلوب بر صاجاغئ آلتنه کویا اویویان
 خانمان یوقسوی بیکلرجه سفیلان بشر ،
 سسی دینش یووالر ، خاکه سریلش اولر ،
 قوجه سندن بوشانان بر سوری نسوان ذليل ،
 لانه سندن آتیلان بر آلای اطفال سفیل ،
 لجه ظلمت ایچندن قاباران من بله لر ،
 اوی صرتنده سو قاقله رده کز ن عائله لر !
 کیجه رهزن ، صباح اویماز می باقارسک ، سائل !
 سرسری ، در بدر ، آواره ، حرامی ، قاتل ،
 نه قدر منظره لر وارسه نظر سوز ورذیل ،
 بکا کوسترمەدن اویماز دی بزم کور قندیل !
 یا او بیچاره ده رحمت صویی نوش ایلیه رک ،
 ختم انفاس ایدیویر من می هان « جیز ! » دیمه رک ؟
 او زمان سامعه نک ، لامسه نک سو قیله

— دها اعلا، قالیکز :

تازه کز کلدی ، بو آفشم دکلز بز یالکز .

صوپا بر الده ، قیریق جاملى فنر بر الده ؛
 بوشانان یاغمور ایلیکلرده ، چامور تا بلده !
 ایکی اوچ یوز سنه اول دوشمن قالدیریمك
 جابجا یادنها نیسی اولوب ، باستونك
 نادرآ یوقلا یهرق بولدینی احجار ریم
 او زرندن سه کدرک خیلی زمانلر کیتمد .
 دها سیر کاشیویر منمی او طاشلر کیده رک ؟
 دوشدی آرتیق بزه کوللرده سباحت ایتمك !
 یاقاموزلر یا پهرق هر ایکی یاندن فنرم ،
 زورق آسا یوزو یوردق ، او یوزر ، بن یوزرم !
 چوچی یوزدک ، بیلهم ، طوبرانی بولدق نهیسه؛
 فنرم باشладی اطرافنی تک توک حسه .
 واقعاً بن ده یورولدم ، او فقط پک یورغون ..
 باقیوردم دها نخورلنی او ستنده او نک :
 کاه اولور ، کور کبی چارپار صیواسز بر دیواره ،
 کاه اولور ، مرده شعاعاتی دوشر بر مناره ؛

سیفی بابا

کن آقشام اوه کلدم . دیدیلر : سیفی بابا
خسته لانمش ، یاتیورمش .

— نه سی وارمش عجیبا ؟

— بیلمهیز ، اوغلی خبر ویردی کچرکن بوصباح .
— کاشکی بن اوده اولايدم .. اسف ایتمد ، واه واه !
بر فنر یوقى ، ویرك .. نزده صوپام ؟ قیزچابوق اول ..
جیکیرسم قالیرم بکله میک .. زیرا يول
هم اوزون ، هم ده باتاقدر ..

طو تمشسه بدايته اکر عن مني محکم ،
 ار کچ بوله حق سعی ايله دخواهني البت .
 زيرا بو شونزار تحليده ، حقیقت ،
 توفیق . تحری يه ، تحری او کا عاشق ؛
 عن مکده امل لازمیدر ، غير مفارق .
 او لسوونده امل عنم و تحری يه مقارن ؛
 توفیق ظهور ايله مسین صوکره ... نه ممکن !
 بعضاً ايکي اوج خيت اولور رهزن آميد ..
 انسان او زمان اي تھلیدر عن مني تشديد .
 يأسك صوکي يوقدر ، او کا برکره دوشرسه ک
 خسرانه دوشرسه ک ، چيقه منسک ابدیا !
 محکوم او لهرق يأسه شو بیچاره پدرده ،
 او لا دیني شايد او قارا کلاق کيجهلهerde ،
 واز چمش او لا يدي آرامقدن ، نه بولوردى ؟
 البت بري جاندن ، بري جاناندن او لوردى ! ..

آواره بدر ، نرده بولورسک اونى ! ديركى ..
كوردم كه جىك بارسنك طوئىش الندن ،
لېرىز مىرت كاپىور بىزلىر طوغۇرۇ ،
طاشىمىش دە كۆزىندىن آقىور سانكە سرورى !
ياقلاشدى شىريانە نهايت ، دىدى يىكدىن :
« اولادىمى بولدم .. نصل اما ؟ اونى بىلسەك ..
قارشىمەدە نە كورسم ، او ! دىدم كەممەم اصلا .
آلدا سەدە تەخىينى بىكىر جە هيولا ،
عنەمەدە قىور ايلەممە ، يائى براقدە ..
مادام كە دىنيادەدەر البت بولەجىقدم ..
قوملاردى يوزوب ، ئۆلمتەك اعماققە طالدم ؛
ھې روح كىيىدم .. نە بوجوغىلدم ، نە بونالدم .
توفيق التەيى نىدوب أڭ سوكرە عنایت ،
كوردم كۆزىتك نورىنى قارشىمەدە نهايت .. »

امعان ايلە باقسەق اولىيور ايشته ئەميان ،
سعدى بزە كۆستەمەدە بىر مىلىك عرقان :
بر غايىه مقصودە شتاب ايلەين آدم ،

عن م

سعدی ، او بزم شرقزک روح کالی ،
بر درس حقیقت ویریور ، ایشته مائل :

و قتیله بش اون قافله صحراوه بولوندق ؛
کونندوز یورودک هپ ، کیجه بر منزله قوندق .
باقدم که بر آدم قوشیور خاسر وخائب ،
چولرده .. مکر ایلش اولادینی غائب .
بیچاره کیدوب خیمه لرک هیسنہ صورمش ،
« او غلم ! » دیه بر طاش بیله کورمشسه باش اورمش .

یاد ایلیه جکمیست که بیلم ؟
 دنیا دینیلن بوسجن ماتم
 حالا بکا دار امتحاندر ..
 قور تولدم ایشه آن بو آندر !

ای یار عزیز غمکسارم ،
 محوا ولدی خدا بیلیر قرارم ،
 صار صیلدی او لانجھه اصطبارم ؛
 بیزار بیکده روح زارم !
 کیتندک ، بنی کیمسه سر برآقدک ،
 یاقدک بنی حسر تکله یاقدک !

دم شیمدى دم سعادتکدر :
ارواح، ندیم حضرتکدر .

توفیق اوله رق یولکده همراه ،
آشک شو فضای تاری تا کاه ؛
تا بخر بقاده اولدک آکاه ...
حالا کیدیورسک الله الله !
پروازیکه یوقیدر تناهى ؟
ای طائر کلشن آهی !

هر کل دیپی مدن خیالک ،
هر غنجه کتابه کمالک ؛
هر یرده نهان اولان جمالک ،
هر یرده عیان اولان مالک ؛
بر یرده کورو نیورسک اما ؛
هر یرده بدایعک هویدا !

ای سن که حریم حقه محرم
اولدکده یابانخیک اولدی عالم ؛

اولوردى دست تسلی مدار لطفکاه
 سرشك ايجنده يوزمن چهره لر بر آنده بسم ،
 اي دردى جود مراسم نود فياضك
 خزان او لسه بوتون اهل فاقه يه تقسيم .
 او بر جهان فضانلىدی ، محظوظ اولوب كيتدى ..
 نهدر ؟ بچوندر آتھى بوانقلاب عظيم ؟

اي ياد كزىن احترامى ،
 روحده حياتنك دوامى ؛
 اي لمعه فيضنك تامى ،
 صبح از لينك احتشامى ؛
 آمالكه طار كلنجه ناسوت ،
 اقبالكه سينه آچدى لاھوت .

با قازده بودار ابتلایه ،
 روحك جان آثاردى اعتلایه ؛
 اك صوکره او نور عرش پايه
 يوكسلدى جوار كبريايه ..

سنک پیکده فقط قالدی بیک امید عقیم !
 یاریم عصرده اویانمش چراغ فیضه باقک :
 بر آنده اولدی سونوب پرده پوش خاک رمیم !
 تصور ایلیه مندم که آنسزین طورسون
 فلاح امت ایچون چارپینان او قلب رحیم !
 تخیل ایلیه مندم که سیردن قالسون
 محیط شرقده جولان ایدن او فکر حکیم !
 ردای خاکه بوروندک سن ای سراج ادب ،
 فقط اولمعه که یاد مده در .. زوالی عدیم !
 طوروب من اریک اوستنده آغلاد بجه سحاب :
 کلوب باشکده این ایلد بجه روح نسیم :
 اینوب ملائک رحمت جهان بالادن ،
 حرم قبریکه ایتد بجه هرزمان تعظیم :
 بهار وقتی چیچکلرده یاد انفاسک
 مشام جانه طویورد بجه بیک لطیف شمیم :
 دونز خیالک اک محترم حریمنده
 سنک او طیف لطیفک ای آشنای قدیم !
 مصاب اولان یالکز عائله کمیدر ؟ هیهات ،
 بر اقدک آرقده بیکلر بجه خانمانی یتیم !

عیان اولور او زمان فارشیمزده عالم روح ،
 دوشوب کیدر کوزیمزدن بوتون قیود بدن !
 برد ترانه الهام اولان نشاندیکی
 کمال وجود ایله تکرار دیکلرم ... ، دیرکن ،
 بوکون امللریمک هبی سرنکون اولدی ..
 مکرسه او ما یمه جقمش نه برکان ، نه کیدن !
 مکر آجیلما یمه جقمش مؤبدآ آرتیق
 او پرده رده حقائق ، او عقده لر ، او دهن !
 یازیق د یوکساهرک مطلعندہ ایتدی قرار
 او لمعه لمعه سنوحات .. همده پک ایرکن !
 نیجون غروب ایدیویردک سن ای ستاره شرق ،
 هنوز کالکی درک ایتمدن زواللی وطن ؟

شوصوک زمانده ضیاعک قدر ضیاع الیم
 اصابت ایتمدی آفاق شرقه ، ابراهیم !
 اکرچه ملتک امیدکاه اقبالی
 اولان بش اون بیویک آدم ، بش اون وجود کریم
 برد برد هدر اولمشدی سندن او بلجه ..

دیمک، کورونیمه جکسک الى الابد بکا سن ،
 دیمک، او زاقده سک ای یار مهریان بندن !
 حیاته سن بنی ربط ایلش ایکن ، شیمدی
 عجب نصل یاشارم سویله آه سنسر بن ؟

«کونک برنده کایرسکده اسکی عالملر
 دوام ایدر ینه بر لکده او یله شاطر ، شن ..
 بوکیرودار معیشتدن ال چکر، آرارز
 سنکله سینه عن لته کیزلی بر مامن ..
 قاریشمایز شو جهانک نبود و بودینه هیچ .
 نصل که بونجه زماندر قاریشمادق ذاتاً !
 او زاقده عکس ایده طورسون او های و هوی مهیب ..
 سکون ایچنده بز ای دوست ، یکروان ، یکتن ،
 دوام ایدر کیدرز هر زمانکی آهنکه ،
 دونز محیطمنز اوستنده هپ سنک نعمه ؟ ..
 بیان عقده کداز کله مبهمات شئون
 یاوش یاوش آچیلوب بروضوح اولور روشن .
 و رای پرده قدر تده کیزله نن رازک
 او کنده فیض بیانک آچارده بیک روزن ،

شکوفه زارده کویاکه آغلیور ازهار .
 سنك صحيفه ذاتك ، سنك مالك ايکن
 بوتون جهان بدايده منجلی آثار ،
 صميم روحى برجوش وبي قرار ايديور
 بوکون اوسينه خلقته ايکلهين اشعار !
 محيط شيمدى شبستان اغتاربکدر :
 بوکون اويانمير آرتق او نازين اسحار !
 سن اي سهالرى اشراق ايدن ضيای ازل ،
 بوخاکداني براقدك پيکده ظلمتزار !
 كرييدى برابدى بردە بينمزر ، سنك
 آچيلدى پيش جلاللکده عالم ديدار .
 جهان جهان طولاشيرىك فضاي لاهوتى ،
 نصل كه يادحزينك كزرك ديار ديار !
 حيات وارسه سنك سرمدى حياتكدر ،
 عذاب ، يوقسە ، بوقاني حيات ولو لهدار .
 سكونى نرده بولور آه قلب مهجورم ؟
 درون سينده بيڭ هرج ومرج دائم وار !

شتا ، پیکده خروشان قیامت کبری ،
 ربیع ، خاطرہ شعر لایزالکدر .
 خلاصہ ، نظرہ امعانمک اوکنده جهان
 سنک صحیفہ ذاتک ، سنک مآلکدر .

سنک خیال صیحک - که برمزان ای یار ،
 ایدنجه لیله روحمند بیک امل بیدار ؛
 قیاس ایدردم آچیلمش صباح استقبال -
 بوکون بولو طارک آلتندہ ایله مکده قرار !
 غریب ، شام غربیان قدر حزین اولیور ،
 نکاه رقتمک قارشیستنده فجر بهار .
 بر بر هنه قدید مهیجی آکدیریبور
 حیات حله سبز نده جلوه کر اشجار .
 بوتون بوساحه خضرا ، بونودمیده چن
 یشیل بر اورتونک آلتندہ برعمیق منزار !
 صanax جانمه بیک اخروی صدا کلیور
 نشیده لر او قویور کن غصون ترده هزار .
 تموج ایلیه رک کوزلرنده ژاله نور

زمین، زمان بکا یاد آور جمالکدر.
 بوتون جهاتنده عکس ایلهین همالکدر،
 اتیر، صانکه بر آینه جلالکدر!
 نجوم لامعدهزا بارقات عرفانک،
 لیال، احاطه اشیاده کی کمالکدر.

سحر او ناصیدن بر نشان فیضا فیض،
 شفقدمه دالغه لانا رنک رنک آلکدر.

علو کعبک تصویر ایدر نکاهمه
 سما او لانجه وضوحیله بر منالکدر.
 جبال، هیکل صاحب وقار عن مکدر،
 صخور، خفته دشمن او لان خصالکدر.

بولوط یین لائی نثار جود کدر،
 کونش مفکره هردم اشتعالکدر.
 طلوع، لوحه رنکین ابتسامکدر،
 غروب، صفحه غمکین اتفعالکدر.
 هواده موجه لنیر سانحات قدسیه ک،
 ریاح، روحی پرجوش ایدن مقالکدر.
 چمنده جلوه لر ایدر بهار دیدارک،
 سپا نوید امید آور وصالکدر.

مرحوم ابراهیم بک

【 ابراهیم بک مرحوم که طبایت بیطریه علماسندندر ،
 خاک باک شرقک یتشدیدر دیکی نوادر عرفان و فضیلتک بریدر .
 مرحومی یاقیندن طانیانلر درت سنه او لکی فجیعه ارتخالنک ملت
 ایچون نهالیم برصنایع ، حکومت ایچون نه عظیم برخجالت اولدیغنى
 تسلیمده تردد ایتزلر . شرقک ، غربک بدایع علم و فتنی طوبلايوب
 حافظه سنه طولدورمش ؛ محفوظانی محاکاتیله ، مشهوداتیله
 شایان حیرت بر صورتده توسعیع ایتش ؛ شرقک هر طرفنی
 دفعات ایله طولاشمش ؛ غربک اک مدنی ممالکنی کورمش
 کزمش ؛ السنه شرقیه یی ادبیاتیله بیلیر ؛ فرانسز ، روس
 لسانلرینی حقیله او کرنش اولان بو بیوک آدم فطرة
 محویته عاشق ، اشتاره دشمن اولماسه یدی ؛ امینم که :
 حکومت سابقه نک او سابقه لر جالی یوزندن غربا خسته
 خانه لر نده اولن ، اویله بر حکیم ذوقونی طانیق ایچون
 قارئین کرام بنم کبی بر عاجزک دلالته مفتر قالمازلدی !]
 دونن محیط نکاهمه یال وبالکدر ،
 بوتون خیالم او فوق الخیال حالکدر .

ظلام حیرت ایچنده شناه ایدر کن اميد ،
 او کنده رهبر اولان مشعلهم خیالکدر .
 سما کزین اوله رق کیتک ای آهی نور ،
 پیکده شیمدى افقدن کچن ظلالکدر !
 بو کائنات سنک خاطره کله هپ لبریز :

قادین قیافتی آلمان کبی — طورور میهوت؛
 یانسنه قومشو قادینلر خروشه آماده،
 اکرچه او رتهده دونمکده بر مهیب سکوت.
 کیرنخه بن او طهدن هپی قالقیدیلر آیاغه،
 قیزیله آنسه‌سی میخلیدیلر فقط یاتاغه!

دیدم : نه در بوسنک یا پدیغک ، دوشونسه که بر . . .
 براق شو خسته‌ی آرتیق برازده کندیسنہ .
 نه چاره ، حکم قدر عاقبت ظهوره کلیر ،
 جنازه شکلنه کیرمکده بویله فائده نه ؟
 سنک بویا پدیغک الاهه قارشی عصیاندر ،
 اصل فلاکته صبر ایلینلر انساندر . . .

شویولده باشادیان آواره بر طلاقته ،
 دوام ایدوب کیده جکدم بو اسکی حکمتده .
 نه اولدی ، خسته‌یه بر شیمی اولدی ، آکلامادم . . .
 او بہت ایچنده کی قیزدن کمال شدتله
 شو صیحه قوبدی که حالا صاخ دهشتده :
 نه طاش یورکلیسکز . . . آه کیتدی اولادم ! . .

بوصولک امیدی ده شاید کیدرسه دردی کبی ،
 زوالی کندیخی وقتندن اول أولدوره جک .
 چیقوب ده کور هله بر کره شیمدی سلمایی ..
 نه حاله قویدی فلک سودیک او سیانی !

صباحلين دیلی ، باقدم ، براز آغیرلاشیور . .
 ملیل ملیل باقیور شیمدی بلبل اولادم ! . .
 نه ظالم علت ایمش : بر چو جو قله او غر اشیور . .
 او اولماسه یدی ده بن کاشکی خسته اولسه یدم .
 شکایت او بلاسین اما تحملم بیتدی . .
 کناهه کیرمهده یم طور مشمده باق شیمدی !

نه منظره یدی که بر قوش قدر اوچان او ملک
 طور وردی بی حرکت ، قول قاناد قیمیدامیور !
 کوزنده نور نظر تیتریور همان سونه جک . .
 دوداقده ناطقه طونیش ؛ قولاق سوز آ کلامیور !
 تراب رنگنه کیرمش جین سیمینی ؛
 اولوم مرارتی طویدم او پنجه لبلرینی !
 باشنده آنه سی — ماتم تجسم ایمش ده

عالج ییوب ای اوْلوق ، او بر تجلیدر .

کسیلدی قاردهشک آرتق یمکدن ، ایچمکدن ،
لاقیردی دیکله میور ، کندنی هلاک ایدیور .
او ، خسته‌دن دها شایان مرحت . . . کورسەڭ . . .
دیدىجە « آنه ، جو جقدن امیدی کس . . . کیدیور ۱ ،
تلاش ایچنده قالوب بوسبو تون شاشر مادەيم .
اکر يتشمسە امدادە يوقى قومشو خانم . . .

— کورونیور ، هانى ھمشیرە نزدەدر ؟ کاسین .
بىم سوزم نەقدر اولسە باشقەدر ، بلکە
براز بولوردى تسلی . . .

— نصل ده سو يلىرىسىن !
لاقیردی کار ايدەجىك كىم ؟ طويارمى هيچ بىرىكى ؟
قولاي بر ايشى ؟ سنك آنه او لەيغىك وارمى ؟
جو جوق او حالدە اىكىن آنه سوزدن آكلارمى ؟

بو هم قاجنجى فلاكت ؟ بشنجى ! ياربى ،
ئام بشنجى سفردركە قىز اولوم کورەجىك ؟

دیوبده یاصلانیویردم . فقط بزم بو حضور
 بش اون دقیقه یا ایتش ، یا ایته مشدی دوام ..
 بر اسکی قومشو کلوب : « والدنه سلام ایدیور ،
 دیبورکه : خسته آغیرلاشدی ، طورماسین ، آقشام
 همان بزم اوه کلسین . » دیننجه طاوراندم ،
 او آشیانه غمکینه طوغزی يوللاندم .

صاریلدی بوینه آنهم کیرنجه ، بن ایحری .
 دیبوردی آغلایهرق : .. کورمه ، عاکفم ، چوجوغنی !
 سنک دکل ، یدی قات ایللرک یانار جکری ،
 اولوم دوشکاری اوستنده کورسه یاوروجوغنی .
 شکر ، بوکون آزیجق فرقیلدر ، دیبوردق دون ..
 او پنبه پنبه یاناقلر کیرج کسیلدی بوکون !

فلان هکیم ، دیدیلر . کلدی ، باقدی ، آکلامادی .
 خایر ، فلان دها بر آکلاپیشلیدر ، دیدیلر .
 مکر یالان یره چیقمش او سرسملکده آدی !
 براق که آکلاسلر وارمی چاره هیچ ؟ نه کزر !
 هکیم علاجلری ، اوغلم ، بوتون تسیلیدر .

سلیمانی

« همشیره زاده مدر . درت
یاشنده أولدی . »

بتوون کون ایشته بوغوشدم ، برازده دیکلنسهم ..
یارین ده عینی من احتمله او غر اشوب طوره حق
د کلی بیم ؟ بکا او یله یسه شیمدى پک الزم :
فراغ ایچنده دوشونمک ، دماغی یورما یه رق .
• حیات ، جنگ معیشت ؛ جهانسه معرکه در ؛
زمان زمان بوسکو فلر برر متار کهدر .

ای نشوه ، خارک اول ماسه یدی !
 بیدارک ایکن اویان ماسه یدم ؛
 دنیا وار من اینا ماسه یدم !

ای بار وفا کزین جام ،
 ویردیسه ملال داستانم ،
 معتادک اولان عنایت کله
 صوص دورمه بوروح زاری ، دیکله !
 هب ولوه حیات دینسه ،
 دوشمز بوزواللی روح ، یائسه .
 اول مازسه زمین ، زمان مساعد ؛
 فریادینه آسمان مساعد !
 کوندر بکا سن ده نهیسه دردک ..
 یاد کده می بر زمان نه دیردک ؟
 مستقبلی آmania بوب خیاله ،
 کل بز طالهم بوجسب حاله !
 ادوار حیات بردہ بردہ ..
 الله بیلپر نهوار ایلردہ .

قالقار، کزرم غریب و تها ،
 بریر بولورم سکونت آرا .
 فوقده سهای انجم آلود ،
 پیشمنده ردای لیل مددود ،
 یادمنده نشاند کالک :
 قارشیده خیال یال وبالک :
 آزاده قیود ماسوادن ،
 بی‌غائله خوفدن ، رجادن :
 بر بزم فتوح آچارکه وجدان :
 لبریز صفائی عشق اولور جان .
 تصویر دکل اوذوقی ، حتی
 ممکن او لماز تصور اصلا !
 یارب او نه فیض جوش برجوش !
 یارب او نه لیله ضیاپوش !
 یارب او نه جلوه جلوه انوار !
 یارب او نه لمعه لمعه دیدار !
 یارب او نه انجمن ، نه عالم !
 یارب او نه محفل معظم !
 ای لیل ، نهارک اولماسیدی ..

محراق ده زاهرات انجم !

هر صبح کلیر نسیم دلجو
 دوشنده شمیم ناز کیسو .
 ایلر یکیدن هوای دیدار
 بر نفخه ایله بی هوادار !
 سودا کسیلیر بوتون سویدا ،
 کویا آچیلیر نقاب لیلا :
 کهواره دلده نائم آمید
 ایلر اویانوب فغانی تشدید .
 صوصدور موق ایچون او طفل زاری ،
 قالقار آرام لیال تاری !

ای لیل ، وقارینک منالی ،
 یاخود بکا قارشی انفعالی !
 وقتاکه ایدر رواق دیجور
 آلتنده یاتان جهانی خمور ؛
 اطرافده قالماینجه بر فرد ،
 همراهم اولور خیال شبکرد ،

حولنده ندای « ماعز فناک ! »
 ای شاعر رازدان ملهم ،
 بن رازیکه اول ماسمده محروم ،
 حیران کالکم .. بیانک
 کویا که خطابیدر خدانک !

ای صبح ازل جین صافی ،
 انواریکه اول ماز انکسافی .
 بلدای عدم جهانی آلسه ،
 اشباح بوتون ظلامه طالسه ،
 حالاً کورونور او روح الارواح
 بر جو منیر ایچنده سباح !
 ای صفحه و جهی آیت نور ،
 جبهه کده مآل کون مسطور ؛
 چشمکده مین سرمدیت ؛
 سونمز ابدی سراج قدرت .
 لاهوت ایله آشنا نکاهث ،
 اجرام شهد انتباھك !
 هر دم لمعان ایدر او مردم ،

ای نور میینی کبریانک ،
 سینهم اوله‌مازمی آسمانک ؟
 کوکلرمی بوتون قرارکاھك ؟
 هیچ یرلره اوغرامازمی راھك ؟
 ای طاڭ ناز سدرەپرواز ،
 قلبمده اوله‌يدك آشیانساز ؛
 برباشقە ترانە کوش ایدردىك ،
 روحىم کې سن دە جوش ایدردىك .
 يادمده طوران نشائىدكىن
 داڭىم جذبات ایچىندەيم بن .
 ويردىجە درونە وجد او آهنك ،
 دنيا نظرمده تىڭ اوپور تىڭ !
 آزادمىي بوسبوتون قيودك ،
 برشعر سما زمين سرودك !
 برشعر روان كە : جوى جارى
 فيضىلە بھار عمرە سارى .
 برلۇقىمە كە : روھدر ، لەندر ؛
 قرآن كې راسخىن ایچۈندىر .
 برئالله كە : شوقسوز ادرالك

حسبحال

ای ببلل تر زبان عرفان ،
دنبسته نوالرکله وجدان .
هم صفت روح اولان او آواز
اولدجقه حریم جانده دمساز ،
پاملم اولور بوتون عوالم :
لاهوته قدر چیقار خیالم .
اشواوه طار کلیرده ابعاد ،
ایندر فکرم فضالر ایجاد !

هایدکدی مینی مینی ماشالله
قاووشورز انشالله ... »

فقط بو لوحه خندانه قارشی ، بک یاشلی
بر اختیار قادینک قوتوغنده ، کور فاشلی ،
اوزونجه صاجلی کوزل بر قیز آغایوب طورویور .
کان کچن ، بونچون آغایور ، دییوب سورویور .
— یتیم آیول .. بکا اولاد بلاسیدر بو آجی .
چوجوق دکلی ؟ « صالحاق ! » دییور ..
— صالحاقبچی !

قوزوم ، براز بوده بینسین .. نه وار ثوابکه صای ..
یتیم سویندیره نک عمری چوق اولور ...
— های های !

هان او قىزده صالحاقجىنك مر وتنه ،
قاتىلدى آغلامايان قىزلىك شطارتنه .

او بک او بک يره جو کمش کومورچکن دوهار ..
 فراغ بال ايله بردن کويش کتيرمهه دهار .
 قوشان، کزن، او طوران، مانيلر دوزوب چاغيران ،
 دا ووللي زور نالي «دانس!»، ايلين ، جوشوب باعيران
 بو كائنان سرورك ايچنده کزدجکه ،
 جوجوقلرک طرفنه يدي الا چوق اکنجه .
 کوزلجه سوسلنه رک دست ناز مادرله ،
 بور چيچت کبي نوار او لان بېكلرله
 كليردى صفحه مواج عидеه باشقه حيات ..
 بو تون سرور و شطارتى کوردىكم حرکات !
 او ز پاره يله براز صالانىردىلار .. ديركىن
 طوروردى «ياندى!»، صداسيله تورکولر بردن .
 — آيول ، دمین دهايانمشدى آ! حريف سن ده ..
 — پكى قىزم ، آزىحق فضله صالالارم بن ده .

« دكىز طالغەسز او ماز ،
 كوكل سوداسز او ماز .
 يارى كوزل او لانك
 باشى بلاسز او ماز !

دیسور: «قوزوم ، کیره جک وارسه ، طور ماسین کیز سین .»
 با غیر مادن سیی بیتمش آیاقلى بر اعلان .
 « آلیک کوزم ، بوکا دیرلر ... » صداسی هریاندن .
 آلتريک جيلر کیف پك يولنده هله :
 کلن یا پيش ماده بر مطلقا او صاپلی تله .
 ترازييلر دن آدام اکسیک او لمیور ؛ بریسی
 اینچه بینمه ده آرتیق او نک ده همشهريسى :
 « حق او قه چونکه بوقطار .. فرنک اجادی فرام
 دکل ! در ملری درت یوز ، حسابده شاشهاز آدام .»
 — محله بیم نده قایماق !

— شفالیدر معجون !

سیمیدمی ایستدک اغا ؟
 او باشدە: قوسقونى قوپىش اکرلى دىللر ،
 بوباشدە: بالدىمىي دوشمش سمرلى بلىلار !
 بالونجىلر ، حاجى ياماز جىيلر ، فيرييلداقلر ،
 خروس شكلرى ، جيوجيو اوتن او يونجاقلر ؛
 صاغكده آتلۇ قارنچە ، صولكده تخت روان ؛
 او كىكده برسورى چكچك ، تېكىكده چقته قولان .

دیدم که : « فاتحه جیقه » میاواشجه ، بزیانده
 طوروب او عالمی سیر اینسمده میدانده ،
 زیارت اینسم احبابی صوکردهن .. خونش اولور .
 بوتون کون اوده او طورمچ نه او لسه پلک بونش اولور .
 بو آرزوی تنه کانجه آرتیق بن
 طورورمیم ؟ نه کیز ر ! فیرلادم همان اودن .
 کلیک ده بایرامی فاتحده سیر ایدک ، زیرا
 خیالله ، خاطره صیغماز او هرج و مرج صفا !
 قوچاقده کزدیریلن بر قاریش جو جوقردن
 طوتکده ، تا دده من دملرندن آرتنه قالان
 برو عصر یاشامش قد خمیدکانه قدر
 بوبوک کوچوک بوتون افراد بلده ، بوی بوی ، وار !
 آدمیم باشنده قورولمش بشیک صالحجاقدر ،
 ایچنده داربوقه ، دفلره زیللى شاقشاقدر .
 براز کیدك : قوجهمان بر چادر .. او کنده بوتون
 چولوق جو جوق برو اونلق ویروبده کیرمک ایچون
 نوبتلہ بکله شیورلر . عجب ایچنده نه وار ؟
 « جاپونیادن کان ، انسان صوراتی بر جاناوار ! »
 کیک : صیره یله چادرلر . او کنده هر برینک

فردایی سکونپروریدر سال جدالک ،
 نومید دوشن قلبه امید آور جاندر .
 هیچای معیشتندمکی فریاد مهییک
 دنیاده برآز دیندیکی آن وارسه بو آندر .
 صبحتنده بهارک شو صباحت بولنورمی ؟
 باق چهره غیرایه : نصل شن ، نهجواندر !
 هرسینه ده بر قلب مسرت ضربانده ،
 هر قلبده بر عالم اشواق نهاندر .
 رقصان او لیور جنبش دوشیله عناصر ،
 کویا که بو تون صدر زمین پر غلیاندر .
 اشباحی ده جوشان ایدیور فیض میینی ،
 یارب بونصل روح عوالم سریاندر !
 بايرامده کلیر یاده نخوش خاطره لرکه :
 بیک عمره ویرلماز ، اوقدر قدری کراندر .
 عیدک بکا دائم کورونور لوح کریمی :
 ماضی طفولیتمک یاد بسیمی .

برنجی کون هوا بر پارجه نامساعدی :
 ایکنجی کون آچیلوب ، صوکره پک کوزل کیتنی .

بایرام

آفاق بوتون خنده ، جهان باشنه جهاندر ؛
بایرام نه قدر خوش ، نه هم طار تلی زماندر !
بایرامده کولر چهره مخصوص صباوت ،
آميد چو جو ق صورت صافده عیاندر .
هر جبهه ده بر نور مجرد لمعانده ؛
هر دیده ده بروج دمادم جو لاندر .
آلام حیاتمک ایکی قات بو کدیکی اجساد
فیضنده کی تأثیر ایله آسوده رو اندر .

براز ڪنجيجه او سسلر بوتون خوش اولدي ،
 دمينسکي محشر پرجوش سايه پوش اولدي .
 جو جوق قادينه برابر چكيلدی عالمنه ،
 ڪوموندي ڪيتدی منار لق سکون دائمنه .

کفن بدوش بقا بی نهایه اجسادک ،
او ، دهری هیچه صایان ، کاریان اجدادک
آقین آقین کچورک پیشکاه عن تده ،
— محیط خوف و رجادن مقام حیرتده —
قیام عجزی سیر ایلدم .. نه دهشتمنش
سجود خلقی کورمک حضور قدرتده !

بوهرج و سرج قیامت نمونه حاکم اولان
خطیب عالم علوی نهایت اولدی عیان :
کوزم ، او زاقدمکی بزمدفونک آیاق او جنه
جو کوب زیارت ایدن ، بر جو جوقه بر قادیه
ایلیشدی . صوکره بر آز یاقلاشنجه ، ایدن ای
ظاهر ایلدی : با قدم ، چو جوق « تبارک » بی
کمال وجد ایله از بر تلاوت ایله مده ؟
یانشه آنه سی کوزیاشریله دیکله مده .
زمینه رعشه ویرکن نشاند ملکوت ،
نه منظره یدی الْمَی او مقبره مبهوت ؟
چو جوق حیاته ، او مقبرده موته بر لوحه ؛
تضاد قدرتی تور : باق شو لوح ذی روحه !

حضور ایخنده آگاجلر ، سکون ایخنده زمین ،
 بوتون اویو کسلن امواج ، اوپی نهایه دکیز ،
 درین بر او یقیه طالشیدی ، هر طرف سس سز .
 یاواش یاواش آچیلوپ پردۀ لقای محیط؛
 حرم روحی طول دوردی کبریای محیط .
 فقط بوبسته لاھوت نزدن عکس ایدیور ،
 که «الذی خلق الموت والحياة . . . » دیبور ؟
 ندر صمیم سکونسته بویله بر فریاد ؟
 نشیده خالقك ، اما کیم ایلیور انشاد ؟
 زمان زمان ایدمرک یو کسلن ترانه خروش ،
 ایننه باشладی ناکاه کائنات خوش !
 اوسر و یلر متهیج جماعت کبری
 کسیلدی . . هر بریستندن طویولدی عینی صدا .
 مقابر ایکله دی ، طاشلر بزر لسان اولدی .
 کتابه لرده او طاشلر له همزبان اولدی .
 کورنجه زنده بوتون محشر هیولا یی ،
 من ارde روح ویرن نفح پاک مولایی ،
 خیاله طالدم ؛ او فسحتسرای دورادر
 کوروندی دیده مدهوشه برجهان نشور !

نهایی و هوی می‌بینست حربم خاکینده .
 بوكائنان حضورك فضای صامتی
 کورونجه ، عمر پریشانهک مرارتنی
 ولو بر آن ایجون اولسون آتاب خیالمند ،
 او زاقلاشیر یکدم ماسوایه آرتیق بن .
 شو ماسوی ده نیلن قید عقده بر عقده
 قیریادن اوله ماز روح بردم آسوده .
 فقط قیریاق ایجون بویله بزمین ایستر ..
 زمین دکل یالکز ، قلب آهنین ایستر !

کجن صباح ایدی ایوبه طوغزی چیقمشدم .
 آشوبده سورنی شهرک آتجه بر قاج آدمی ،
 افق ده کیشدی ، او کمن چکیلدی اسکی جهان ؛
 کوروندی قارشیده فسحتراه قبرستان .
 فقط او بر قوجه دریای سرمدیت ایدی ،
 که هر حظیره سنگینی موج منجمدی !
 کنارده طور مایه رق کیردم اک درین یرینه ؛
 او طوردم آرقه می ویردم ده طاشلرک برینه .
 ردای صمته بورونش بوتون یسار ویین ،

اویله فیاض ای زمین معرفت مایه‌ک سنک :
سایه کاهکدن چیقار کن روح اولور هر تن سنک !

ای من اوستان ، نهان قعر کده یوز بیکارجه ماه :
فیشقیران خاک ریمکدن بوتون نور نکاه !
نازینلر یال وبالندن نشان هر بر کیاه ..
سر ویلر مولا یه یو کسلمش برد برجسته « آه »
حفره‌لر مولادن اینش اک امین برخوابکاه .

ای شبستان ، ای عدم ، ای پرده پرده کبریا ،
سنده در آمیدلر : سندن طوغار خبر بقا .
هر بحر پارمه اوقور بیک شعر لاهوتی ادا :
هر نشیده‌ک روحمی ایلر سرمدیت آشنا .
بندن ای خاک سه اوی بیک سلام اولسون سکا .

صیفیجه روحمی کاهی مطالیله حیات ،
اولور یکانه مسیرم محله اموات .
محیط ولوله دارنده زندگانینک ،
فراغ دائمی یوقدر حیات نانینک .
نه لوٹ حرص ومذلت زمین پا کنده ،

سندن استمداد ایدر فریادی یائسک ، خیبتک .
 بر ییغین کوز نوریسک ، یاخود مخمر طینتک
 روح با کندن حوشان کوز یاشلرندن ملتک !

شانلى بر تاریخنگن : ماضی^{*} ملت سنده در .
 وارسه عبرت سنده در ، حکمت ده البت سنده در .
 ذوب استيلا طورور یادگده ، دولت سنده در .
 چونکه حریت ، حماست سنده ، غیرت سنده در ؟
 زندگی ذلتدر آرتیق ، بجه عنزت سنده در !

ای عدمله وارلغك سرحدی ، اقلیم صلاح !
 باشلرنده سرمدی بر سایه ، بر مشفق جناح
 او لاسه ک بیوایه لر نزدن بولو رلو انشراح ؟
 ظل محدود نده وار آسوده بر رنک فلاخ ؛
 لیل دورا دوریکه اولسون فدا یوز بیک صباح ؟

جوهرک ، طوبراق دکل ، پک باشقه بر معدن سنث .
 آه بیلمز لرکه اوستکدن بکر لرکن سنک ،
 بیک دماغلک لبیدر هر ذره خاکشدن سنک !

منارلق

باقه قبرستانک آنجق ساحه مدهوشنه ،
طورده بر مدت قولاق ویر ناله خاموشه !
قلبی هیچ بکزرمی باق سیمای هیبت پوشنه ؟
کیم گاپلمسسه حیاتک سیل جوشما جوشنه ،
جان آثار ، بر کون کایر ، یورغون دوشوب آغوشنه !

ای منارستان ، نه عالمست ، نه علوی فطرتک !
سنده پنهان اک کزین اولادی انسانیتک ؛

— جەنم اول سەن خىزىر اورۇپۇ ، كېت : بوشىڭ !
 — بن آـ كلادم ايشى: سەن قومشو ، اىيچە سەرخوشىڭ !
 بىلەتكۈز شۇنى ياهو !

— اىيالىشمىك !

— براقيك !

حرىف آـ بىلدىيى ، بىلەم ، دوشوب باىلدى قادىن !

بو حالى كورمەدن اول كوزم يومولسەيدى !
 جرييف ، شو حالمه باق ، مرجنتى اول آزىحق . . .
 براق او زيقىمى ، ايجىدكلارك يېر آرتىق .
 افندىلەر ، اغالىر سىزدە بر نصىحت ايدك ،
 سىزلىكده بلەكە وار اولادىكىز . . .
 — جىسن ، نە دىدك ؟
 — براق ، كوبك اوغلى قادىن اما جال جىڭىمەيمشە !
 — بىنكىچوق دها فضلەيدى .
 — ايمە !

— البت يايى !

اونك ايجون بوشادم . سن ايشيتىمدىڭى حلىم ؟
 — قادىن لاقيرىدىسى كىرمن قولاغە ذاتى بىم .
 سىنك قادىن دىدىيتك مادتا يابوج كىدر :
 بر آز وقت طاشىنىير ، صو كىرەدن دە كىشىدىرىلىر.

قادىن بو سوزلۈرى دويماز ، تظللم ايلرىدى ؛
 حريف مزار طاشى طورىلە سادە دىكىلاردى .
 آچىلدى آغىزى نهايت ، آچىلماز اولسە ايدى ؛
 طاشوب دو كولدى ايجىندىن شو لعنت ابدى ؛

دیمش کە قالفه : « سکن آبدور آمادم هله بن
 نه هفتلاق ، نده آیاق . . . سنك بایان او له جف
 قارجي ، او غلى ايمجون آز يسونده طوتسون او شاق ! »
 قوغولدم آنه ! دیوب آغليور زواللى جوجوق ..
 نه ياسون آنهسى ؟ دنياده بر كونديمى يوق !
 او باري بر آدام اولسوندە قلاماسين جاھل ،
 دېشىم او لمادى . . . لكن قباحت او نده دكىل :
 او هر صباح او قويوردى كورول كورول جوزىنى ؛
 آييرميوردى تابدن نه اولسە هيچ كوزىنى .

اوچ آقشام او لەرى كە يوقىشك . نجىب : بابام نرده !
 بن ايسترم اونى مطلق ، دېزىمى ؟ باق درده !
 صولر قاراردى ؟ بو ساهتىدە هيچ كىزرمى قادىن ؟
 او ، سرخوشك برى ؟ طوت كىم سوقاق سوقاق آرادىن ..
 نصل بولورسک آياوروم ؟ يارىن كايىر بلتكە ،
 ديدم . فقط جوجوغىڭ طورميوردى . باقدم كە
 آو وئەنك يولي يوق ؟ قومشونك حسين اغاىي
 آلوب دولاشماده ياتسو وققى دنيايف .
 آنام نەم كې او لاد طوغورماز اولسە يىدى ،

اوت ، سن ایل قاپیسنده سورون ایشک یوقسه ؛
 کقیر بو سرخوشه یوتسوف ، کتیر پاره‌ک چوقسه !
 زوالی بن .. جاماشیر ، تخته ، هر کون اوغرashده ،
 صوکنده بر پاره‌لر یوق ، الـ الده باش باش ده !
 او تخته‌لر ، جاماشیرلرده چکدی : یوق حالم ..
 آیاقده صالحانیشم زورله در خدا هالم !
 چالیشیدادک ، بني هپ بونجه بیل چالیشیدرددک ؛
 او یاور و جقلری چیلاق ، سفیل آلیشیدرددک .
 بیلیر محله‌لی کیم آلدیغک زمانده بني ،
 چهیز چیمنه دونامشدى بک بابام اویگئی .
 نه اولدی شیمدی او اشیا ؟ صاتوب قارده یدک ؛
 اوت ، قارده یدک ، هم‌ده قارشیلرده یدک !
 فیزک یتشدی ، آلان یوق . نصل اوولورک ؟ سوران
 « شو سرخوشک قیزی عفت دکلی ؟ واژ کچ آمان ! »
 دیین قادینلره « بک طوغری ، بک ... » دییوب کیدیبور .
 بو سوز زوالی بیلیسه‌ک نه دولو اینجیدیبور !
 بن کوزل ملکم ، هیچ‌ده طالعک یوشقش :
 آناڭ بنم کبی سرسم ، بابا گسه بر سرخوش !
 نجیب‌ده مندری قولتوقده کلدى مکتبدان ..

— اونك بى دالغەمى اولىق كرك : تونل كېيور .
 — موروق ، قاچىنى قدح ؟ شىمىدىيچك سىزارتىكىدا !
 — سىزارتىسە مىسى كېيير ، ياتماش آدام دىكل آ .

ياواش ياواش قفالر ، كلهار قىزىشىمىشدى ،
 آغىز ، بورون ، هله سىلل بوتون قارىشىمىشدى ؟
 دىكىلىدى آخزىيئە ، باقدم ، آچىق طوران قاينىك ،
 فنر التىدە برا آدم ، يانىنده بىردى قادىن .
 بىش اون دقىقە سورن بىرىدوشۇن بىجەدن سىكىرە ،
 قادىن دە كىردى او ئۆلمىتىرىسى منغۇرە .
 كوزنەدە ابر تائىز ، يوزنەدە خون جىباب ،
 وجودى رۇشە ناجار ياس ايمىنەدە خراب ،
 توجە ايلەرك سو كەرەدن كان بابايه :

— دېيك ، طاشىنەمالى آرتىق چولوق چو جوق بورايە !
 آ يول ، نەدر بوسنڭ يابىدىيچك ؟ او تان آزىيچق ..
 آ نالىڭدە ، بن دە ، يومورجاقلاركىدە آچ قالدى ؟
 نەايىش ، نە كۈچ ، كىچىھە كوندوز اىچىوب زىبىار سادە ؟
 صاقىن دوشۇنە چو جوقلىرى عىجب نە ير أودە ؟

- آراتدى كىندىنى اوستەك .. دىنئىجه دىنلەزىين !
- حسن بە ! سەن دە نىصل نازلى نازلى سوپەرسىن ؟
- نەدر او تور كو .. آمان باشقە يوقى ؟ ها، شوپەلە !
- عمر ، نە نازلانىيورىت ؟ برازىدە سەن سوپەلە .
- نوازى اولىشىم احمد ، براق ، سىمم يوق ھېچ ..
- سىسىڭمى يوق ؟ آچىلىرى شىمىدى : برا مام صوپى ايج !
- يارىن نە ايىشىدە سىك عەمان ؟
- نە ايىشىدە سىم .. بوزادە !
- دىئترى چورباجى ، طولدور ؟ نە طورمىشك او رادە ؟
- او كىم كان ؟
- بابا عارف .
- صقاللى ، كل باقىلم ..
- سلام اعىلەكم .
- او طور براز چاقىلم ...
- دىئترى ، ھى ، پارەمىز كالدى صانە ، ايىشته پارە !
- اى آكلادق آ قوزۇم ...
- صار بە يولداشىم جىغارتە ..
- آمان بزم بابا عارف صوپىز موسىز ايجىبور !

ایچنده برماسه ، یاخود جوار تابوتلقدن
 آتیلمه جوق اولو کورمنش آجیقلی بر تپشیر !
 یانسنه خورده‌سی چیقمنش برأسکی بوسکی سدیر .
 سقط ، باجا قیز اوون اوون بش حصیرلی اسکمله :
 قیریق دوکوك شیشه‌لر ، بردە چنقو تپسیله
 بش اوون قدح ، ایکی اوچ دستی .. صو آرە تزکا هلاق
 ایدن یان اوستته دوریله کیرلی بر صاندیق .
 سونوک سونوک یانیور رافدە ایسلی برلامبا ..
 اوکنده برکومه : فس ، تاکیه ، خرقە ، صالحە ، عبا
 قیمیلدانوب طورییورکن ، سفیل بر صحبت ،
 بوایسلی ظلمتە ویرمکدە بوسبوتون وحشت :
 — قوزوم دیمتری ، بوآقشام براز زیادە جە ویر ..
 — زیادە ، آکلا دق اما یا ایچدیکلک شیشه‌لر ؟
 — چجزه‌رسک ..

— اویاهى ؟ لکن سیلیمیور جتلە !
 باقك تاوان تپشیردن کورونز اولدى ...
 — هله !

— بزم پشین پاره من .. آلمادگى دون غروشى ؟
 — آیول ، توکندى مزهڭ .. بارى قوى براز تورشو .

سونوب کیتمش او جاقفلر یو کسلیر کویا غبارندن !
 کیرن بر کره نادمدر حیات مستعارندن ؟
 چیقان آواره در آرتق جهانک کار و بارندن .
 دو کولمش آبرولر باده پسمانده حالتده ..
 امل بر منکسر پیمانه در صف تعالنده !
 بوغولمش روح انسانی شرابک موج آلنده .
 نمایان ملعن特 ساقیستنک چیرکین جمالنده ؟
 نه ماضی وار ، نه آتی باق شو عیاشک خیالنده ..
 طوتوب بربزه آتشناک دست بی مجالنده ،
 زوال عمری بکار هم شبابک تا کالنده !
 مرارت انطباع ایتمش جین انفعالنده ..
 درین بر التوانک سینه زرد ملالنده
 او در آنجق هویدا سرنوشت بی مآلنده ،
 مؤبد بردہ نسیان نظره سنگین لالنده .

جاتم صیقیلدی دون اقشام ، سوقاق سوقاق کزدم ؛
 صوکنده بریره صابدم که او گجه بیلمزدم .
 بیتینجه بر صیره او ، صوکره بردہ ویرانه ،
 دیکیلدی قارشیمه برخان قیلیقلی میخانه ؛
 باصیق طواانی ، قارا گلق ، سفیل بر دکان ؛

میخانه

خر و شان باد سفلیت درونندن ، کنارندن ؛
کریزان روح علویت حریمندن ، جوارندن -
چیقار بیک ناله^ه نومید خاک رعشه دارندن ؛
اینر بیک ظلمت مقبر فضای شب نشارندن .
کلیر فریادرل ابکم طوران هرستک زارندن ؛
بیقیلمش خامانلر مانکه جیقمش ده منارندن .
دهان حسرت آچش رخته دار اولمش جدارندن ؟!
چو کر بر دود ماتم تیزهین قندیل تارندن :

ایسترن یئه جک نی ، کیه جک نی ، یاقه حق شی ..
 بیک دورلو حواچ دها وار بونلره درپی !
 آواره بشر ایشته بوبارار جهانده
 هر کون یکی برکار پشندن جولانده .
 مقصد بو قدر دغدغه دن برباشامقدر ..
 لکن بونک آلتندہ نه مقصد او له جقدر ؟
 هیهات ، اوئی ازراک ایچون اعمال خیاله
 یوق وقتی : بوتون دملری موقوف جداله !
 انسان که او نک روح ابله انسانلئی قائم ،
 داشم اولیور جسمنک آمالنہ خادم ؛
 کاسہ یدی اکبر روحی اعلا یهده نوبت ،
 آکلار دی نهدر ، بادکه ، حیاتنده کی غایت .
 بر آکلادیغم وارسه شودر : خالق عالم ،
 خلقت قالیویرسون ، دیبھ بر عقدہ مهم ،
 طالدیر مددہ انسانلری حاجات حیاته ،
 دوندر مددہ اذھانی بوتون باشقہ جهائے .
 عمرک او ته دن برق سوارانه ستایی ،
 عیشک بریدن لازم بیحد و حسابی ،
 کوسترمددہ دنیا یہ ، نهدر مقصد خالق ..
 « کیمدن کیمہ شکوی ایدم بزدہ شاشیردق !

امواج سرابیله ، وحوشیله بودی ،
هر خطوه عن منده او لور یائمه بادی .
فوقنده سماواتک او اجرام مهیبی ؛
پیشندۀ زمینک او تائیل عجیبی ؛
بچاره‌ی مدھوش ایده رک هر نفسنده .
مضططر بر اقیر منعدم اولاق هوسنده .

لکن بو هوس بر هوس دیگره مغلوب ؛
انسان یاشامق حرص جیلیسته مجلوب .
هر دوره‌ی دکلدر ینه بر دورلو نماتک ؟
عمر اولسده بیکار حه شدائد ایله مشحون ،
انسان یاشامقدن ینه منون ، ینه منون !
آرتق نیه موقوف ایسه تأمین بقاسی ،
بالکز او کا مصروف او لور آواره قواسی .
طورماز بوغشور بونجه مهاجمله رغماً ،
دوشمز او مسامعی ده نیان سینی الندن .
چیلاقدر او ، ایسترکه صوغو فلرده ایصینسون ؛
بر طام چاته رق هر کیچه آلتنده یارینسون .

طاد ایتمسون آزاده لکلک نامنی کیمسه .
 انسان که حیقار پرده مکتوم عدمدن ،
 تا خننه هستیده ظهور ایتدیکی دمدن ،
 اکله قدر فاجعه دور حیاتی ،
 آتلایمه بحکوم نه مهلك عقبانی !

خن ایته اولوم شخصنه برکره مهاجم ..
 بیک کره اولور کونده او دشمنه مناحم .
 آواره بشر ساحة غبرایه دوشونجه ،
 اطرافه بیکلزجه دواهی او شوشونجه
 میدانمی بولور راحتی اسبابی جله ؟
 باشلار او جیلیز قوللارنی دنیا ایله حربه !
 قایناز کونشك آتشی محراق سرندہ
 قارلر بوز اولور نهپ بدن بی سپرندہ .
 مدهوش نکاهنده کوبوردیکه دکیزلر :
 بیننده بیتوون ڈالفلر او تدیکه مکرز ؟
 ساحلدن او زاقلاشمق ایچون طی مراحل .
 ایلر .. اوئی بیلمتزکه او زاقلدیها صائل .
 طاغلر او نهایتسز او لان شلسنه سیله ،
 او رمانلر او دنیایی طوتان و توله یمه .

چیزمه بلا-بی

« عمر کرایایه درین حرف شد :
ماچه خورم صیف ، چه پو شم شتا »

سعدي

طقسان سنه لک همراه شو سوزلره نهایت
ویرمکده .. نه عالم بوجدلکاه معیشت !
قورقوچ او لیور بویله حقیقتلری ، کرچک ،
سعدي کی بر عصر فضیلتدن ایشتمک .
سعدي او قدر فلسفه سیله ، هنریله ،
فکر نده کی حریت فوق البشریله ،
اسبات معیشت ده نیان قیده کیررسه ،

حیاتی بر یینهین آلام اولان زوالی قادین ،
حصیردن اور توسي دوشنده حفره دن ایندی ..
اين روحى ده ايلك دفعه ديندی ، هم ابدی !

بوتون بو خاطره لر بنده کريه خيز ملال
اولنجه طور مادم آرتق ، قيام ايروب در حال ،
— يوزمده عالمه نفرين ، ايجمده شوق ممات ؛
کوزمده ايج يوزى دهرك : یینهين یینهين ظلمات ! —
او طور ديفم او مقسی محملدن آير يلدم .
بو پرده بيتدى ؟ هييات ! آتادم بر آديم
که روحى ايله مسين بويله بيڭ فجييعه خراب !
حيات نامنه ، يارب ، نه در بودور عذاب ؟

— نه جاره ! قسمتی بربویله کوند، اولمکمش .
 — یاننده یمسده یوقشت .. آمان برافق نهیسه ..
 اجل کنجه ها اولمش ، هاولمامش کیمسه !
 — طوقوزغر وش بو حصیر ، سز ، سکزویرک هایدی ..
 بازاراق اینهم برعوش اینجون شیمدی !

حصیر بو کولدی ، او موزلاندی ، طالدی برسواغه ؛
 صوفولدی کیم بیلیر اوردنده هانگی بربو جاغه .
 آچیلدی بر اولو صافلانق او زره سینه سنه ؛
 قاباندی کنم عدم هیتیله صوکره ینه !
 بش اون فقیره اولوب باردوش استقال ،
 حضور لالنی بر نوحه اینه دن اخلاق ،
 سکون اینخنده او زا فلاشدی آشیاندن .
 چنجه سوری شرک ، او زاندی سروستان
 عربیب یولجی توقیفه بیک بو کولنر قول !
 او موزدن ایندی حصیر ، یوقدی چونکه آرتیق بول !
 من ارجینک او کورک یوزلی دست لا قیدی
 اعانه سیله نهایت من اره یاصلاندی .
 هجوم محنت پیدر پیله دنیامک ،

— او زاتم کورا پىشى !

— او غول ، چابوق .. بکا تيراق .. او قونش اولمالى ها !

بزم چوجوق ، آدى باتسین ، يىلانچق اولمش ..
— يا ؟

— سوبك قدر يوزى هوت طاغى كسىلارى !
— واد واد واد !

— خانم ، كجر ، نفس ايتدىر ..
— كجرمى ؟ انشا الله ..

— بى يكريمىلەك پاكىت اما صباحى تۈزدى بوتون ..

— آيول ، هېپ اىچىدىكىمىز توز .. بوزولدى اسى توتون !

— افندى عمىچە ، ساقىز وير .. برازىدە بال مومى كس ..

— قىزىم ، پاره يىلە او لور ها ! پىشىنجى باقى هەركس ..

بشر او ز پارەلر ھېسى ياقلاشوب دلىكە ،

سو زولدىلر او رادن بر كىلىدىلى جىكمىچە يە .

ايچەفا صالەدن صو كە كىلدى باشقە يۈرى :

— كىنىشىجە بر حىصىر كوارمى ؟ نېيسە ھەم دىكىرى ،

جنازە صارمۇق اىچوندر ، اذىت اتەمى صاقىن !

محلە مندە بىش آيدىر ياتان او خىستە قادىن

بو كون صباحاين آرتق جهاندىن أڭ جىمىش ..

حصیر

سخنده ، یایلا جوارنده بر اوافق جولان
بهانه سیله ، بزم اسکی آشنازدن
بر عطارک آزیحق کیتمک ایستهدم یانه ،
که هر زمان بی دعوت ایدردی دکانه .
براز مصاحبہ دن صوکره سوکدی مشتیلر :
— ویر اورادز اون پارملق زنخفیل ، چورک اوئی ، بیبر .
سخنکی بش پاره بور جمه اون بش ایندیمی ؟
— سیلیک بویکر میلک آلام ..

«ليس للإنسان إلا ماسعي» دير كن خدا ،
آكلامام هيسيج مسكتندن سن نه بكارسك دها ؟
طاوران آرتيق كاربانك آرقه سندن طورمه ، قوش !
محوا اولورسك بردقيمه لُكچسه حتى بويله بوش .
منزل آمشلرده يورغون ، بلـكـه سندن بي مجال !
بلـكـه يوق ، الـبـته اوـيـاه ! سن نـهـاـيـتـهـدـهـ خـيـالـ ؟

شوـيلـهـ كـوـزـدنـ بـكـسـهـ بـرـخـلـقـتـ تـماـشـاـ خـانـهـسـىـ :
جيـقـمـيـورـ بـرـذـرـهـ فـعـالـيـتـكـ بـيـكـانـهـسـىـ .
آـسـانـىـ ، خـاكـدانـىـ جـمـلـهـ مـوـجـوـدـاتـ اـيـجـونـ
قوـرـتـوـلـيـشـ يـوقـ سـعـىـ دـائـمـدـنـ ، تـرـقـيـدـنـ بـوـكـونـ !
يرـ جـالـيـشـسـونـ ، كـوـكـ جـالـيـشـسـونـ ، سنـ صـيـقـلـمـازـسـكـ اوـطـورـهـ :
بوـنـلـكـ حـقـنـدـهـ بـيـلـمـ بـرـبـهـانـهـ وـارـمـىـ ؟ طـورـ !
ماـسـوـىـ ، بـرـشـيمـيدـرـ ، بـوشـ طـورـمـيـورـ خـالـقـ بـيـلـهـ :
بـاقـ تـجـلـىـ اـيـلـيـورـ بـيـكـ شـأـنـ كـوـنـ اـيـلـهـ !
يـوقـ ، اـكـرـ حـالـاـ صـيـقـيـلـمـقـ بـيـلـمـيـورـسـكـ خـلـقـدـنـ :
بارـىـ ، اللـهـكـ قـولـىـ ، اللـهـدـنـ اوـلـسـونـ اوـتـانـ !

فوج فوج آفقدمه انسانلر بوتون مستقبله .
 نهر فيضا فيض انسانیتک آهنگنے
 اويمادن قابل دكىلدر دوشمه مک برانگىنه !
 منزل مقصوده وار مارسک اوياناتاز سىك اكر ..
 وارمى باق يولارده هىچ بيدار او لانلدەن ائز ؟
 ايشه آتىدر او سرمىزلى دىين آرامكاھ ؛
 كاربان اوقام ؛ جول ماضى ؛ عطالات سەرە راه .
 طورمە ، ماضى بزمىلا تزار دەشىدا كدر ؛
 كىتكە ، آتى قورقوسىز در ؛ ھم نە قدسى خا كدر !
 جوق شدائىد اقتحام ايتمك كر كدر ، طوغىرودر ..
 وهله آواره بىسياحى يولار قورقودور .
 قورقو ، لكن ، عزى تحكىم ايهمك ايچاب ايدر ؛
 قورتولورسك شىرىحل ايتش دە كىتمىش سىك اكر .
 چونكە دوشمسىك حياتك - از قضا - فيفاسنە ،
 كىتمەك ايچاب ايلىور تا منزل اقصاسنە .
 دوشمه مک مادام الکىن كىمەمش اول سىنک ،
 أولەدن اولسونى ، اي مسکين ، بوجولار مدفنك !
 اتحار ايتمك دكىسە يولده طورمۇق ، كىتمەمك ،
 آسماندىن رفرف ايىدىرسىن دېكىدر بىر ملك !

طورمش ، دیبوردی ، بردۀ اویاندم که ، ساربان :
 « قالق ای زوالی یولجی ، او زاقلاشندی کاربان !
 او یقوم نمده یوق دکل اما بودشتزار

آرامکاه اولوردی که بیک دورلو قورقو وار ؟

سر منزل مرامه واریر طورمایوب کیدن ؛

یوقدر نجات امیدی بو جولار کییلمهدن .

هیهات ، یولده بویله دوشن او یقو در دینه ،

هپ یولجیلر کیدرده قالیر کندی کندینه ! »

و قعه هیچ برشی دکلدر ؛ حقایسک . لکن دوشون ، باشقه بر دستور حکمت وارمی ، انصاف ایت ، بوکون ؟

وارمق ایستر سلک - دیبور سعدی - ا کر بر مقصده ؛

طوت دیغک یوللار تو کنمکدن معزّی او لسعده ؛

شد رحل ایت ، طورمایوب کیت ، یولده قالمقدن صاقین ؟

مرد صاحب عنز ایچون نهیشن او زاق ، نهیشن یاقین ؟

هانکی مشکلدر که همت او لسوون آسان او لاسون ؟

هانکی دهشتدر که انساندن هر اسان او لاسون ؟

عبرت آل ارباب اقدامث با قوب آثارینه :

طاغ دایانماز ارلرک طاغلر سوکن پیکارینه !

بر منوّم سس دکل یزیر خروشان ولوله :

طور ما یهلم !

سعدی دیبور که : « بر کیجه بز کاربان ایله
آهسته سیر ایکن یولنر دوشدی بر جوله .
سرعته طی ایچور او بیابان وحشتی ،
هپ یو لخیلر فدا ایده رک استراحتی ،
کیتمکده لردی . بر آرالق بنده منیمه تاب
هیچ قلاماش ده دو شمشم آرتیق زبون خواب .
آواره بر پیاده می بکلرمی قافله ؟
ناچار شد رحل ایده جنگ تا بمرحله .

اون اوچ ياشنده بور و شمش جيین صافی ، ياز يق !
 او آناده مکتب رشديه دن طابورله چيقان
 بر اليلدن متىجاوز جو جوق كه ، منتظمان
 چکر کن ايلديلر اختياری و فقهه کيزين . . .
 حسنله قارشيلاشير کن بو صحنه اولدی حزين :
 اوت ، بو ياورولرک هپسي ، بر سرود شباب ،
 ايدر طور وردي برو آشيان نوده شتاب .
 بر آزدن اوينايه حق هپسي بوندرک ، نه أئي !
 فقط حسن ، بابا سندن قالان او پيس کوفه يي ،
 — که ازملک ايستدي کورمکله رهکدارنده —
 الى الا بد چکچک دوش اضطرارنده !
 او ، يوك دکل ، قدرک برجاسی معصومه . . .
 ياز يق ، کناھي نه در ، بيلمهين شو محکومه !

کومورجیلر قاپسندن کیرنجه بز ، دوهر
 قیزک مراقنى جلب ایتدى ، داماده ایدر :
 او يامرى يوس و بدن ، اوپ او زون بويون ، او باجاق ،
 او آرقەسندەكى بوسکول كە قويروغۇ اولەحق !
 حقيقة كورەجڭ شى دىلى يى ؟ ديركىن ،
 دونجه آرقەمە ، باقدم : بش اون آديم كريدىن .
 بلنده أكليجە بر شال ، باشندە آبانى ،
 بر اورتە بويلى ، كولر يوزلى يېر نورانى ؛
 يانندە قوس قوجه مان بر كوفەيلە برچوجوجاق ،
 ياواش ياواش كليورلار . فقط تصادفه باق :
 چوجوق ، بىم او صباح كوردىكىم زواللى يېتىم ..
 نصلدە منظرە ، غايىتلە جانكداز وأليم !
 جىلىز باجاقلىرىنىڭ دىزىدىن آلتىنچىر چىلاق ..
 بر اينجه مىنتانك آلتىنچىر تىرىپور ، طونەحق !
 آياقدە قوندورە يوق ، باشىدە وارمى فس ؟ نە كىزرا
 دوکوملى آلتىنچى اوستىنچى سادە بر چىبر .
 نفس دكل او صولوقلار ، بىر اينى مىدىد !
 نظر دكل او باقىشلار ، بىر بىكاي شىدىد :
 بوبى آياقلى سفالىت كە يالن آياق ، باش آجيق ؛

یتیم براقا یه رق بسلیوب بویو گلیسک .
— کوفه یله اویله می ؟

— های های ! نه دن بوسوز لکن ؟

قوزوم ، عیمی چالیشمقد ، کناهمی یوک طاشیمقد ؟
عیب دیلن جیلک ایتمک ، طوتار ایکن اُل آیاق .
— نه طوغزی سویلدی ! اوپ او غلم عمه گلک اُلنى ...
— او نوت دلک اویله می ؟ بایرا مده قومشونك کلینى :
« حسن ، داییم یاتی مکتبه نده ضابطدر ؛
سنک ده ذهنک آچیق . . . سویله مش او لايدق بر . . .
قویار دی مکتبه . . . طور سویله يم . » دیمشدی هانی ؟
او قوته سن ده حمال یا پ بویاشدە شیمدی بى !

سو ز آ کلا دم که او زون ، هم ده پک او زون سوره جك ؛
بنسه واردی او کون برجوق ایشلرم کوره جك ؛
برا قدم او نلری ، صا پدم يوقوشلى بر يولدن .
نه اولدی شیمدی عجب ، کیم بیلیر ، زواللای حسن ؟

بزم چوجوق يارا ماز ، او ده دیگلنوب طور ماز ؛
پچنده فاتحه چیقدق انکندي اوستى براز .

باباڭ كىد نجه دىمك قالدى عادتا او كسوز !
 او نگله بىلىە جىكى آناڭلە قاردهشى .
 بېكىدىشك دها او كەندىكى سى ايشى ؟
 دىدم كە بن دە : - آيول دىكلە آنەكە سوزىنى . .
 فقط جوجوق بكا حايقىرىدى اكشيدوب يوزىنى :
 - صقالى، يوقى ايشى ؟ كىت، جەنم اول شورادن !
 نەدير لانوب طورو يورسڭىز صباحلىن اورادن ؟
 نم اىچم يانىور : طاغ قدر بابام كىتىدى . . .
 - باباڭ يىننە آدامدىن نە اىستىڭ شىمىدى ؟
 آدامىغۇز سكا باق حال دىلنجه سوپىرگەن . . .
 - براق خانىم ، او جوجوقدر ، قصورە باقا مىن ..
 سىنگ آدىڭ نەدر او غلم ؟

— حسن .

— حسن دىكلە :
 ضرولى سى چىقدىقسىڭ بوتون بو حدتلە .
 نەندە ياندى اىچم آكلا نجه دردىكىزى . . .
 فقط ، باباڭ سكا اصھارلىيوب دە كىتىدى سزى .
 او ، بونجه يىل چالىشوب آلننك تريلە سنى
 نصل بويوتدى ؟ بوكۇن ، سىن دە كىندى قاردهشى .

ألمده بر قوجه دَكْنَك ، او نگله يوقلايدرق ،
 او كم آطه يسه باصوب ، يوق ، دَكْبِزَسَه آتلایدرق ،
 — آياقده طورمايه أُل بِرْلَكِيله غيرت ايدن ،
 لسان حال ايله امار كوعه نيت ايدن —
 او سالخورده ، خراب أولرك صاچاقلرينه
 صيغينمش او يله كيدركن ، هان آياقلرينه
 دليلمك قوجه بر شى طاقيلدى .. باقدم كه :
 كنيشجه بر كوفه يامقده ، هم اپي أسى .
 بو برحال كوفه سيمش .. عجب كيمك ؟ ديركن ؛
 او ن اوچ ياشنده قدر بر چوجوق كلوب او تهدن ،
 كرييلدى تكمىي اينديردى او يله بر كوفه يه :
 تكر مكر كوفه بيتاب دوشدى تا او ته يه .
 — بنم بابام سنك آلتگىدە أولدى ، سن حالا
 قورو مله يات سوقاغڭ او رته سىنده بويله دها !
 او آنده قارشىيىك أودن بر او رته ياشلى قادين
 كوروندى : — او ح بنم او غلم ، كل ايتمه قيرمه صاقين !
 نه ايستەدڭ كوفدن ياوروم ؟ آغزى يوق ، ديلى يوق ،
 باباڭ سكىز سنه قوللاندى .. هم ده ديردى كه : « جوق
 او غورلى بر كوفه در ، قالمادم هان يوكسز .. »

کوفه

بشن اون کون اولدی که، معتاده انقیاد ایله بن
صباحلین چیقیویر مشدم اودن ایرکندن .
بزم محله ده استانبولك کناری دیمک :
سو قاقلر نده کزلمز که یوزمه بیلمیهرک !
آدیم باشنده درین بر بحیره طالغه لانیر ،
صلور قارار دیمی ، آرتق کلن کلیر طایانیر !
بر أللہ اوللی قندیل ، بر أللہ اسقاندیل ،
سلامتک یولی انسان ایچون بو ، باشقه دکل !

بونلر بشرك ايشه الا آواره غريجي .
 مؤمنله امداده يتيش مرحتكله ،
 ملحدلره لكن دها چوق مرحت ايله :
 كراهله گدركه عمى ليلنه طالمش ،
 بر رهبر او لور نجم أمل يوقده بونالش !
 سنسك بوشبستانه سورن او نلري ألت ،
 سندن طوغه حق طوغسده بر خفر هدایت .
 ملحدده سنك ، قلب موحدده سنگدر ؟
 الحاد ايله توحيد نهدر ؟ منشأي هپ بر .
 او يله يسه نهدر بو تفاوت آرميرده ؟
 اسباب تخالف نهدر افکار بشرده ؟
 يارب ، بو سرائر کون او لورده آچيليرمى ؟
 بر ليل مؤبد او لهرق يوقسه قاليرمى ؟
 هر ذرده آهنگ جلالك طويبورك ،
 هر نعمه ده بي كلرجه لسان ناطق او لور کن ،
 جلوه گده کي اسرار نصل قالمده مظلوم ؟
 آي نور الوجهينك ظلى عوالم !

لکن بو سفیلان بشردن کیمنک ، وار
 قلبنده بر آمید که انجم کبی پارلار :
 ایماندر او جوهر که الٰهی نه بیوکدر ...
 ایمانز اولان پاسلی یوره کسینه ده یوکدر !
 مؤمن - که بیلیر کوردیکی یکروزه جهانک
 فوقنده نه عالمی وار صبح بقانک :-
 بیک جان ایله البت چکه جک ایتسه ده بالفرض ،
 هر آنی حیاتک او کا بیکلرجه بلا عرض .
 فرداده کی اذواقی او ایتدیکه تأمل ،
 ایلر بو کون آلامه نصل او لسه تحمل ..
 بر ملحدی لکن کیم ایدر تسليه هیهات ؟
 صیغماز او نک آفاقنه فردای مکافات !
 عندنده سماوات وزمین بر قوجه بوشلق ،
 فریادی خی کوش ایلیه جک کوش کرم یوق !
 الجای تصادفه شو « بوش ! » عالمه دو شمش ،
 اطرافنه بیکلرجه شدادن کلوب او شمش .
 هر لحظه بونغو شمقله کچوب دور حیاتی ،
 بر شی اوله حق غایه خسرانی : همایی !
 وار لقدن او نک ایکلیدرک اوله نصیبی !

« یوق عادل مطلق ! » دییه جک یا ایله وجدان !
 یردن چیقیور کوکلره بیک آه شردر بار ،
 کوکلر ایدیور ساده چیقان ناله یی تکرار !
 بر یانده یانار لانه سی بیک خانه خرابک ،
 بر یانده سونز لمعه سی ملیون نه شبایبک !
 قالمش الی بوکرنده فلاکتیزده مادر ؟
 اولادینی کومش قاره طوبراقله ، ایکلر !
 آغلا ر بردن بر سورو آواره طالع ،
 نانیاره ایچون ایلیه رک عرضنی ضایع .
 بوکمش اورادن بوینی بیکلر جه یتیان ،
 ماؤی آریبور عائله لر لانه پریشان !
 مظلوم شکایته ، ندامته ستمکار ؟
 خونابه مقتوله غریق اولمده خونخوار !
 بیماری ، فلاکتلی یی ، عربیانی ، سفیلی ،
 مفلوجی ، عملمانده یی ، مسکینی ، ذلیلی ،
 غدّاری ، جفا دیده یی ، محکومی ، اسیری ،
 هیهات ، شوپایانسز اولان جمّ غفیری
 تشهیر ایله شهرت فازانان صحنہ دنیا
 کلزی الـی سکا بر قانلی تماشا ؟

بر صحنه دیمک عالمه بک طوغریدر البت ،
 آنجق کوروان و قعده رک هدی حقیقت .
 هم اویله وقایع که تماشاسی حزیندر ،
 آهنگ طربسازی بوتون آه و ایندر !
 زیرا ایدرک بونجه سفال تزده فریاد ،
 واویل صداسیله طولار سینه ابعاد .
 یارب ، بو یورکلرده کی سنس دینیه جکمی ؟
 سندن دها بر امر سکون اینیه جکمی ؟
 هر آن ایدیبورست بزی مقهور جلالک ،
 قربان اولهیم یوقی تخلی " جمالک ؟
 سندن سه اکر چکدیکمز بونجه دواهی ،
 کیمدن کیمه فریاد ایدم سویله آتهی !
 لا یسئله بیکلر جه سؤال اولسده قربان .
 انسان بو معمالره دهشتله نکهبان .
 بر شخصه اسیر اولهی بر قوسقوچه ملت ،
 مکر گله می یارب صانیور کندینه دولت ؟
 دنیایی یاقوب ییقمايه بر سیف تعدّی
 امر گله می یارب ایدیور بویله تصدّی ؟
 ظالم‌لره قهرک او قدر ویردی که میدان :

ای روح فضا کرد، کرانسیر حریمک ،
 ای ناطقه، دمبسته اسرار عظیمک ؛
 مقصود بو خلقتندن اکر معرفتگشے ؛
 وار مشمی او مدهش کورون غایته کیمسه ؟
 بر صحنه میدر یوقسه بو عالم نظر گده ؟
 بر صحنه که میلاره اویون وار او زرنده !
 بر صحنه که هر پرده‌سی ترتیب مشیت ؛
 اشخاصی ده بازیچه آواره قدرت !
 جانیلری ، قاتلری میدانه سورن سن ؛
 جانیده کی ، قاتله کی جرأت ینه سندن !
 سنسک یارادان، باشقه دکل، ظلمقی ، نوری ؛
 سنسک ویرن الهام ایله تقوایی ، فجوری !
 ظالمده تعددی به او لان میل نه دندر ؟
 مظلوم نیچون او لمده او ندن متفر ؟
 عاقل نزهden کوردی بو جدّی حرکاتی ؟
 احمق نه ندن او کرندی آداب حیاتی ؟
 بر فاعلک اجباری بو یون کوردیکم آثار !
 جبری دکلم . . او لسمه الهی نه صویم وار ؟

هر موجه سیدر بریم بی ساحل آثار !
 فرمانگه حکوم از لیت ، ابدیت ،
 ای پادشه عرش کزین صدیت .
 ابداع بدیعک - که جهانله بداعیع
 میدانه کتیرمش - بزه ای خالق مبدع .
 مبهم نصل اولماز که ؟ عدمدن دکل انبات ،
 برذره موجودی یوق ایتمک بیله هیبات ،
 قابل اوله ماز چیقسده بیک دست مختاب .
 یارب، بو نصل علم لبریز غرائب !
 سرحد ازل بدأ حدود ملکوتک ،
 پنهانی ابد غایه سحن جبر و تک .
 حکمک که تحکم ایده من سیرینه بر شی ؟
 بر آنده بوبایانسر اولان جوئی ایدر طی .
 بر آن، دیه رک ایلمشم بیلمیدرک، باق ،
 تقيید زمانه سنی ای فاطر مطلق !
 باقی بی بشر هرنه قدر ایلسه تنزیه ،
 فانیتی ایجابی ایدر کندینه تشیه !
 اطلقة نصل یول بوله بیلسون که تفکر ؟
 اشباحی کورور ایلر ایکن روحي تصور !

بر شوق ایله لاهوته قدر یوکسله یم دیر .
 لکن نصل اولسون که بومراجه مظفر ؟
 ناسوت محیطنده هنوز چالقالانیر کن ،
 بر دست تجبر دایانوب کوکسنه بردن ؛
 مدهوش و محقر سریلیر اسفل خاکه !
 باشلار اورادن نادم اولوب با غریبی چاکه .
 یالکز او می ؟ بیک فکر سماوی بوزمینده
 بیتاب تحری قاله رق آه واینده !
 اشباحه می قربک اوله جقدر جولانکاه ؟
 ارواح بوتون مندهش « نم رددناه ! »
 صنعتکده کی اسراره تعالی بزه منوع
 اولماز می ، ردا پوش طورور کن دها مصنوع ؟
 خورشید از لدن نصل ایستکه خبردار
 اولسون دها بر ذره بی درک ایتمین افکار ؟
 ای نامتناهی سکا نسبت ایله محدود ،
 محصور محیط قدرگذر نه که موجود .
 دیباچه اوصافگئی آلماز بوتون ابعاد ،
 اعداد ایده من سلسه فیضکی تعداد .
 عمان شئونک که بر موجید راعصار ،

توحید
یاخود
فریاد

ای نور الوهیتنک ظلی عوالم ،
ظلک بیله اسرار ظهورک کبی مظلوم !
کرسی جلالک - که سهارله زمینلر
بر نقطه قدر صحن محیطنده طوتار یر -
ادراکک ایدر غایه امیدیخی خیت ..
یارب، او نه دهشتدر، الٰهی ، او نه هیت !
جو لانه یتیز کبی پهنای عوالم ،
کاهی سنی بولق ایچون آواره خیام

براقيزلمي اكـر كـيـتمـهـ مش اوـلـسـمـ عـجـباـ !
 طـوـغـرـيدـرـ ، كـيـتمـلـيـ يـمـ ... قـوـشـدـيرـ يـكـنـزـ بـرـ عـربـهـ .

صـوكـ صـنـفـدـنـ ايـكـ وـجـدانـلـيـ رـفـيقـ قـولـنهـ
 دـاـيـانـوبـ چـيـقـدـيـ اوـبـچـارـهـ سـفـالـتـ يـولـنهـ .
 آـتـهـرقـ آـرـقـهـ يـهـ بـرـ لـحـهـ لـبـرـيزـ المـ ،
 اوـنـيـ تـبـعـيـدـ ايـدـهـ جـكـ پـاـيـطـوـنـهـ يـاقـلاـشـدـيـ «ـ وـرـمـ !ـ »
 طـوـنـدـيـ بـيـنـدـيـرـدـيـ چـوـجـوـقـلـرـ صـارـهـ رـقـ هـرـ يـرـنـيـ ،
 اوـبـدـيـلـرـ كـرـيـهـ مـاتـمـ دـوـكـرـكـ كـوـزـلـيـنـيـ :
 — چـكـيـوـرـ طـوـغـرـيـجـهـ استـاسـيـوـنـهـ ...
 — يـوقـ يـوقـ ، بـنـيـ تـاـ ،
 كـوـتـورـ استـانـبـولـهـ بـرـ يـرـدـهـ بـرـافـ كـهـ :ـ غـرـباـ ،
 — كـيمـسـهـنـكـ اوـنـلـرـهـ آـلـدـيرـمـدـيـنـيـ بـرـ صـيـرـهـدـهـ —
 اوـزاـنـوبـ اوـلـهـ يـهـ بـرـ شـيلـتـهـ بـولـورـلـرـ اوـرـادـهـ !

قاردهشم وار ، اوده لکن بکا دیکمش کوزینی :
 صانکه آتیده کی موهوم رفاهم کیده رک ،
 اوئی چالقاندینی خسرا نلر ایچندن چکه جڭ !
 قاردهشم ، قوردىغىك آمالى دەۋىر مىكده اولوم ؛
 بى کوم حفرە منسىتە ، آتىڭى دە کوم !
 هانى بىر دىرم اىچيون آغلابىم ، بىلەم يورم .
 دوکدىكم ياشلىرى مەذۇر كورك : مەندورم ؟
 او قدر سى بلىغىك بوسقاڭىنى صوڭى ؟
 بىرى او بىلە اڭر سوپىش او سەيدى بونى ،
 چالىشوب عمرىنى چىلغىنچە هبا ايتىزدم ،
 بن بۇ مستقبلە ما پىمىي فدا ايتىزدم !
 سەرحت بىلەمەن انسانلە باق ، ياربى ،
 قوغۇرلۇ بىرى بىر سائىل آوارە كېي !
 — سى بىر كە قوغان يوق ، بۇ سۈزكۈشكە حقىز .
 « اىستەم ، يوللاڭما ياك . » دىرسەڭ اڭر ، قال ، يالكىز ...
 خستە سەڭ ...
 — ھم ورەم ! سوپىلە ، نەوار صاقلا يەجق ؟
 — يوق جانم اوپىلە دىكل ...
 — اوپىلە ، ياخىرىس احمق !

بويله بر خسته يي كوندر مده مكتب معدور .

— بر مبصر چاغيرك .

— بويورك افدم .

— بكا باق :

خسته نك كيتىمىسى هر حالده موافق اولەجق .

« سكا تبديل هوا توصيه ايتش دوقتور .

كزمش اولسەك آچىلىرىشك ... » دىيە برفىكىنى صور .

« اىستەم ! » دىر او، فقط دىكالەمە ، اقناعە چالىش :

كيم بىلىر، بلکىدە يىچارە چوجوق آكلامامش ؟

— شىمىدى تبديل هوا وارمى بىم اىستىيكم ؟

براقڭىڭ حالمە آرتق بى راحت اولەيم !

اوج بوجوق يىل بىقاتلاندى بى مكتب ، اوج كون

دەقاقاتلانسە قىامتى قوبار ؟ ھەم نەايچۈن

بى بىللار جە بارىتىدىرىمش اولان بىردىن ،

« اولەجكىشك ! » دىيە قوغۇق ؟ بوقوغۇلقدىر . بىن

كىمسەسز بىر چوجوغۇم ، نزدە كىدرىر بولورم ؟

ايتمەيىك ، صوڭرە سوقاقلىرىدە قالىرىم بىن اولورم !

آنام اولىش ، بابامك بىلمىورم ھىسەج يوزىنى ؟

— نصل ایتدک دوقور ؟

— ایده جى يوق، چوجوق آرتق يوله کيرمش، کيدىور!
صول طرفدن رەنك ذرومىسى تكميل جورومش ؛
خستەلەق سېر طبىيىنى آلمىش يورومش .
دور ئالىندەكى آنارى او ملعون مرضك
وار ئامىلە، دەكل هيچ برى اكسىك عرضك .
بوتون اعراض، شېقىلە، زېرىلە ...

— يېز !

خستەنك چەھەرسى مىداندەيا ! انسانىدە مىگر
او مايسىن حس دەنلىن شى .. او دەكل، لەن بىز
بۇنى « تبديل هوا » دىرده نصل كوندەرىز ؟
شوردا اوچ بىش كۆنى وار .. كوندرەم: يولىدە أولور ..
« كىت ! » دېمك، ھم، دوشۇنور سەك نېبۈيۈك بىرذىلدار !
ھادى كوندرەميم .. وارمى فقط امکانى ؟
كىمە درد آكلادىر ؟ بولسەك آ درد آكلابىانى !
— سوزىكىز طوغىرى مەدير بىك، نەياپوب يايىلى ؛ تك
بو جوجوق كىتمىلىدەر . چونكە ياشارسە بىك بىك .
دەا بىرھفتە ياشار، صوڭره سرايت دە أولور ؛

اوياناقلر ايکي صولغون کله دونمش ، بي تاب !
 او دوداقلر موراروب قاولا مش آرتق دريسى :
 او زامش ساج كېي پىكلارينك هربىرىسى !
 قفا بى يوك كسيلىوب بويىنه ، چو كمش باغرى :
 ايکي دكىنك كېي يوكسلمش او موزلر يوقارى .
 — او طور او غلم ، سنى دقتىيجه برىدىكلىهم . . .
 صويون او بىجە فقط . . .

— سز صوييڭىز ، يوق حالم !
 صويىدى بىچارە يى اوج بش كىشى بىدن ، او زمان
 آلدى بىھىكل عرىان سفالت ميدان !
 بوكىك كوچە سنك دىكىنە جىك برجەتى
 يوقدى . ئەنمچە طېيىك جوشەرق مىختى ،
 « باقا سەق خستە يى نومىد ايدىز بلە . » دىيە ،
 چو جوغۇك كۆكسنە ياقلاشدى براز دىكەمە يە :
 — او كسور او غلم .. نفس آل .. آلمە نفس .. اولدى ، كىين :
 باقەيم نبىنگە .. ااعلا .. سكا ياورۇم ، قودەئىن
 يازەيم ؛ او كسور يۈرسك ، او ، كىسر پك أيدىر ..
 آرسىنىق حبلرى آل ، سوپىرم اجزا بى وير .
 هادى كىت كىندىكە ئىي باق ...

او زماندن بريدر ضعف تزايد ايديور ،
شهمه طوغروسي كيتدجه تأيد ايديور .
او يقو يوقش ؛ كيجه هپ اوکسوريو رمش ؛ آتشك
اوليمورمش آزيمق دينديكى ...

— بن ذاتاً ايشك ،

بر آى اول بيلوردم نه و خيم اولديغنى . . .
بكا اخطاره نه حاجت، آبكم، شيمدى بونى ؟
مع ما فيه يكيدن برباقلم دقته :
حکمی قطعی ويره بيلمك ايجون اولماز عجله .
— چاغبرك خسته بي كاسين .

قاپينك پرده سنى

آچهرق كيردى او ائناده دوزلتوب فسنى ،
براوزون بويلو چوجوق .. لكن او بولوحة ايدي !
او يله بولوحة رقت كه او نو تام ابدى .
رنكى اوچش يوزينك ، كوزلرى چوكمش ايچرى ؛
الماجقلر ايکى باشدن چيقيويرمش ايلرى .
او شاقاقلر كوچهرك جبهى ياندن صيقمش ؛
فيرلامش آلنى ، طامارلرده برابر چيقمش !
بت بكرز كول كى او لمش اوچهرق نور شباب ؛

خسته

« وقمه حلقمى زرامت مكتبىندە پچمندى »
— بجه ، دوقتور ، اونى سز برصويمرق ديكلىكز ،
خسته لق چونكە دكل اويله اهيمىز :
ساده بر تزله صدر يەمى علت ؟ نرده !
چوجوغۇڭ حالى فنالاشدى شو سوڭ كونلارده .
اون كون أول عملياتە چيقاركەن طلبه ،
اوده كلىشدى ؛ فقط يولده نوبتلر غلبە
ايىرك ويرمىدى يىچارە يە بىردم راحت .
دیدم : « اوغلم ، نېيە كىلدك ؟ هادى كىت مكتبە ، يات ! »

سایه طوغری او طاغلرده آجدی الريخی .
 او آنده قویدی یورکلردن اویله بر فرباد ،
 که روم ایلیه جک تا ابد او دهشتی یاد !
 کسیدی بر آرالق ایکلهین حزین آواز ...
 نه اولدی عرشه قدر یوکسلن او سوز و کداز ؟
 او جوش صفوت و جدان ؟
 اوت ، خروشه کلوب بحر رحمت سبوح ،
 قلوبه ایندی سعادنده بر المی روح :
 روح اطمینان .

نماز بیتر . او زمان قالقمرق او پیر کزین ،
آلیر چو جوقلری ، او غلان فنار چکر او کده .
کلوب دوشر اوه یورغون ، دالار پک آسوده
درین بر او یقویه ...

دیر کن بو خاطرات لطیف
چکیلدی اصلنه ، آرتق حقیقتک او کشیف
لقاسی باشладی قارشیمده جلوه ایله مه یه ؛
زمانده قلامادی ذاتاً خیالی دیکله مه یه ؛
صاعم ، صولم ، اوکم ، آرقهم خشوعه مستغرق
ظلال آدم ایکن ، بر صدا بلند او له رق ،
سکونی دیکله ین آذان مستی چینلاتدی ؛
او کائنات خضوعی یرندن اویناتدی !
صفوف آیاقده مسلسل جبال ولو له دار
کیدی . هر بریسنن طویولدی سینه فکار
بر راین تضرع ، بر ر نیاز حزین
که قلب رحمتی صیزلا تدی شبهه سز او این !
اکیلدی صوکره او طاغلر حضور عنز تده ؛
کوروندی صوکره او طاغلر زمین خشیتده !
عنایتله خدا قالدیر نجه هر برینی ،

سکنر یاشنده قدردم . بابام کلیر : « بو کیجه
 سز کله جامعه کیتسه کچو جوقلر ایرکنجه .
 کیدرسه کز کلیک اما نازدە اوصلو طورك ؛
 مر، امکنر یاراما لقسه ایشته او ، او طورك ! »
 دیسوب آلیردی برابر بنه قاردهشمی .
 کیرنجه جامعه حالیله قویوریر پشمی ،
 ناز قیلاردى . بن آرتق قالنجه آزاده
 نه عاشقانه قوشاردم حصیرلر اوستنده !
 خیال او توز سنه اولکی حالم پیشمدن
 چیردی ، باشладم آرتق یانمده کورمه يه بن :
 بیاض صاریقلى ، تیز ، یاشجه اللى بش آنحق ؛
 وجودی زنده ، فقط صاج ، صقال زیاده جه آق ؛
 مهیب یوزلو برآدم : ادب کزین ناز ؛
 یاننده بر کوچوجک قیزجغزله پك یاراما
 یشیل صاریقلى براوغلان که : باشده پوسکول یوق .
 امامه سندە فسلک باغلى ساده بر بونجوق !
 صاریق هان بوزولور ، صوکره شویله بر طولاپير ؛
 بر آز چکر ، ینه رایت منالى طالغه لانير !
 قوشار قوشار طوره ماز ، عاقبت دینیر « آمین »

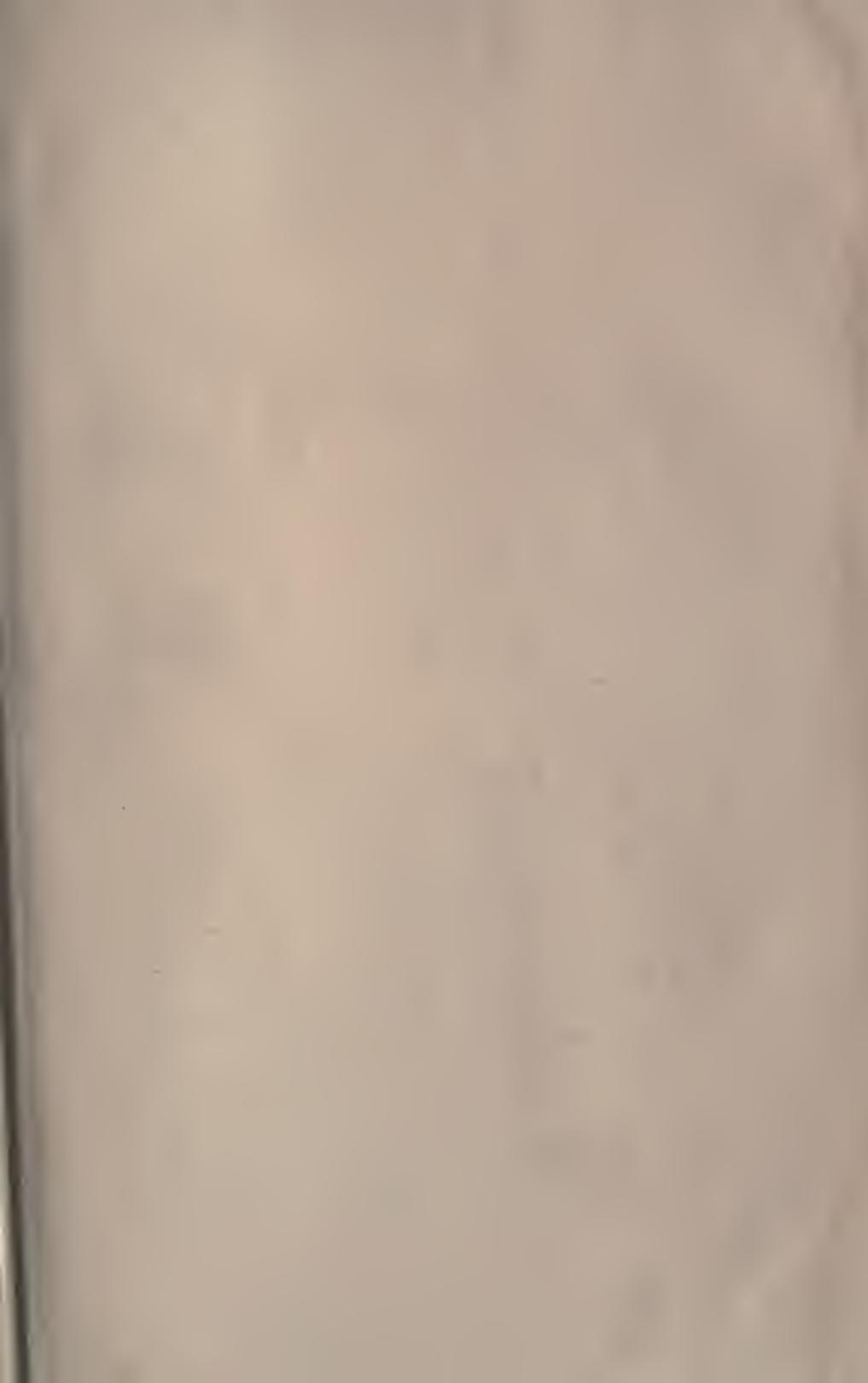
زمینی اولیان بر جلوهٔ فیاضی حاویدر .

بر انفلاق صفادرکه یار جانمدر ،
 صباحی پک سوهرم ، اک کوزل زمانمدر .
 ردای لیلی هنوز آچمامشدى دست سما ،
 صباده خواب سکوندن آییلمامشدى دها ،
 فضای روحده عکس ایتدی ، الصلا برداز
 مؤذنك دم نخوری ، بر حزین آواز .
 ایچمده جوشہ کلوب بجهه استغراق ،
 اذان او قوندیمی بیلمم ، آچیلمه دن آفاق ،
 ظلامی سینه یه چکمش یاتان سوقاقلردن .
 کمال وجد ایله کچدم ، او کمده بر میدان
 کوروندی ؛ فاتحه کلشدم آکلامدم ، آزیحق
 کیدنجه جامعه باقدم که بکلیور اویانیق !
 صوقولدم آرتق اونک سینه منورینه ،
 او طوردم او کده کی مقصوره جکلرک برینه .
 فضای معبدک انجم نما مشاعلنى ،
 او لمعه لمعه دیزیلش ضیا قوافنی
 کورونجہ کلدی چوجو قلق زمانلرم یاده ..
 نه لر دوشوندم او ساعته بیلسه کز اوراده !

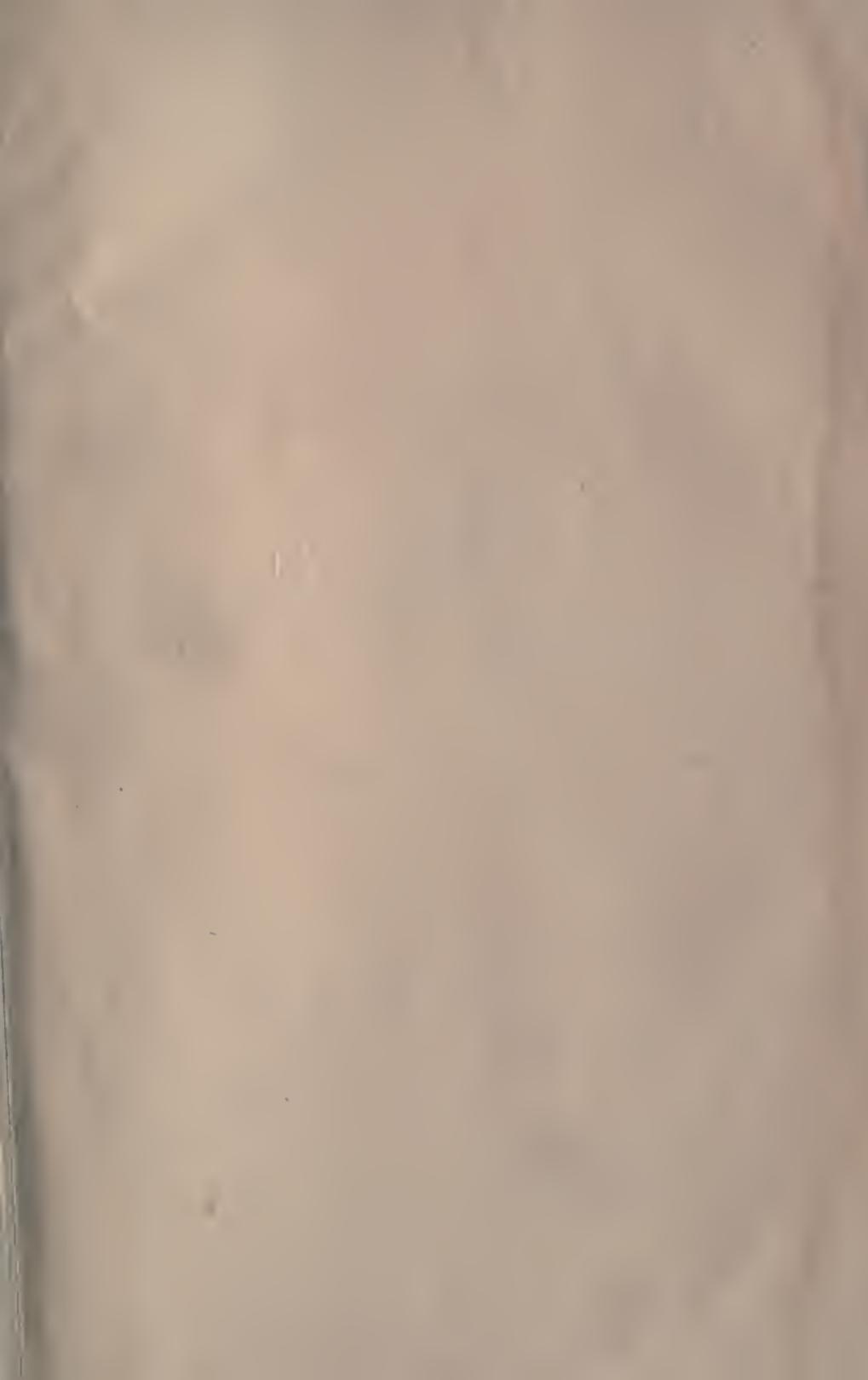
اوروزنلر ، نظر لردن نهان دیداره مستغرق ،
 برد کوزدرکه صیریلش اوکندن پرده اسرار .
 بوقدسی معبدک اوستنده تابان فوج فوج ارواح ،
 بوعلوی قبه نک آلتنده جوشان موج موج انوار .
 تجسد ایله مش کویا که صبحک روح نخوری ؛
 سهادن یاخود اینش خا که ، سینارنک اولوب ، دیدار !
 طبیعت پرده پوش ظلمت اویلش ، خوابه طالمشکن ،
 او ، کویا قلب نورانیسیدر لیلک ، طورور بیدار .
 اوت برقلیدر ، برقلب جوشان جوش عاشقدر ،
 که جوفندن دمادم یوکسلیر بیک فاله اذکار .
 نمایان جبه سندن صدر اسلامک معالیسی ؛
 او صدرک فیض انفاسیله کویا بربیغین احجار ،
 قیام ایتش ، علودینه بر تمثال نور اویلش ؛
 نصل تمثال نور اویاز ؟ شوپک ساکن طوران دیوار ،
 عصر لر چکدی حالا باطلک ییش هجومنده
 کوکس کرمکده در بر کره اویسون اویله دن بیزار .
 بوبر معبد دکل ، معبد و معبوده یوکسلمش عبادتدر ؛
 بوبر منظر دکل ، دیداره واصل موکب انتظار .
 سهادن اینه مشدر ، شبهمسز ، لکن سماویدر :

فاتح جامی

یاتارکن یرده الحادیله حشر اولش سفیل افکار ،
یاروب ادواری یوکسلمش بومدهش هیکل اقرار .
سیهر نک ضلالت بر بولوط شکلنده ماضیلر ،
قاچار پیرامتندن بومایوب بر لحظه استقرار ؛
ضیاریز حقیقت بر سحر طور نده مستقبل ،
کلیر فو قندن ایلر سرمدی بیکلر جه نور ایثار .
در آغوش ایمک ایستر نازین بنم لاهوئی ؛
قول آچش هر مناری صانکه برا آمید جرأتکار !

بکا صور سوکلی قارء ، سکا بن سویلهم :
نه هویته شو قارشیکده طوران اشعارم :
بریغین سوزکه ، صمیمیتی آنحق هنری ؛
نه تصنع بیلیرم ، چونکه ، نه صنعتکارم .
شعر ایچون « کوز یاشی » دیرل ؛ اوی بیلم ، یالکنز ،
عجزیلک کریه سیدر بخه بوتون آنارم !
آغلارم ، آغلادهمام ؛ حس ایدرم ، سویلهم ؛
دیلی یوق قلبک ، اوندن نه قدر بیزارم !
اوقو ، شاید سکا برحسلى یورک لازمه ؛
اوقو ، زیرا اوی یازدم ایکی سوز یازدمه .

اولادم محمد علی یه

یادکار ودادمدر

PL
248
ناشری A46A17

سبيل الرشاد كتبخانه سى صاحبى
ح . اشرف اديب

نومرو : ١٧

1030579

Akif, Mehmet
Safahat

صَفَاهَةٌ

برنجی کتاب

محمد عاکف

1962
26. 10:
Beyazit
Mawz

ایکنوجی طبی

725

32450

PL
248
A46A17
1888
v.1-6

Akif, Mehmet
Safahat

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY
